

Összegző tanulmány

*“Eduwood” Interreg AT-HU166 azonosítószámú projekt keretében végzett kutatások
eredményét összegző tanulmány*

Budapest, 2021.11. 29. - Strategic Scope Kommunikációs Ügynökség Kft.

Tartalom

1. Bevezetés	3
2. Szekunder kutatás bemutatása	4
Szakiskolák.....	4
Egyetem	5
Fachschulen - szakiskolák	6
Universität/Fachhochschule – egyetem/főiskola.....	7
Oktatási rendszer felépítése Magyarországon és Ausztriában.....	8
Iskolatípusok.....	12
SWOT elemzés.....	22
3. Primer kutatás bemutatása.....	24
3.1. Online Platform iránti attitűd vizsgálat online megkérdezés keretében diákok körében	24
3.2. Felmérés az online platformmal kapcsolatos attitűdökről tanárokkal és egyetemi oktatókkal készített online interjúk segítségével.....	33
3.3. Projekt tervezett tevékenységei iránti igény vizsgálat online megkérdezés keretében a lakosság körében.....	155
3.3.1. Lakossági kutatás a diákság körében	155
3.3.2 Lakossági kutatás a szülők körében	158
3.4 Projekt tervezett tevékenységei iránti igény, illetve oktatási fejlesztési lehetőségek feltárása online megkérdezés keretében a faipari vállalkozók körében	162
Melléklet: a kutatásban használt eszközök	168
Online Platform iránti attitűd vizsgálat online megkérdezés keretében diákok körében ...	168
Felmérés az online platformmal kapcsolatos attitűdökről tanárokkal és egyetemi oktatókkal készített online interjúk segítségével.....	173
Lakossági kutatás a diákság körében	178
Lakossági kutatás a szülők körében	183
Projekt tervezett tevékenységei iránti igény, illetve oktatási fejlesztési lehetőségek feltárása online megkérdezés keretében a faipari vállalkozók körében	191

1. Bevezetés

Az Interreg AT-HU166 - Eduwood projekt fő célja a faépítészet és a bútorgyártás oktatásának gyakorlatorientált, projektalapú fejlesztése a határmenti régióban. A faépítészeti- és bútoripari oktatás munkaerőpiaci igényeknek való megfelelése határmenti relációban problémát jelent, hasonlóan a diákság motivátlansága miatti iskolaelhagyáshoz, vagy a képzés (diplomás) befejeződésének elhúzódásához vezet. Az oktatás nem eléggé gyakorlatorientált, nem eléggé elterjedt a projektszemlélet és a bevont gyakorló szakemberek száma még mindig alacsony. Egyre nagyobb igény jelentkezik az online eszközök élményszerű alkalmazására is.

A projekt megvalósításával a határrégió faépítészeti és bútoripari oktatásának gyakorlatorientált, projektszemléletű fejlesztését támogatjuk. Mind a világjárvány, mind az új generáció digitális hozzáállása azt jelenti, hogy az online eszközök használata inkább élményalapú. Ez Magyarországon és Ausztriában is megfigyelhető és ezért a határokon átnyúló kontextusban gyakori probléma. Tevékenységeink között szerepel egy olyan struktúra, szabály- eszközrendszer felvázolása, amely az intézményesített, hosszútávú faépítészeti és bútoripari területhatármenti oktatási együttműködésének feltétele. Tömeges online (MOOC) kurzusok megvalósítása mellett létrejön egy közös, online oktatási platform, melynek célja az ismeretmegosztás („skill share”). Közösségépítéssel tervezzük a diákság motiváltságának növelését, „élmények nyújtását az oktatásban”. Újszerű és projektalapú eszközt kínálunk a faépítészeti- és bútoripari oktatás területén. Pályaorientációs céllal szakköröket, munkahely bemutatokat és nyári táborokat szervezünk általános iskolásoknak. Céljainkat 6 oktatási intézmény, 20 KKV és 120 fő új oktatási rendszerben résztvevő bevonásával valósítjuk meg. A fejlesztéshez az ipari szereplők bevonása nélkülözhetetlen (kimeneti igények, gyakorlatorientáltság miatt). A projektpartnerek a határmenti faépítészeti és bútoripari (középfokú és felsőfokú) oktatási intézmények tanárai, oktatói és diákjai számára kínálnak szolgáltatást, teremtik meg az összefogást, együttműködési szerződések megkötésével korábbi projektek tapasztalataira építve.

A projekt első munkacsomagjában megvalósuló helyzetelemzés során egymás képzéseinek megismerése, attitűdkutatások, munkaerőpiaci helyzetkép feltárása történik a határ mindkét oldalán (vállalkozások, érintett szervezetek részvételével). Cél elkészíteni az intézményesített együttműködési programot, ami keretet ad a következőknek: közös képzések tervezése és képzések szabályozása, közös újszerű oktatási gyakorlatorientált programok és eszközök fejlesztése, vállalkozások bevonása az oktatásba határmenti relációban (együttműködési megállapodások).

2. Szekunder kutatás bemutatása

Tanulmányunk a T1. munkacsomag helyzetelemzés részeként született, amely során egymás képzéseinek megismerése, attitűdkutatások, munkaerőpiaci helyzetkép feltárása történt a határ mindkét oldalán (vállalkozások, érintett szervezetek részvételével). A szekunder kutatás célja volt, hogy megvizsgálja az érintett oktatási intézmények képzéseit és oktatási rendszereit. Emellett megvizsgáltuk a lemorzsolódás, pályaeorientáció, digitalizáció kérdésköröket is.

Magyar oldalról vizsgált képzőhelyek

Szakiskolák

Képző megnevezése	Faépítészeti-és bútorigipari képzések
Nagykanizsai SZC Zsigmondy Vilmos Technikum	- asztalos - kárpitos
Vas Megyei SZC Hefele Menyhért Szakképző Iskola	- asztalos - kárpitos - faipari technikus - ács
Vas Megyei SZC Eötvös Loránd Szakképző Iskola	asztalos
Vas Megyei SZC Rázsó Imre Technikum	- asztalos - kárpitos
Zalaegerszegi SZC Deák Ferenc Technikum	- asztalos - kárpitos - faipari technikus
Zalaegerszegi SZC Keszthelyi Asbóth Sándor Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium	- asztalos - kishajóépítő

Zalaegerszegi SZC Lámfalussy Sándor Szakképző Iskola	asztalos
Kisalföldi ASzC Roth Gyula Erdészeti Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium	faipari technikus
Soproni SZC Handler Nándor Technikum	asztalos
Győri SZC Gábor László Építő- és Faipari Szakképző Iskola	- asztalos - kárpitos - ács
Győri SZC Hunyadi Mátyás Technikum	asztalos

Egyetem

Képző megnevezése	Faépítészeti-és bútorigipari képzések
Soproni Egyetem Faipari Mérnöki és Kreatív Ipari Kar	Felsőfokú szakképzések - Műszaki FOSZK - Gazdaságinformatika FOSZK Alapképzések - Faipari mérnöki BSc - Faipari mérnöki BSc (duális) - Faipari mérnöki BSc (angol nyelvű képzés) - Gazdaságinformatikus BSc - Ipari termék- és formatervező mérnöki BSc - Mechatronikai mérnöki BSc - Mechatronikai mérnöki BSc (duális) - Műszaki menedzser BSc - Építőművészet BA - Formatervezés BA - Tervezőgrafika BA Mesterképzések

	- Faipari mérnöki MSc - Faipari mérnöki MSc (angol nyelvű képzés) - Ipari terméktervező mérnöki MSc - Könnyűipari mérnöki MSc - Gazdaságinformatikus MSc - Műszaki menedzser MSc - Építész MSc - Építőművész MA - Formatervező művész MA - Tervezőgrafika MA - Design- és művészetmenedzsment MA Szakképzések - Energiagazdálkodási szakmérnök - Tartószerkezet tervező szakmérnök és tartószerkezet tervező faipari mérnök
--	---

Osztrák oldalról vizsgált képzőhelyek

Fachschulen - szakiskolák

Képző megnevezése	Faépítészeti-és bútoripari képzések
Holztechnikum Kuchl	- faipari építési technológia - asztalos - faipari szakmunkás
HTBLA Hallstatt	- asztalos - asztalos a hajóépítésre összpontosítva - esztergályozás

	• hangszergyártás • szobrászat
HTL Hallein	• asztalos
HTL Krems	• építő technikus
HTL Mödling	• asztalos • építő technikus
HTL Pinkafeld	• asztalos
HTL Villach	• asztalos

Universität/Fachhochschule – egyetem/főiskola

Képző megnevezése	Faépítészeti-és bútoripari képzések
Főiskola/Egyetem	Főiskola • FH Salzburg - Bachelor / Master Holztechnologie & Holzbau • FH Kärnten - Bachelor / Master Architektur Egyetem • Universität für Bodenkultur Wien

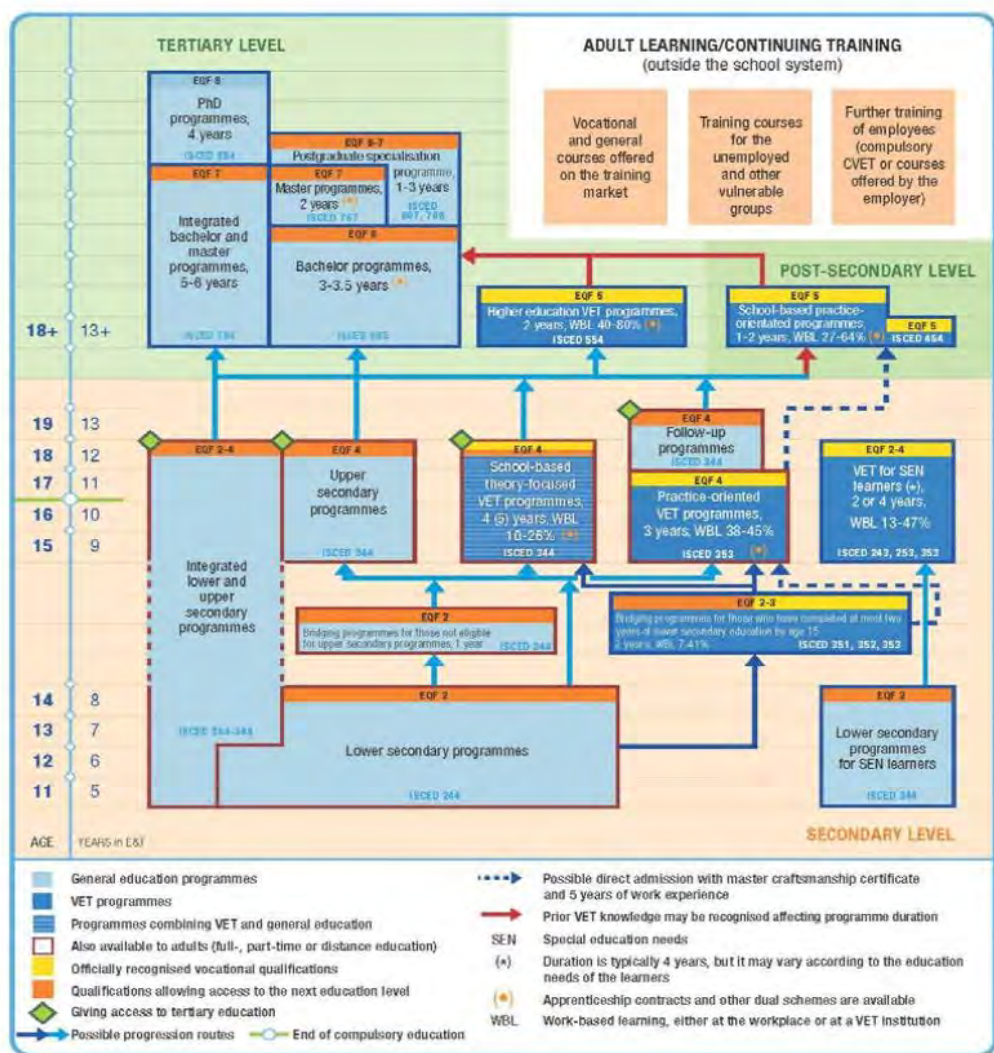
A kutatás első részében a jelenlegi oktatási gyakorlatokat és szabályozási keretrendszereket vizsgáltuk.

Oktatási rendszer felépítése Magyarországon és Ausztriában

Összehasonlítottuk a szakképzési rendszereket, majd kiemelt hangsúllyal vizsgáltuk a különbséget a két ország oktatási rendszere között. Ezt elsősorban egy u.n „előrehaladási” téma segítségével, amelyben a különböző iskolafokok (alap, vagy általános iskolai, *grundschule*, középiskolai *mittelschule* és a felsőoktatási intézménytípusok elnevezései az életkorhoz/osztályszintekhez kötött kétdimenziós ábrázolás. Mindkét országban bevezették az Európai Képesítési Keretrendszert (EKKR=EQF) a nemzeti keretrendszereket is ehhez, annak a 8 szintjéhez igazították, valamint az ISCED nemzetközi standard rendszerhez. A két ország szakképzése gyakorlatilag a Monarchia ideje alatt „egységes” modellben és szabályozások szerint működött egészen a kiegyezés (1867) idejéig. Innentől számítva egyre erőteljesebben elválik a két ország szakképzési modellje. Legjelentősebb volt a különbség a második világháborút követő négy évtizedig. Magyarország a rendszerváltás után egy más társadalmi –gazdasági viszonyokhoz igazodó szakképzési modellt hozott létre, amely számos iskolatípusában és tartalmi-módszertani vonatkozásban erősen és egyre jobban közelít az osztrák rendszerhez. Ausztriában 1969 óta, Magyarországon 1993 óta van Szakképzési törvény.

Ezt követően a két ország oktatási- képzési rendszerének számos részterületével ismerkedtünk meg. Mindkét ország adott szintű iskolafokozatának összes iskolatípusát láthatjuk a CEDEFOP és az osztrák forrás szerinti ábrákon. Feltüntettük az egyes iskolafokozatokhoz köthető ISCED tanulmányi szinteket is.

Figure 6. **VET in the Hungarian education and training system in 2018**

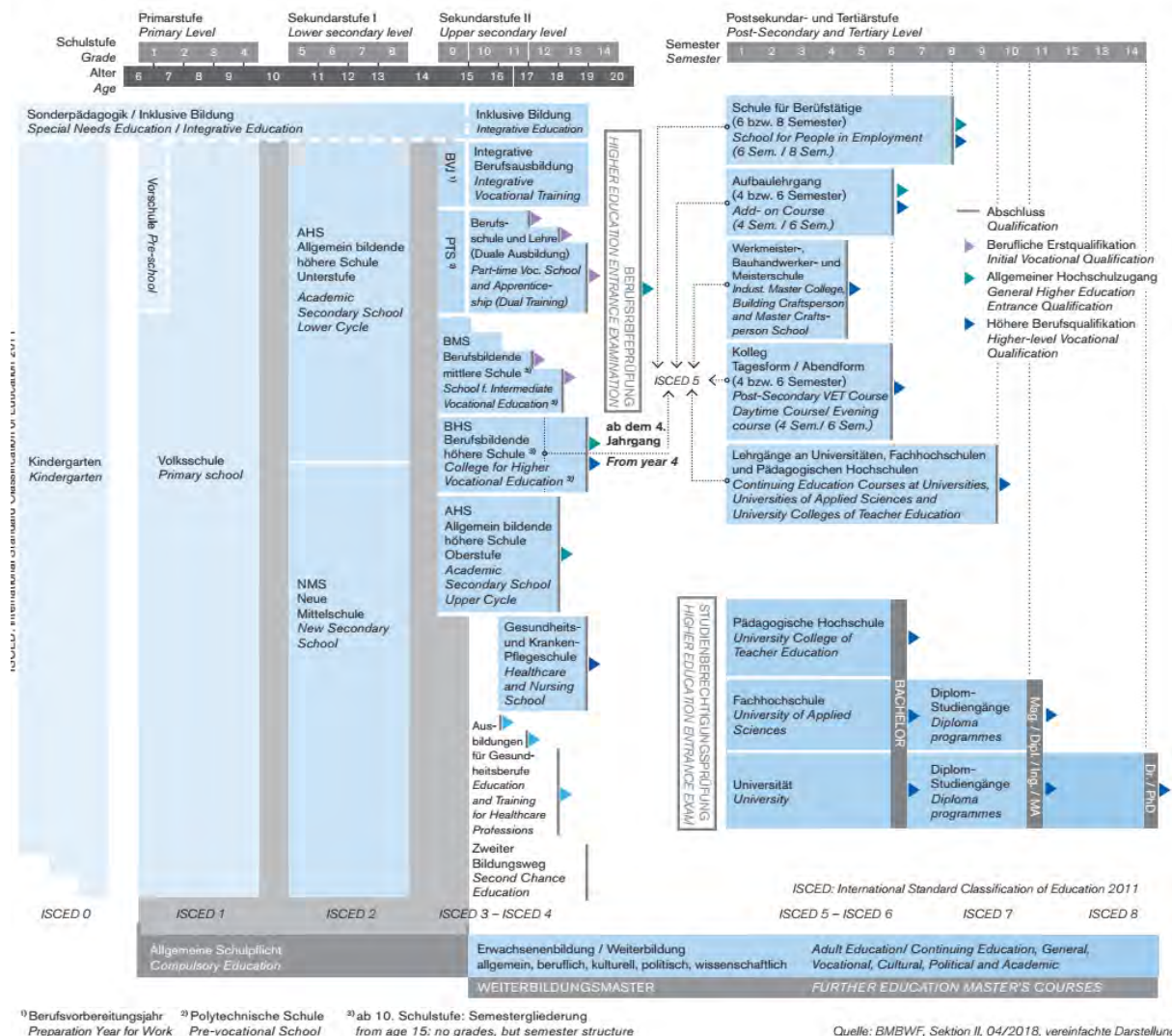
1. ábra: A magyar oktatási rendszer felépítése

Ma a szakgimnáziumok helyett technikum, illetve a szakközépiskola helyett szakképző iskola elnevezés szerepel. Jól láthatóak az egyes iskolatípusokhoz tartozó EQF és ISCED szintek.

Ausztriában zömében a 8 osztályos alapiskolára épül a szakképzés és a középiskolázás differenciált iskolatípusa. Itt az ISCED szintek vannak hozzárendelve az iskolatípushoz a 2011-es változat alapján.

Das österreichische Bildungssystem The **Austrian** Education System

BMBWF
 BUNDESMINISTERIUM
 FÜR BILDUNG, WISSENSCHAFT
 UND FORSCHUNG
 www.bmbwf.gv.at

2. ábra: Az osztrák oktatási-képzési rendszer Forrás: BMBWF

Különösen az utóbbi 2-3 év erőteljes és szinte minden területre kiterjedő magyar szakképzési reform részleteit tudtuk mélyen és széleskörűen bemutatni. Megállapítható, hogy Magyarországon a szakképzési rendszer gyökeres, **tartalmi, szervezeti és szerkezeti** rendszerét egyszerre célzó átalakítását a **2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről** és a hozzá kapcsolódó **12/2020. (II.7.) Korm. rendelet** végrehajtási rendelet szabályozza. Ausztriában is a **Berufsausbildungsgesetz (BAG)** a Szakképzési Törvény a legfelsőbb szintű törvényi szabályozás, amelyhez a **Szaktananyagokról (Lehrpläne)**, valamint a **Képzési előírások (Ausbildungsvorschriften)** szóló rendeletek kapcsolódnak. Mindkét országban bevezették az Európai Képesítési Keretrendszer, (EKKR=EQF) a nemzeti keretrendszereket

is ehhez, annak a 8 szintjéhez igazították, valamint az ISCED nemzetközi standard rendszerhez. Ausztriában **1969 óta**, Magyarországon **1993 óta** van Szakképzési törvény. Az OKJ több képesítési jegyzék „összevonásából” keletkezett új, a Szakképzési Törvényhez szervesen kapcsolódó dokumentum, amelyet első változatában 1993-ban adtak ki és nagyon sokszor változtatták. Az OKJ-t felváltó Szakmajegyzék a legutóbbi szakképzési reformban keletkezett és 2019-ben egy rendelettel adták ki. Ez a jegyzék **24 ágazatban 174 képesítés** két kvalifikációs szinten rendezi el a hazai szakmákat. A 174 szakmából 89 technikus szak van. A Fa és bútoripari ágazatban az Asztalos és a Kárpitos szakma 3 éves képzési idővel, míg a Faipari technikus 5 éves képzési idővel szerepel. Ausztriában az Asztalos=Tischler 3 éves, a Holcstechnik szakon 4 éves a képzési idő.

Ausztriában **16 ágazatban 325 képesítés van, amelyek közül 38 technikus** jellegű elnevezéssel (technik) bír. Vannak **modulrendszerben és azon kívüli** képzések. Itt most mellőzzük a technikus elnevezés episztemológiai és szakképzés-pedagógiai értelmezésének különböző felfogását a két országban, csupán jelezzük, hogy alapvetően nem „kvalifikációs” szintet különítenek el Ausztriában.

Ha az osztrák faipari szakosodást és képzést elemezzük, akkor megállapítható, hogy más és többféle szakosodás jellemzi, ami az iskolatípusokhoz, a szakképzési jegyzékalakító elvi megközelítésekben eredeztethető.

Először is, az osztrák Szakmai jegyzékekben különválasztják a kisipari(kézműves) és a nagyipari szakmákat.(Gewerbe und Handwerk, Industrie)

Másodsorban a moduláris elrendezést is másképpen értelmezik, illetve alkalmazzák.

Magyarországon a megújuló szakképzés az Ipar 4.0 kihívásaira megfogalmazódott és dokumentumban rögzített Szakképzés 4.0 Stratégiai fejlesztés fontosabb elemeit egy ppt-ből átvett diák segítségével szemléltettük, illetve mutattuk be. Többek között a szakképzés és felnőttképzés új rendszerét, az ösztöndíj és a munkaszerződés iskolaszervezeteken keresztüli érvényesülését, a lemorzsolódás elleni szabályozás, a tartalmi szabályozás elemeit stb. Részletesen bemutattuk mindkét ország szakképzési iskolatípusait, mint pl. a szakképző iskola, technikum, HTL, HTLBA, stb. fontosabb jellemzőit. Mindkét országban létezik okleveles technikus képzés, de Ausztriában egy rugalmas rendszerben a 4-5 éves HTL képesítés után szakmai gyakorlat és FH- UNI kiegészítések után mérnöki képesítést szerezhetnek.

A kutatás következő részében mindkét országban folyó felsőfokú faipari szakemberképzést mutattuk be. Magyarországon egyedül csak Sopronban képeznek faipari mérnököket,(BSc) és

okleveles mérnököket (MSc) a Soproni Egyetem Faipari Mérnöki és Kreatív Ipari Karon. Ausztriában 3 Fachhochschulében és a Bodenkultur Uni-ban képeznek faipari-fatechnológiai mérnököket.

Iskolatípusok

Magyarországon

- Gimnázium, melynek befejezése után az érettségi vizsga alapján szakmát lehet szerezni a szakképzés keretében, illetve a pillanatnyilag még jelenlévő, de kivezetésre tervezett „fél felsőfokú” képzés, a Felsőoktatási Szakképzés (FOSZ) valamilyen asszisztens elnevezéssel.
- Szakképző iskola. A 3 év alatt az ágazati és alap szakmai oktatás, valamint a szakmai képzés után vizsgával zárul a szakmaszerzés.
- Technikum érettségit és szakképesítést is nyújt az érettségi és a szakmai vizsga alapján.

Hány helyen képeznek Magyarországon a faiparban? A választ az IKK Szakmakártyák című összeállításából tudhatjuk meg.

Fa- és bútoripar

Fa- és bútoripari ágazatban 89 iskolában képeznek szakembert.

Részletes információ az iskolák nevéről és településének helyszínéről: 6.1. sz. melléklet Fa- és bútoripari ágazatban képzést végző iskolák

Az alábbi táblázatban a 2019/2020. tanévben a 9. évfolyamon indult képzések megnevezése, és a képzést indító iskolák száma látható. Iskolánként változó létszámúak az osztályok, ill. csoportok. Átlagban a határmenti iskolákban 10-15 fővel induló csoportok a jellemzők.

1. táblázat: Faipari képzőhelyek megoszlása Magyarországon

	képzőhely (iskola) száma
Asztalos	57
Faipari technikus	16
Kárpitos	13

Ausztriában

A szakközépiskolák (BHS), mint a szakközépiskolák (BMS), a középiskola (HS) után vagy a nyolcadik osztály sikeres befejezése után is látogathatók. Ezek az iskolák általában városokban találhatók. A Szakközépiskolákhoz (BMS) hasonlóan a Szakközépiskolák (BHS) iskolai alapú szakképzést is kínálnak (de magasabb szinten), és jogosultak a szakmai életbe való belépésre. Ezenkívül a Maturával rendelkező diplomások általános egyetemi felvételi képesítést szereznek.

HAK, HTL, BAKIP, HLWB, HBLA

A szakközépiskolák (BHS) legismertebb formái a felsőfokú műszaki intézetek (HTL), a kereskedelmi akadémiák (HAK), az óvodapedagógiai oktatási intézmények (BAKIP), az üzleti szakmákat oktató felsőoktatási intézmények (HLWB) és a magasabb szövetségi oktatási intézmények (HBLA) számos kereskedelmi szakma számára.

Bizonyos szakközépiskolák (BHS) elvégzésével és szakmai tapasztalattal a diplomások szakmai címeket kaphatnak. Például egy műszaki főiskola (HTL) végzőse hároméves szakmai tapasztalattal kaphatja meg a mérnök címet.

Szakközépiskolák (BMS, műszaki iskolák)

A szakközépiskolák (BMS) a 9. osztálytól kezdve nappali tagozatos iskolák. Az egy -két éves képzési idővel rendelkező BMS korábbi szakmai képzést biztosít. A BMS három -négy éves képzési idővel és záróvizsgával egy befejezett alapszakképzést közvetít.

Felsőfokú szakiskolák (BHS)

A felsőfokú szakiskolák (BHS) a 9. osztálytól kezdve nappali tagozatos iskolák, és a jó általános oktatás mellett öt év alatt elvégzett alapfokú szakképzést biztosítanak. Érettségi és diplomavizsga zárja.

A legtöbb felsőfokú műszaki intézet és a felsőbb mezőgazdasági és erdészeti intézet végzősei legalább hároméves tantárgyi gyakorlat után elnyerhetik a "Mérnök" **képesítési megjelölést (2017. évi mérnöki törvény)**

2. táblázat: Létszámok, képzőhelyszámok összehasonlítása

Ország	Szakma	Képzési idő (év)	Létszám(fő)	Képzőhelyek száma
AU	Holztechnik	3-4	214	
	Tischlerei	3	2.265	
	Tischlertechnik	4	793	
HU	Faipari technikus	5		*együtt 89
	Asztalos	3		*
	Kárpitos	3		

Ezt követően rátértünk az online oktatás, a digitális képességek és kompetenciák jellemző helyzetének feltárására. Elsősorban a pandémia kényszere alatt szerzett tapasztalatok, módszertani megoldások kerültek bemutatásra a faipari ágazat digitális kompetencia igényeinek és fejlesztésük lehetőségeinek a leírása során.

A magyar lakosság digitális kompetencia szintje jelenleg az uniós átlag alatt van. A Kormány a 1341/2019. (VI. 11.) Korm. határozatban jelölte ki a digitális kompetenciák fejlesztése érdekében az egységes digitális kompetencia keretrendszer létrehozását. A DigKomp fejlesztésével lehetővé válik az oktatási és képzési rendszerben, a felnőttképzésben, illetve önálló tanulással megszerzett **digitális kompetenciák egységes értelmezése és előre definiált kompetenciaszintekhez rendelése.**

A DigKomp ezzel biztosítja a **közös alapot a szerteágazó képzés- és tanulástámogatási fejlesztések számára**, és elősegíti a digitális kompetencia fejlesztésére irányuló képzések, tanulási tevékenységek egységes minőségi standardjainak meghatározását.

A különböző ágazatokban eltérő összetételű digitális kompetenciákra van szüksége a munkavállalóknak, ezért – a DigKompot mint keretrendszert viszonyítási pontként használva az **ágazati kompetenciakeretek elkészítésére** az Ágazati Készségtanácsok bevonásával kerül sor.

Az online oktatásra a 2020/ 2021-es tanévben a magyar iskolák nem voltak felkészülve. A pandémia helyzet, a szakképzés digitális munkarendre való átállása kikényszerítette és felgyorsította a digitális kompetenciák hiányának pótlását, egy digitális tudástár létrehozását.

2020. 04. 02-vel Szakképzési Tananyagtár jött létre, az Innovációs és Technológiai Minisztérium háttérintézményei, a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal (NSZFH), a Kormányzati Informatikai Fejlesztési Ügynökség (KIFÜ), a Digitális Jólét Nonprofit Kft. (DJN Kft.) és az Innovatív Képzéstámogató Központ (IKK) együttműködésével. Az internetes tudásmegosztó portálon az oktatók megoszthatják kollégáikkal és diákjaikkal az általuk készített és a mások által kifejlesztett, szabadon felhasználható digitális tartalmakat, tananyagokat, gyakorló, értékelő feladatsorokat. A platform alkalmas szakmai tananyagok feltöltésére, a feltöltött tartalmak módosítására, letöltésére és a diákokkal való megosztására. Struktúrájában a szakképzés szerkezetéhez illeszkedik. A szakképzési tananyagtartalmak ágazatonként és szakképesítésenként, az egyes évfolyamok szerinti bontásban találhatóak meg az oldalon.

A Szakképzési Tananyagtár a Köznevelési Regisztrációs és Tanulmányi Alaprendszeren (e-Kréta) keresztül közvetlenül, vagy a <https://box.edu.hu> linken érhető el. Használatához a KRÉTA rendszerben rögzített oktatási azonosítójukkal és jelszavukkal tudnak bejelentkezni a pedagógusok.

A Fa-és bútoripari ágazatban a Szakképzési Tananyagtárban található digitális tananyagok alapján jól körvonalazódik az ágazat digitális oktatásfejlesztésének mielőbbi szükségessége, Hiányzik a szakmai rendszerszemlélet, a korszerű és szakszerű tananyagtár, a módszertani útmutatók, a jó gyakorlatok. A SOE proaktív munkájáról, a digitális tudásközpontról részletesen a 4.” Digitalizáció, Ipar 4.0 a fa- és bútoriparban” fejezetben lehet olvasni.

Az iskolákban oktató tanárok az online oktatási gyakorlatról, digitális képességekről az alábbiak szerint nyilatkoztak:

Az online oktatás során iskolánkban a Google Classroom és Google Meet alkalmazások használata volt kötelező, amit kibővítettem a messenger alkalmazással.

A kilencedikes diákok segítségre szorultak az e-mail fiókok létrehozásában és a Google Tanterembe történő első belépéskor. Az online tanítás során kapcsolattartás terén leginkább problémás osztály a kilencedik volt. Voltak diákok, akiket szülővel való kapcsolatfelvétel által sem lehetett rávenni a képzésben való részvételre. Mások digitális készségeik miatt, valamint otthoni internet hiányában nem tudtak bekapcsolódni az oktatásba. Nekik postai levél útján

tudtuk eljuttatni a tananyagot. Központilag segítséget az online tanításban használható egyéb platformokhoz nem kaptunk, nálunk a tanárookra volt rábízva, használják-e az online elérhető alkalmazásokat. Az online oktatás befejezése után kaptunk lehetőséget egy 30 órás képzésben való részvételre, amellyel a szakképzésben dolgozó pedagógusok digitális kompetenciáját fejlesztik.

Személy szerint a Google Classroom és Google Meet alkalmazásokat felváltva használtam. A diákok egyértelműen a Meet tanórákat részesítették előnyben, bár a kilencedikesek esetében a diákok nagy része nem kapcsolódott be a tanórákba. Esetükben az év végi lemorzsolódás közel 50%-os volt.

A tudás átadására a módszerem szakmai videók megtekintése, megbeszélése, kérdésekre válaszolás, videók keresése, kiadott feladatok megbeszélése, javítása, és beszélgetés a gyerekekkel volt. Nehéz volt a diákok figyelmét lekötni, érdekessé tenni az órákat.

Tapasztalatom alapján, a még eredményesebb tudás átadás érdekében – miután két általános iskolás, egy középiskolás és egy egyetemista gyermekem esetében láttam az online oktatás megvalósítását - a szakoktatásban a tanároknak és a diákoknak is szükségük van a digitális képességeik fejlesztésére. **Osztórák oldalról**

Holztechnikum Kuchl, járványhelyzet kezelés:

Az iskola a Google Classroom-ot használata, nem okozott problémát az átállás hiszen már a járvány előtt is fokozottan egyre több E-learning blockot vezetett be. Minden tanárnak hétfőnként egy heti tervet kellett a diákjainak adnia. Ennek tartalmaznia kellett, hogy mik az elvárások a hétre vonatkozóan, milyen feladatokat kell elvégezni, mikor kell beadni és mikor kell az online órán megjelenniük. Különös hangsúlyt fektettek a gyerek, szülő és tanára véleményének megkérdezésére. A lockdown alatt több kérdőív ment ki azzal a céllal, hogy az online oktatást megkönnyítsék, potenciális javítási javaslatokat gyűjtésének és jobbra tegyék az oktatást. Fontos bejelenteni a jó kapcsolattartást a minisztériummal, ahonnan mindig világos utasítás érkezett. A diákok három fázisban lettek visszahívva: 2020. május 05-én visszajöttek az érettségiző végzős diákok. Május 18-tól visszajöhetett a következő évben érettségiző felkészítő osztály, majd június 3-tól az visszaállt az oktatás.

Nagy figyelmet szenteltünk a különösen Magyarországon jellemző és számos problémát, okot hordozó *lemorzsolódás kérdése*. Az Európa 2020 stratégia egyik kiemelt célkitűzése, hogy 2020-ra a korai iskolaelhagyók aránya 10% alá csökkenjen az EU egészére vonatkozóan.”

Azok a 18-24 év közötti fiatalok számítanak korai iskolaelhagyónak, akiknek nincs középfokú iskolai végzettsége, és az adatfelvétel előtti négy hétben nem vettek részt oktatásban vagy képzésben.

A törvényileg is szabályozott, differenciált megoldásban a Dobbantó osztály, a Műhelyiskola, Orientációs kompetenciafejlesztő év kellő garanciát és potenciális lehetőséget jelent a megvalósításban is. A szakképzés megújításával a rendszerből már kisodródott 15–25 éves fiatalok számára a **dobbantó program** ad segítséget. Az **alapkompentencia-fejlesztő** év célja, hogy a magatartási és tanulási zavarokkal küzdő, az iskolai rendszerű oktatásban lemaradó, vagy a rendszerből már kisodródott a szakiskolai képzés bázisán az oktatás vagy a munka világába visszavezető, a sikeres egyéni életút megtalálásához eljuttató lehetőséget biztosítson.

Az újonnan bevezetett **műhelyiskolában azok a fiatalok tudnak részszzakképesítést szerezni, akik lemorzsolódnának, és végzettség nélkül lépnének ki a szakképzésből,** vagy a Dobbantó programban alpfokú képesítést szereztek, de nem tudnak a klasszikus iskolai környezetben tanulni. A műhelyiskolában a szakma tanulása a gyakorlati képzés helyszínén történik. A műhelyiskolában a tanulónak a végzettség megszerzése nem tanévhez kötött, de legalább fél évig tart. Nincsenek közismereti tantárgyak. Minden ismeret a részszzakképesítéshez kötődik, amelyet a tanuló a mesterétől sajátít el. A pedagógus mentorként támogatja az oktatást.

A lemorzsolódás csökkentésére hivatottak a **fejlesztő és felzárkóztató órák**. Sajnos a **fejlesztőpedagógus hiány** miatt nem elegendő a fejlesztő órák száma. A felzárkóztató órákat az iskola oktatói látják el. Ennek szakszerűsége megkérdőjelezhető, mivel az oktatók többsége erre a feladatra nem lett képezve. A GINOP program igyekezett ezen javítani, de ezen a területen is további **módszertani továbbképzésre** van szükség.

A lemorzsolódást előidéző **társadalmi, szociális és pszichés zavarok leküzdésében a Gyermekvédelmi Szakszolgálat munkatársai és iskola pszichológus** segíti a fiatalokat. Sajnos szakember **hiány miatt főállású iskola pszichológus nem áll rendelkezésre**, pedig nagy szükség lenne erre. Az iskolával **együttműködésre nem képes, sok esetben a tanulást gátló szülői magatartás** szintén a lemorzsolódás csökkentését gátló tényező.

Összegezve a lemorzsolódás mögött egyéni, társadalmi és az iskolarendszerben gyökeredző okok húzódnak meg.

Mindkét országban nagy hangsúlyt fektetnek a pályaorientációnak és közel hasonló módszertani variációkkal valósulnak meg a különböző programok. Gyrészt beszélünk külső és belső pályaorientációról. Külső akkor, ha egy másik oktatási intézmény diákjait szólítjuk meg és mutatjuk be nekik képzéseinket. Ilyenek az általános iskolások számára rendezett nyitott tanműhelyek, vagy a számukra tartott osztályfőnöki órák, vagy szakirányú foglalkoztató órák saját osztályukban. A célcsoport elsősorban az általános iskolai korosztály, de ide tartoznak a gimnáziumi érettségi előtt állók, hiszen ők sem mind jelentkeznek felsőoktatásba.

A megyei **Kereskedelmi és Iparkamarák feladata pályaorientációs, pályaválasztási rendezvények szervezése**. Ilyen a Pályaorientációs Vásár, a Pályaválasztási és képzési vásár, ahol az iskolák a szakmák sokaságát mutatják be, egy az iskolától független külső helyszínen. az általános iskolás és a gimnáziumi tanulók számára tartanak foglalkozásokat, bemutatókat, szerveznek tanulmányutakat.

Az **iskolák szervezésében a Nyílt napok**, a „**Szakmák éjszakája**” kerül megrendezésre. Ilyenkor az érdeklődő diákok és szüleik számára az iskola és a tanműhelyek látogathatók.

“Schnuppern Tag a faipari technikumban - HTL Kuchl”: A bemutató foglalkozáson, tanórán vehetnek részt az érdeklődők résztvevők és megismerhetik a Kuchl közösséget. A második osztály egyik tanulója mesél, milyen az élet a Holztechnikumban. Este számos szabadidős tevékenységet mutatnak be, milyen a bentlakásos életet. Az érdeklődők is a bentlakásos iskola egyik szobájában szállhatnak meg. A szoba berendezését a szakközépiskola negyedik osztályos tanulói tervezték és építették egy záróprojekt keretében. Így a szoba berendezésén keresztül első kézből tapasztalhatod meg azokat a készségeket és képességeket, amelyeket a műhelyekben tanulsz. Emellett tartanak virtuális tájékoztatókat, egyéni iskolai túrákat, nyílt napokat. Ausztriában nagy figyelmet fordítanak arra, hogy a nők klasszikusan férfi szakmákat tanuljanak. Ausztriában már jelenleg is vannak olyan kiváló intézkedések, projektek és támogatási lehetőségek a nők és lányok számára, amelyek célja a tudományos és műszaki képzések és szakmák ismertetése és népszerűsítése körükben. Több intézmény, mint például az FH Technikum Wien azt is szeretné, ha több nő jelentkezne szakjaikra.

Az új pedagógiai módszerekkel ismerkedtünk meg a következő kutatási részben. Az Élménypedagógia, a Fordított osztályterem, a Vertikális modularizáció és a Bázisiskolai Hálózat Versenyei modelljei/módszerei, valamint a projektmódszer lényege jól kidomborítják a faipari szakképzés sajátosságait alapul vevő kvalifikációk egymásra épülését, a felsőoktatás és a középfokú szakképzés együttműködését, a vállalatok erőteljesebb bekapcsolódását.

Az első megnevezett módszer az Élménypedagógia. **Az élménypedagógia egy cselekvésorientált módszer, mely során mintaszerű tanulási folyamatok segítségével a résztvevőket fizikai, lelki és szociális kihívások elé állítjuk, ezzel támogatva személyiségfejlődésüket, így képessé téve őket saját életük felelős vezetésére.**

Minden *élmény* erősen szubjektív. Ami nekem élmény, lehet, hogy másnak egyáltalán nem az: stresszt okoz vagy mélyen untatja. Lehet élmény egy jó beszélgetés, egy magányos kóborlás az utcán, egy izgalmas tanári előadás, egy mese, egy elgondolkodtató feladat, egy kis animáció gyártása, egy sikeresen kivitelezett projekt. Lehet az **élmény pozitív és negatív**. Élmény a kudarc, a szégyen is – mint ahogyan meghatározó és az én-hatékonyságra igen jól ható *sikerélmény* is. Az élményre alapozó, vagy élményt okozó tanítási-tanulási módszere tárháza igen széles. **A kooperatív módszertan**, a társasjáték- és a játékpedagógia, vagy az élménypedagógia hasonlóak. Ezek mindegyike valamiképpen az élményszerűséget helyezi fókuszba. Az ideális feladat kihívást jelent, de olyat, amelyeket a résztvevők meg is tudnak oldani. A megoldáshoz **erőfeszítést kell tenniük**. A feladat tehát nem ujjgyakorlat, nem túl egyszerű és nem is túl nehéz, így a tanulók **nem szoronganak, és nem is unatkoznak feladatmegoldás közben**, hanem jól megérdemelt sikerélményhez jutnak. Ami alapvető különbség: az élménypedagógia a **tapasztalati tanulásból** indul ki.

A fa-és bútoripari ágazat képzésében erre kevés mintapélda áll rendelkezésre, ezért ez a területet további fejlesztést igényel.

Az élménypedagógia a közvetlen tapasztalásokon és a tanuló aktív cselekvésén keresztül tanít. A középfokú oktatásban az új szakképzés, a 4.0 szakképzés fejlesztés jól megcélozza az élménypedagógia alkalmazását.

A módszer az ágazati alapozó képzésbe jól beépíthető. Az ágazati alapozó vizsgára készülés is egy olyan tevékenység sorozaton keresztül valósulhat meg, ahol a mérés, a rajzolás, az anyagismeret, a kézi szerszámok ismerete, működtetése, a gyakorlati fogások elsajátítása mentén egy-egy késztermék formálódik ki, ami pusztán az esztétikai megjelenésével is pozitív élményt, talán flow érzetet is nyújt.

Az asztalos szakképzés folyamatában összesen hat meghatározott szakmai tartalommal ellátott projekt feladat kerül végrehajtásra. A tanulók az alapvető faipari szerkezetektől kezdve, egyre bonyolultabb termék elkészítését végzik a műhelyben. A termék gyártásról műszaki dokumentáció, a gyártási folyamatról és a késztermékről fotódokumentáció készül. A projekt során a tanulók anyagokkal, szerszámokkal, gépekkel, technológiákkal ismerkednek meg,

jártasságot szereznek a gyakorlati munkába, képesek lesznek csoportban dolgozni, vagy önálló munkavégzésre, miközben szakmai tudásuk bővül, munkájuk eredményét kézzel foghatóan érzékelhetik.

A második megnevezett módszer **Fordított tanterem, (Flipped Classroom=FC)**. A West Point Katonai Akadémián a 19. században alkalmazták először ezt a módszert, vagyis az óra előtt kellett feldolgozni a tanárok által kiadott tananyagot. Az órán kérdéseket válaszoltak meg, csoportos problémamegoldással töltötték ki az órát. Az USA-ban terjedt el aztán előbb az egyetemeken, majd a középfokú oktatásban is. A „Társak tanítják egymást” módszerrel a hagyományos **információtranszfer**t a feje tetejére állították. Vagyis elmozdulás a tanulóközpontú tanítás felé. A tanuló az óra előtt megkapja a tananyagot általában digitális formában és otthon a saját tempójában és időbeosztása szerint feldolgozza.

Az elméleti alapját a magasabb rendű Bloom taxonómia kategóriáira adják (elemzés, értékelés, alkotás) Hogy mire van ehhez szükség? Fontos kapcsolódást találunk az alábbi ábrán, hogy a fordított tanulás hogyan kapcsolódik a **konstruktivista tanuláselmélet**hez, illetve módszerhez. **A fordított tanterem lehetőségei a fa-és bútoripari szakképzésben:**

A fordított tanterem módszerének alkalmazása a közelmúltban a rendkívüli helyzet, a pandémia következtében bevezetett **digitális oktatás egyik hatékony eszközévé vált**. A tanulók a tanártól, oktatótól digitális tananyagot és az ehhez kapcsolódó feladatot kaptak. A tananyag feldolgozáshoz, a feladat megoldáshoz használhattak **szabad felhasználású tananyagokat**, illetve a témához kapcsolódó **internetes forrásokból** is dolgozhattak. A megvalósítás készülhetett **egyéni**leg, **páros munkavégzéssel**, vagy **csoportban**. Az elkészült tananyag egy közös munkafelületen **megoszthatóvá vált, így megismerhették egymás munkáját**. A meet tanórák lehetőséget biztosítottak az elkészült munkák megvitatásra, a gondolatok kicserélésére, az érvelésre, az új megoldások megismerésére. A tanóra az aktív tanulás színterévé vált, a tanulók fejlesztése lehetővé vált. A módszer az **egyéni haladási ütemben** történő tanulást és a **differenciált** oktatást is biztosította.

A harmadik módszer a Vertikális modularizáció a Bázisiskolai Hálózat szakmai versenyeinél.

A Soproni Egyetem, Faipari Mérnöki Kara 2015-ben újra élesztette a középfokú szakképző iskolákkal a kapcsolatát, amelyet az ezredfordulón alakítottak ki. Kiépítette az országos kiterjedésű úgynevezett Bázisiskolai Hálózatát. A bázisiskola rendszer célként tűzte ki, hogy keretbe foglalja és továbbfejleszti az egyetem és a szakközépiskolák együttműködését, a következő témákban:

- tehetséggondozás, felkészítés szakmai versenyekre, és a továbbtanulni szándékozó középiskolai tanulók célirányos felkészítése a mindenkor félévi felvételi követelmények függvényében,
- képzők képzése - rendszeres szakmai továbbképzések szervezése,
- tanműhely és laborfejlesztés egyeztetése, közös megvalósítása,
- egyetemi hallgatók szakmatanulásának biztosítása a középiskolákban,
- közös beiskolázási kampány,
- közös, a faipari szakmákat népszerűsítő honlap üzemeltetése,
- az egyetem által kidolgozott oktatási anyagok biztosítása,
- rendszeres egyeztető fórumok tartása,
- közös, egységes kapcsolattartás az állami és szakmai, - érdekképviselői szervezetekkel, kamarával, munkaerőpiac szereplőivel.

Szakmai szervezetek, vállalati kapcsolatok a fa- és bútorigazgatásban fejezetünk mindkét ország meghatározó szakmai-ipari és oktatási szervezeteinek példáiból válogatva mutatja be a képzést befolyásoló háttérintézményi szervezetet. (8. Pl. ÁKT), valamint több klaszter jellegű szerveződést, amelyek mindegyike szorosan kötődik az egyetemekhez és a szakképző iskolákhoz. Fa- és Bútorigazgatási Készségtanács, FAGOSZ, a Fagazdasági Országos Szakmai Szövetség, a Fabunio–Magyar Fa- és Bútorigazgatási Unió. Pannon Fa- és Bútorigazgatási Akkreditált Klaszter FALCO Szombathely Furniture Cluster szervezeteket.

Osztrák oldalról Holzcluster Steiermark, Sankt-pölteni faipari cluster szervezeteket.

A magyar KKK tartalmi elemeit külön ágazati alapoktatás követelményei és a Vizsgakövetelményekre bontva differenciáltan mutatjuk be. Az osztrák oldalon a Kerettanterv releváns fejezeteinek a leírásával mutatjuk be a szakmai és a vizsgakövetelményeket. Jól látszik a két országbeli különbség nem csak a formai, hanem a logikai, tartalmi elemek leírásában is. Különösen a vizsgakövetelmények terén láthatjuk, hogy Ausztriában először az

asztalos szakma profilja, majd a munkaköri leírás paragrafusa következik. Ezután a képzési követelmények táblázata következik, amelyben a 3 éves képzési időre elosztva a tanuló ismeretkörei, tevékenységi feladatai kerülnek ismertetésre. A vizsgával foglalkozó rész is másképpen, más tagolásban épül fel, mint nálunk. A szakmai elméleti és gyakorlati részek mellett alkalmazott matematika is szerepel a vizsgán. A modern kort meghatározó *negyedik ipari forradalom* (Ipar 4.0) a faiparban is számos modernizációs kutatási-fejlesztési feladatot indukál. **Elsősorban az újra automatizálás és a digitális átállás fontosabb jellemzőit, modelljeit gyűjtöttük egybe mindkét országból.** A digitális átállás faipari vonatkozásait követi a magyar szakképzés és felsőoktatás minden képzési formájánál, szakképzésénél, amelyeket a digitális kompetencia keretrendszer elvei és viszonyai határoznak meg, és amelynek erre az ágazatra kiterjedő konkrétumait most dolgozzák ki az IKK és az Ágazati Készség Tanácsok irányításával.

SWOT elemzés

A helyzetelemzés célja, területe

- 1, Feltárni a két ország közép és felsőoktatási rendszerének sajátosságait és jellemzőit.
- 2, A faipari szakosodás és kvalifikációk rendszere.
- 3, Képzési helyek/kapacitások és a valós létszámok a munkaerő igényével összevetve szakonként(asztalos, kárpitos, faipari technikus, belsőépítészeti asztalos, faipari mérnök AT és HU vonatkozásában).
- 4, Az asztalos szakma felszerelési jegyzékeinek összevetése. *Műveletenként* a kézi szerszámok/eszközök, kézi gépek és gépek kategóriákban.

Az elméleti és gyakorlati képzés, valamint a szakmai pedagógusképzés SWOT analízise

Az oktatás két fókuszterületét egybefogó elemzésünkben az egymásra is kihatással lévő elméleti és gyakorlati képzés, valamint a szakmai pedagógusképzés analízisét foglaltuk táblázatba.

S Strengths - erősségek	W Weaknesses – gyengeségek
• A Bázisiskolai hálózat és tevékenysége • Magas szintű és differenciált mérnökképzés • Új szakképzési formák, erősödő technikai képzés, ösztönzők a fiatalok számára. • A korábban végzett mérnöktanárok és szakoktatók szakmai és pedagógiai tudása jó színvonalú és stabil. • A jól kiválasztott és felkészített asztalos tanulók magas helyezéseket érnek el a Skill versenyeken. • Még mindig jól felszerelt az iskolai tanműhelyek, ahová be lehet „forgatni” a kiegyenlítő jellegű képzésekre a tanulókat az alapképzés mellett.	• Kevés tanuló jelentkezik, a munkaerőpiaci igényeket nem tudjuk kielégíteni • Előregedett oktatói állomány az iskolákban, az utánpótlást nehezítik a rendeletek (oktatói státusz, alulértékelt minősítési pontszám a mérnöktanár szak után) • A 60 órás szakoktatói tanfolyam nem megfelelő sok szempontból. • A kis és mikro-vállalati gyakorlati képzőhelyeken nem tudják teljesíteni a követelményeket. • Nagy a tanulói demotivatáltság, a tanuláshoz való viszony problémás. • Alacsony a szakmai tudás megszerzéséhez szükséges tudás, illetve kompetencia készlet.
O Opportunities – lehetőségek	T Threats - veszélyek
• Az okleveles technikus képzésben az egyetem és a szakképző iskolák együttműködése tovább erősödik • A Faipari Tudásközpont összefogja a képzési szinteket, a tananyagfejlesztéseket és a továbbképzéseket a platformokon és a Bázisiskolai Hálózaton keresztül.	• Ha a cégek nem kapcsolódnak be erőteljesebben a gyakorlati oktatásba, akkor félő, hogy tovább romlik a helyzet. • Ha csak a hazai és az EU-s szakmai versenyekre fókuszálunk, akkor a többi képzőhely és tanuló lemarad.

3. Primer kutatás bemutatása

A projekt keretein belül elvégzett helyzetelemzés első fázisában szekunder kutatást végeztünk, melynek célja a két ország rendelkezésre álló s képzéseinek megismerése. A projektben négy primer kutatást végzünk, melyek szerepe kettős: egyfelől megismerni az oktatásfejlesztés és szemléletformálás hatékony lehetőségeit a diákság, a tanárok és a lakosság (potenciális tanulók és szüleik) körében, másrészt a munkaerőpiac átvilágítása tekintetben, hogy melyek az elvárt kompetenciák az oktatásból kikerült munkavállalók esetében, és milyen együttműködésre hajlandóak ezek fejlesztéséért az oktatási idő alatt.

- 3.1. Online Platform iránti attitűd vizsgálat online megkérdezés keretében diákok körében
- 3.2. Online Platform iránti igény vizsgálat online interjú keretében tanárok és egyetemi oktatók körében
- 3.3. Projekt tervezett tevékenységei iránti igény vizsgálat online megkérdezés keretében a lakosság körében
- 3.4. Projekt tervezett tevékenységei iránti igény, illetve oktatási fejlesztési lehetőségek feltárása online megkérdezés keretében a faipari vállalkozók körében

3.1. Online Platform iránti attitűd vizsgálat online megkérdezés keretében diákok körében

Az Interreg AT-HU166 – Eduwood projekt keretein belül kerül kifejlesztésre egy olyan online skill share platform, amely határon átnyúló együttműködésben biztosítja a tanulók, tanárok, szakemberek találkozását, együttműködését, fejlődését a faipari szakmákon belül. A platform elsődleges célja a szakmai életút megalapozása az arra nyitott fiatalság körében, a pályaelhagyás csökkentése, az önfejlesztés lehetőségeinek megadása mindazoknak, akik a faipari szakmákon belül képzelik el jövőjüket akár középfokú, akár felsőfokú tanulmányaik folyamán.

A skillshare platformokra több best practice példát látunk a világ számos pontján, speciálisan faipari tanulmányokat végzőknek és középfokú/felsőfokú tanulmányokat folytatóknak azonban még nem került ilyen kialakításra. A fejlesztés előtt ezért indokoltnak láttuk a határmenti régióban, magyar és osztrák oldalon egyaránt feltérképezni a célcsoport diákság attitűdjeit

több témában, egyfelől a platform iránti nyitottság, másfelől az önképzéssel, fejlődéssel kapcsolatos attitűdök, a meglévő skillek, illetve az integrálandó témák és azok formái kerültek a vizsgálat középpontjába.

A megkérdezésre online kérdőív keretein belül került sor, az adattisztítás után 501 kérdőív került kiértékelésre. Magyarországról 1 felsőoktatási intézmény és 7 középiskola, Ausztriából 3 felsőoktatási intézmény és 4 középiskola vett részt a különböző faipari szakmákat tanuló diákjaival a kutatásban.

A válaszadók több mint a fele (55%) szívesen tölti szabadidejét szakmai tartalmak megismerésével, 36 %-uk viszont inkább nem foglalkozik szakmai önképzéssel szabadidejében. A magyar diákok körében magasabb a szabadidő eltöltésének ilyen formája: a magyar megkérdezettek közül 157-en (67,4%) jellemezték magukat úgy, hogy szabadidejükben is szívesen fejlesztik tudásukat szakmai tartalmakkal. Ugyanez az állítás az osztrák válaszadók csak 44,4%-ra volt jellemző. A szakmai önképzés inkább az egyetemisták körében jellemző, a hallgatók 82,9%-a végez ilyen tevékenységet, a középiskolások körében ez az arány 47,7%. A legfontosabb motivátoroknak a személyes fejlődés, a karriercélok és a jobb tanulmányi eredmény elérése bizonyultak.

A releváns információforrások eltérőek az egyes korosztályokban: a középiskolások esetében a tanárokat, mint legfontosabb információforrásokat követte a közösségi média, majd a szakmai videók, és csak ezután következtek a diáktársak. Ezzel szemben az egyetemisták gyakrabban támaszkodnak szakmai videókra, közösségi média platformokra, diáktársakra, s csak mindezek után kerülnek sorra az „akadémiai” források, mint a tanulmányok, szacikkek, illetve tanáraik.

Az online tanulással, önképzéssel kapcsolatban a legkedveltebb formák a szakmai videók, a közös alkotás projekt munka keretében, végül az online tanórák. E tekintetben az egyes csoportok egységes képet képviseltek.

A válaszadók közel 55%-a nyitott lenne nemzetközi szakmai platform használatára, s csak kevesebb, mint 10 %-uk volt egyértelműen elutasító egy ilyen képzési formával szemben. A platform legfőbb erősségének a hasznos új tudást, az idegennyelv fejlesztésének lehetőségét, és egy másik kultúra megismerését, új ismerősök szerzését látják a válaszadók. Az előreláthatóan legkedveltebb funkciók a szakmai videók lennének, ezt követik a képzések, illetve az interakciót igénylő bekapcsolódási formák (csapatmunka, workshop, projektek).

Általánosságban az osztrák diákok és hallgatók nyitottabbak a külföldiekkel való együttműködésre, mely nem meglepő eredmény annak fényében, hogy idegennyelv-tudásukat biztosabbnak érzik, illetve szívesebben is használnak idegen nyelvet, mint magyar társaik.

Az Interreg AT-HU166 - Eduwood projekt elsődleges célja a határrégió faépítészeti és bútorigipari oktatásának gyakorlatorientált, projektszemléletű fejlesztése. Fő tevékenységeink között szerepel többek között egy új, közös, online, gyakorlatorientált, projektszemléletű oktatási módszer kialakítása a faépítészet és a bútorigipari oktatás területén, így kívánjuk biztosítani az online ismeretmegosztást („skill share”) és határmenti közösségépítést, mely a diákság motiváltságának növeléséhez vezethet.

A tervezett online platform lehetővé teszi a középiskolás és egyetemi hallgatók, valamint a tanárok, oktatók és mentorálást végző vállalkozások számára, hogy bővítsék saját szakmai ismereteiket, illetve saját tudásukat megosszák a célközönséggel.

Az Eduwood online platform tervezett funkciói:

- (1) tudásmegosztás
- (2) a platform által nyújtott közösségépítésen keresztül közös kurzusok indítása
- (3) workshopok szervezése tanulókkal, hallgatókkal, oktatókkal
- (4) vállalat által kiírt témában versenyek szervezése
- (5) duális gyakorlati képzésről információ megosztás
- (6) gyakorlati hely közvetítő, kereső szolgáltatás
- (7) munkaerő közvetítés.

A skillshare platformon a bútorigiparhoz kapcsolódó területeken MOOC-tanfolyamok fognak indulni. Az online platform rövid videókat, kurzusokat, projektmunkákat és interaktív fórumot biztosít a felhasználók számára, támogatva a tudásmegosztást, a csoportmunkát, a diákok, tanárok és oktatók közötti kommunikációt. Az EDUWOOD oktatási platform célcsoportja szakmai, faipar területén tanulók, oktatók és termelők közösség építése.

- Az első részben a diákság motiváltságát, szakmai információgyűjtési szokásait, online oktatás iránti fogékonyságukat, illetve nemzetközi együttműködések iránti affinitásukat vizsgáltuk.
- A második részben rátérünk a projekt keretein belül tervezett online oktatási platform iránti fogékonyság, illetve a lehetséges funkciók iránti attitűdök vizsgálatra.

A beérkező adatokat tisztítottuk, összesen 501 teljesen kitöltött kérdőív érkezett be, mely a későbbiekben a minta teljes elemszámát adja. Összesen 15 különböző intézmény tanulói válaszolta meg az osztrák-magyar határmenti online oktatási platform létrehozásával kapcsolatos kérdőívet.

A kitöltők körében a középiskolai oktatásban résztvevő diákok 36,6%-a faipari technikusnak tanul, 32,3%-a asztalos képzésben vesz részt. 27,8%-uk belsőépítésznek tanul, míg a legkevesebben a kárpitos tanulók szerepeltek a mintában (összesen 3,3%).

A magyar és osztrák középiskolások összehasonlítása azt mutatja, hogy a megkérdezett osztrák diákok 46,2%-a, azaz 110 diák tanul belsőépítészetet, 42,9%-a, azaz 102 diák pedig faipari technikusnak tanul. A fennmaradó 10,9%, azaz 26 diák asztalosnak tanul. A magyar diákok esetében ettől eltérő megoszlással találkoztunk: a legtöbben, 102-en asztalosnak tanulnak, ez a szám a magyar válaszadók 64,6%-át teszi ki. A magyar diákok körében a második gyakorisági helyen a faipari technikusok állnak 27,2%-kal és 43 válaszadóval, míg a fennmaradó 8,2%, azaz 13 fő kárpitosnak tanul.

Összehasonlítva a magyar és osztrák hallgatókat kijelenthető, hogy az osztrák hallgatók közül a legtöbben építőmérnöknek tanulnak, ezt követi az innovációs menedzsment. A magyar oldalon ez a sorrend eltérő, a magyar diákok közül a legtöbben faipari mérnöknek és ipari termék- és formatervező mérnöknek, valamint formatervezőnek tanulnak.

A válaszadók több mint a fele (55%) szívesen tölti szabadidejét szakmai tartalmak megismerésével, 36 %-uk viszont inkább nem foglalkozik ilyen tevékenységgel. A válaszadók 9%-a nem tudott egyértelműen állást foglalni a kérdésben.

A magyar és osztrák válaszadókat összehasonlítva megállapítható, hogy a magyar diákok körében magasabb a szabadidő eltöltésének ilyen formája: a magyar megkérdezettek közül 157-en (67,4%) jellemezték magukat úgy, hogy szabadidejükben is szívesen fejlesztik

tudásukat szakmai tartalmakkal. Ugyanez az állítást az osztrák válaszadók közül csak 44,4%-ukra jellemző, és ugyanennyi osztrák megkérdezett (44,8%) mondta azt, hogy szabadidejében nem foglalkozik ilyen jellegű önképzéssel. Az egyetemi hallgatók és a középiskolások összehasonlításakor a középiskolások 42,7%-a választotta a bal oldali állítást: "iskolai kötelezettségeim elvégzése után nem szoktam szakmai tartalmakat olvasni / nézni / hallgatni". Ezzel szemben a középiskolások 47,7%-a mondta azt, hogy szívesen tölt időt szakmai tartalmakkal az iskolai kötelezettségein kívül. Ezek az arányok az egyetemi hallgatók esetében eltérőek. Az egyetemi hallgatóknak csupán 12,5%-a döntött úgy, hogy iskolai kötelezettségei teljesítése után nem foglalkozik szakmai tartalommal. Míg az egyetemi hallgatók 82,9%-a jelölte meg a jobb oldali állítást: *"iskolai kötelezettségeim elvégzése után szívesen fejlesztem magam szakmai tartalmakkal (inspirálódok, nyitott vagyok versenyekre, workshopokra, projektmunkákra)"*.

A következő kérdésben a válaszadókat arról kérdezték, hogy mi motiválja őket a szakmai információk gyűjtésére, és azokat, akik nem gyűjtenek szakmai információkat, arról kérdezték, hogy mi motiválná őket jobban. "Mi motivál/ motiválna abban, hogy több időt tölts szakmai infók gyűjtésével?" kérdésre a legtöbben a személyes fejlődést jelölték be (61,5%), utána a második legfontosabbnak megítélt motivációt a válaszadók a karriercélokat (46,7%) adta meg. Majd harmadik legfontosabbnak a "tanulmányi eredményemet befolyásolja (5-ért)" jelölték a legtöbben, a válaszadóknak a 29,5%-a. Összesen 16 válaszadó további motiváló tényezőket is felsorolt, köztük a pénzt, a vállalatoknál szerzett munkatapasztalatot, a szakmai feladatokat, az ösztöndíjakat, a szakmában dolgozó emberekkel való találkozást, a személyes érdeklődést.

A következő kérdésben a szakmai információforrásokat vizsgáltuk tekintetben, hogy a különböző képzési szinteken a hallgatók/diákok kitől, honnan szerzik meg ismereteiket. A válaszadók 55,9%-a tanárait jelölte meg legfontosabb információforrásként. Az osztrák válaszadók 65,7%-a, míg a magyar válaszadók közel fele (44,6%) szerzi be a szakmáját érintő ismereteket tanáraitól, így az ő szerepük elvitathatatlan a pályaválasztást befolyásolni képes faktorok között. A diákok egyéb információforrásokat is megemlítettek, többek között az internetet, újságcikkeket, egyetemi jegyzeteket, a családot és a barátokat, valamint a munkahelyet (gyakorlati helyet).

Egyetemisták és középiskolások összehasonlítva megfigyelhető, hogy az egyetemisták sokkal több helyről szereznek információkat és új tudást. Míg a középiskolai diákok leggyakrabban a tanáraikat (57,6%) említették információforrásként, addig az egyetemisták gyakrabban

támaszkodnak szakmai videókra (57,1%) voltak, közösségi média platformokra (53,3%), diáktársakra (50,5%), s csak mindezek után kerülnek sorra az „akadémiai” források, mint a tanulmányok, szakcikkek (50,5%), illetve tanáraik (49,5%).

Ez a sorrend és az arányok a szakiskolák tanulói esetében változnak. A tanárokat (57,6%) mint legfontosabb információforrásokat követte a közösségi média (50%), majd a szakmai videók (47,5%), és csak ezután következtek a diáktársak (33,8%).

A válaszadókat arra kérték, hogy az állításokkal való egyetértésüket egy 5-ig terjedő skálán értékeljék. Az első állítás a következő volt: "Nyitott vagyok a közös alkotásra online projekt munkák keretében". A válaszadók majdnem fele (49,3%) egyetértett ezzel az állítással. 19,3%-a a válaszadóknak nem értett egyet az állítással, 31,3%-a pedig igen is, meg nem is értett egyet azzal.

Ha ugyanezt az állítást hasonlítjuk össze a diákok és a hallgatók között, az eredményekben nincs releváns különbség. A hazai és külföldi adatokat összehasonlítva nincs releváns eltérés a magyar (46,1%) és az osztrák (52,1%) diákok válaszai között.

A három attitűdállítást összevetve a következő sorrend rajzolódik ki az online tanulással, önképzéssel kapcsolatban:

- 1- "Szívesen nézek szakmai online videókat tudás bővítés miatt"
- 2- "Nyitott vagyok a közös alkotásra online projekt munkák keretében"
- 3- "Kedvelem az online tanórát, amikor tanár jelenlétével folyik az oktatás"

A nyelvtudás feltérképezése után megkérdeztük a résztvevőket, rendelkeznek-e az idegen nyelvek beszéléséhez szükséges ismeretekkel, és hogy szeretnek-e idegen nyelvet beszélni. Ha országosan összehasonlítjuk az eredményeket, kijelenthető, hogy a magyar diákok 35,2%-a úgy érzi, nincs kellő tudása ahhoz, hogy idegen nyelven beszéljenek, s szintén ugyanekkora arányban gondolják azt, hogy magabiztosan tudnak (és szeretnek) megszólalni az általuk tanult idegen nyelven. A magyar diákok kevesebb, mint 30 %-a állította, hogy bár jól tudja az adott nyelvet, beszélni nem szereti.

Az osztrákok esetében kiemelkedően magas a magabiztos nyelvhasználók aránya, több mint 50% -uk említette, hogy nem csak tudja, de szereti is beszélni az általa tanult idegen nyelvet.

40 %-uknak bár a tudása megvan, nem szeretik használni az adott nyelvet, s alig tíz százalékuk állította csak, hogy nincsen megfelelő idegennyelv-tudásuk.

Skillshare Platform megítélése

A kérdőív kitöltőivel egy rövid ismertető keretében ismertettük a tervezett platform funkcióit. Ezt követően 501 válaszadó közel 55%-a jelentette ki, hogy nyitott lenne nemzetközi szakmai platform használatára. A válaszadók több mint egyharmada nem tudott egyértelműen nyilatkozni nyitottságáról, ezzel nem kizárva az érdeklődését, s csak kevesebb, mint 10 %-uk (40 fő) volt egyértelműen elutasító egy ilyen képzési formával szemben. Ennek oka leginkább az, hogy többségük nem szívesen töltene több időt az online térben. Többen említették, hogy nem kívánnak faipari témájú ismereteket gyűjteni, s voltak, akik az időhiányt tartották ellenérvnek, illetve akik nem találták érdekesnek az online felületet.

Összehasonlítva a két ország diákságának nyitottságát jelentős különbség nem állapítható meg. Megfigyelhető azonban, hogy a felsőoktatásban résztvevők több mint háromnegyede (77,1%) biztos volt döntésében, ezek közül is több mint kétharmada (68,6%) pozitív attitűdöt mutatott a platformom iránt. A középiskolás diákság 41%-nál további információk lennének szükségesek, hogy döntésüket meghozzák. Így megállapítható, hogy e korosztály meggyőzéséhez további, a bevonást segítő, figyelemfelkeltő információk átadása lesz szükséges.

A 463 válaszadók közel háromnegyede lát lehetőséget új, hasznos szakmai tudás megszerzésére, illetve több mint a fele tekint a platformra, mint idegennyelv tudásfejlesztési lehetőségre. Továbbá több mint egynegyedüket motiválja a különböző kultúrák megismerése iránti érdeklődés, illetve a közös munka lehetősége korukbeliekkel. Közel egynegyedük lát lehetőséget arra, hogy a projektek keretében ismertségek, barátságok alakuljanak ki. A válaszok rangsora a képzési szinttől függetlenül megegyezik. Kiemelten fontos, hogy a felsőoktatásban tanuló diákok 91 % nevezte meg az új tudásszerzés lehetőségét, mint legfontosabb motivációt.

A kutatás egyik legfontosabb aspektusa a tervezett platform lehetséges funkcióinak elemzése és ezek iránti attitűdök vizsgálata. A tervezett platform több funkciójú, mely mind szakmai videók feltöltésére, szakmai videók megtekintésére, kurzusokon való részvételre, illetve projektmunkák indítására is egyaránt alkalmas. A válaszadóknak lehetőségük volt a funkciók

közül a számunkra hasznos lehetőségeket kiválasztani, illetve saját ötletet, egyéb funkciókat is definiálni.

Kiemelkedő volt a tanárok által készített szakmai videók teoretikus kedveltsége, a válaszadók közel kétharmada jelezte, hogy szívesen nézne ilyen tartalmakat. A diákok közel fele nézne diáktársuk által készített szakmai videókat. Megközelítőleg azonos érdeklődés mutatkozik mindhárom funkció iránt, ami interakciót, közös együttműködést igényel: a képzésekhez való becsatlakozás (36,3%), csapatban való közös online feladatok elvégzése (30,2%), illetve online workshopon való részvétel (24,2%), mint aktív bekapcsolódás lehetőségei ebben a sorrendben szerepeltek a listán. Saját projekt indítására a megkérdezetteknek mindössze 15%-a lenne nyitott, illetve csak 10%-uk készítené, osztaná meg saját szakmai videóját.

Összehasonlítva a két ország diákságának a nyitottságát a különböző funkciók iránt jelentős különbség a következő funkciók iránt mutatkozott. Míg a magyar diákok mindössze egyharmada nézne diáktársai videóit, addig a szomszédos ország diákságának a fele nyitott társaik szakmai videójára. Saját projektek indításra a magyar diákok kevesebb, mint 10%-a lenne nyitott, míg erre a funkcióra az osztrák tanulók duplája, közel 20% vállalkozna.

Megvizsgálva a funkciók iránti attitűdöt a különböző képzési szintek között jelentős különbség mutatkozik a következő esetekben: Egyetemista hallgatók közel duplája (49%-a) állította, hogy szívesen csatlakozna mások által indított projekthez, míg ez a funkció a középiskolások körében (25,4%-a) nem aratott sikert. Hasonló tendencia figyelhető meg a következő funkcióknál: egyetemista diákok kétszer nyitottabbak voltak, mint a középiskolások a képzésekre (középiskolások 29,1% és felsőoktatásban tanulók 63,5%), illetve a workshopokon való részvételre (középiskolások 18,8% és felsőoktatásban tanulók 44,8%). Nagyobb nyitottság figyelhető meg azonban a középiskolás diákok körében, ahol a középiskolások 12,3%, azaz kétszerese töltene fel saját szakmai videókat, mint az egyetemi hallgatók (6,3%).

A tanulók által preferált videók hosszát is vizsgáltuk. Ebben az esetben a megkérdezett tanulók 6 időintervallum közül választhattak. A válaszadók egynegyede maximálisan tizenegytől tizenöt percig tartó videót nézne szívesen. További közel egynegyedük definiálta a hat perctől tíz percig terjedő időintervallumot, mint számára ideális hosszúságot. A negyedóra és fél óra közötti hosszúságú tartalmak következtek a kedveltségi listán, melynek legvégén a rövid, maximum öt perces tartalmak szerepeltek.

Összesen 48-an említették, hogy szívesen vennének részt valamilyen faipari képzésen, mely így egyben a leggyakrabban előforduló témát is jelentette. Közel negyven fő lenne nyitott az építészet és faépítészet témát feldolgozó képzéseken való részvételre. Harminc fő jelentkezne bútorkészítéssel kapcsolatos képzésekre. Közel azonos gyakorisággal említették az asztalos és belsőépítészettel kapcsolatos képzéseket.

Csak úgy, mint a videók tematikájának esetében, itt is megfigyelhető volt a válaszadók nyitottsága, így kerültek az említési listára az innovációval, technológiai fejlődéssel és öko-designnal kapcsolatos képzések. Hasonlóan a videók témájához, a képzésekkel kapcsolatban is több diák nevezte meg a formatervezést, designtervezést, kárpitozást, gyakorlati tudás megszerzéséhez szükséges képzéseket, illetve rajz, restauráció témát feldolgozó képzéseket, mint számukra érdekes lehetőségeket. Keresettek a szoftver oktatással (CAD CAM, tervezési folyamatok) kapcsolatos, és kifejezetten a CNC-vel kapcsolatos képzések is.

Kíváncsiak voltunk arra, hogy a válaszadók a inkább saját, vagy inkább másik ország-beli tanulókkal és tanárokkal való együttműködésben közösen látják a platformon való megjelenés lehetőségét. A skála végpontjai két ellentétes állítást tartalmaztak, középpontja a semleges nulla pont. A skála bal oldali részén helyezkedik el a következő extrém állítás: 'A platform során inkább külföldi diákokkal és hallgatókkal szeretnék dolgozni', míg a jobb oldalon a következő állt: "A platform során inkább magyar tanuló esetén magyar /osztrák diákok esetén osztrák diákokkal és hallgatókkal szeretnék dolgozni" A válaszadó a két állítás közül kellett döntenie, melyikkel értenek egyet jobban. Minél közelebbi pontot választottak valamely végponthoz, annál nagyobb mértékű az egyetértés az adott állítással. A kék színű vonaldiagram alapján megfigyelhető az összes válaszadó véleménye, amely alapján 21,2 % a válaszadónak semlegesek, megfelel nekik, ha a projektben résztvevő diákok és tanárok saját országukból jönnek és akkor is ha külföldi tanárokkal és diákokkal kellene együtt dolgozni. Kevesebb, mint 6,5 % a diákoknak részesíti előnyben külföldi diákokkal való együttműködést, míg több mint 15% ragaszkodik hazai diáktársaival együttműködni. A semleges, illetve a +/-1 értéket jelölő válaszadók kumuláltan 52,3 %-át teszi ki a mintának, amely további határon átívelő nyitottságra utal.

A kérdés specifikumából adódóan szembeállítottuk a magyar és osztrák diákság nyitottságát nemzetközi, határon átívelő együttműködések tekintetében. Míg a zöld vonal az osztrák válaszadókat, addig a magyar diákok válaszait a piros vonaldiagram mutatja. Míg az osztrák

diákok több mint egyharmada (37,2%) előnybe részesíti a nemzetközi együttműködéseket, projekteket, addig a magyar diákok mindössze csak 16,4 % helyezné előtérbe a külföldi partnerségben megvalósuló projekteket. A magyar diákok több mint kétharmada (67,1%) saját országából jövő diákokkal élvezné a közös munkát, addig ez a szám az osztrák diákok körében mindössze (38,2%). Megállapítható, hogy az osztrák diákság összességében nyitottabban fordul a nemzetközi partnerrel történő projektmegvalósítás felé, mint a magyar fiatalok.

A következő állítás az előzőhöz hasonlóan a hazai vs. külföldi témakörben vizsgálódott, ezúttal az előadókkal kapcsolatban kérdeztük a diákok véleményét. A skála két végpontját a következő állításokkal definiáltuk: bal oldali részen helyezkedik el a következő extrém állítás: 'A platform során inkább külföldi előadóktól szeretnék tanulni', míg a jobb oldalon a következő állt: "A platform során inkább magyar tanuló esetén magyar /osztrák előadóktól esetén osztrák előadóktól szeretnék tanulni". A válaszadónak a két állítás a hozzá attitűdben közelebb állót kellett kiválasztania, megjelölve az egyetértés fokát is. A korábbi vizsgált két állítással ellentétben a vonaldiagram ebben az esetben nem mutat jelentős különbséget. A válaszadók közel egyharmada (32%) semleges e tekintetben. A magyar diákok mindössze közel egyötöde (18,3%) lenne nyitott külföldi előadók videóiból tanulni, kurzusain, illetve projektjein részt venni. Az osztrák diákság nagyobb (31,1%) érdeklődést mutatott, hiszen közel egyharmaduk előnybe részesíti a külföldi előadókat. Megállapítható, hogy a magyar diákság több mint fele (56,2%-a) magyar oktatók, professzorok oktatásain vennének részt. E tekintetben az osztrák diákság kevesebb, mint egyharmada ragaszkodik osztrák előadókhoz.

3.2. Felmérés az online platformmal kapcsolatos attitűdökről tanárokkal és egyetemi oktatókkal készített online interjúk segítségével

A 21 egyetemi oktató és középiskolai tanár körében készült egyéni interjúk kvalitatív vizsgálat kérdéskörei támogatták az EDUWOOD oktatási rendszer fejlesztését és kommunikációs inputokat szolgáltatott az intézmények bevonásához, együttműködési megállapodások megkötéséhez. A kutatás során a projekt célcsoportjába tartozó interjúalanyok megismerték a tervezett rendszert és véleményt formáltak arról. A kutatás során vizsgáltuk a határmentiség dimenzióit, azt, hogy milyen korábbi tapasztalatok, attitűdök kapcsolhatók a határmenti együttműködéshez. Ezt követően az EDUWOOD rendszer osztrák-magyar aspektusait és az online módszer várható fogadtatását kutattuk. Kitértünk arra, hogy az adott oktatási intézmény milyen lehetséges együttműködési formákat vállal, támogat a határmenti faipari oktatás

közelítéséhez. A kérdéssort a válaszadók által támogatott kommunikációs eszközök, módszerek feltárása zárta. A tanulmány hozzájárul a következő projektidőszak feladataihoz: az oktatási intézményekkel történő együttműködési megállapodások megkötése és az EDUWOOD rendszer funkcióinak megadása, a rendszer programozása.

Az első kutatási fejezetben azt vizsgáltuk, hogy a válaszadó oktatók és tanárok részt vettek-e korábban osztrák-magyar együttműködésben, az oktatás területén volt-e már korábban határmenti tapasztalatuk és milyen tevékenységek kapcsán.

A válaszadók elsősorban határontúli tapasztalatokról számoltak be az Erasmus programoknak köszönhetően, amely a felsőoktatásban elterjedt formája a hallgatók külföldi oktatásának. Osztrák-magyar határmenti viszonylatban elsősorban a középiskolák tanárai rendelkeznek tapasztalattal tanulmányutakon, versenyeken való részvételek kapcsán. Említésre került a korábban faipari termékfejlesztést megvalósító osztrák magyar projekt, az Innowood is.

A vizsgálat kitért arra, hogy a felsőoktatásban oktatók és a középiskolákban tanítók mennyire ismerik a szomszédos ország faipari oktatási rendszerét és milyen átvethető jó gyakorlatokat azonosítanak. Ugyanez a kérdés felmerült a saját oktatási rendszer kapcsán is. Vizsgáltuk a fejlesztési lehetőségeket, javaslatokat.

Általánosságban elmondható, hogy a szomszédos ország oktatási rendszerét nem ismerik a válaszadók. A magyar oktatási rendszerről mind a magyar oktatók, mind a magyar tanárok úgy nyilatkoztak, hogy folyamatos átalakítások jellemzőek, ami miatt nehezen tudnak fejlődni. A szakiskolák és technikumok a Szakképzés 4.0 bevezetéséről számoltak be, a duális képzés hátrányait és előnyeit mutatták be. Hátrányként jelezték, hogy a vállalkozások nincsenek felkészülve az oktatásra, munakerőként tekintenek a kihelyezett diákokra. Volt olyan iskola, amely a problémára úgy reagált, hogy bizonyos időszakokban „projekthétre” visszahívják a diákokat, majd megtanítják nekik az egyébként előírt kötelező tananyagot. A cégekre jellemző specializáció miatt felvetődött kérdésként: hogyan lehetne megoldani azt, hogy a diák több cégnél szerezzon tapasztalatot, ezáltal több faipari területre szerezzon rálátást? Fontosnak tartják a vállalkozásokkal az élő kapcsolatot, a gyárlátogatáson túl oktatói szakmai gyakorlatok szervezését. A tanárok új technológiákról, új módszerekről, új anyagokról szívesen tanulnának szervezett, kreditpontos keretek között is, az internetes keresésén túl.

A magyar válaszadók hiányolják az oktatásba épített pályaorientációt, a gyermekek faipari szakmák felé terelésének szükségességét. Ez megfogalmazódik a szakiskolák szintjén is, ahol

a jelentkezők és tanulók is alulmotiváltak, nem tudják miért jelentkeztek faipari képzésre és miért érdemes pályán maradniuk. A pályaelhagyást illetve módosítást támogatja a faipar más iparágakhoz viszonyított alacsonyabb jövedelmezőségi szintje.

A felsőfokú magyarországi faipari oktatással kapcsolatban kritikaként fogalmazódott meg a gyakorlatközpontúság és a modern technológiák oktatásának hiánya. Az oktatás erőssége a személyre szabottság, ami az alacsony hallgatói létszámból adódik.

Az osztrák válaszadók elégedettek voltak oktatási rendszerükkel, rugalmasnak, átjárhatónak, széles kínálatúnak jellemezték azt. Az FH intézményekben szakmaközelien oktatnak, célcsoportjukban szerepelnek a már ipari tapasztalattal rendelkező hallgatók. A válaszadók elmondták, hogy Ausztriában két középszintű HTL létezik: a faipari felsőfokú szakközépiskolák és néhány faipari szakközépiskola. Az osztrák felsőfokú faipari oktatással kapcsolatban megfogalmazott kritika a koordináció hiánya. Ausztriában több egyetem is kínál képzési lehetőségeket a területén.

A műhelyeket megfelelően felszereltnek tartják. A HTL Mödling kiemelte, hogy olyan CNC technológiával rendelkeznek, amilyen a duális képzésben résztvevő vállalatoknál is hiányzik.

Az oktatás gépesítésével a magyar válaszadók nem minden esetben elégedettek. Elmondták, hogy legutóbb 10 éve volt fejlesztés az oktatásban. Ez a géppark elavultságát jelenti, hiszen a technológia fejlődés gyors ütemű. Érdekesség, hogy az osztrák kollégák az EU-s támogatásoknak köszönhetően jól felszereltnek tartják a magyar iskolákat.

Az oktatókat szakmailag felkészültnek tartják a magyar faipari oktatásban, hiányzik azonban az utánpótlás.

A kutatás fő célja az EDUWOOD platformmal szembeni attitűdök megismerése volt. Az interjút készítő munkatársak részletesen bemutatták a projektben tervezett online oktatási rendszert. A határmenti projekttel kapcsolatban kérdeztük a válaszadókat a megvalósítás várható eredményeiről és problémáiról.

A magyar és az osztrák egyetemi oktatók egyaránt beszámoltak olyan oktatási platformokról, amelyek eredményei továbbvihetők, alkalmazhatók a projektben. Itt egyrészt olyan kezdeményezésekről van szó, amelyek valamilyen oknál fogva nem működtek hosszabb távon, másrészt olyanokról, amelyeket a kutatók európai vagy világszinten használnak.

Abban valamennyi válaszadó egyetértett, hogy az együttműködés határmenti relációban fontos. Kiemelten fontos a magyarországi tanárok számára, hogy jól használható, új tudást tartalmazó, lektorált tananyagokhoz jusson a projekt által. Fontos kiemelni, hogy a tananyagok minősítése alapvető elvárásként fogalmazódik meg a válaszadók körében.

Az osztrák kollégák inkább egymás megismerése, a nemzetközi együttműködés, az ehhez szükséges gondolkodásmód elsajátításának lehetősége miatt csatlakoznak szívesen a programhoz. Kiemelik, hogy fontos a problémamegközelítés különbözősége, egymás nézőpontjainak megismerése, ami példaként egy projektfeladat megoldása során kézenfekvő

A megvalósítás során felmerülő problémaként – a nyelvtudás mellett – említik azt, hogy esetleg változatlan marad a platform a tananyagok feltöltését követően, és ahhoz nem társul egyfajta közösségi használati funkció, ami élővé, folyamatosan megújulóvá tenné a rendszert. A nyelvtudás hiányának áthidalhatósága kapcsán megjelenik a fordító szoftverek használatának igénye. Javasolják az angol nyelvet projektnyelvként meghatározni. Ez a feltételezések szerint a középfokú oktatásban jelenthet problémát. A HTL Mödling egyik válaszadója szerint kifejezetten előny, ha a tanulók projektmunkák során az angol nyelvet használják.

Előnyként említik még az oktatócserét, ha az oktatásba sikerül külföldi oktatókat is bevonni.

A rendszer pozitívmaként hangsúlyozzák, hogy egy platformra hozza a középszintű és a felsőfokú faipari oktatást és a vállalkozásokat (kimeleten a KKV szintet).

A projekt eredményeként említik a magyar válaszadók, hogy betekintést nyerhetnek az osztrák duális rendszerbe. Kérdés, hogy Ausztriában hogyan oldják meg a specializált cég és szerteágazó, több területet érintő iskolai tananyag kérdéskörét.

A magyar oktatás résztvevői örömmel fogadják a projekt pályaorientációs tevékenységeit.

A következő kutatási kérdéskör az online oktatás és online oktatási felületek használata volt. Ezzel kapcsolatban kérdeztük a korábbi tapasztalatokat az interjúalanyoktól.

A válaszadók pozitív és negatív tapasztalatokról egyaránt beszámoltak. Egyetértettek abban, hogy kifejezetten a faipar területén, ahol gyakorlatias oktatással szolgálnak, szükség van jelenléti oktatásra is. Az online rendszerben a tanulók, hallgatók nem elég aktívak, nem vesznek részt az órán, nincs visszacsatolás a tanár, oktató számára. Problémát jelent a figyelem fenntartása. Mindazonáltal az online oktatás elősegíti az oktatási mobilitást, amit pozitívnak értékelnek.

A tervezett EDUWOOD oktatási platformmal kapcsolatos attitűdök vizsgálata során kérdésünk az volt, hogy mit gondolnak a válaszadók a platformon hogyan fog működni az online problémamegoldás, projektfeladatok megoldása. Ez esetben is vizsgáltuk a várható problémákat, és előnyöket, amelyek az online vetület miatt várhatók.

A vélemények szerint a technika számos olyan lehetőséget ad, ami által a megosztás könnyebbé válik, így például egy projektfeladat kiadásakor is előnyt jelenthet az online megoldás. Magasan motivált oktatókra és hallgatóságra van szükség ahhoz, hogy a rendszer jól tudjon működni. Az online felület gyors áttekintésre, gyors megbeszélésre, problémamegoldásra tökéletes, de ha a műszaki területet vesszük, hozzátartozik a rajzolás és a képi megjelenítés, ahol lehetnek buktatói az online munkának.

A magyar szakiskolákban a platform használatát úgy tudják elképzelni, hogy azt beviszik az órákra, egyfajta oktatási segédeszközként. Órai feladatként oldanak meg például egy projektmunkát és annak eredményeit dokumentálják a platformon. Ezt nemcsak szakiskolai, de technikai és egyetemi szinten is javasolták. A technikusképzésben és az egyetemi oktatásban elképzelhetőnek tartják azt, hogy a tanulók önállóan is részt vesznek online rendezvényeken, versenyeken. Ebben a körben nagyobb a motiváció és a technikai felkészültség is.

Fontos kutatási kérdés volt annak vizsgálata, hogy a célcsoportba tartozó oktatók és tanárok megvalósíthatónak tartják-e azt az ötletet, hogy a képzési struktúrák tanulmányozását követően pl. tantárgy szinten egy-egy közösen oktatott (projektfeladat megvalósítását célzó) tantárgy kerüljön beépítésre az érintett osztrák-magyar intézmények tanterveibe, vagy célravezetőbb lenne az oktatási együttműködést ad-hoc, fakultatív módon meghirdetve egy-egy projektfeladatra összpontosítva az iskolák laza együttműködési rendszerét kialakítva megvalósítani.

Egyetemi szinten összességében magasan motivált, nyelvtudással rendelkező hallgatókkal és oktatókkal megvalósíthatónak látják az „átoktatást”, ami egy korlátozott körben működhet. Azt tartanák célravezetőnek, ha a projektben lenne egy adatbázis, ahonnan az oktatók társoktatót tudnak választani és meghívni a saját előadásaira. Az ad-hoc történő bevonások előnye, hogy az oktatók saját hallgatóik képességét és tehetségét látva dönthetnek arról, hogy érdemes-e külföldi kollégát bevonni, még további szempontokkal színesíteni az oktatást, projektfeladatot, diplomamunkát. A közös tárgyak bevezetését többen elképzelhetőnek tartják

(pl. FH Campus 2), mert izgalmasabbá tehető az előadás és a csoportmunka is ezáltal. A megvalósítást leginkább egyetemi, főiskolai szinten látják reálisnak.

Azt mind az osztrák és mind magyar válaszadók említették, hogy a platformon nem lehet magára hagyni a hallgatót, tanulót: kell egy mentor, aki a folyamatot, az előrehaladását figyeli, határidőket szab. Ugyanez igaz a többi résztvevőre is.

Összességében az ad-hoc projektfeladatok megvalósítását célravezetőnek és hasznosnak tartják, ahol a tanárok saját döntés és igény szerint vehetnek részt. A tanulók között is találhatnak rátermett, érdeklődő gyermekeket, akikkel érdemes projektmunkán nemzetközi szinten dolgozni. Erre példákat is láthatunk a tanárok által adott válaszokban. Fontos, hogy előre tervezhető legyen, előre megadott időpontokkal, amelyekből az iskolák tudnak választani és például a saját projektheikhez illeszteni az adott workshopot, vagy versenyt.

Az egyik válaszadó felhívja a figyelmet a Novawood (<http://nova-institute.eu/projects/>) projektre, ami a fakutató intézmények európai együttműködése. E kezdeményezés keretében az oktatási egységeket videók formájában kell rögzíteni, amelyek aztán egy adatbázisban megtalálhatók. Minden résztvevő felhasználhatja a többi tag videóegységeit saját tanításaihoz. A Faipari Tudományos és Technológiai Társaság (Society of Wood Science and Technology), melynek az elnöke a BOKU válaszadója, világméretű hálózattal rendelkezik, amerikai társaság. "Világszerte összesíti az egyetemi tanulmányokat. A faipari tanulók ezen összevonásánál ügyelni kell arra, hogy a szabványok egy bizonyos szintre kerüljenek. Most dolgozunk ki egy európai szabványt."

Rátérve az EDUWOOD oktatási rendszer funkciói vizsgálatára a következő funkciójavaslatot mutattuk be a válaszadóknak. A kapott véleményeket a 3.1.2. fejezetben részletezzük.

- (1) tudásmegosztás: oktatók, tanulók, vállalkozások által feltöltött tananyagok, rövid videók, vállalkozói előadások
- (2) a platform által nyújtott közösségépítés által közös kurzusok indítása (amit több intézmény diákja felvehet)
- (3) vállalati problémák felvetése mentén workshopok szervezése tanulókkal, hallgatókkal, oktatókkal
- (4) vállalat által kiírt témában (pl. termékfejlesztés, innováció stb..) versenyek szervezése
- (5) duális gyakorlati képzésről információ megosztás
- (6) gyakorlati hely közvetítő, kereső szolgáltatás
- (7) munkaerő közvetítés

Ha országigényektől függetlenül szeretnénk összegezni, a válaszadók a platformon történő közös projekt megvalósítást jobban támogatják a többi funkciónál, hiszen ezek a tantervbe épített projektmunkák körében megvalósulhatnak (vállalkozások, klaszterek bevonásával, vagy anélkül, akár egyszerű tanórák keretében is). A workshopokhoz kapcsolódhatnak versenyek is, de egyre többen hangot adnak annak az elképzelésüknek, hogy verseny helyett együttműködésre kell ösztönözni a diákokat. A versenyek a középfokú képzésekben relevánsabbak.

A magyar igényeket figyelembe véve a középszintű oktatásban részt vevő tanárok mindenképpen igényelnek jól használható tananyagokat, adatbankot, egy összegző felületet, ahol a legmodernebb technológiákról, szakterületi újdonságokról értesülhetnek hiteles forrásból. Az adatbank közös építését is fontosnak tartják.

A duális képző és gyakorlati helyek összesítése funkció szintén a magyar tanárok igényeit szolgálja, hiszen a tanulókat nehezen helyezik ki cégekhez, és szükségük van olyan fajta támogatásra, ami a vállalkozásokkal történő kapcsolatépítést, a vállalkozások tájékoztatását és akvizitálását jelenti.

További funkció javaslatok:

- pályaaorientációs videók megosztása vállalkozások támogatásával
- szakértői fórum, kérdezz-felelek funkció
- gépgyártók, kereskedők, üzemek gépbemutatói szervezeten, időpontok megadásával, egyfajta gyűjtőoldalként, amiért fizetnének is a tanárok
- kommunikációs felület szaktanároknak, ahol jó példákat megoszthatnak egymással
- a kurzusok, közös órák, workshopok kapcsán javasolják az e-moderáció bevezetését. A moderátor feladata, hogy a résztvevőknek üzeneteket küld a projekt előrehaladásáról, a szereplők aktuális feladatairól.
- Alumni funkciót javasolnak az FH Campus 2 esetében, amit hiányosságnak tart az egyik válaszadó a képzések során
- javasolják, hogy a kurzusok, tárgyak, workshopok elvégzésekor kapjanak bizonyítványt a résztvevők
- az aktualitás fontosságát hangsúlyozzák a platform kapcsán, napi hírek küldése
- kutatási tématerületek megosztása, partnerkeresés AT-HU Interreg projekthez

A lehetséges együttműködési formák kutatásakor megkérdeztük, hogy a válaszadó által képviselt intézmény részt venne-e a tervezett határmenti együttműködésben és milyen együttműködési formában. Kérdeztük a vállalt szerepeket és elvárásokat, előnyöket és várható problémákat a felvázolt együttműködési megoldás kapcsán.

Az interjú zárásaként kitértünk a kommunikációs javaslatok megfogalmazására. A rendszer működését és fenntartását a legtöbben úgy tartják elképzelhetőnek, ha az oktató, illetve tanár beviszi azt az oktatásba, az adott tantárgy keretein belül. Kiemelten fontos ezért az intézmények és oktatóik, tanáraik irányába történő kommunikáció, aminek elsődleges formája a személyes megkeresés (ez lehet online is, fontos a nyílt és őszinte beszélgetés és az egyes funkciók ismertetése).

A tanulókkal történő kommunikációra a szokásos social média felületeket javasolták, illetve elsődlegesen a tanárok útján történő tájékoztatást. A vállalkozások a vélemények többsége szerint könnyen bevonhatók a projektbe, hiszen a munkaerőhiány miatt alapvetően aktívan megjelennek az iskolák életében. Elérésük személyesen javasolt.

A következőkben bemutatunk részletesen a terület jobb megérthetősége érdekében az interjúalanyok válaszait.

1. interjú egy egyetemi professzorral:

K: Kérlek, röviden mutakozz be, oktatási tapasztalataid, munkahelyed!

V: A soproni egyetemen tanítok, professzorként. Itt oktatok anyagismereti tárgyakat. A kar profiljában eredően faanyagismeret és egyes más tárgyakat, mint faanyagok módosítása, védelme, illetve faanyagok szárítása, mérnöki anyagtudomány, tehát főleg anyagtan terület, amivel foglalkozom.

K: Az oktatás területén volt a korábban határmenti osztrák-magyar tapasztalatod?

V: Nem, sikeres nem. Ezalatt azt értem, hogy elindultunk, hogy bizonyos tárgyakat a bécsi egyetemisták a BOKU-ról majd itt fognak tanulni, de aztán egyéb okok miatt nem valósult meg, a gondolat jó volt, de végül nem valósult meg.

K: Mennyire ismered az osztrák faipari oktatási rendszert?

V: Nem mondhatnám, hogy részleteiben ismerem, de tudom, hogy többféle és több helyen működik.

K: Mit gondolsz róla, milyen az osztrák rendszer? Tudsz jó példát vagy jó gyakorlatot, amit esetleg átvehetnénk, ami említésre méltó?

V: Van a **Salzburgi Főiskola**, aminek Kuchl-ban van a telephelye, például **fizikai közelségben is van a technikus képzéshez, és így aztán bizonyos infrastruktúrákat közösen használnak. Találkoznak az egyetemi oktatók a középiskolásokkal, és akkor így az egyetem ill. a főiskola beiskolázása is viszonylag könnyen vagy egyértelműbben biztosított.**

K: És mit gondolsz a magyar faipari oktatási rendszerről? Teljes egészében is nézheted a középiskolától felsőfokú szintig. Mi az erőssége, ill. mi a gyengesége?

V: **Az erőssége, hogy még megvannak a jó oktatók, hogy utánpótlásuk mennyire lesz, azt nem tudom.** De az biztos, hogy nagyon jó oktatók vannak, sokat lehet tőlük tanulni. Infrastrukturális fejlesztésen is átestek a középiskolák, most is valami nagy tanműhelyt indítanak valahol Kelet, Északkelet-Magyarország környékén. **A középiskolai oktatás**

nagyon jó infrastrukturális feltételekkel rendelkezik, jó oktatóik vannak, akikkel egyébként mi egyetem kapcsolatban is állunk.

Gyengesége lehet, hogy jelentkező úgy tudom, hogy nem elég, az sosem elég ugye jelentkezőből. Hosszú ideig **csökkent a tanulói létszám**, nem túl biztató. Pedig itt van ez a szép szakma, de valahogy az érdeklődés mégsem olyan nagy, mint amit mondjuk az ember gondol, hogy megérdemelne.

A középiskolai oktatás szerintem jó. Mutatja az is, hogy **az ország nyeri ezeket az ilyen-olyan szakmai versenyeket a faipar területén (pl. Euroskills)**. Ács képzést azt nem tudom, én most is a fa-, fafeldolgozás és bútoriparra gondoltam.

Az egyetemi képzés pedig elég szerteágazó, komplex, ami itt Sopronban van. Nyilván, hogy a magyar faipar kisebb, mint az osztrák (hisz ez ugye osztrák-magyar közös projekt), a magyar faipar jelentősen kisebb volumenű. Így mondjuk ez az egy hely (**Soproni Egyetem**) **ki tudja szolgálni, bár kevésbé tud specializálódni** ez a fajta oktatás, **mint a német, vagy az osztrák**. Náluk azért megvan, hogy hol van inkább az épületek meg az ács szakmának a mérnöki dolgai, valahol máshol az anyagfejlesztések meg technológiák, máshol megint inkább az építés. Nálunk itt mindent egybe kellene csinálni, ami nyilvánvalóan emiatt nehézséget okoz, a méret hatás miatt, az ipar méret hatása miatt, egy osztrákhoz vagy egy némethez képest. Mert ugye **itt egy helyen kevésbé tudjuk azt a fajta elmélyült specializációt nyújtani, míg ott különböző helyeken speciális infrastruktúrákkal, meglévő feltételekkel ezt meg tudják tenni.**

K: Milyen fejlesztési lehetőségeket látsz a magyar oktatási rendszerben?

V: Az egyetemnek azt is kellene oktatni, amit kutat. Minél jobb kutatási eredmények vannak, amelyek részint ipari indíttatású kutatások akkor így az oktatásnak a minőségére is kihat. Ebbe az irányba biztos, hogy lehet fejlődni. Itt is van nagyon sok jó példa, de ebbe az irányba biztos lehetne még fejleszteni.

Ez a két dolog egymásra nagyon jelentősen hat, vagyis ha az iparnak, a Magyarországon működő működő faiparnak vannak fejlesztési igényei, akkor az inkább igényli a kutatást, inkább igényli a jóeszerű mérnököt, igényli az MSc-s mérnököt, meg a PhD fokozatot. Ha az iparnak az önfejlesztési igényei szerények, meglévő technológiákat vesz meg, vagy akár egy fejlett technológiát üzemeltet, akkor neki különösebb fejlesztési igénye nincs, üzemeltetnie

kell, azt meg mondjuk megoldja az a cég, aki odaszállította neki a technológiáját, gépeit, és azt üzemeltetnie kell. Ahhoz nem kell a kreativitás csúcsával rendelkező mérnökből sok. **Azokban az országokban, ahol sok faipari fejlesztés van, ott van igény MSc meg PhD képzésre.** Ez bármelyik iparra igaz. Ha inkább van rá igény, akkor ez természetes módon kikövetelődik az egyetemektől. Hogyha ez az igény nincs meg, akkor egyszer csak elég lesz a BSc és „akkor azt kell tudni, hogy melyik gombot kell megnyomni, és akkor milyen termék jön ki a végén”.

Ugyanakkor meg lehetnek azok **az egyéni vállalkozások, kisvállalkozások** (mert a faiparban sok van, és sok végzett mérnök így helyezkedik el, hogy valamilyen mikrovállalkozást üzemeltet, saját maga alkalmazottja), nekik nagyon kell mindenre figyelniük, **nekik polihisztornak kellene szinte lenniük. Tehát a gazdasági tudástól kezdve a jogi, a nyilván az egész konkrét szakmai tudást, mindent kellene tudniuk.**

2. interjú egy soproni középiskolai vezető szaktanárral:

K: Elsőként azt szeretném kérni Öntől, hogy röviden mutakozzon be, munkahelye, milyen oktatási tapasztalatokkal rendelkezik?

V: A Handler Iskolában dolgozom Sopronban most már 25 éve. Már nemcsak a faiparral foglalkozom, hanem a többi ágazattal, korábban elsősorban fa és az építőipar tartoztak hozzám. Tapasztalataimról annyit, hogy a 25 év alatt, amit összeszedtem, meg a külső képzőhelyekkel való kapcsolattartás során, azért a duális képzés előtt is jelen volt, meg azóta is azért ez nagyon fontos kérdés, egy kiemelt partnernek számítanak a külső képzőhelyek. A tájékoztatójuk megszervezése, tájékoztatók tartása, és az ezzel összefüggő mindenféle dolog, segítség a tanulószerveződések megkötésében, most a munkaszerződések kötésében. Hogyha van valami problémájuk, azokat is megszervezem.

K: Az oktatás területén volt-e korábban határmenti osztrák-magyar tapasztalata? Összességében pozitív, vagy negatív tapasztalatok volt?

V: Volt mi a TEMPUS Közalapítvány segítségével voltunk Mödlingben egy 8 hetes gyakorlaton, 13 éve volt. (Illetve még azt megelőzően volt némi kis osztrák kapcsolat, akkor annak a szervezésében kevésbé vettem részt.) De ez 2008-ban volt, akkor 8 héten át ott voltak a gyerekeink, és akkor részben a mödlingi iskolában voltak gyakorlaton az első 4 hétben, a második 4 héten pedig külső vállalkozóknál.

Meg Wiener Neustadtban voltunk azt megelőző 2 évben, akkor csak külső vállalkozóknál voltak gyakorlaton a tanulóink.

A wiener neustadt-i pozitív volt, ott részben minket is elismertek, meg a gyerekeinket is, hogy jól felkészített gyerekek. Pedig mi nem úgy válogattuk össze őket, hogy a legjobbakat, hanem egyéb szempontokat is figyelembe vettünk. Volt olyan diák, emlékszem 2006-ban, amikor meglátogattuk őket az akkori igazgatóval, hogy olyan előadást tartott az ő munkájáról, ami egészen szenzációs volt. Hát én nem is gondoltam volna, hogy ennyire összeszedetten és jól elő tudja adni azt, amit ő csinált. Az abszolút jó tapasztalat volt.

Mödling már kevésbé jó tapasztalat. Már a kezdés is rossz volt, a szállásunkat visszamondták, mert akkor volt az Európa Bajnokság, és inkább kiadták a holland turistáknak a szállásunkat, amit fél évvel ezelőtt lekötöttünk. Az kellemetlen volt, akkor reggel telefonáltak, hogy szállásunk nincs, és akkor valami olyasmit szereztek, ahova én meg nem akartak vinni a gyerekeket. A gyerekek kint fociztak, hogy a tanár mondta nekik, hogy ne kap értük pénzt. És csak a környékbeli falukban lévő cégeknél voltal.

K: Mennyire ismeri Ön az osztrák faipari oktatási rendszert? Valami példát, jó gyakorlatot esetleg hallott, vagy tudna említeni?

V: Mostanában nem annyira, a németet talán jobban, mert a németekkel azért egy kicsit szorosabb lett a kapcsolat. Az osztrákot csak onnan ismerem, hogy most divat ez az osztrák képzési modell bevezetése. Hát magán meg ismerősi körben való beszélgetés alapján, én nem tartom annyira előtűnk valónak, hogy nekünk azt annyira feltétlenül át kellene venni.

K: Mit gondol a magyar faipari oktatási rendszerről? Mi az erőssége? Mi a gyengesége?

V: Rosszabb lett egy picit talán az eredményessége, ami nem feltétlenül az iskola szervezésnek a következménye, hanem inkább a társadalomban bekövetkezett változásoknak az eredménye. A **gyerekek jóval gyengébb szinten kerülnek ide be az iskolába**, én a szakképzésről tudok beszélni, az ami régen a szakmunkás volt. **Már az írás, olvasás nehezen megy, ott kezdődnek a problémák.**

Most melyik rendszerről beszélünk?! Ha időben visszamegyek, volt **az Angliából adaptált kompetenciaelvű modulrendszerű képzés. Én ezt gondolom a csúcs modellnek.** Tulajdonképpen majdnem mindent annak a tapasztalatai alapján szervezünk. Az egész országban megpróbálták bevezetni ezt a modul rendszerű képzést, ami 9 modulból állt. Az nyomokban sem tartalmazta azt, amit mi elsajátítottunk az Angliából adaptált modul rendszerrel.

Aztán a következő, amikor visszaálltunk a 2+2-es majd 2+3-as rendszere. A 2019-es Szakképzési törvénnyel jelentek meg az új KKK-k. **Ha a duális képzőhelyek méltó partner lennének, akkor ez egy jól működő rendszer lehetne. De ahol hibádzik a rendszer, az a duális képzőhelyekre vonatkozik. Ami most a KKK-ban megjelenik az a nagyvállalatokra épül.** Ahol külön oktatót foglalkoztatnak, és néha leviszik a termelésbe a gyereket. De ha

kiteszük asztalozhoz a gyereket, amit én adok neki programot azt tulajdonképpen egy az egyben nem veszi figyelembe, arra sem emlékszik, hogy küldtünk feladatot. Mert azt csináltatja vele, ami éppen a maszek feladata. **Akkora felelősséget vállalnak a nyakukba duális képzőhelyként. Egyszerre 2 lovat nem lehet megülni, hogy a munkákat is csináljam és a gyereket is tanítsam, nem fér bele az idejükbe.** Néha egy-egy dolgot megmutatnak nekik, de összességében nem nyújtják azt az oktatási színvonalat, amit kellene.

K: Milyen fejlesztési lehetőségeket lát?

V: A tanműhelyek viszonylag jól felszereltek voltak 10 évvel ezelőtt. Most erősíteném a tanműhelyeket. A hibádzó része a megfelelő humánerőforrás. 9. évfolyamban van egy ágazati alapoktatás, aztán az alapokat mindenképpen tanműhelyi körülmények között oktatnám, de ennek a nagy problémája pedig a humánerőforrás, mert kint az iparban több pénzért dolgozhat a tanár. Az alapokat kint a cégnél én nem oktatnám, amíg nem ismeri fel a diák még a legalapvetőbb dolgokat, nem tud rajzot olvasni, nem tud alapvető kötéseket, nincs térlátása, nem tud műszaki rajzot olvasni, rajzolni. Nem vagyok benne biztos, hogy akkor őket annyira célszerű kivinni. De ez azért szakmaspecifikus, mert mondjuk az építőiparban, ha van egy ügyes burkoló és egy ember maga mellé vesz, akkor azt mondom hogy őt azért sok mindenre meg lehet tanítani. A faiparban azért ez egy jóval nagyobb energia, mert sokkal több elméleti rész van.

A másik hogy szétágazó a terület. A duális partnereknél ez problémát okoz. **Épületasztalos ipar, bútorigar nagyon szerteágazó terület.** És akkor még a lépcsőket nem is mondtam, vagy a könnyűszerkezetes dolgokat. Az épületasztalos iparon belül is a műanyag és a fa az megint csak egy óriási nagy különbség, ezeknek a beépítése. **Ennyi mindenre egyetlen duális partner sem alkalmas arra, hogy mindenre megtanítsa a gyereket 2 év alatt.** Ha kiteszünk pl. egy konyhabútoros vállalkozáshoz, kizárt, hogy nyílászárókkal találkozzon. Az sem jó út, hogy egymás között cserélik a cégek a gyerekeket. **A német példát tudom elmondani, hogy ott kimentek össze írásták a vállalkozókkal azt, amit ők nem tudnak megcsinálni, és arra visszahozták az iskolába, és tanműhelyi körülmények között megtanították őket.**

K: Most az EDUWOOD projektről kérdezem, hogy mit gondol, mi az első attitűdje ezzel kapcsolatosan, milyen eredményeket hozhat ez a határmenti együttműködés? Esetleg milyen problémákat prognosztizál?

V: **A célok jók, a tudásmegosztás, a közös kurzus, a workshop, a versenyek, a duális képzőhelyek, gyakorlati dolgok, ezek mind jók.** Hogy konkrétan hogyan zajlik le, és **egy osztrák partner hogyan kapcsolódik be, mert a 2 rendszer között nagy különbség van.** Bár mi az osztrák mintára akarunk dolgozni, de van különbség.

Például arra a problémára ha megoldást lehetne találni, hogy most hivatalosan az nincsen konkrétan lejártsza, hogy mondjuk egy magyar vállalkozás egy magyar diákot foglalkoztat, mint duális partner, munkaszerződéssel rendelkezik, **hogy ki lehet-e vinni a gyereket külső munkára Ausztriába**, vagy ha kiviheti, akkor milyen bérezést kell neki adni. Erre jelenleg nincs megoldás, egy évvel ezelőtt a munkaszerződés bevezetése előtt ezt még kategorikusan tiltották is. **Nagyon sok vállalkozás azért nem foglalkoztatott diákot**, merthogy ő rendszeresen kint dolgozik. **Magyar vállalkozás csak éppen Ausztriában tevékenykedik, oda nem lehetett kivinni a gyerekeket**. Innentől kezdve inkább nem vállalta el a duális partnerséget. Ez a faiparban kevésbé volt jellemző, de az építőiparban abszolút, és elvesztettünk több duális partnert.

Iskolák között is van különbség.

Most kitaláltunk projektheteket 9.-ben le ágazati vizsgázik a diák. Akkor választja az asztalost, köt egy munkaszerződést, és kimegy a vállalkozáshoz. Persze a vállalkozás dönthet úgy, hogy ő csinálja az elméletet is, de nem fogja az elméletet oktatni. Akkor mi beosztottuk mit tud a vállalkozó csinálni, mit mi iskola, ezért 8 hetes periódusokban visszahívjuk a gyerekeket a projekthétre (először köztes vizsgának hívtuk).

Pl. 8 hét után bejönnek a projekthétre a gyerekek. Előtte összeírtuk a vállalkozásoknak mit tanítsanak meg az első 6 hétben, pl. vastagolni, keresztmetszeti megmunkálásra az anyagokat, mert akkor erre már tudunk alapozni és mi már rá tudjuk építeni azt, amit a KKK előír, a bizonyos szerszámosládát elkészíteni, amit a portfólióba le kell fűzni. Ezen a héten közismereti oktatást sem tartunk. Az angol módszerből vettük át, a saját gyakorlati tapasztalatainkkal kiegészítve. 4x1 hétben a projekthét keretében csináltatjuk meg a KKK-ban előírt feladatokat.

K: Az online oktatással kapcsolatosan milyen tapasztalata van? Összességében pozitív vagy negatív?

V: Ez szakmafüggő. Online-nak is 2 változata van, ha kiküldöm az anyagot, vagy én megtartom online. Én a faiparban ezt nem érzem reálisnak. Más ágazatban elképzelhető.

De oda **két feltétel kell: egyrészt hogy maga a tananyag az alkalmazható legyen digitális környezetben, a másik feltétele, hogy akik fogadják ezt a tananyagot, meg alkalmasak legyenek ennek a feldolgozására. Na most a faipari szakképzésben a szakmunkásoknál (akik a 3 éves képzésre járnak), egyik feltételt sem látom. Nem is alkalmasak arra, hogy önállóan tananyagot feldolgozzanak**, mert felületesek, nem odafigyelve, valami gyors megoldással vezéreltetve valamit csinálnak, de egyébként nem azt, amit mi szeretnénk.

Ha online tartok órát, digitális felületen sem érzem jónak, mert a diák oda teszi a fényképét és ő lefekszik aludni. Na meg a tananyagtartalom milyen. Az anyagismeretet nem lehet úgy, hogy nem mutatnám meg az orsó alakú bélsugarakat pl.

Gép ismereteket úgy, hogy nem megyek oda a gép mellé vagy **műszaki rajzot**. Az, hogy nem tudnak Auto CAD-ben, az már csak egy következő lépés. Én azért azt szeretném, hogy ha kézzel is tudnának rajzolni, mint amikor ott van két szakember egymás mellett, ő nem a laptopját fogja elővenni vagy a tabletjét, hanem ő lerajzolja, egy papírt meg egy ceruzát vesz elő. Ha a diák erre alkalmatlan, akkor megint csak nem jó, hogyan tudja átadni az egyik ember a másiknak az elképzelését.

Ezek mind kontakt, személyes formában kell, hogy történjenek.

K: Mit gondol, a tervezett online platformon hogyan fog működni az online projektfeladatok megoldása? Mi lehet az előnye? Vagy milyen problémákat prognosztizál?

V: Én a problémákat elmondta, hogy a gyerekek erre nem alkalmasak, de a technikusok sem. Nem tanultak meg írni, olvasni, Digitális felületen adunk valamit, akkor nagyon leegyszerűsítve visszaküld valamit, hogy meglegyen határidőre. Nem igazán érzem ennek a létjogosultságát.

Az iskolák között, az arra alkalmas emberek között nagyobb realitása van. Vagy a **duális vállalatokkal kapcsolattartás, vagy a versenyeknél, ott azért már jobban látok esélyt,** mert ott nem feltétlenül kell közvetlenül végigvinni, mert aki nem akar, az nem versenyez. Ott meg lehet szűrni azt a réteget.

Én inkább a háttérben érzem a megvalósítást.

K: Mit gondol, megvalósítható az az ötlet, hogy egy közösen oktatott tantárgy kerüljön beépítésre az osztrák, illetve a magyar intézmények tanterveibe? Illetve milyen szinten, akkor erről is beszéljünk?

V: Ez alapvetően megvalósíthatónak érzem, de a hatékonyságában kételkedem. De ha a kollégák is ötletet merítenek, már lehet, hogy megérte.

K: Emellett ad hoc, fakultatív módon kialakult, egy-egy projektfeladatra összpontosítva is megvalósítható az együttműködés?

V: Azért ezen a projekthéten a gyakorlatra fókuszálunk. A digitális fűrészelés az nem működik. Lehet képi leírás, videó, de ha én állok a gép mellett és én teszem rá az anyagot, az az igazi. De azt lehet, hogy **egy csoportot kitűznénk, és versenyfelkészítés címszó alatt megcsinálni egy közös projektet és ennek van egy netes felülete, azt azért el tudom képzelni.**

K: Bevezetőben bemutatam a tervezett platformnak az egyes funkcióit. Már korábban mondott egy-két ötletet. De most még egyesével rákérdeznék az egyes funkciókra, hogy mit gondolsz rólok? Pozitívnak találja vagy negatívnak? Vagy esetleg mit javasol még?

- tudásmegosztás (tananyagokat lehetne feltölteni, rövid videók, vállalkozói előadásokat)

V: Attól függ, hogyan lenne szervezve, mondjam a kollégáknak, hogy töltsék fel az anyagot? Volt korábban ilyen kezdeményezés, de ilyenkor **előjönnek szerzői jogi kérdések**, Meg mindenki félti a sajátját, amiért ő megszenvedett tegye közkinccsá? **Ha van egy csapat, akik ezt kidolgozzák és megkapják ezért a juttatását, azt úgy el tudom képzelni.** Azon kollégák, akik a Youtube-ra tesznek fel videókat, ők a látogatottság alapján megkapják a juttatásukat. Ezt team munkában kidolgozva tudom elképzelni.

- közös kurzusok indítása (amit több intézmény diákjai is felvehetne)

El tudom képzelni, most lennének ilyen tárgyak, amiket ki tudunk emelni, és online tartani, de... Azért látok lehetőségeket. Vagy hasonló **tervek alapján elkészíteni egy terméket, és 3-4 részből állna, és a végén össze kell rakni. A Nürnbergi iskolának volt egy Tiroli iskolával kapcsolata, gondolkodtunk egy ilyen közös projektnek a lebonyolításán. Ott az lett volna a lényege, hogy 3-szor találkozunk egymással, mindig más országban. Ez három találkozást jelentett volna, ami egyéb dolgokkal is össze lett volna fűzve. De mindenki a saját iskolájában dolgozott volna, és az ő általa elvégzett feladatot odaviszi a közös találkozóra, és akkor ott össze próbálni, hogy azt valóban sikerült-e összehozni rajz alapján. Az IKEA a legjobb példa rá, a korpust Észtorszában gyártja, a keretet meg Sopronban, az üveget hozzá meg valahol máshol, és akkor a végén mikor a vevő megveszi, akkor ez összepasszol. De az olaszok elfelejtették beadni a projekt partnerséget, itt bukott meg a feladat.**

- Workshopok szervezése

Ezt el tudom képzelni. **Ez egyetemi szinten működhet, ha erre alkalmasak. A szakképzésben nem,** mert a problémát sem értenék meg. Pl a gyerek soha életében nem fűrészelt, nem fogott egy akut csavarhúzó a kezébe, és akkor mondjuk a 9.-ben ilyen alap dolgokat, hogy melyik a fűrőhegy, hogyan kell befogni, stb. De egyetemi szinten sem vagyok benne biztos, hogy a jelenlegi egyetemisták erre alkalmasak. De hogy a középiskolában nem, az biztos.

- *duális gyakorlati képzésről információ megosztó hely, gyakorlati hely közvetítő- illetve kereső szolgáltatás:*

Milyen információt akarunk megosztani? Tulajdonképpen mindenképpen jó lenne, hogyha lenne egy ilyen, hogy kik azok. Persze a Kamarát is mindenképpen be kell vonni, mert ugye a

Kamara minősíti ezeket a képzőhelyeket. Gyakorlatilag most mi a Kamarához küldjük be a gyerekeket, a Kamarának meg tőlünk van a listája. **Ez biztos, hogy könnyebbség lenne a diákoknak, hogy ha tudná, hogy az egyes helyeken mire számíthat, hogyha lenne egy olyan felület, ahol ez frankón össze van foglalva.** Én azt mondom, hogy **az összes funkció közül ezt tartanám a legjobbnak vagy a legfontosabbnak.** A jelenlegi vállalkozásaink nem biztos, hogy szolgáltatnának adatokat mondjuk.

- *munkaerőközvetítés*

Igen és hogy **ha határokon átnyúló lenne ez a közvetítés.** Nem tudom mennyire kivitelezhető. **Azért a magyar piacra szeretnénk termelni magyar embereket, nem itt kínlódni velük, és utána kimennek Ausztriába dolgozni.** Nem ez lenne az igazi. Bár azt hozzáteszem, hogy azért azt látom, hogy egyre többen jönnek haza.

- *Egyéb funkciót javasolna?*

A **pályaválasztás nagyon fontos kérdés lenne.** A gyerekek nem tudják mit jelent az, hogy ács. Pl. van egy lány diákom, aki szeretne egyetemre menni. **Pl. az ő személyiségéhez, érdeklődési köréhez, beállítottságához mi az, ami a legközelebb áll, mi a legjobb szakma.** Ez az, amit jó lenne már 14 éves korban is, ha ehhez lehetne segítséget kapni. Pl. szeretek csapatban dolgozni vagy sem, szeretem-e a természetet vagy sem, hogy ilyen kérdésekből mondjuk valamit kihozni. **Össze kellene szedni, hogy mi egy faiparosnak a jellemzői, vagy a faipart körülölelő képzéseknek.** Mivel most már az egyetemen is a faipar meg a kreatív ágazat kezd összefonódni, a kreatív ágazatot is nyilván hozzá lehetne tenni. Ez a pályaválasztást segítés fontos lenne.

K: Az ön iskolája a részt venni egy ilyen határmenti együttműködésben? Hogyha igen, akkor milyen formában vagy milyen a formát javasolna?

V: Aki nem sima pedagógus, hanem vezető, akkora a leterheltségük, hogy nem akarnak plussz feladatokat. Valami kapcsolattartón keresztül, mi elmondjuk az igényt és a külső ember ezt összeszedi. Ha van egy elképzelés, akkor szeretnénk részt venni, javaslatokat is tudunk tenni.

K: Milyen előnyöket vár a projekthez való csatlakozástól? Esetleg milyen problémák merülhetnek fel?

V: Ha végigmegyek ezeken a funkciókon, a tudásmegosztás, közös kurzusok, versenyek esetén rész sikereket várok el, ez a realitás a mi esetünkben, azokban nem hiszem a nagy előrelépést.

Amiben nagyobb előnyt látok, a duális partnerek kezelése és a pályaorientáció.

Az, hogy most közösen tanítsunk néhány dolgot, meg egyebek, ez borzasztó sok munkát igényel, hogy kinek mikor hova lehet, beteg a gyereke, stb. Ez nem egy egyszerű feladat.

K: Most kommunikációs javaslatokat szeretnék kérni Öntől. Ha Ön lenne az EDUWOOD projekt egyik megvalósítója, hogyan győzné meg az egyes célcsoportokat, a diákokat, oktatókat ennek a platformnak a használatáról? Milyen üzenetet fogalmazna meg az egyes célcsoportoknak, illetve milyen kommunikációs csatornákon érné el őket?

V: Ez egy nehéz kérdés. **Nyilván a fiataloknak a most divatos közösségi felületek mintájára. Ha egy osztályfőnök Messengeren hirdet ki valamit, az összes gyerek 10 percen belül tud róla.** Hogy hogyan tudjuk beléptetni a gyerekeket, hogy érdekelje őket. **Az osztályfőnököket kell először bevonni, aztán rajta keresztül a diákokat,** és közülük ki lehet válogatni őket. A diákok maguktól nem fognak belépni. Egy külföldi útra is úgy kell összevadászni őket, mert nem akarnak.

Oktatókat: ha bevezetünk valamit, **60 %-os állapotban egy szűk körben ismertetném meg, pl. önkéntes alapon becsatlakoznak első körben, és utána tágítani a kört, ha már 100%-ban ki van dolgozva a rendszer.** Először mindenképpen kipróbálni, hogy működőképes-e. A gyerekek hány %-a választott ez alapján szakmát.

Legyen egy egységes keretrendszer, egységes feltétel rendszer, egy közös koncepció, amit mindenki ugyanúgy értelmez. Ne úgy, mint ahogy be lett vezetve ez az új képzési rendszer, hogy a KKK mond valamit, és a feltételek nincsenek meg, és minden iskola másképp értelmezi.

3. interjú egy szombathelyi középiskolai tanárral:

K: Elsőként azt szeretném kérni Öntől, hogy röviden mutakozzon be, munkahelye, milyen oktatási tapasztalatokkal rendelkezik?

V: Faipari mérnökként végeztem, majd tanárképzőt. A Vas Megyei Műszaki Szakképző Centrum Hefele Menyhért Szakképző Iskolájában vagyok faipari mérnök tanár. 57 éves vagyok.

K: Az oktatás területén volt-e korábban határmenti osztrák-magyar tapasztalata?

V: Mikor még a TISZK volt a 2010-es évek elején, akkor a BFI-vel Ausztriában volt egy ilyen előkészítő folyamat, ami igazából nem valósult meg, ahogy tudom. Akkor jártunk egymáshoz, mi is jártunk ki hozzájuk, megnéztünk néhány ilyen BFI-s Tagintézményt Bécsben is, fent Güssing-ben is jártunk, Oberwart környékén, de a megvalósulása elmaradt az biztos. Hozzáállás szempontjából pozitív, amit talán kicsit negatívnak éreztem, hogy az a rész, amitől egy tanuló valamilyen szakmát választani képes, vagy abban esetleg jövőjét is valamilyen

szinten el tudja képzelni, ez a motiváció, ambíció felkeltés, ezeket nem éreztem megalapozottnak. Nagyjából ez inkább negatívumként fogható fel.

Ezt tudnám a legnagyobb problémának és említeni igazából. Mi előkészítünk bármilyen projektet, akár együttműködések külföldiekkel, akár belföldiekkel, akár csak önállóan. De mindig az a része, ami a célközönséget érinti, a tanulóira gondolok ebben, annak a motivációja, illetve a szakma felé való érdeklődése (az valamilyen szinten függ tőlünk nyilván), de ez nem nagyon szokott megvalósulni.

K: Mennyire ismeri Ön az osztrák faipari oktatási rendszert? Valami példát, jó gyakorlatot esetleg hallott, vagy tudna említeni?

V: Annyira tudok véleményt alkotni, amennyire az egyik barátom, aki szintén részt vett a projektben, ő a celldömölki iskolában tanít, és nálunk is volt korábban óraadó, amit én tőle tudok, annyira ismerem az osztrák szakképzést. Igazából ő azt írta le, meg azt is beszéljünk vele, hogy **minőségében nem feltétlenül jobb minőségű az osztrák szakképzésből kikerülő szakember tudás, inkább a hozzáállásbeli különbségek mutatkoznak meg valamilyen szinten.**

Amit ő mond, és nekem tetszik, és láttam is annak idején a BFI-s projektnek a folyamán, hogy **9. évfolyamban vannak pályaorientációs** (egy év nagyjából úgy emlékszem), amikor **több szakmát van a tanulóknak lehetősége megismerni. Nemcsak ilyen egynapos vagy több órás keretben, hanem néhány hetes vagy akár hónapos keretben is van lehetőségük.** Ez mindenképpen jó lehet olyan szempontból, hogy a döntést illetve a megismerést elősegíti.

K: Mit gondol a magyar faipari oktatási rendszerről? Mi az erőssége? Mi a gyengesége?

V: **Erőssége** mindenképpen, hogy akit én ismerek tanárként **országosan ez egy nagyon jelentős tudásúnak mondható tanári gárda.** Legtöbbünk mérnök tanárként végzett, gyakorlati idők vannak mögöttünk, nem ezzel kezdtük az életünket, hogy tanítjuk a faipart. Magamnak is eltelt 20-30 év az iparban, amikor a tényleges produktum volt a termék. És ezt mindenképpen erősségként gondolom, hiszen megvan a tudása ennek a szakember gárdának, megvan a gyakorlati tapasztalata, szereti a szakmáját.

A **gyengeségét** abban látom, hogy **nem definiált, hogy mi egy mai asztalos.** Ez egy fontos kérdés lenne, de valamilyen szinten ezt elkerülik általában. Arra gondolok, hogy a

tananyagban, a vizsga anyagokban gyakorlatilag a **1972-es vizsgákat kérjük számon**, ami gyakorlatilag a **gyerek számára is látható, hogy ez nevetséges**, tehát ez már nem játszik a mai ipari környezetben. Illetve **nem is tudjuk, hogy merrefelé kéne újítni**. Egy kicsit tanácstalannak látom ebben a világot, mert a **CNC technológia nem biztos, hogy szakmunkást igényel**. Valamilyen szinten szükség van egy konszenzusra, hogy mit tekintünk most a kimeneti irányoknak, és ezt egyértelműen megfogalmazva kellene talán definiálni és akkor afelé tágítani vagy irányítani a képzésnek a tematikáját. Na ez nekem hiányzik és vizsga miatt kénytelenek vagyunk tanítani ezt a 1972-es designt, de igazából azt sem tudjuk, hogy mit helyette. Ezt így nehéz megfogalmazni. De a gyerekeink, ahogy én látom a mai világban, hogy azonnal várnak megoldást valamire, nem nagyon fognak várni semmire, tehát ha most megoldást kapnak egy kérdésre, akkor azt ők elfogadják jó esetben, ha nem, akkor a kérdés már nem is kérdés többet.

K: Teljesen érintett a következő kérdésemet és hogy milyen fejlesztési lehetőségeket lát, esetleg korlátokat.

V: Ezt mindenképpen, amit elmondtam. Illetve a duális képzésről vannak még gondolataim, hogy a duális képzés, mint gyakorlati képzőhely szerepe felértékelődött a törvény szerint. Megint afelé mozdultunk el, hogy **egy duális képző** vagy egy üzem, **vállalkozás biztos, hogy nem képes a faiparnak a felénél sem többet bemutatni a tanuló számára**. A fele az erős túlzás volt egyébként szerintem. Ez biztos, hogy nem megoldása ennek. És így igazából, ha csak erre bízunk a képzést a duális képzőhelyre, akkor **gyakorlatilag még jobban beszűkítjük a gyerekeknek a látásmódját, a szakmai ismeret anyagát**, amit én nem tartok jónak. **Hiszen egy nagy előnyünk volt korábban**, és sajnálom, hogy elvesztettük, **hogy a faiparnak az összes szegmensét meg kellett tanulnunk, és akár gyakorlat szintjén is alkalmazni kellett tudni, az elsődleges faipartól, egészen a furnér gyártáson keresztül, bútór-, ablak-, ajtó-, parkettagyártáson keresztül** kellett mennünk. Ez így elveszik. Mindenképpen helytelen, hiszen előnyt tudna adni a tudás. És ha az osztrák modellt tekintem egy másik példának, akkor azzal szemben ez egy előny lehetne. Ehhez képest nem efelé mentünk el. Ugye képző központok jönnek létre, azt látom most, hogy **nem alakult még ki** az a döntési mechanizmus, **hogy gyerekek egy helyen lesznek már tanulóként, vagy meg tud valósulni egy ilyen körforgás jellegű stratégia**. Ami arról szólna (én Vas megyében élek itt Szombathelyen konkrétan), hogy a környékben elsődleges faipartól kezdve **több szegmensében a faiparnak részt vehessenek**, nyilván a tananyaghoz megfelelő időben is

súllyal egy- egy helyen a képzésben, hogy a látókörük csak szélesedjen és lássák, hogy mi a faipar konkrétan. Ez mindenképpen fontos lenne. Volt arról szó, hogy ilyen együttműködésbe, hogy közös gyakorlatok, meg ilyenek, ami szintén egy jó dolog lenne több szempontból látása egy kérdésnek az mindenképpen hasznos dolog.

Illetve ami nekem még nagyon fontosnak látszik, a **tanulmányutaknak a rendszere**. Amikor a tanuló valamilyen cégben működés közben látja azt, amit az iskolában megtanult. Nem munka közben, hanem inkább tanulmányútra gondolok, amikor ott megerősítést kap az elméleti képzése. Ennek a rendszere **jelenleg nincsen meg** szerintem, nem hogy ad hoc jelleggel, de inkább **rendszeretlenül kerülnek sorok ilyen tanulmányutakra**, ez mindenképpen káros. Nem elégséges illetve nem tervezett.

K: Most az EDUWOOD projektről kérdezem, hogy mit gondol, mi az első attitűdje ezzel kapcsolatosan, milyen eredményeket hozhat ez a határmenti együttműködés? Esetleg milyen problémákat prognosztizál?

V: **Probléma**, mint már mondtam is, a **motiváció felkeltés hiánya**, és nem kis hiánya, és ez fontos. Én azt szoktam látni a faipari képzésben, hogy **a tanulóinknak egy nagyon csekély része, aki azért jön hozzánk faipart tanulni, mert ő azt akar tanulni**. A nagyobbik része az sajnos nem. Ők vagy valahonnan jönnek, ahonnan már kibuktak, vagy nem voltak megfelelőek arra a szakmára, vagy ide kerültek vagy más okból kifolyólag, de **nem a faipar miatt, hanem mert iskolába kell járni valahova**. Ez most elég rosszul hangzik, de sajnos így van. És az ő motivációjuk gyakorlatilag a lehetetlen határát súrolja. Hiszen a szakmával szemben nem lojálisak, így aztán ez nagyon nehéz kérdés tud lenni. **Ha egy ilyen projekt a motivációt egy fontos területnek tekinti a tanulóink szempontjából, az egy nagyon nagy dolog lenne (pályaorientáció)**. Ezt mi tanárként csak nagyon részlegesen tudjuk elérni a gyerekeknél, illetve hát és Vannak ilyen rövidebb időszakok, amikor motivációval valamennyire sikeresek vagyunk az iskolában, de ezek mindig elmúlnak, nem lesz egy tartós dolog. Jó példa erre, hogy én viszem őket mindig Milánóba a milánói bútorvásárra áprilisban, és azt szoktam látni, hogy azon tanév végéig ez a motiváció ki is tart, de a következő tanév elején, mintha sehol sem lettünk volna, annyira motiválatlanok.

Nem feltétlenül kapcsolódik ide szorosan, de **a faiparnak a gazdaságbeli szerepe, erőssége, gyengesége nem motiváló tényező**, ezt be kell látni. Itt Szombathelyen sok multi van, akik jellemzően **az autóiparban** és annak a perifériáin dolgoznak. Gyakorlatilag **kezdőként egy soron dolgozó 2,5-szer annyi pénzt keres, mint egy kezdő asztalos egy faipari cégnél**.

Ezt a gyerekek gyorsan leszűrik, hogy nem a legjobb jövőképüket látták meg most itt nálunk. Ez mindenképpen negatív is, nem hogy motiválná a tanulókat.

A **tananyagfejlesztés egy nagyon kiemelt tényező** megint csak **a motiváció mellett**, hiszen a régi tananyagok, amiket a korábbi szakemberek összeraktak, ezek jó tananyagok, de már nem kell sehova. Erre egy nagyon jó példa a Teschauer ablak, ami egy zsákutca volt, amikor én végeztem 1982-ben az érettségivel, (faipari szakközépbe jártam Zalaegerszegen) már akkor úgy tanultuk érintőlegesen, hogy zsákutca volt a fejlesztésben. Na a mostani év végi vizsgán ez egy vizsga kérdés volt.

K: Mi a véleménye az online oktatásról, online oktatási felületek használatáról? Pozitív, negatív vélemény alakult ki?

V: Ha a faipart nézzük, akkor nekem negatív. Igazából órákat tudunk Meet-en tartani, a részvétel nem teljes, egyrészt, másrészt, ha a tananyag kiküldésre is kerül, a technikusaink megcsinálják a házikat, az asztalosok már nem, talán a harmada foglalkozik vele.

K: Mit gondol, a tervezett online platformon hogyan fog működni az online projektfeladatok megoldása? Mi lehet az előnye? Vagy milyen problémákat prognosztizál?

V: Nagyon hiszek a projektfeladatokban, hiszek benne hogy jó lesz. Ha a projektfeladat a gyerek számára érthető, van egy eleje és vége, **a tanulók számára jól definiált**, és jól körülírt cél illetve a projekt körülmény, nagyon fontos dolog lenne, hogy tudjuk, honnan indulunk el és a projektnek mi a vége. Ez **a vége mindenképpen látványos kell, hogy legyen a diák számára**, hatásvadász a projekteredménye. Nagyon pozitív gondolatmenet a szakképzésben, hogy projekt alapon oktassunk.

K: Milyen előnyei lehetnek ezeknek az online projekt feladatoknak, workshopoknak?

V: **A tanulóink szeretik önmagában a digitális területeken való részvételt, aktivitást.** Így valamilyen szinten a sikerélményük elérése is valószínűbb, mint a nem ilyen területeken. A sikerélmények fontosak a tanításban is. Tehát a tanulóink a tanulás során a sikerélményeket érnek el az mindenképpen növeli a motivációt adott tantárgyból legalábbis. És a sikerélményen alapuló motiváció az erős motiváció.

K: Megvalósítható az ötlet, hogy egy közösen oktatott tantárgy kerüljön bevezetésre az osztrák és a magyar intézmények tanterveibe?

V: Igen. **már korábban is terveztem, hogy többet járjunk Ausztriába** és ülünk össze ott valamilyen cégekkel, ahova rendszeresen mennénk oktatás szempontjából nyilván, pl. lépcsőgyártóval, mert a környékünkön sok a lépcsőgyártó cég. Hogy azokkal felvenni a kapcsolatot és nincs közös tananyag mint az én fejemben akkor, de **hogy amit nálunk elveket megtanul a gyerek egy lépcsőgyártásról, tervezésről, szerkesztésről, azt ott akkor gyakorlatban megvalósult lépcsők esetében is látja ezt a tevékenységet.** Én azt gondolom, hogy ha mind a ketten tudunk hozzáadni, és ezt értem az osztrák oldalról és a magyar oldalról, akkor már léptünk előre, ez egészen biztos. És akkor ezt már a középfokú oktatás szintjén is el tudom képzelni mindenképpen. Korábban is gondoltunk erre, hogy ebben részt kell venni, mert már csak azért is, mert nálunk azért olyan sok jelentősebb cég a környéken sajnos nincsen a faiparban.

K: Emellett ad hoc, fakultatív módon kialakult, egy-egy projektfeladatra összpontosítva is megvalósítható az együttműködés?

V: **Igen, de én nagyon szeretném, ha ez rendszeressé tudna válni.** Az mindenképpen a gyerekeknek is jó, ki lehet számítani, lehet tudni mire kell számítanunk, mi fog történni, mi az eleje, mi a vége, mit fogok tenni közben, ez fontos.

K: Bevezetőben bemutatam a tervezett platformnak az egyes funkcióit. Már korábban mondott egy-két ötletet. De most még egyesével rákérdeznék az egyes funkciókra, hogy mit gondol róluk? Pozitívnak találja vagy negatívnak? Vagy esetleg mit javasol még?

- tudásmegosztás (tananyagokat lehetne feltölteni, rövid videók, vállalkozói előadásokat)

V: Ez mindenképpen **pozitív.**

- közös kurzusok indítása (amit több intézmény diákjai is felvehetne)

Ez szintén jó.

- *Workshopok szervezése*

Ez konkrétan mit jelente? Közös gondolkodás, vagy közös megvalósítás? **A tanulóink közös gondolkodásban nem lesznek kreatívak.** Ez nem is kudarcélményt fog adni, hanem érdektelenné fogja őket tenni. Ahol ők nem érnek el gyors eredményt, az nincs is. **Középfokú oktatásban legalább is.**

- *versenyek szervezése (vállalatok által kiírt témában, akár termékfejlesztési, innováció)*

Ez mindenképpen pozitív a verseny. Absang-ba járunk, még Pagonyné Marietta által volt szervezve. Innsbruck mellett van, oda járunk egy képzőközpontba az asztalos tanulóinkkal 3 korcsoportban versenyezni. És pozitív, egész más iskolát látnak, más gépeket, más hozzáállást, élmény az biztos.

- *duális gyakorlati képzésről információ megosztó hely:*

Osztrák-magyar viszonylatban mindenképpen jó lenne, mert az osztrák duális képzést csak annyira ismerjük, mint ahogy elmondtam. Ha ismernénk, az jót tenne. Semmiképpen nem tudom pártolni, ha a gyerek egy helyen van, hacsak ez nem akkora holding, hogy minden terület benne van, de ez nem jellemző. Nekem a körforgás jön be inkább, hogy több helyen van a gyerek és megismeri több szegmensét a szakmának. **Duális képzésnek a tapasztalati és a működtetésbeli információk megosztása mindenképpen hasznos lehet,** nem tudom, hogy jobban teszik-e mint mi, nem ismerem, de érdekel, hogy mitől lenne ez hatékony.

- *gyakorlati hely közvetítő- illetve kereső szolgáltatás:*

Amennyiben ez ugye osztrák-magyar projekt és **a külföldi gyakorlatra is van lehetőség, akkor ennek van szerepe. Ha ezt csak a magyar oldalról tekintem, akkor itt ismerjük a lehetséges képzőket** és igazából akkor már majdnem mindegy. De hogyha osztrák-magyarról beszélünk, akkor már érdekes lehet igen.

- *munkaerőközvetítés*

Ez megint **fontos kérdés** lehet. Ahogy én látom a tanulóinknak egy része azért nem hagyja el a szakmát, és mégis elhagyja. És ennek egyik része azért, mert nem mindenképpen találják meg a helyüket itthon akár anyagi, akár más okból. **Nem tudják hogyan keressenek, ill. az ismeretségen kívül hogyan keressenek asztalos és faipari jellegű munkahelyet akár**

nyugatabbra, így gyakran bármilyen munkára elmennek, aminek nem kötődik a szakmához, de anyagilag esetleg előnyösebb lehet. Hogy ha van ennek egy módja, hogy a szakmán belül is tudnak keresni lehetőséget a munkára, akkor az mindenképpen pozitív lenne. Hiszen nem hagyják el a szakmát jó esetben.

K: Mit javasol, legyenek még további funkciói az online platformnak?

V: Hát a **duális képzésben** ugye már többször mondtam ezt a **körforgásos rendszert**, hogyha ennek **megtaláljuk ebben a projektben a lehetséges partneri körét**, hiszen most önállóan vadásszuk konkrétan az ilyen cégeket. Most Aisenpreis Zolival voltunk Beleden, Rábapatyon, ilyen tényleg lehetséges cégeknél, de itt esetleges az, hogy ebbe részt akarnak venni, nem akarnak részt venni. Mi elmondjuk, hogy mi tudunk erről, de azt se mindenképpen teljes körű. Biztos, hogy egy központi szervezésű információ a cégek felé, ill. felénk is nyilván egy hatékony dolog lehetne abban, hogy ezt a körforgást, hogy ezt a duális képző választást elősegítse, hogy jobb minőségű legyen

K: Ön szerint hogyan lehetne motiválni az egyes célcsoportokat a platform használatára, a diákokat, a tanárokat illetve a vállalkozásokat?

V: Hát a **vállalkozásoknak** egy jól felfogott gondolata, hogy látják, hogy szükség van arra, hogy a képzésbe valamilyen formában bekapcsolódjanak, hiszen **szakember utánpótlás mindenhol egy kritikus kérdés**, a faiparban meg még jobban, mint bárhol máshol. **Viszont nem nagyon tudják azt, hogy hogyan. De azon kívül, hogy a cég diákokat fogad a duális képzés keretében, nem mindenképpen látja azt, hogy milyen módjai vannak, mit kell neki ennek érdekében tennie, kivel kell kommunikálni, és hogyan történik ennek a jó megvalósítása.** Én azt láttam, hogy nem tudnak ebből semmit. Ez pedig valamilyen szinten baj, hiszen ha a cég már gondol rá, hogy részt venne ebben, és **ha elé van téve a kerete és az információk, hogy hogyan vegyen benne részt**, akkor részt is fog venni benne valószínűen, hogyha már érdekeltsége is van ebben. Hogyha csak gondol rá, de nincs elé téve hogyan tud részt venni benne, mik a feltételei, neki kell keresgélnie az információkat, akkor vagy lesz ideje és energiája keresni, vagy nem. Jellemzően nem valószínű és onnan kezdve már elveszett a kapcsolatrendszer.

A **motivációja a diáknak**, amit én látok a mai rendszerben, hogy **kb. 80-90.000 Ft körül kapnak havi szinten a 10.-es tanulóink a duális képző helyeken. Ez ugyan motiváció, de csak anyagi motiváció azért nem elég. ill. nem mindenképpen tartós.** Szokták felhozni

példaképpen egy cégnél, hogyha emeljük a bért mondjuk 5%-kal, akkor kb. két hétig ad lendületet a cégnek, de utána nem lesz hatása egészen biztos. **Ha a tudást értékelnénk, az lenne egy nagy dolog, hiszen a tanuló értelmezné azt, hogy az ő tudása pénzt ér.** Akkor a tanulásba is talán jobban tudnánk ösztönözni. Ha ezt nem érzi, akkor azt mondja, hogy miért.

Jó példa erre, hogy a korábbi években szinte minden évben tudtam küldeni Sopronba diákot a mérnöki karra. Vagy a technikusaink közül, akik érettségiztek, vagy az asztalosaink mentek el két éves érettségi képzés után Sopronba. **Az utóbbi 2-3 évben nem tudok küldeni diákot Sopronba a Mérnöki Karra, mert már megkérdezik, hogy miért menjenek.** Ha elmondom ezt a tudásbeli előnyt, akkor kiröhögnek.

K: Az ön iskolája a részt venni egy ilyen határmenti együttműködésben? Hogyha igen, akkor milyen formában vagy milyen a formát javasolna?

V: **Mindenképpen részt vennénk.** Akár **egy osztrák Képző Központtal** vagy képzők helyi **való együttműködést mondanám első lépésben.** A képzésnek a **közös gyakorlat, közös projektek, közös tananyag** mindenképpen egy jó dolog lenne, és **ebben szeretnénk is részt venni.**

K: Milyen előnyöket vár a projekthez való csatlakozástól? Esetleg milyen problémák merülhetnek fel?

V: **Probléma:** már többször előkerült a **motiváció hiánya**, ezt nem tudom hangsúlyozni. Éppen óráról jöttem és ott szembesültem, és friss élményeim vannak. Korábban **szoktunk szervezni tanulmányi kirándulásokat**, és hogyha már nagy busszal megyünk el, nem ilyen kis 9 személyessel, akkor ennek **a 30-40 fő-nek a kétharmada teljesen érdektelen a céggel szemben.** Pedig érdekes, készülnek is a cégnél, bemutatják a technológiát, az anyagokat.

12 fős csoportból kb. egyet tudunk a szakmának megnyerni, akkor már megérte, mondják a kollégák. De szerintem nem érte meg. Ezt **kicsit veszélynek látom, hogy attól még hogy osztrák-magyar projektben veszünk részt, attól még a tanulóink egy része nem biztos, hogy olyan hozzáállással fog ebben részt venni, ahogy mi azt szeretnénk.**

De itt a motivációt mondom megint többször, személyes példa, hogy a végzős asztalosaink szakmai számításokba azért bele tudnak bonyolódni. Annyira lementünk egyszerű szempontokból épülve vissza most a 14.-ben, hogy az már számukra sikerélmény volt, és

azzal hogy ezt a sikert megkapták, aki a legbutább volt köztük a szakmai számításokhoz, az is kérte, hogy ő kijöjjön a táblához megcsinálni a példát. Az erőssége benne van ebben, hogy mindenképpen kell, hogy ők megvalósult és értéket képviselő terméket lássanak. Számukra egy autó az érték, egy szék meg kevésbé. Ebből a székből kell olyan értéket teremteni, ami számukra is értékelhetővé válik.

Most kommunikációs javaslatokat szeretnék kérni Öntől. Ha Ön lenne az EDUWOOD projekt egyik megvalósítója, hogyan győzné meg az egyes célcsoportokat, a diákokat, oktatókat ennek a platformnak a használatáról? Milyen üzenetet fogalmazna meg az egyes célcsoportoknak, illetve milyen kommunikációs csatornákon érné el őket?

Mindenképpen kell az **egyértelmű célok megfogalmazása, mind a tanárok, mind a duális képzők, a tanulók is lássák konkrétan az eszközeiket, a célokat**, ha ezt jól meg tudja fogalmazni a projekt, akkor ez valószínűleg mérlegelhető már mindenki számára értelmesen. A meggyőzése a részvételnek, az aktivitásnak a fokozása, hogy ebben részt vegyenek, mindenképpen az kell hozzá, hogy egy sikeres tanítási metódust vázoljon fel a projekt. Ami során a gyerekek a 9., 10., 11. ill. technikus évfolyamig **felvázol egy ívet a projekt**, ami ad egy viszonylag széles körű és alapos tudást.

Bár én látom azt a duális képzőknél, hogy van egy kis féltékenység egymásra, hogy ki viszi el a tanulókat. A közös részvételhez nagyon fontos lenne talán duális képzőknél, merthogy ott azért nem mindenképpen anyagi érdekeltség kellett volna ebben lennie, vagy nem ebben a formában legalábbis. Mert ugye ezzel most gyakorlatilag hogyha magániskolák nyílnak, annak mindenki örül valószínű, csak minek. Tehát az ma is megvan, az iskola. Most egy másik épület legyen, annak sok értelme nincsen. Mi több még a tanárok is ugyanazok járnak a magániskolákba, mint akik itt tanítanak. Nem értem ennek az okát, hacsak nem anyagi. De itt a duális képzőknél az lehet a szerepe, hogyha ez egy kis pluszt ad, akkor neki egy marketing eszköznek is jó, hogy ő ebben részt vesz, és a diáknak ez pluszt jelent. A középfokú képzésben a marketing végtelen fontos dologgá vált, ahogy elért bennünket a demográfiai hullám, a gimnáziumnak az erőssége sem velünk van. Így aztán a marketing tevékenység nagyon fontos, hogy legyen tanulónk. Duális képzőnek ez éppúgy fent fog állni, mint marketing kényszer, és ebbe neki lehet egy ilyen pozitív kicsengése, hogy ebben részt vesz.

Az életpálya kicsit elgondolkodtat, mint szó, mert ki lát előre 30 évre. De lényeg az, hogy amikor mondták, hogy a digitális bennszülöttek, meg bevándorlók közti ellentét, ami a

gyerekeink és köztünk feszült, már azt se volt igaz, amikor kimondták, most sem igaz, mert a gyerekeink a digitális készsége még közel sincsen a miénkhez. Alulról mondom ezt a közel sincsen dolgot. Az iskolának, egy nagyon jelentős feladata lenne, hogy arra tanítson meg, amiről fogalmunk sincsen. A mi gyerekeink, akik most 14 évesen jöttek hozzánk faipart tanulni, akkor ők 8-10 év múlva milyen faiparral találkoznak? Azt azért tudni most így nem lehet. Most azt lehet tudni, hogy nekik kell lennie műszaki érzéküknek, készségüknek, ez egészen biztos, illetve valamilyen szinten a munkához való viszonyának is ki kell alakulnia. De az, hogy pontosan milyen gépekkel, milyen szerszámokkal, milyen műszaki paraméterekkel fog akkor dolgozni, ezt mi nem tudjuk.

Szoktunk járni **Sopronba a bázisiskolai versenyre, szoktak lenni előadások, ill. ahhoz kapcsolódóan tanári programok, ez már egy lehetséges fóruma.** Nem minden sulis vesz részt, de **elég széles kör ez.** Illetve azt is kedveljük, ha **valamilyen szakmai konferenciákon kerül sor erre vonatkozó előadásra, workshopra, beszélgetésre, ötletelésre.** Én nagyon szerettem a brainstormingot.

Online előadások, kommunikációk esetlegesek, mert valaki szereti, valaki nem. Felnőttképzésen szoktam online órát tartani, le van kapcsolva a kamerájuk, hogy hol van fizikailag nem tudom. **A személyesség a mai világban fontos.** Az mindenképpen hatékonyabb és lezárhatóbb kommunikációt tud eredményezni.

Az biztos, hogy **a kamarának a szerepét én nem látom perpillanat.** Miközben látnám szívesen, ha lenne csak nem tudom hova tenni igazából. A képzésszervezésben ill. a vizsgaszervezésben volt neki szerepe, de mostmár az is csökkent. És ahogy én látom ők is keresik a helyüket, bele-bele szólnak, de mire föl. Mintha egy lebegő cég lenne, aki megjelenik néha, mint egy Rejtő könyvben. Akár lehetne is szerepe, koordinációs, ellenőrző, szakmai. Jelenleg nincsen. Ha ezt a projekt fel tudná vállalni, jó lenne, mert mi műszaki tanárok mindig várjuk ezt az iránymutatást, hogy mifelé tudunk és mit támogassunk az elmozdulásban.

4. interjú egy Vas megyei szakképző intézmény egyik vezetőjével:

K: Kérlek, röviden mutatkozz be, oktatási tapasztalataid, munkahelyed!

V: Én Sopronban végeztem üzemmérnök szakon még 1988-ban. Utána egy nagy cégnél voltam programozó, az termelési programozás volt. Aztán egy kis szövetkezetbe mentem, ahol egyedi gyártású belsőépítészeti dolgokat csináltak. És az utolsó ipari tapasztalatom egy konyhabútor gyárnál volt, egy gyártás-, gyártmány előkészítés. Mikor megszülettek a gyerekeim, utána jöttem az iskolába, ez 20 éve, kipróbáltam az oktatás, a szakképzés átalakításának mondhatnám, hogy minden fázisát, mert mikor ideértem az volt az utolsó 1-2 év, amikor még a régi rend szerint ment. És akkor a modul képzésnek az előkészítése, kialakítása, bukdácsolása, aztán az új képzési rendszerek bevezetése. És akkor most itt az Ipar 4.0-val párhuzamosan kialakított Szakképzés 4.0 bevezetése és leküzdése a jelenlegi dolog. Elsősorban asztalos és faipari technikus diákokat tanítottam, anyagismeret és szakrajz volt, amit elsősorban oktattam. Kárpitosoknál egy kis részt érintettem, de mellettük még a dekoratőröknek, régen lakberendezők voltak nálunk is, enteriőr történetet, ilyeneket. Szombathelyen a Hefele Menyhért Építő és Faipari Szakképző Iskola. Tehát itt vannak építősök is, az ácsokat elsősorban az építős szaktanárok tanítják, de pont ma egyeztettem velük, hogy ők nagyon hiányolnák az anyagismeret oktatást, hogy a faanyagismeretről csak nagyon keveset tudnak.

K: Az oktatás terén volt-e korábban határmenti, Osztrák-Magyar tapasztalatod? Összességében pozitív vagy negatív tapasztalatod volt a határmenti együttműködéssel kapcsolatosan?

V: Egyszer volt egy, még a TISZK-es időszakban **volt egy tanulmányút szervezés, tanárok mentek ki és megnézhatték a Burgenlandban működő szakképző intézményeket.** Egy ilyen volt, de olyan, hogy ott konkrétan találkoztunk volna nem, inkább **csak körbevezetés volt.** Azt hiszem a Vas Megyei Kamara szervezte, hogy egy kicsit kitekintsünk rájuk. **Az egyik kolléganőnek, Pagonyné Mezősi Mariettának,** aki ebben a pályázatban is részt vesz, **van egy kapcsolata Tirolban egy iskolával, és oda vittünk ki diákokat versenyezni. Csak kimentünk versenyre, beszélgettünk és eljöttünk.** Ezt igazándiból **csak tapasztalatszerzésnek mondanám.**

Olyan dolgokat láttunk, a **2010-es évek környékén volt, láttuk, hogy a lányok például ott vannak az asztalos szakma környékén, és nem érzik magukat kellemetlenül.** Ez nálunk érdekesség számban ment, felfedezés számban ment a lányoknak. Nem azt mondom, hogy nincsenek, mert pont most az idei évben van egy lány. De igazándiból nem jellemző, hogy a lányok jönnének. Akkor ott **bemutatták a szakképzést, hogy ott hogy épül fel.** Ami ott

meglepő volt, a felszereltség és az oktatási anyagok előkészítettsége. Mert a legnagyobb probléma azt gondolom itt Magyarországon az, hogy a tanároknak nagyon-nagyon sokat kell azért dolgozni, hogy be tudjanak menni egy órára, és legyen anyaguk, amit le tudnak adni a diákoknak. **A Tirol meg azért érdekes, mert ott meg egy verseny volt, és a versenynek a környezetét láthattuk,** hogy ők milyen szinten vannak, és ők ezt az egészet, hogy tudják elérni. És milyenek **azok az osztrák diákok,** akik ott vannak, hogy **tényleg motiváltak, és szeretnék, és akarnak, azzal a diákjainknak volt nagyon jó tapasztalat.** Nem sikerültek fényesen az eredményeink, nem voltunk dobogó közelben, de mégis tapasztalatszerzés volt és látták, hogy máshol hogyan működnek ezek a dolgok, azért az sokat jelentett.

K: Mennyire ismered az osztrák faipari oktatási rendszert? Valami jó példát, jó gyakorlatot tudsz említeni?

V: **Hát annyira nem.** Amit tegnap hallottam, azt hallottam, vagy azt ismerem. Igazándiból az a verseny, amin mi voltunk, ott korosztályonként voltak besorolva a diákok, és akkor volt egy ilyen technikai szakasz is, ahol nem kétkezi munka volt, hanem tervezés volt, egy komolyabb feladat volt. Oda nem is akartunk bejutni sose, mert hogy nálunk olyan nincsen. Igazándiból párhuzamot azt nem tudtunk ott megvonni. Viszont erre az korosztályonkénti meghirdetett versenyekre volt, hogy elvittünk ügyeskező technikust, mert úgy gondoltuk, hogy ő is tudja teljesíteni.

Igazándiból **Németországban jártunk az Erasmus-szal sokáig, és oda vittünk diákokat, akik az ottani egyik műhelyben dolgoztak,** vagy külső képzőkhöz is kikerültek. Hát igazándiból az **a miliő, az a felépítés, hogy onnan nagyon sok mindent lehet tanulni.** **Nekem nagyon tetszett, hogy a modulokhoz megvan mindenkinek a feladata, hogy megvan, hogy melyik modult kell nekik tanulni, akkor leveszik a kis füzetet, ha kell akkor lefénymásolják, és tudják mi a dolguk.**

K: És mit gondolsz a magyar faipari oktatási rendszerről? Mi a magyar faipari oktatási rendszer erőssége és gyengesége?

V: Gyengeség

Itthon meg most különösen megint olyan helyzetben vagyunk, hogy folyamatos a változás. Jó, hogy anyagismeretből ugyanazt kell tanítani, de mégiscsak másképp kell tanítani azokat a dolgokat, amiket eddig tanítottunk. **Mindig újra kell valamit kezdenünk, ez nagyon fárasztó.** De tényleg **nincs egy olyan tudásbázis vagy adatbázis, amihez odaléphetnénk és onnan leemelhetnénk a számunkra szükséges anyagokat.** Mert a KRÉTA-ban indítottak, hogy van egy felület, azt érdemes nagyon kritikusan kezelni, mert senki nem ellenőrzi, oda ellenőrizetlenül kerülnek fel anyagok önkéntes lelkesektől, amik még nem biztos, hogy tényleg megfelelőek az oktatásban.

Erősség

Az a legjobb, hogy egy szűk körben van, (tehát ez nem olyan, mint egy építős, hogy minden bokorban van egy építős, most ezt nagyon csúnyán mondtam, mert nem igaz, mert itt is küszködünk a tanárhiánnyal). **Ez egy olyan közösség, ahol jórészt ismerik egymást az emberek.** Ha valaki azt mondja, hogy Sopron, akkor oké persze gyere. **Nagyon könnyen lehet üzemlátogatásokat szervezni. Nagyon szívesen meghívna bennünket, fogadna bennünket, bemutatják.** Ez sosem volt problémánk, szükségünk van valamire, kérünk, akkor jönnek és keresik, hogy tudnak segíteni nekünk.

Gyengeség

A tananyag az, ami inkább problémát okoz, hogy a diáknak valamit odaadni.

K: Fejlesztési lehetőség? Jó példa:

V: A pécsi SZEGA Tankönyvkiadónak vannak most már nagyon jó újításai, hogy a nyomtatott tankönyveket digitálisan is megjelenítik. De itt is azért az probléma, hogy a gyerek megveszi az egyik tanévben a tankönyvet, ami általában három tanévig jó, és a kód, amit megkap, az csak egy évre érvényes. Tehát hogyha a következő tanévben meg akarja ugyanazt a tankönyvet nyitni, akkor neki újra be kellene fizetni valamit. Hát erre a diáknak nincs pénze, hiába kapnak ösztöndíjat. Úgyhogy maradnak a papíralapú kiadványok. Viszont **a digitális anyagokba sokkal látványosabb és sokkal könnyebben értelmezhető ábrákat tesznek bele,** azért az a segítség

Az új könyveket például már így próbálják megcsinálni, hogy minél szemléletesebb, minél látványosabb legyen. Egy síkmértani szerkesztésnél, hogy a lépések követhetők legyenek,

hogy ha a gyerek otthon akarja feldolgozni, akkor is meg tudja csinálni. De vannak még olyan tananyagok, amikhez ez nincs meg.

K: A fejlesztésnek milyen korlátozó tényezőit látod?

V: Hát mondjuk a **korlátoknak** (a tegnapi beszélgetés legvége volt) a **tanulói bemenetet említeném**. Most már minden évben van bemeneti mérés. Hiába szeretnénk és mondták, hogy úgy vegyünk fel diákokat, hogy 3,5-ös átlaggal vagy valami minimum szinttel, amit megugranak, sajnos nem jön össze az osztály akkor. És igazából az az én személyes tapasztalatom, hogy nekem volt osztályom, akik asztalosok voltak, és bejöttek nagyon gyenge eredménnyel, és amikor bekerültek ebbe a közegbe, elkezdtek szárnyalni. Szóval én tudok nagyon jó példákat is mondani, én nagyon hiszek a gyerekekben. De tényleg kerülnek olyan gyerekek is be, akiknél hiába teszünk meg pedagógiaiilag maximálisan mindent, nem fogjuk tudni elérni azt, hogy egy sikeres szakmai vizsgával a kezükben távozzanak az iskolából. Nagyon nagy hátrányokkal is érkeznek gyerekek. Nagyon kevés az, aki motivált, aki olyan családi környezettel a háta mögött érkezik, hogy tényleg segítő, és előre haladó és előremutató. Akik motiváltak, segítő családi háttérrel rendelkeznek, azokkal viszont egy egész osztályt el lehet vinni, vagyis annyira el tudják húzni a szakértelmükkel, a motiváltságukkal az egész osztályt, hogy az viszont nagyon-nagyon kell.

K: Mit gondolsz a bevezetőben bemutatott EDUWOOD projektről, milyen eredményeket hozhat a határmenti együttműködés?

V: **Nagyon bízom abban, hogy kapunk olyan digitális anyagot, amit nem is biztos, hogy szövegezni kellene**. Mert én azt gondolom, hogyha elkezdjük magyarul, vagy németül feliratozni, vagy alá mondani, akkor már nem az igazi. De nem kell mindent magyarázni, az a jó, hogy **nagyon sok mindent le lehet rajzolni, grafikusán el lehet magyarázni, be lehet mutatni**. És ha valamit képként látnak a **gyerekek (ők vizuálisak, telefonon, bárhol)**, nekik ezzel sokkal többet segítene.

K: Probléma esetleg lehet-e ebben a határmenti együttműködésben?

V: Hát ez valami szörnyűséges, hogy itt vagyunk a nyugati határ mellett, osztrák mondjuk 30 kilométeres távolságban Ausztriától, és **a német nyelv ismerete ennyire tragikus. De mondhatnám az angol nyelv ismeretét is**. Én a problémát abban látom, hogy **a nyelvismeret hiányzik**. Ugye kamaszok, nem tudok beszélni, nem merek megszólalni,

kiröhögnek, hogy rosszul mondom. Én inkább csak ettől tartok. De azt mondom, hogy ha találok lelkes diákot, és azt hiszem van egy-két lelkes diák, akkor velük lehet menni.

K: Most az online oktatásról kérdeznék, az online oktatási felületekről. Ezzel kapcsolatosan milyen tapasztalataid vannak, pozitív, illetve negatív tapasztalat?

V: Tavaly 2020 márciusban voltunk, amikor először volt az, hogy na akkor hétfőn nem jövünk suliba, mikor még pénteken úgy volt, hogy igen. És akkor mit csináljunk. Mi a Classroom rendszer mellett döntöttünk, úgy, hogy iskolai szinten. A tanári közösséget egy közös Classroom felületbe vagy Classroom admin alá helyeztük, és úgy hívtuk meg a diákokat. Így van némi rálátásunk arra, hogy ki mit csinál. Ebbe a Classroom felületbe nyitottuk meg a kurzusokat, egy-egy tantárgyba hívtuk be a diákokat. Azt mondják a diákok, hogy nekik nem volt olyan túl szerencsés, mert, hogy nem mindenhol látták, hogy mikor vannak határidők, mit mikor kell leadni, ezért aztán voltak késések. Én rugalmasan kezeltem, volt, aki nem kezelte ilyen rugalmasan. **Amúgy azért azt tudni kell, hogy a mi iskolánkban is voltak diákok, ahol otthon nem volt net, ahol nem volt számítógép, volt olyan is, ahol nem volt áram sem.** Ez nagyon billegős volt, ez a digitális oktatás. Ezért amikor lehetett rögtön lehetőséget adtunk a diákoknak, hogy bejöjjenek, természetesen felügyelettel, meg előre meghatározott időben, meghatározott távolságokra, hogy itt a gép mellett tudjanak dolgozni. Illetve amikor visszajöttek akkor pótolták. A legegyszerűbb az lett volna, hogy ha online meg tudjuk tartani az óráinkat, de a diákok az előbb felsoroltak miatt vagy be tudtak kapcsolódni, vagy nem. **Azt még nehezebben tudtuk elérni, hogy hogy be is kapcsolják a kamerákat. Na úgy meg majdnem felesleges, hogy nincs kontaktus.** Az engem nagyon zavart, hogy én a monitoron keresztül sem láttam, hogy megértette-e azt, amit mondtam. Visszakérdeztem, válaszolt valamit, vagy nem, nem volt egyértelmű. Nem voltak igazán eszközeim. Erre nem voltunk igazán felkészítve és az a tapasztalatom se volt meg, hogy én most ezt, hogy tudom megoldani. A digitális ősemberségem azért megvan, hiába fejlesztem magam valamilyen szinten, **azért én olyan gyorsan nem álltam át, mint a diákok.**

Még az online-ra visszatérve, voltak, akik megcsinálták ezt a **REDMENTA-t, hogy feladatlapokat** küldtek el, és akkor ki kellett egészíteni, be kellett írni. Azt látom (és egy picit félek is, mert nem tudom hogyan lesznek a számonkérések a jövőben), hogy azokat **mindenféleképpen felügyelni kell a számonkérésnél, az ellenőrzésnél, hogy mik a megoldások, mert lehetnek jó megoldások az el nem fogadottak között is.** Mert erre

hivatkoztak diákok is, és mondták a kollégák is, hogy olyan megoldást adtak, amikre nem számítottak, és tényleg lehet az jó megoldás.

Azt láttam, hogy **ha szövegesen küldtem ki feladatot, akkor volt egy olyan rétege a diákoknak**, aki azzal nem tudott megbirkózni. **Ha hosszú szöveg volt, akkor szövegértési problémák voltak.** Ezek bár **nem az érettségizetteknél volt**, de az szörnyűséges akkor is, hogy egy asztalosnál az problémát jelent, hogy 8 sort el kell olvasni.

K: Tervezett online platformmal kapcsolatosan kérdezek, hogy szerinted hogyan fog működni ezen az online problémamegoldás vagy projektfeladatok megoldása? Esetleg prognosztizálsz bármi problémát?

V: Én nagyon remélem, hogy ott **a digitális megjelenítés segíteni fog** ezen. **Ott el lehet helyezni ábrákat, nyilatkat, és akkor egyértelmű, hogy nem kell leírni szövegben**, hogy akkor most ezt így csináld, vagy úgy csináld. Egy felkészült csapattal, akik sokkal felkészültebbek digitális téren, mint mondjuk én, nekik több eszközük meg több lehetőségük van.

K: Milyen előnyei vannak az online projektfeladat megoldásoknak illetve a workshopoknak, online workshopok tartásának?

V: Mindenféleképpen az, hogy **nem kell utazni**, mert **az utazás rengeteg időt vesz igénybe**.

A másik előny meg egy kicsit szerintem hátrány is, hogy **mindenki a saját közegében kerülhet a csoporthoz**, otthon a saját karosszékéből mondhatja el sok idegen embernek azt, amit ő gondol.

De pont ez a hátránya is, hogy a kapcsolatok így nehezebben tudnak kiépülni. De ettől még jó lehet, és azt hiszem, hogy valahol ez a jövő is, erre megy a világ és ezt meg kell tanulni. És ha ezt már itt iskolában kipróbáljuk és megmutatjuk, hogy ezek milyenek, akkor neki a későbbiekben lesz könnyebb dolguk, a rájövünk, hogy melyik a legoptimálisabb megoldás, amit ilyenkor alkalmazni kell.

K: Mit gondolsz megvalósítható az az ötlet, hogy egy közösen oktatott tantárgy kerüljön beépítésre mind az osztrák, mind a magyar intézmények tanterveibe?

V: Most őszintén? **El nem tudom képzelni**, maximum 2 évet. Itt van a mellék szakképesítés csodálatos találmánya, ami miatt fel kellett bordítanunk az egyik három évvel ezelőtti osztálynak a tanmenetét, és az utolsó osztály van most, aki ezzel a mellékszakképesítéssel végezhet, az a most 11-es osztály. „Élt 4 évet”, ennyit szoktam mondani.

Nem tudom, hogy ott milyen szintű követelmények vannak, azt sem tudom, hogy a mi gyerekeink képesek-e meglépni, de hát most ne nézzem le őket, mert elképzelhető, hogy meg fogják tudni csinálni. Én a kivitelezését nem tudom elképzelni. Elképzelhető, hogy meg lehet csinálni, csak én ezt valahogy nem látom.

Hogy ugyanazt tanítsuk, mint amit az osztrákok, hát igazándiból nem kivitelezhetetlen, mert hogy ha azt nézzük, hogy volt ez az Asztalos 1-2. tankönyv, ami szintén osztrák mintára épül, és ott vannak olyan elemek, amiket tényleg onnan könnyebb tanítani, mert sokkal jobban meg van szerkesztve az a könyv. Azt mondom, hogy **elemeket simán át lehet venni**. Lehet, hogy még **akár egy tantárgyat is át lehet emelni**.

Úgy hogy közösen osztrák partnerekkel együtt oktatni egy tárgyat, akkor én azt mondom, hogy itt van a billegés a nyelvtudás területén. A diákokat szidtam, hogy nem tudnak németül. De hát, amit tudtam én is elfelejtettem. Tehát én azt gondolom, hogy **itt a nyelvi nehézségek azok, amik meggátolják azt is, hogy kimenjünk Erasmusra**. Mert igazándiból a nyelvtanárok lennének azok, akik el tudnák kísérni a diákokat, de melléjük mindenképpen kell egy szakmai tanár is, aki segít neki. Aki volt fiatal ilyen tanárunk, ő elment.

K: És emellett ad hoc, fakultatív módon kialakult, egy-egy projektfeladatra összpontosítva is megvalósítható? (Most a tantervbe beépítve annyira nem tudod elképzelni, esetleg ilyen fakultatív módon csak egy-egy projektben?)

V: De simán, hogy mondjuk beépítsük valahova, azt el tudom képzelni. Még úgy is el tudom, hogy úgy, **mint egy projektet német nyelvű tanárokkal és szakmais tanárokkal közösen megoldani**. Mert azt látom, hogy **a nyelvtanárok, közismeretis tanárok rendkívül partnerek itt nálunk**, hogy a szakmában közösen dolgoznak.

K: Most a bevezetőben bemutatott, a tervezett online rendszernek funkcióira kérdeznék rá egyesével, hogy mi a véleményed ezekről, pozitív, negatív vagy bármilyen vélemény?

- tudásmegosztás, feltöltött tananyagok, rövid videók, vállalkozói előadások:

V: **Ez annyira kellene! Ez szerintem a legjobb dolog! Mert erre lenne a legnagyobb szükség, hogy akkor ezt kinyitom és akkor onnan keresek valami anyagot, és nem a neten kell böngészni órákon keresztül, hogy találjak valamit. Ez nagyon fontos lenne.**

- *közös kurzusok indítása:*

Azoknak, akik kihívást éreznek, azoknak ez mindenféleképpen jó lenne, tehát a kapcsolatépítés, a munkakultúrák megismerése. Én azt mondom, hogy ez nagyon fontos a diákoknak, hogy egy kicsit megismerjék, hogy másképp is lehet. Ez is fontos lenne, de olyan nagyon-nagyon fontos akkor nem mindenféleképpen.

- *workshopok szervezése:*

Az megint csak jó, mint az előző kérdés, úgy. Igazándiból úgy gondolom, hogy **az ifjú zseniknek a szárnypróbálgatásaira jók ezek, hogy érezzék, hogy így nekik is van lehetőségük. És mivel itt ötletelések vannak, egy ilyen workshopban, bárki bármit mondhat, nem mondhat rosszat, és hallhat olyan jó dolgokat, és láthatja, hogy ő is van olyan jó, mint a többiek.** Én azt gondolom, hogy ez megint csak nagyon hasznos lenne, és nagyon jó lenne.

- *versenyek szervezése*

Hát a versenyekkel kicsit hadilábon állok. Én nagyon örülök, hogy tényleg a Euroskills-en ilyen szép eredményt értünk el, de itt vannak azok a gyerekek, akikkel nap mint nap küzdünk. És ott volt az a motivált, akinek minden lehetősége volt. De **én inkább a workshop-okban hiszek.**

- *duális gyakorlati képzésről információmegosztás*

Hát az nagyon kellene, igen. Azt mondom, hogy **a duális képzőhelyek nagyon el vannak maradva információkkal**, ill. ez nem teljesen igaz, valószínűleg azok az információk, amik számukra fontosak, azokat elérik, de szerintem ezek a képzéssel kapcsolatos információk a periferián mozognak. Ez megint csak **nagyon fontos lenne számukra.**

- *gyakorlati hely közvetítő vagy kereső szolgáltatás*

Hát az megint csak **a diákoknak nagy segítség lenne.** Most egy picit hadd kérdezzek vissza, régiós szinten, vagy megyei szinten lenne? **Mert ugye a diáknak saját maguknak kell megkeresni a képző helyüket.** Úgyhogy, **ha nekik van egy platform, ami segíteni tud, az**

jó lenne (mert ugye a kamara most már nem nagyon tud nekik segíteni benne, és az iskola meg megint csak be van szorítva és nekik sincsen naprakész olyan felülete, amiről ő tudna ajánlani bárkit is). Tehát olyanoknak, akiknek nincsen semmilyen kapcsolata, és lenne egy olyan fix hely, ahol utána tudnának nézni, az nagyon hasznos lenne.

És **legyen régiós felosztása a felületnek**, mert az a tapasztalatom, hogy **sajnos nincs mobilitása a diákoknak**. Hiába hirdetjük meg, hogy pl. Beleden zseniálisan jól megtanulhatna gépeken dolgozni és az épületsztalos iparban úgy kikupálódhat, hogy aztán önállóan elmehet és dolgozhat. Mivel másik megyében van, nem biztos, hogy fogja magát a diák, hogy felüljön a vonatra, buszra, hogy eljusson.

- *munkaerőközvetítés*

Így van, akkor nem engem hívogatnak, hogy kell 3 kőműves. **Igen, ezt megint csak jó.**

- *Javasolnál más funkciót még a platformnak?*

Én tudom, hogy lesz majd a **pályaorientáció** is, és esetleg a legfiatalabbakat megcélozni, pályaorientációs videókat feltölteni, vagy játékot hirdetni (versenyt nem), hogy amikből többen megismerik, vagy kicsit többet meg tudnak ezekről a szakmákról. Ha a diákokra gondolunk, meg itt vannak a szakemberek is. Lehetne ennek egy ilyen íve, hogy akkor kezdjük az aljáról, hogy nem tudod mi legyél? Akkor gyere ide, nézd meg, ide mehetsz tanulni, és akkor a végén meg itt dolgozhatsz. Ilyeneket tevékenykedhetsz, és ilyen dolgokat készíthetsz, ha erre a szakmára jössz.

K: Hogyan motiválnád a platform használatára a diákokat, tanárokat, vállalkozásokat?

V: Ez fogós kérdés.

Diákok:

Volt egy időszak, amikor havonta kellett valamit kitölteni a gyerekeknek, és a végén már csak leültek és csukott szemmel jelöltek. Nem tudom. **Azt mondjuk, hogy a 21. század az ő idejük, de már annyi platform van, hogy valami okosan kell.**

Tanárok:

Annyira jó lenne a **vérfriessítés** szerintem. Ha rajta lesz ez a **tudásmegosztás**, akkor **ők rendszeresen fogják látogatni**. És ha **workshop-okban is tudnak fejlődni, vagyis a**

tanításba be tudnak vinni onnan eredményeket, akkor én azt gondolom, azt is látogatni fogják. Ha valamit eredményesnek és hasznosnak érznek, akkor abba biztos be fognak kapcsolódni.

Vállalkozások:

A vállalkozásoknál az lehet a kapaszkodó, én fel is tettem a kérdést korábban, hogy **honnan szerzik a szakembert, munkaerőt**, újság hirdetést adnak fel, vagy honnan?! Facebookon vannak csoportok és akkor beírja, hogy nem akarsz átjönni hozzám?! Én ezt nem tudom elképzelni hogyan csinálják, és **egy semleges terület szerintem jó lenne, egy olyan, felület ahol tényleg mindenki körülnézhet, és eljuthat kívülről is, meg a szakmán belül is**. És ha valaki tényleg komolyan gondolja, hogy kell neki a jó munkaerő, akkor bármilyen hihetetlen, de 8-10 évvel előre kellene gondolkodni, és egy picit a pályorientációba beleraknia az energiát.

K: Most a lehetséges együttműködési formákról kérdeznék. Az egyetem részt venne egy ilyen határmenti együttműködésben? Milyen formát javasolnál ennek az együttműködésnek?

V: Igen, igen.

K: Milyen együttműködési formát javasolnál a részvételhez?

V: Hát ez a **projektfeladatos** vagy ez a **workshopos** mindenféleképpen jó lenne.

K: Milyen szerepet vállalna az iskolát az együttműködésben?

V: Hát szerintem diákokkal és a kollegákkal együtt részt vennénk ebben.

K: Milyen előnyöket vársz a projekthez való csatlakozástól? Esetleg milyen problémák merülhetnek fel?

V: Az **előnyök**, hogy a **diákoknak a motiváltságát egy kicsit fel tudom pörgetni**, hogy emiatt kicsit motiváltabbak lesznek, és jobban akarnak.

Problémának továbbra is a **nyelvismeretet** mondom.

K: Most kommunikációs javaslatokat szeretnék kérni tőled. Képzeld el, hogy te vagy az EDUWOOD projekt egyik megvalósítója, hogyan győznéd meg az egyes célcsoportokat, a

diákokat, oktatókat ennek a platformnak a használatáról? Milyen üzenetet fogalmaznál meg az egyes célcsoportoknak, illetve milyen kommunikációs csatornákon érnéd el őket?

V: **Még a tanárokat egyszerűbb lenne elérni.** Ezt akartam is mondani, hogy van az egyetemnek ez a bázis iskolai csoportja, ahol tényleg faiparosok vannak, én a tanárokat azon keresztül érném el. Most novemberben lesz is egy verseny, ott ha minden iskolából képviselteti magát egy-egy tanár, akkor már ott a környékre el tudja vinni a híreket. A tanárokkal nem lenne probléma.

A diákokat már nehezebb. Jó én mondjuk a **KRÉTA rendszeren keresztül** meg tudom őket szólítani. **Facebookon** keresztül esetleg. De ha tudnánk, hogy hogyan találjuk meg azokat a diákokat, akik hozzánk akarnak jönni, akkor rögtön mondanám. Most a felnőtteket próbáljuk éppen megszólítani, és kérdezzük, hogy hol hallották, hogy lesz nálunk képzés? A barát meg a szomszéd mondta... Nem tudom megmondani. **Már olyan iszonyatos adatmennyiség meg információmennyiség éri a diákokat, hogy itt kitűnni, valami nagyon jó kell.**

K: Milyen üzenetet fogalmaznál meg az egyes célcsoportoknak, illetve milyen kommunikációs csatornákon érnéd el őket?

V: A **fejlődést** mindenféleképpen, a **kapcsolatteremtés lehetőségét**, az **álláslehetőségeket**, az **információt**, a **technikai újdonságokat**, ezeket mind érdemes felvillantani. Illetve a **környezettudatosságot**, azt gondolom, hogy ez nagyon fontos lenne, hogy ezt is valahogy becsempésszük és ezt is megjelenítsük, mert pont **az asztalosoknak ez valahol létszükségletük.**

K: Ha valami még felmerült benned, javasolnál a projekt megvalósítóinak?

V: Igazából **nekem az tetszett korábban, amikor az én osztályom kiment Németországba**, és akkor onnan visszajöttek, **és ott láttak egy munkakultúrát, ami eltérő volt a miénktől, és a gyerekek nagyon lelkesek voltak.** Ez pont ilyen kifutó évfolyam volt, mondtam hogy hű, talán az osztálynak a fele talán asztalos lesz, aztán nem így lett. De mégis egy olyan **élményt kaptak**, amit csak elvittek magukkal, és lehet, hogy rögtön nem csapódik le bennük, de idővel csak ott marad, és egyszer csak előveszik. Tehát én azt gondolom, hogy **ez lenne a legfontosabb, hogy lássák, hogy másképp, máshol is vannak problémák, máshol is megoldanak feladatokat, és máshol hogyan csinálják.** Ezért lenne jó a workshop, hogy **beszélgessenek egymással.**

5. interjú a Soproni Egyetem egyik tanárával:

K: Kérlek, röviden mutakozz be, oktatási tapasztalataid, munkahelyed!

V: Egyetemi tanár vagyok a Soproni Egyetem Faipari Mérnöki és Kreatívipari Karán.

Oktatási tapasztalat szempontjából 1999 óta oktatok. 1999-2001-ig Amerikában West Virginiai Egyetemen, és 2001-től pedig itt Sopronban, különböző nevű karokon és intézetekben. Elég sok mindent a faipari területen. Elsősorban elsődleges faiparral foglalkoztam, mint furnér és rétegelt lemezgyártás, fűrészipari technológia, fűrészipari továbbfeldolgozás, ragasztott faszerkezetek gyártása, roncsolásmentes anyagvizsgálat. Illetve kirándultam egy-két egyéb helyre Mérnöki készségek című tantárgy, ami általános bevezető tantárgy mérnökhallgatóknak. Illetve doktoranduszok számára a tudományos publikációk írásáról tartottam és tartok most is órákat. Voltam oktatási dékánhelyettes 2008-2013 között, illetve több alkalommal intézetigazgatóként kellett oktatásszervezési tapasztalatokkal foglalkozni.

K: Az oktatás területén volt-e korábban határmenti osztrák-magyar tapasztalatod, hogy ha igen, akkor milyen tevékenység kapcsán?

V: Gyakorlatilag nem, ill. egy-két tanulmányút. Pozitív tapasztalat volt alapvetően.

Annyival még kiegészítem, hogy volt megbeszélésem kint a BOKU-n közös doktori iskola létrehozására, amire aztán a Marie Curie Alapítványon keresztül akartunk pályázni, de nem sikerült. Ezenkívül egyszer a White Set Parketthez mentünk el, meg még egy két ilyen hasonló helyre, ide cégvezetőket, iskolát, egyetemeket vittek el. Ezek többnyire nekem legalábbis pozitívak voltak.

K: Az osztrák faipari oktatási rendszert mennyire ismered, mit gondolsz róla, tudsz esetleg valami jó példát, jó gyakorlatot?

V: Nem igazán tudok véleményt alkotni róla.

K: Akkor most a magyar faipari oktatási rendszerről kérdeznék, mi a véleményed róla? Szerinted mi az erőssége, illetve mi a gyengesége?

V: Hát elsőre azt tudom mondani, hogy leginkább a **rugalmasság**. Annyi féle különböző változáson ment keresztül az elmúlt években, évtizedekben, és valahogy mindig sikerült belőle

kihozni valami olyasmit, ami még mindig működőképes, és értelmes oktatás, értem ezalatt a középfokú szakoktatást és az egyetemi oktatást egyaránt. A **középfokú oktatásban egyértelműen van néhány kiemelkedő Iskolánk** itt az országban, amit szerintem mindenképpen nagyon jó példaként lehet hozni, mert **látszik a szakmai megmérettetéseken való nagyon sikeres szereplés** is. És hát az **egyetem** is azt gondolom, hogy mind **a mai napig még világszínvonalon kiemelkedő**, illetve egyáltalán, hogy még van, mert, hogy világszerte nagyon sok helyen lehet hallani, hogy a klasszikus faipari oktatásról áttérnek egyetemi szinten ilyen megújuló erőforrások meg ehhez hasonló oktatásra. Itt Magyarországon, és Kelet-Európában még valamennyire tartja magát **a klasszikus faipari oktatás**, amiről Nyugat-Európában is azt mondják, hogy nagyon nagy szükség lenne rá.

K: Milyen fejlesztési lehetőségeket látsz vagy látnál szívesen?

V: Ez nagyon jó kérdés. Most elsősorban nyilván az egyetemi oktatásról tudok beszélni. Ami hirtelen eszembe jut, hogy vannak kitűnő **Virtual Reality szimulációs megoldások**, elkezdve a fűrészüzem szimulációtól, nagyon sok minden. Ezek elég költséges dolgok, volt is egy időben, hogy próbálkoztunk ennek a beszerzésével, de hát ez **nagyon-nagyon sokat tudna segíteni abban, hogy a hallgatók a gyakorlatban is megismerjék azt, amit elméletben megismertek**. Emellett nyilván mindig dolgozunk tantervfejlesztésen, ez elsősorban rajtunk múlik.

K: A fejlesztésnek valami korlátját látod?

V: Pénz, ennyi.

K: Most az EDUWOOD projektről kérdeznék. Szerinted milyen eredményeket hozhat ez a határmenti együttműködés? Esetleg milyen problémák merülhetnek fel?

V: Most hallottam erről először, lehet hogy ez egy kicsit furcsa vélemény lesz, de ami eszembe szokott jutni, ill. amit mindig problémának látok, hogy **vannak esetenként ilyen projektek**, amik biztos hogy nagyon hasznos kezdeményezések, de ugye ennek kifut a finanszírozása, és akkor van egy valami kezdemény, és akkor lesz egy másik kezdemény és egy harmadik. Egyébként erről sem tudok túlságosan sokat, de ugye ott van a Szabó Péter féle Tudásfelhő Projekt, nem tudom mennyire integráljátok ezt a kettőt, vagy ezek teljesen egymástól független kezdeményezés-e. De **ha ezek egymásra épülhetnének, akkor szerintem együttesen egy olyan szinergiát lehetne kialakítani, ami sokkal messzebbre menne, hasznosabb tudna**

lenni, mint külön-külön ezek a projektek. Nem tudom, hogy lehetnek-e ilyen kapcsolódásokat kialakítani. Mivel ugye az osztrák faipari oktatást annyira nem ismerem, ezért nem tudom, hogy mekkora előnyöket tud hozni a hazai faipari oktatásnak a velük való együttműködés, és vice versa. Tehát erről sajnós nyilatkozni nem tudok.

K: Most az online oktatásról, online oktatással kapcsolatos tapasztalataidról kérdeznék. Összességében pozitív, vagy negatív? Mi a véleményed az online oktatásról?

V: Voltak pozitív és negatív elemei is. Pozitívnak gondolom azt elsősorban, hogy az aki igazán komolyan akarja venni az oktatást, mondjuk például különösen gondolok **levelező hallgatókra**, mondjuk a munkája olyan, hogy nehezen tud elutazni Sopronba minden alkalommal, ők így **könnyebben részt tudnak venni.** A **negatívumok között a gyakorlati oktatásnál elég komoly problémák merülnek fel.** Hozzáteszem, nekem a tárgyaim nagy része úgy van felépítve, hogy nekem személyesen nem jelent ez nagy problémát, de tudom, hogy más **kollégáknak elég sok és komoly problémája volt** ebből, igyekeznek mindenféle megoldásokat kitalálni, **hogy ezeket a gyakorlati ismereteket valahogy át tudják adni a hallgatók számára, több kevesebb sikerrel.** Amit viszont **az elméleti oktatásban is problémának látok, hogy megszűnik a személyes kapcsolat a hallgatókkal,** középiskolákban a diákokkal. És igazából az oktatónak fogalma sincs arról, hogy kinek beszél, egyáltalán hallgatja-e valaki. Gyakorlatokat én is tartok, ahol valamilyen szinten közösen kellett dolgozni, és hát sokszor előfordult az, hogy feltettem egy kérdést és akkor fél percre vártam, a telefonomat babráltam, mire egyáltalán valaki hajlandó volt ezekre reagálni. Ennek nyilván technikai okai lehetnek, hogy mire eszébe jut bekapcsolni a mikrofont, stb., de inkább én azt látom problémának, hogy még az két-három **hallgató** is, aki mondjuk aktívan próbált részt venni az órán, neki is **könnyebben elkalandozik a figyelme, mint hogyha egy tanteremben ült volna.** Egész egyszerűen sajnós ez ennek a médiumnak egyféle hátránya.

K: Most a tervezett online platformmal kapcsolatosan kérdezlek, hogy szerinted hogyan fog működni ezen az online problémamegoldás vagy a közös projektfeladatok megoldása? Működhet, vagy esetleg problémákat prognosztizálsz ezzel kapcsolatban?

V: Hát ezeket az előbb említett problémákat látom mindenképpen. De ha igazán motiváltak a résztvevők, akkor ezeket a problémákat le lehet küzdeni. Sőt akár **előnyök is lehetnek, hiszen a technika számos olyan lehetőséget ad,** hogy ha valamit meg akarok osztani, akkor azt kapásból tudom küldeni és megkapni, lehet viszonylag könnyen feladatot kiadni, stb. Ami lehet, hogy egy-egy tanteremben ott van egy kupac papírom és azok között kell keresgélni, az

nehezebben tud menni sok esetben. De **igazából magasan motivált oktatókra és hallgatóságra van szükség** ahhoz, hogy jól tudjanak működni.

K: Mit gondolsz megvalósítható az az ötlet, hogy egy közösen oktatott tantárgy kerüljön be az osztrák-magyar intézmények tanterveibe, akár közép-, akár felsőfokú oktatás szintjén?

V: Hadd kérdezzek vissza, **nyelv?** Amit eddig elmondtam ugye még ez is egy kérdés. Igazából a magyar nyelv eléggé kizárható, a német meg az angol nyelv kerülhet szóba. Én azt látom, és különösen igaz ez a középfokú oktatásra (bár nem tudom, lehet, hogy a diákok szintjén már azért valamivel jobb a helyzet), hogy **a középfokú oktatók esetében nem mindig van meg a megfelelő nyelvtudás**. Legalábbis **angol nyelvből** nem, a német nyelvtudásukat azokat kevésbé ismerem. **Az egyetemi hallgatók és oktatók esetében is felmerül az, hogy rendelkeznek-e a szükséges nyelvtudással**. Azt tudom mondani, hogy megoldható, de **a résztvevők körét korlátozza**. Ezt látom egy erőteljes problémának, korlátnak.

K: Esetleg ad hoc, fakultatív módon meghirdetett, egy-egy projektfeladatra összpontosított együttműködés megvalósítható?

V: **Magasan motivált, nyelvtudással rendelkező, értelmes hallgatókkal és oktatókkal megvalósíthatónak látom. De ez inkább szerintem egy korlátozott körben működhet.**

K: Most a tervezett online rendszernek az egyes funkcióira kérdeznék rá egyesével, amit már a bevezetőben említettem. Mi a véleményed ezekről?

- *tudásmegosztás funkció (oktatók, tanulók, vállalkozások tananyagokat tölthetnek erre a platformra, rövid videókat, vállalkozók kiselőadásokat):*

V: **Az oktatóknak van egy elég jelentős rétege, akik nagyon óvatosak azzal, hogy mennyire osszanak meg információkat**. Elég féltékenyen őrzik az általuk kidolgozott tananyagot, megégették már sokszor magukat vele, hogy másoknak a saját anyagában látták viszont, úgy hogy még csak nem is hivatkoztak rájuk. Én személyesen nem tartozom ezek közé. Én úgy vagyok vele, hogy talán nem jelent az akkora problémát. De sokszor látom a kollégákon azt, hogy ez problémát jelenthet. És hát ismételten ugye **megint egy kicsit kérdés a nyelv**, bár úgy látom, hogy ebben azért van fejlődés, legalábbis az írott anyagok tekintetében, vagy ppt-k tekintetében, amelyeket azért most már jobban rendelkezésre állnak idegen nyelven.

- *közös kurzusok indításának lehetősége*

A magyar kollégák az osztrákoknak, vagy az osztrákok a magyaroknak?

Akár **egy magyar és egy osztrák oktató közösen tart** vagy hirdet meg egy kurzust? Ha ez utóbbiról beszélünk, ott egy kicsit kihívást jelent, hogy **meg kell teremteni a nagyon jó kollegiális kapcsolatot**, amin keresztül ez működhet, hogy ők tudjanak koordinálni, egyeztetni. Ne teljesen egymástól függetlenül dolgozzanak. Nem tudom van-e ilyen része vagy ilyen célkitűzése a projektnek, de akkor erre is érdemes lenne figyelni. Hogy **valamiféle pl. Peer-to-Peer meeting segítségével megteremteni ezeket a kapcsolatokat és kapcsolódásokat.**

- *Workshopok szervezésére (vállalatok által felvetett problémákra workshopokat rendeznék a platformon keresztül)*

Online workshopokról nagyon nincs tapasztalatom, fogalmam sincs. Offline workshopot egyet-kettőt szerveztem, de online-ről nem tudok mit mondani

- *Versenyek szervezése?*

Próbálom elképzelni, hogy néznek ki egy ilyen verseny. Megint hasonlót tudok mondani, hogy biztosan meg lehet oldani, de nekem nincs róla igazán tapasztalatom.

- *Duális gyakorlati képzésről információ megosztó hely lehetne*

Az szerintem igen, és az **nagyon jó irány**. És az **nagyon jó lenne, ha ki lehetne terjeszteni mindkét irányba**. Mondjuk **egy Magyarországon tanuló hallgató duális képzésben pl. osztrák céghez menjen. Vagy akár fordítva, ha van erre érdeklődés.**

- *Gyakorlati hely közvetítő, kereső szolgáltatás is lehetne*

Hasonlóképpen igen azt gondolom.

- *munkaerőközvetítő funkciója is lehetne*

Lehetne, de valljuk be őszintén, hogy mi Magyarországon és főleg az osztrák határ mellett ennek sok esetben inkább a hátrányát látjuk, hogy nagyon nehéz munkaerőt találni ebben a régióban, mert aki értelmes, az már Ausztriában dolgozik, aki pedig nem, azt pedig itt sem látjuk annyira szívesen. De azt gondolom, hogy valószínűleg ennek számos egyéb csatornája is van. **Biztos, hogy működhetne, de nem feltétlenül látnám elsődleges célkitűzésnek**, részben azért, mert nem biztos, hogy ez számunkra annyira előnyös, részben pedig azért, mert számos egyéb csatornája van, amelyik már szerintem erre bejáratott.

- Tudnál javasolni, hogy még milyen funkciókat vegyenek fel a fejlesztők a platformba

Lehet, hogy ez valamennyire már benne volt az eddigiekben is, de mondjuk, hogy **különböző fajta számonkérés, vizsgáztatás, teszt, vagy hasonló online végezhető legyen**. Bár ugye ennek elméletileg megvan a lehetősége Teams-en, Moodle-ban, stb.

K: Hogyan motiválnád a platform használatára az egyes célcsoportokat, a diákokat/hallgatókat, a tanárokat, a vállalkozásokat?

V: **Nagyon motiváló az, hogyha a tényleg fontos, jó anyagok és kurzusok és ilyesmi kerülne fel ezekre a helyekre.** Ha megnézzük a különböző fajta motivációkat, hogy esetleg **pénzzel**, bármiféle ilyesmivel, stb. De én azt gondolom, hogy **elsősorban az tudja motiválni az embereket, hogy ha** azt látják, hogy ez a **számukra fontos, gyakorlatias, komoly fejlődésre ad lehetőséget** számukra. **Betekinthesnek**, hogy mondjuk **egy másik országban mi hogyan megy**, stb. Akkor fogják ezeket használni, hogyha ezeket megtalálják rajta. És lehet kommunikálni, hogy mi az a plusz, ahhoz képest, amit mondjuk a saját országában, a saját intézményében meg tud kapni. Én azt gondolom, hogy ez az, ami tudja motiválni. És a másik fele pedig az, hogy most olyan durva becslés szerint a mi egyetemünkön (és szerintem ez nem csak nálunk) körülbelül a hallgatók és oktatók 20-25% a, ez egy externális limit, akiket lehet motiválni.

K: ...vállalkozásokat hogyan motiválnád?

V: **A vállalkozások itt elsősorban tartalomszolgáltatók lehetnek.** Én azt gondolom, hogy őket nyilván azzal lehetne motiválni, amit elmondtam, **hogy ezen a platformon biztos azok a hallgatók, diákok fognak jelen lenni, akik motiváltabbak, a legértelmesebbek, és**

akkor oda tehetem magamat(vállalkozásomat) ezek elé az emberek elé, **és felvillanthatok számukra valamit, hogy miért érdemes nálam dolgozni**, miért érdemes hozzám jönni egy értelmes motivált egyetemi hallgatónak, szakközépiskolai diáknak, stb.

K: Most a lehetséges együttműködési lehetőségekről vagy az együttműködési formáról kérdezek. Szerinted az egyetem milyen formában venne részt ebben a projektben, vagy milyen együttműködési formát javasolsz?

V: A motivációt tudom megint kiemelni, ill. azt kellene kitalálni, hogy azoknak, akik ebbe belekerülnek, azoknak mi a motivációja. Be kell vallanunk őszintén, hogy **ha az egyetemről beszélünk, itt már a pénz jelentős motivációt jelent**. Egy másik motivációs lehetőséget látok a **kapcsolatteremtésben külföldi kollégákkal, osztrák kollegákkal**, stb. Itt vagyunk egymástól sok esetben csak néhány kilométerre, én azt látom, hogy nagyon közeli élénk vagy jó kapcsolat nincsen, vagy visszaépült az utóbbi években. Ez az én személyes tapasztalatom. Mondjuk ez egy jó lehetőség lenne arra, hogy ilyeneket kiépítsünk ezen keresztül, akár **az oktatáson túlmenően, pl. a pályázatokban együttműködések tudjunk kialakítani**.

És hát a **nyelvtudás**, akár angol, akár német nagyon jelentős tényező lesz ebben. **Probléma lehet, de ugyanakkor egy fejlődési lehetőségként is el tudnék képzelni**. Angolból ilyen problémám nincsen, de már régóta gondolkodom azon, hogy jó lenne a németet is felhúzni mellé, hogy ilyen együttműködésben ennek is lenne jelentősége. **Ha ezen a projekten keresztül lenne lehetőség**, amit kínálna a projekt **a nyelvtudás fejlesztésére**, lehet hogy az is tudna segíteni ebben.

K: Most kommunikációs javaslatokat Szeretnék kérni tőled. Ha az EDUWOOD projekt megvalósítója lennél, akkor hogyan győznéd meg az egyes célcsoportokat, a hallgatókat, oktatókat a platform a használatára? Milyen üzeneteket fogalmaznál meg és milyen kommunikációs csatornákon érnéd el az egyes célcsoportokat?

V: Az üzenetek megfogalmazását azt gondolom, hogy nagyjából közben érintettem. Mivel elég sokat utaltam a motivációra. A **hallgatók felé** azt, hogy milyen **gyakorlati előnyei** vannak, milyen **lehetőségeket** kínálnak ezek, **cégekhez való kapcsolódás, külföldi egyetemekhez való kapcsolódás**, és azok az **anyagok, amikhez hozzáférést biztosít**.

Az **oktatók** felé, ahogy említettem nagyon konkrét gyakorlati motivációt kellene kommunikálni, hogy vagy ezért és ezért jó ez neked, akár a **pénz**, akár a **nyelvtudás fejlesztése, jó**

kapcsolatok kialakítása külföldi kollégákkal. Ezek mind-mind nagyon sokat tudnak ehhez a dologhoz hozzátenni. Ezek lehetnének én az üzenetek.

A **kommunikációs csatornák** nagyon jó kérdés, főleg a **hallgatók esetében**. Én megmondom őszintén, hogy már vagyok elég öreg ahhoz, hogy nem biztos, hogy tudom hol kommunikálnak. A Facebook -ról már régóta halljuk, hogy lassan már nem is a szülők, hanem a nagyszülőknek a birodalma. Nyilván **azokat a közösségi média oldalakat lehetne megcélozni, amelyeken ők rajta vannak.** Ezen túlmenően pedig az egyetemnek meg a középiskoláknak analóg módon is megvannak azok a hivatalos kommunikáció csatornái, **email, Neptun,** középiskolákban a **Kréta,** amelyeken keresztül biztos, hogy el lehet hozzájuk üzeneteket juttatni. Bár biztos, hogy nem kapják fel annyira a fejküket, mint hogyha mondjuk egy jó reklámot látnak pl. Facebookon vagy Instán.

Hát az **oktatók felé** kommunikációs csatorna (mivel az oktatók valamivel idősebb korosztályt képviselnek) ott a **hivatalos csatornák,** vagy akár egy **email-es** kommunikáció. De mivel itt konkrét intézmények vannak, akár a **személyes megkeresések** is, mint amit most csináltok.

K: Egyéb javaslatod van a témával kapcsolatban?

V: Amit én nagyon megfontolásra javasolnék, hogy lehetne ezt olyan módon élve... Ugyanaz a probléma, mint a szakmai szövetségek esetében, hogy van 83 különböző szakmai szövetség, mindegyik néhány taggal, mindegyik némi erőforrással, és ezeket véletlen se próbáljuk összevonni, koncentrálni, egymásra építeni, egymás erősségeit kihasználni. Azért mert mindig van valami apróság, ami nem tetszik az ő tevékenységében. És ez szerintem nekünk itt Magyarországon (nem tudom más országban hogyan van) egy elég komoly gyengeségünk és hátrányunk. Én **örömmel látnám azt, hogyha megkeresnétek azokat a korábbi kezdeményezéseket, és valami módon integrálnátok, és arra építve erősítenétek ezeket a dolgokat.** Talán ennyit zárszónak.

6. interjú egy Soproni Egyetemen oktató tanárral:

K: Kérlek, röviden mutakozz be, oktatási tapasztalataid, munkahelyed!

V: Én műszaki tárgyakat oktatok, művész, illetve mérnök hallgatók számára.

K: Az oktatás terén volt-e korábban határmenti, osztrák-magyar tapasztalatod?

V: Igen volt, közös workshop volt külföldi hallgatókkal, és ezen vettem részt, mint csoportvezető.

K: Összességében pozitív vagy negatív tapasztalatod volt a határmenti együttműködéssel kapcsolatosan?

V: Abszolút **pozitív**.

K: Problémákkal találtad-e szembe magadat a workshop kapcsán?

V: Talán **nyelvi nehézségeket** tapasztaltam a hallgatók között egyszer-egyszer, de megoldották. De abszolút nem veszélyeztette, vagy nehezítette a munkát.

K: Mennyire ismered az osztrák faipari oktatási rendszert?

V: Azt nem ismerem, egy-két iskolával van kapcsolatom, és az ott folyó munkát ismerem. Struktúráját tekintve a fás rendszer nagyjából olyan, mint a miénk, a tárgyakat tekintve szinte ugyanazok, a **gyakorlati résznél tapasztaltam, hogy az osztrák cégek sokkal intenzívebben kapcsolódnak be az ott folyó oktatásba és képzésbe**. Jó gyakorlat, hogy szinte heti rendszerességgel mentek tanulmányútra a diákok. Az nagyon hasznos volt. Egy szemeszterben 6-8 hetet biztosan, a gyakorlati képzés intenzívebb.

K: És mit gondolsz a magyar faipari oktatási rendszerről?

V: Kellő tudásanyaggal rendelkezik, azt gondolom, hogy **szakmailag rendben van. A cégeket még erősebben kellene beépíteni az oktatásba**, magukat a cégeket, az ott folyó munkát is. Hogy ők is sokkal-sokkal aktívabban vegyenek részt, akár **a Szakmai Hét ne csak tanulmányutakból álljon**, hanem pl. a cég költözik ide 2 napra. Korábban volt erre kisebb próbálkozás, és a cégek szerették. Hogy a cég tartja képzést 3-4 napig, persze feltétele, hogy az órarend ezt rugalmasan tudja kezelni.

K: Mi a magyar faipari oktatási rendszer erőssége és gyengesége?

V: Gyengeségek, hogy **szorosabb kapcsolatot kell létesíteni a cégek és diákok között Ne csak a duális hallgatóknál jelenjenek meg**, hanem ez gyakorlatilag mindenkinél. Mondjuk úgy, hogy egy külsős Mentor cég lenne a tanulmányaik elejétől minden hallgatónak.

Pozitívnak pedig a **szakmai háttér**et, a **kutatási háttér**et tekintem.

K: Fejlesztési lehetőség?

V: **Mentor program. A cégeket még erősebben kellene beépíteni az oktatásba.**

K: Korlátját látod?

V: **Egy ilyen szervezni és levezényelni, ahhoz emberanyag szükséges.** Ez nem biztos, hogy rendelkezésre áll a karon. Tehát, hogy legyen egy olyan személy, akinek csak az a feladata, hogy megvalósítható legyen például egy ilyen szervezni és konkrétan levezényelni. Nem biztos, hogy most így hirtelen rendelkezésre áll itt a karon. **Akinek csak az a feladata**, hogy napi szinten minden hallgatónál ezt dokumentálja, vagy a kapcsolatot vagy a találkozót szervezze, és besegítsen a szervezésben. Ez biztos, hogy jó lenne. Meg ennek **komoly anyagi vonzata van**, mert nem mindig tud idejönni a cég, jó lenne, hogyha utaztatni is tudnánk a hallgatókat.

K: Mit gondolsz a bevezetőben bemutatott EDUWOOD projektről, milyen eredményeket hozhat a határmenti együttműködés?

V: Az **együttműködés fontos dolog**, főleg a mai világban oktatás területén ez ugyanúgy jelentős és nélkülözhetetlen, de kíváncsian várom, hogyan valósul meg.

K: Probléma esetleg lehet-e ebben a határmenti együttműködésben?

V: Ha elkészülnek ezek a **tananyagok**, ill. **ez a rendszer** akkor ez **ne egy statikus, feltöltött valami legyen** valahol a felhőben, **hanem ez egy folyamatosan frissülő, egy élő dolog** legyen. Ugye pl. **mint a Facebook**, az is pillanatról pillanatra a felhasználó miatt folyamatosan frissül. Valahogy ezt a napi rutint, ami a mai fiatalságban benne van, ezt kell megjeleníteni, mint pl. reggel felkel és végigpörgeti a telefonját, hogy kivel mi történt az elmúlt három órában. **Ugyanúgy hogyha valakinek van egy-egy jó klassz munkája, amit csinált a suliban, egy**

fotó és akkor azt lehet megosztani. Nyilván ez a közösségi lét szakmai oldalról működjön.

K: Most az online oktatásról kérdeznék, az online oktatási felületekről. Ezzel kapcsolatosan milyen tapasztalataid vannak, pozitív, illetve negatív tapasztalat?

V: Egy megállapításom van, hogy **csak online nem működik**, faiparban különösen. Vannak olyan részek, amit át lehet tenni online térbe. De a meggyőződésem az, hogy **csak a hibrid rendszer működik**. Korszerű, a kornak megfelelő **elvárás, hogy legyen digitális tartalom**, mert visszanezézhető, ha a hallgató valamit nem értett. A videós vagy a hanganyag újra áttekintése motiváló lehet, **de szükséges az élő kapcsolat is**, ezért mondom, hogy csak a hibrid módszer működik. Aztán szakonként lehet tologatni, hogy hol legyen a választóvonal, hogy mennyi része az online és mennyi az élő kapcsolat.

K: Tervezett online platformmal kapcsolatosan kérdezek, hogy szerinted hogyan fog működni ezen az online problémamegoldás vagy projektfeladatok megoldása (közösségépítésre is szolgál meg együttműködésre)? Esetleg prognosztizálsz bármi problémát?

V: Az előző kérdéssel kapcsolatosan is beugrott, és ehhez a kérdéshez is kapcsolódik, hogy az **eszkőparkot kellene szélesíteni**, mert a laptop vagy egy telefonon követett dolog nem mindig elegendő. Tehát azokat **a digitális rendszerhez kapcsolódó hardver részeket is kellene bővíteni és integrálni kellene az egészbe, amik rendelkezésre állnak**. Gondolok itt akár egy **doku-kamerára** vagy olyan platformra, ami ezt segíti. Tudom hogy van mindenféle videókonferenciás dolog, de az csak arra jó, hogy leüljünk és lássuk egymást a kamerán keresztül. De **ha én szeretnék rajzolni valamit, vagy bemutatni valamit az oktatásban**, akkor az manapság fapados módszer, hogy itt van mögöttem a tábla és rajzolok rá, mert nem biztos, hogy közben lehet hallani, amit mondok, mert a kamera és a mikrofon távolságban van. Ha **olyan eszközöket telepítünk, amik ezt támogatják**, akkor ezt tudja segíteni és jobban működik.

K: Online workshopokról kérdezek, az online workshopoknak és a projektfeladatoknak milyen előnyeit tudnád kiemelni?

V: **Gyors, nincsenek olyan nehézségek, hogy időpontegyeztetés,** hogy pont még nem érek oda, mert még máshova kell mennem. Telefon elővesz és ugyanúgy lehet kapcsolni, tehát a **gyors áttekintésre, egy gyors megbeszélésre, egy problémamegoldásra ez tökéletes** ez a formátum, ami itt van. Ha már egy picit mélyebbre megyünk és tényleg a **műszaki területet nézzük,** ahhoz meg akkor hozzátartozik a **rajzolás és a képi megjelenítés, ott már lehetnek buktatói a dolognak**

K: Mit gondolsz a megvalósítható az az ötlet, hogy egy közösen oktatott tantárgy kerüljön beépítésre mind az osztrák, mind a magyar intézmények tanterveibe?

V: **Abszolút. Csak nyelvi nehézség, korlát jelentkezhethet,** mint aggály, **de a mai világban a nyelvtudás fontos és elvárt,** ezért azt gondolom beépíthető. Ha a lépésről-lépésre módszert alkalmazzuk, akkor **már középiskolai szakoktatásban is el tudom képzelni.** De már általános iskola felső tagozatban is, az nyilván nem szakoktatás még, hanem általános.

K: És emellett ad hoc, fakultatív módon kialakult, egy-egy projektfeladatra összpontosítva is megvalósítható?

V: Erre is **működik a hibrid variáció.**

K: Most a bevezetőben bemutatott, a tervezett online rendszernek funkcióira kérdeznék rá egyesével, hogy mi a véleményed ezekről, pozitív, negatív vagy bármilyen vélemény?

- *tudásmegosztás, feltöltött tananyagok, rövid videók, vállalkozói előadások:*

V: Ez egy klassz dolog. **Nagyjából úgy tudom elképzelni, mint a YouTube-ot, csak szakmai csoportoknak** meg könnyebben kereshető rendszert. Szerintem nagyon jó.

- *közös kurzusok indítása:*

Működik, **jó dolog.**

- *workshopok szervezése:*

Szintén jó, **el kell dönteni, mi a workshop célja, ha tervezés, akkor az online-t ki kell egészíteni vmivel.** Erre volt egy **korábbi tapasztalatom, egy nemzetközi workshop** volt

5-6 éve angol nyelven, **egy teljes féléven keresztül heti 2-szer 2-3 órás konzultációk voltak, a végén 4 napos élő műhelymunka.** Az is **hibrid** volt.

- *versenyek szervezése valami vállalat által kiírt problémára (termékfejlesztési, innovációs versenyek)*

Működhet, itt is, **ha tárgyasul a dolog, akkor az élő vagy megoldani technikailag**, hogy látható legyen **egy modellnek a bemutatása**, akár virtuálisan, nyilván az videón megy. Ha az egy kézzelfogható eredménye egy versenynek, akkor **a kamerarendszernek kell olyan lenni**, hogy ez tényleg élvezhető legyen, és a túloldalon is adja azt az élményt, a vevők, a szemlélők oldaláról, mintha ott lennének, ehhez a technikai feltételt kell teljesíteni.

- *duális gyakorlati képzésről információmegosztás*

Működhet. **Itt az egységes rendszert érdemes kitalálni**, más országok, más szokások, más diák, más cég. Ebből kifolyólag ne legyen félreértés az értékelés, tájékoztatás területén pl., kitalált struktúrában kellene, hogy könnyebb legyen az információt keresni.

- *gyakorlati hely közvetítő-, kereső szolgáltatás*

Hasznosnak gondolom, itt a megvalósítást látnám jónak, ha **nem csak szöveges leírás lenne a cégről, hanem bemutató videók**, akár az **ott dolgozóktól** vagy a **gyakorlaton lévőktől** egy nagyon rövid interjú, aminek megvan a szöveges kivonata is akár, vagy feliratozva van a videó az elhangzott nyelven, és így könnyebb tájékozódni.

- *Munkaerő közvetítés*

Hasonló, mint az előző.

Javasolnál még egyéb funkciót?

Bizonyos tartalmakat már **fiatalabb korosztály számára is elérhetővé tegyük**. Ezzel a **szakmanépszerűsítést** is el tudjuk érni, ill. a társadalmi hasznot is, hogy tájékozottak legyen a fiatalok is.

K: Hogyan motiválnád a platform használatára a diákokat, tanárokat, vállalkozásokat?

V: A klasszikus, az **anyagi motiváció** minden szinten fontos lehet. **Diákoknak a kredit ill. tanulmányi előre haladásként** értékelni a részvételt. **Cégek számára** könnyebbé tenni a rendszerbe való belevetést, vagyis **lássák, hogy ki az a hallgató, akivel ők szívesen dolgoznának**. Így már korábban kialakulhat kapcsolat, hisz a cégeknek szükséges a megfelelő szakember, így hosszabb folyamat lehet a megismerkedésük.

K: Most a lehetséges együttműködési formákról kérdeznék. Az egyetem részt venne egy ilyen határmenti együttműködésben? Milyen formát javasolnál ennek az együttműködésnek?

V: Igen, az egyetem egy ernyőt képviselne, és azon belül a kollégák bizonyos feladatokat látnának el, **klasszikus ernyő módszerben**.

K: Az egyetem milyen szerepet vállalna szerinted ebből az együttműködésből, milyen elvárásokat fogalmazna meg?

V: Ha **tananyagfejlesztés** lenne vagy **információgyűjtés** tananyag formájában, akkor mindenképpen **irányító szerepe lenne az egyetemnek**.

K: Milyen előnyöket vársz a projekthez való csatlakozástól?

V: Kapcsolatépítés

K: és esetleg milyen problémák merülhetnek fel?

V: Talán az időbeliség, az ütemezés. Ez egy elég új rendszer, bár most már lassan kezdjük megszokni a vírus miatt ezt az online dolgot, de az ütemezésre még sztem nem mindenki állt át. A klasszikus időbeosztással élünk.

K: Most kommunikációs javaslatokat szeretnék kérni tőled. Képzeld el, hogy te vagy az EDUWOOD projekt egyik megvalósítója, hogyan győznéd meg az egyes célcsoportokat, a diákokat, oktatókat ennek a platformnak a használatáról? Milyen üzenetet fogalmaznál meg az egyes célcsoportoknak, illetve milyen kommunikációs csatornákon érnéd el őket?

V: A csatornán egyrészt a **hivatalos**, másfelől a **szociális média**, ami mindannyiunknak a hétköznapi része. És hogyan lehetne motiválni őket? A pozitívumként éljük meg ennek a használatát, lássák azt, hogy ha ebbe belépnek, akkor **milyen területen lesz a munkájuk könnyebb**, hogyha **keresnek valami szakirodalmi részt, akkor könnyebben hozzáférnek**,

mert az adatbázisban benne van. **Ha a munkájukat tudjuk könnyíteni, időt spórolni, akkor automatikusan elfogadja az ember.** Ha plussz feladatként jelenne meg az ilyen, akkor nehezebb az elfogadás.

Social media-ban, videók, szöveges videók, vagy videókban buborék formájában megjeleníteni a szöveget, vagy megállítani a videót, rákattintva azt a képet jobban meg lehet nézni, vagyis **interaktív formában.** Ezt lehet Facebook-ra is, a platform használatának előnyeit kiemelni.

7. interjú a Soproni Egyetem egyik docensével:

K: Kérlek, röviden mutakozz be, oktatási tapasztalataid, munkahelyed!

V: A Soproni Egyetemen egyetemi docenseként dolgozom, azon belül is a Faipari Mérnöki és Kreatívipari karon dolgozom. Azon kívül még a duális képzéseknek a szervezését, felügyeletét végzem a teljes egyetemen, mindegyik szaknak a duális képzése hozzám tartozik. Oktatási tapasztalat 2002 óta van, a duális képzés tekintetében 2012-ben kezdtem, akkor még Zalaegerszegen a duális jellegű képzések szervezésével, és aztán 2014-2015-ben a faipari mérnöki szaknak a duális képzésfejlesztésével.

K: Az oktatás területén volt-e már korábban határmenti osztrák-magyar tapasztalatod?

V: Nem volt.

K: Az osztrák faipari oktatási rendszert mennyire ismered?

V: Nem igazán. Mivel a **duális képzéssel** foglalkozom, az **egy határon belüli képzési rendszer,** tehát ott alaptól az a probléma, hogy például **külső országon kívüli cégek nem jöhetnek számításba.** A duális képzési rendszer Magyarországon úgy épül fel, hogy az itt lévő nagy vállalatok, akkor is, **ha külföldi tulajdonú, akkor kerülhetnek szóba, ha van egy telephelye Magyarországon.**

Itt kell a szakmai gyakorlatát lefolytatni az illetőnek. Olyat elvileg csinálhat, ha külföldön az anyacégnek van egy másik leány vállalata, és ahhoz kerül, akkor azt nyilván elfogadják,

elfogadjuk, de úgy önmagában külföldön nem. Ezért sincs igazándiból tapasztalatom ezügyben.

K: A magyar faipari oktatási rendszerről mi a véleményed? Mi az erőssége? Mi a gyengesége? Fejlesztési lehetőségeket mit látnál?

V: A **gyengeségeket** valahol ott kezdeném, hogy ha elmész gimnáziumokba és szakközépiskolákba, akkor a gyerekeknek a fejében az van jelenleg, hogy az asztalos az, aki gyalul és fűr-farag. **Hogy mi az a faipari mérnök**, mérnöki tudomány vagy a faipari mérnökséget nem tudják elhelyezni, **fogalmuk sincs róla mit jelent**. De ugye ennek a **kampányjellegű marketing tevékenysége hiányzik**. Egy gépészetet, vagy az autóipart könnyebben el tudják képzelni, mint a faipart. És ha az oktatási rendszert nézem, akkor ez nekünk már egy óriási hátrány a bemenetnél, és az látszik, hogy egyre jobban mélyül ez a szakadék. Ezt nyugodtan mondhatom, mert én járok iskolákba a duális képzés népszerűsítése során, és az Education is mindig ezek a kérdések fordulnak elő, hogy nem tudják elhelyezni a képzést. **A duális képzés esetén ugyanez a helyzet, azt meg pláne nem tudják elhelyezni**. Arra most vannak egyébként új irányelvek, hogy az OHV is fogja népszerűsíteni a duális képzést. Visszatérve a faiparra, ez egy gyengeségünk.

Az **erősségünk** az nyilván az **unikalitás**, de azt biztos többen is mondták már. Ez azért is fontos nekünk mert **a szakmai bázisa, a cégek az ország minden területéről vannak. Így tényleg egy erős bázist tudunk felépíteni, nem kell regionális szintekre korlátozódni**, mint egy-két gépész szak esetén, mint mondjuk egy zalaegerszegi ill. egy szombathelyi azért elég erősen regionális szintűek.

(gyengeség) Ettől függetlenül mivel kevésbé ismerik, kevésbé ismerik el a faipart, és esetleg kicsit a **bérek is** talán picit **alatta vannak, mint amit a gépészeknek vagy a villamosmérnököknek tudnak nyújtani**, ezért emiatt is egy picit hátrányban vagyunk.

K: Milyen fejlesztési lehetőségeket látsz vagy látnál szívesen a teljes faipari oktatási rendszerre vonatkozóan?

V: Az **okleveles technikus képzés kapcsán a beszámítható kreditek, az a 30 kredit, nyilván egy jó dolog lesz** vagy lehet. Ezzel összefüggésben pont most van ugye a faipari mérnök alapszaknak az újragondolása, amit most ugye én kaptam meg, mint szakfelelős. Ott megfelelni az egyetemi ill. a fenntartói kritériumoknak, illetőleg ennek is hogy 30 kreditet el

tudjunk számolni, vagy figyelembe tudjunk venni a szakközepeseknek, azért az egy komoly feladat lesz, de ugyanakkor ez egy lehetőség is. Mert mégiscsak már célirányosabban tudják a szakközépiskolák is felvenni az embereket, hogy bemutatják nekik, hogy innen van nekik egy olyan egyetemi kimenet, ahol még jól is jársz, mert mondjuk egy félévnyi anyagot elfogadnak neked (30 kreditet). Most lehet, hogy nem egy félév fog kiesni neki, hanem minden félévben egy-egy tárgy, ez még döntés kérdése, de ez mindenképpen egy fejlesztési irány.

Népszerűsítést nem lehet túl sokszor mondani, azt mindig mondani kell, mert máshogy nem működik. **A cégek képviselői menjenek az az egyetemekkel egy-egy népszerűsítési eseményre.** Tehát hogyha van akár egy előadás, akár egy nyílt nap van az egyetemen, akár kimegyünk az iskolákhoz. Most is a cégek megerősítették, hogy szerintük is akkor működhet, hogyha ők is jönnek velünk, ők is bemutatják a faipart, vagy az általuk delegált ott lévő dolgozót, hallgatót, akárcsak a nyári gyakorlatos hallgatót vagy duális hallgatót. Egyetemi docensként ne fél órát beszéljek, hanem öt percet, és akkor átadom a szót, hogy beszéljen **egy hitelesebb forrás.**

K: Milyen korlátokat látsz?

V: Most nagyon benne vagyok héten van 2-3-szor három óra meeting a **faipari alapszakok**, meg az összes szaknak a **megreformálása kapcsán**. Igazándiból ezek még csak formálódó gondolatok, sablon nélküiség, hogy csináljunk valamit vagy reformáljunk, de igazándiból a peremfeltételek közben tisztázzuk. Tehát a játék közben tisztázzuk a szabályokat, akkor igazándiból nem tudsz normálisan fejleszteni, illetőleg a **túl sok kötöttség, elvárás miatt nehéz**. Most van egy cél, hogy a tantárgyak vertikálisan, meg horizontálisan fűggenek össze, ne legyen 5 kreditnél kisebb tárgy, ugyanakkor fogadjam el az okleveles technikus képzésből jövő embereknek a 30 kreditet. Ez a sok peremfeltétel megfojtja a reális elképzeléseket. És akkor persze jönnek a duális cégektől az információk, hogy mi az a kompetencia, amivel szeretnék látni az embereket, mikor tőlünk kikerülnek. Ennyi paraméterbe beleszorítani a képzés fejlesztését nem jó, nem biztos, hogy jó dolog fog ebből kisülni így.

K: Mit gondolsz a bevezetőben bemutatott EDUWOOD projektről, milyen eredményeket hozhat a határmenti együttműködés?

V: Az **mindenképpen egy pozitív dolog** lehet, hogy ha már az itteni hallgatókhoz be tudunk csatornázni **külföldi oktatót**, vagy éppenséggel **ki tudjuk vinni a cégekhez szakmai tanulmányút keretében** őket. És akkor a talán egy fokkal előrébb álló külföldi megoldásokat

megismerhetik. Ugye azért **Ausztriában nagyobb az elsődleges faipar, a fűrészipari feldolgozás**, ahol millió köbmétert dolgoz fel egy gyár, azért ez más volument, mint amit mi itt látunk az 5-10.000 köbméteres feldolgozó egységet. Tehát már egy egy **nagyobb kapacitású gépsornak áttekintése** is jó, tehát ha ezzel átlépjük a határt, akkor ez szerintem jó.

A **tudásanyag megosztása nyilván idegen nyelven történne**. Itt a közös nyelvként az **angolt látnám**. Persze határszélen vagyunk és itt nagyon sokan tudnak a lakosok közül németül, de igazándiból **egyetemi szinteken, meg a belső vállalati elvárásoknak megfelelően is az angol**, akár egy IKEA, akár egy Falco esetén. Oké hogy német tulajdon is van bent mondjuk egy Falconál, vagy de az angol a közös nyelv. Egy angol nyelven írt közös publikálás vagy irodalom, ez használható.

Duális képzésben a jelenlegi rendszerben nem tudunk együttműködni. Ha a jelenlegi feltételek megmaradnak ott nem látom a lehetőséget, mert külföldi hallgatót nem tehetek ki a hazai céghez, illetőleg Magyarországon belül kell lenni az adott vállalatnak, ahova kerül a magyar hallgató. De még egyszer mondom a jelenlegi feltételek alapján. A duális képzésnek az alapvető feltétele, hogy Magyarországon lévő cég képezi ki saját maga számára az embert, ezért nyilvánvaló a hazai cégek se fognak annak örülni, hogy én most behozok pl. egy bécsi székhelyű céget, mert az akkor elszívja az embereket. Most vagy a magyar gazdaságot, a magyar faipart erősítjük, vagy ha nyitunk akkor nem igazán teszünk nekik jót.

K: Most az online oktatásról kérdeznék, az online oktatási felületekről. Ezzel kapcsolatosan milyen tapasztalataid vannak, pozitív illetve negatív tapasztalat?

V: Alapból **pozitív**. Nem tudom hányan csinálják a karon, de **én jelenleg is vegyesen (hibrid) csinálom az órát**, vagyis ugyanígy **online Teams-en keresztül** is hallgatható, ha valaki beteg. **Alapból jelenléti oktatás van nálam, de közben mehet a streamelés is**. Abszolút semmi bajom nincs ezzel a területtel. Alapból el tudom képzelni, főleg a **levelező oktatásnál az előadásokban** át fogunk erre az **online-ra** csúszni és a **gyakorlatok során követeljük meg a jelenlétit**. Én ezt azért nem tartom ördögtől való dolognak, tudom azt, hogy néhányan annak tekintik. Esetleg egy-egy olyan **nagyobb létszámú kurzusnál**, ha tényleg nagy mennyiségű ember lenne most a tantervi hálóknak az összemosása révén, ha egy tárgy 5 szakon működik, el tudom képzelni, hogy nem lenne akkora előadó terem, vagy nem lenne célszerű bezsúfolni annyi embert, akkor ezeket **az online előadásokat el tudom képzelni**.

Gyakorlatnál meg főleg művészi jellegű, szó szerint kézzel végzett tevékenység esetén nem működik. De még egyszer mondom nekem pozitív, én nagyon negatívát nem tudok rá mondani. Teams-et, MOODLE-t használom, Moodle-t mondjuk kevésbé.

K: Tervezett online platformmal kapcsolatosan kérdezlek, hogy szerinted hogyan fog működni ezen az online problémamegoldás vagy projektfeladatok megoldása (közösségépítésre is szolgál meg együttműködésre)? Milyen előnyöket látsz? Esetleg prognosztizálsz bármi problémát?

V: Nem mindenki alkalmas a Teams-en keresztüli munkára, és ebbe nem a hallgatókban látom a hiányt. Ha valaki akarja, ha valaki beteg tudja követni. Most is volt az előbb Teams-en valaki kérdezett légtechnikával kapcsolatban, átküldte a DVG fájlt, berajzoltam neki, közben így beszélgettünk, és akkor megmutattam neki, hogy merre menjen tovább, hogyan csinálja tovább, mert beteg volt, és így nem marad le. Ez is **egy előnye, hogy a betegeket fel tudjuk zárkóztatni és tudja tartani a lépést.**

K: Mit gondolsz a megvalósítható az az ötlet, hogy egy közösen oktatott tantárgy kerüljön beépítésre mind az osztrák, mind a magyar intézmények tanterveibe?

V: Na ez megint egy olyan kérdés, olyan paraméter, amivel korlátozom a tantervek fejlesztését. Most, hogy a tantervet kell csinálni nekem ez ugrik be elsőre. Persze értem én, hogy ez fejlesztés, meg jó irány, nem tartom ezt kizártnak, főleg hogyha ez megint egy közös nyelven történik. De kérdés az, hogy **a hallgatóktól nem várjuk el a kimenetnél az angol nyelvet,** hivatalosan magyar nyelvű a képzés, ahol most is **úgy végeznek emberek, hogy nem kell nyelvvizsga,** mert most éppen olyan időszakban vagyunk. Akkor hogyan mondjuk azt neki, hogy márpedig te ezt angolul fogod tanulni, hogy te ezt angolul hallgatód, vagy fordítva az angolosnak, hogy mégis németül menne az egész. **Persze vannak már fordítóprogramok, már jól működhet** akár ez is. Ezt mondjuk el tudom képzelni, hogy ebbe a digitális korszakban ezzel a fordítási megoldásokkal el tudom képzelni, hogy működik, mert egyre jobbak hozzáteszem hogy én is használok ilyet Szerintem az ember tudja azt hogy mit kell rajta korrigálni megráz az agya akkor akkor egészen jól működhet. Én is használok ilyet, ha az ember tudja azt, hogy mit kell rajta korrigálni, rááll az agya, akkor egészen jól működhet ez az élő fordítás.

Online oktatás, tehát egyszer Bécsben lévő oktató tart mondjuk órát, egyszer pedig én, és hát nem az van, hogy utazgatnak össze-vissza, szerintem **végül is működhet.** Tehát nem

elvetemült dolog, csak nagyon meg kell nézni azt, hogy hova építem be. Azt tartanám jónak; hogyha **már egy meglévő keretrendszerbe illeszkedne bele valaki, tehát meghívom, mint előadó**, és ő is meghív az ő tárgyába, amihez kapcsolódni tudok.

K: A másik lehetőség, hogy ad hoc fakultatív módon történik egy projektfeladatra összpontosítva, workshop formában ez az együttműködés. Mi a véleményed?

V: **Talán egyszerűbb kivitelezni ezt.** Mert nyilván akkor **azt az oktatót, vagy azt a német szakembert hívom be, akire szükségem van.** Lehet, hogy teljesen más szemléletet tud bevinni az illető hallgatónál, illetve **tudom a hallgató képességeit is**, hogy esetleg meg merjem-e kockáztatni. Ott már annyira egyéni lenne az oktató bevonása, hogy **akkor fel tudom mérni, hogy ennél a diploma tervezőnél vagy projektfeladatos gyereknél be merem hozni.** Van olyan, akinél már most is meg merném tenni, van akinél még véletlenül se, éppen elég nekem lefedni az illetőt, nekem is nehézséget okoz, hogy haladjak vele, nem még akkor pluszba egy információáradattal ellátni. Sajnos itt van az, hogy 280-as pontszámú hallgatónk is van, meg van bőven 400 pont fölött is, a kettőnek nem ugyanaz az oktatási menete szerintem.

K: Most a bevezetőben bemutatott, a tervezett online rendszernek funkcióira kérdeznék rá egyesével, hogy mi a véleményed ezekről, pozitív, negatív vagy bármilyen vélemény?

- *tudásmegosztás, feltöltött tananyagok, rövid videók, vállalkozói előadások:*

V: Ez jó, abban az esetben, hogyha a vállalati oldalról feltöltött anyagot **lektorál** egy egyetemi, illetve az egyetemi oldalról feltöltöttet lektorálja egy vállalati. Hallgatóit mindenképp lektorálni, mielőtt feltölti. Ne csússzunk át Wikipédia rendszerbe, ahol az adatoknak a nagy része szörnyű, és félrevezeti az embereket. De egyébként jól működhet, duális képzésben is van, tananyagokat úgy fejlesztettünk, hogy **egy vállalati szakember és egyetemi oktató együtt, egymást lektorálták** közben.

- *közös kurzusok indítása:*

Működhet, azt kell **meggondolni, hogy hová nyúlunk be egy adott alapszak tantervébe. C-sbe a legegyszerűbb.** Kevésbé nyúlunk bele a tantervekbe, illetve kevésbé annak, hogy a KKK-nak is megfeleljünk.

Szép dolog, hogy valakit behívunk, de akkor változtassuk meg a KKK-t is annak megfelelően, hogy mi mit várunk el egy mondjuk egy osztrák oldaltól, és hogy ha akarjuk egyáltalán. Egyáltalán be akarjuk-e vinni akár a KKK-ba ezt, ha nem, akkor C-s tárgy mindenképpen, kérdés, hogy azt mennyien veszik fel. Most van egy olyan törekvés, hogy ne hirdessünk C-s tárgyakat, nem tudom, hogy mi lesz ebből is. Más szakok tárgyait vegyék fel.

- workshopok szervezése:

Ha azt szeretnénk, hogy a hallgató is ott legyen rajta, akkor ugye itt a karon van **a projektfeladatokkal összefüggő féléves beszámoló** (Fehér Sanyi szokta meg a Komán Szabi szervezni, most csak a Szabi fogja megszervezni) tulajdonképpen, hogyha ezt lehetne **elegyíteni, és ilyen jellegű projekteket bemutatni határontúliaknak**, ha a kereslet-kínálat találkozik, lehet, hogy valakinek ez megtetszik, magával ragadja, és akkor egy plusz innováció kerülhet ki belőle, én ilyenre tudnék gondolni. Most azt, hogy szakemberek egymás között csak úgy konferenciát, nyilván ilyenek vannak.

Ha meg tudjuk azt csinálni az új tantervekben, amit szeretnénk, hogy adott félévben egy adott projektfeladathoz kötődően szálljon be egy illető, és a mentén tanuljon, akkor ez még jól is kijöhet. Minden félév végén ott is be kell akkor számolniuk, és **a projekteket a cégeknek kellene generálni**, tehát nekik kellene adni olyan projekteket nekünk, amin **végig kell vezetni hallgatókat**, ott látom ennek a kapcsolódását. Ez nem egy jelenlegi rendszer, hanem egy elképzelés.

- versenyek szervezése:

A termékfejlesztés vagy innovációs fejlesztési versenyek, működik. Az elmúlt héten is volt, tehát van **sajtónyilvánosság**, látják, hogy működik a faipar, látják benne, hogy milyen innováció milyen irányba megy el. Ezek a verseny mellett nyilván **marketing jellegű célokat is betölthetnek** nálunk, és ebbe ugye azért a cég is jobban fektet, mert akkor mellette megjelenik a cég neve is, az egy fejlesztési irány. Most lesz majd a faipari szakmai verseny, ezt a cégek támogatják, alapítványon keresztül befolyt összegből lesz a szervezése. Úgyhogy van benne potenciál, hogy ha cégek ilyen mértékben adnak támogatást, akkor úgy gondolom van benne lehetőség, persze valaki nem pénzbeli, hanem mondjuk anyagban végzett hozzájárulást nyújt.

- duális gyakorlati képzésről információmegosztás

Van nekünk elsődleges platformunk, ez az internetes felületünk, hogy **dualis.uni-sopron.hu felület**, azt vesszük észre a **nézettségi adatok alapján**, hogy azért **még országos szinten is használhatják**. Mert Laurával elég sok olyan információt töltünk fel, ami úgy néz ki, hogy hasznos más egyetemeken bejelentkező hallgatóknak is. Innen kicsit lopják szerintem az ötleteinket, meg az információkat. Nem mindegyik egyetem felülete van ennyire rendbe rakva. Pont a mai napon az **Oktatási Hivatal** is részt vett ezen a konferencián, beszélgettünk, hogy nekik is azért **szerepet kellene vállalni abban, hogy a duális képzést népszerűsítsék**. Az a helyzet, hogy jelenleg a duális képzés így megy lefele. És nemcsak a pandémia miatt, pandémia előtt is láttuk azt, hogy stagnálóban van. Az a helyzet, hogy a **duális képzésből kikerülő, kieső vagy önmaguktól kilépő emberek nagyon negatív hangot tudnak megütni** és ezek a negatív hangok mindig erősebbek, mint a pozitív, sőt a pozitívról általában nem esik szó. És ilyen módon a friss vagy **érdeklődő embereket elviszik**. Itt van beiratkozásokon és akkor nem iratkozott be duálisra, mert a firma azt mondta, hogy... És azért, mert ő elment biztosítási ügynöknek, a barátnője nem ott volt, ahol volt, és nem volt rá ideje, meg ilyen egyéb indok miatt léptek ki, de azt mondta, hogy a duális képzés úgy kuka, ahogy van. És ezt a fiatal el is hiszi. Az ilyen jellegű negatív marketinggel nem tesznek a duális képzésnek jót.

De még egyszer mondom, hogy a fenntartó, tehát az **Oktatási Hivatal vagy az ITM irányából tenni kell, hogy a duális képzést egyáltalán megismerjék**. Tehát ha te kiállsz egy Education és azt mondod **duális képzés, akkor megkérdezik, hogy az pontosan micsoda, ez az emberek 90%-a** és a szülőket is beleértem ebbe. Legtöbbször a telefonon, hogy ha keresnek ezügyben, akkor először a szülő, és akkor a szülő kérésére kapcsolja a gyereket. Ha a szülő kommunikál a gyerek helyett, ez nem túl jó, ezért szoktam kérni, hogy hadd beszéljek a gyerekekkel. Jó persze szülővel is beszélget az ember, de még a szülők sem igazándiból tudják, mi az a duális képzés. Sőt volt Oktatási Hivatalos anyuka is, és ők sem tudták.

Összességében ezt a funkciót jónak találom, de erősíteni kell mindenképpen. Ezen vagyunk mi is, azért fogunk cégekkel menni lehetőség szerint az iskolákba. Most beszélgettünk arról, hogy próbáljunk majd az iskoláknak nyílt napokat tartani a cégeknél kint, mondjuk egy Falconál, vagy itt az IKEA-nál, pl. van 10:00 órakor egy nyílt nap, lehet jönni bármi hallgatónak, gyerekeknek, már csak érdekes is, mert körbevezetjük az üzemen, és akkor láthat egy faipari robotot, vagy bármit és akkor lehet, hogy elkapja a hév.

- gyakorlati hely közvetítő, illetve kereső szolgáltatás

A duálisnak megvan ez a felülete. Én azt gondolom, hogy az a 10-15 cég, aki rendszerint benne van azt mi aktuálisan vezetjük, annak nem lenne akkora potenciálja. Viszont az, hogy **az alapszakon lévő srácok tudják, hogy milyen cégek vannak**, ez viszont azt gondolom, hogy **hiányzik**. Ha már tudják, hogy xy céggel én már szerződésben vagyok, és nem kell szerződést kötni vele, az már egy óriási előny. Meg egyáltalán tudja, hogy a lakhelyéhez közel van egy cég, „jé, nem is gondoltam rá”. **Egy ilyen adatbázisnak a kezelése az segítség lenne itt az alapszakon.**

- munkaerőközvetítés

Az is lehet, mert a másik tevékenység, amit állandóan végzek, hogy jön a duális cégtől az állásajánlat, és akkor elküldöm az Andinak, hogy tegye fel a kari Facebook felületre, meg a kari honlapra előre, hogy állásajánlat. És akkor már **ez a közvetítő szerep**, meglenne az a csatorna, hogy közvetlen kinek küldjék, és oda lenne ráutalva, hogy igen ott azt lehet nézni, vagy csak oda linkelek rá, a Facebookon, vagy bárhol, akkor az **jó igen**.

- *Mit javasolsz milyen funkciója legyen még ennek az online platformnak?*

A **faipart népszerűsítő kis videók legyenek**. Gondolok itt arra, hogy **valaki fából** mondjuk **csinál egy autót, akkor filmezze le, fotózza le, vegye föl**. Ilyen **videómegosztó jellegű**, kedvcsináló dolgok azok mindenképpen legyenek.

Esetleg egy álláshirdetés mellett tegye fel a cég, hogy milyen jellegű kompetenciákat vár el pontosan. És amivel még nagyon sokat tudnánk kampányolni, hogy **egy adott cégnél nagyjából milyen kereseti sávok vannak. Pl. egy adott művezető 300-400.000 Ft**. Én ezt értem, hogy ez valahol vállalati titok.

De akkor nem vállalathoz rendeltet, hanem anonim lehessen megadni ezeket az adatokat, és akkor utána ezt valaki összesíti. És utána nekünk van ezen a felületen egy ilyen sáv, hogy faipari művezető általában keres 350-450.000-ig, a forgácsoló ill. CNC-s az keres 500-at. Hogyha már van egy ilyenünk, akkor azt iskoláknak tudjuk mutogatni. Jelenleg nem tudok ilyenről, hogy lenne. Tudom, hogy KSH-t kell nézegetni, de tudjuk, hogy nem az a reális.

K: Hogyan motiválnád az egyes célcsoportokat ennek a platformnak a használatára, tehát a hallgatókat, a tanárokat, illetve a vállalkozásokat?

V: Ez a motiváció a legjobb kérdés. Igazándiból a **hallgatókat** sem tudom motiválni arra, hogy csinálják meg a feladatot. **Nehéz kérdés.** Pl. az is, hogyan lehetne motiválni az embereket arra, hogy kitöltsön egy tárggyal kapcsolatosan egy kérdőívet, hogy minősítse a rendszert. 10% se tölti ki ezeket a Neptunban. Akkor hogyan veszed rá, hogy használja? Ott is mindig elmondom, hogy szerintem addig nem kéne engedni továbblépni a hallgatót, de egyesek szerint ez drasztikus megoldás lenne. **Valami előnyt adjunk azoknak, akik használják.** Most hirtelen nem tudom megmondani mi lenne az előny.

A vállalkozásoknak, ha munkaerőre van szükségük, akkor mindenféle felületet ki fognak használni. A duális cégek oké, hogy felteszik a saját felületükre, de pl. Csercsics Balázs rámírt vasárnap délután, hogy fel tudnád dobni, oszd meg a saját felületeden, mert sok faiparost ismersz. „Ha szükségetek van képzett faipari mérnökökre és nem akartok lemaradni a többi cégtől, akik ide be vannak regisztrálva, akkor gyertek és csináljátok!” Hogyha ez nekik esetleg még pénzbe sem kerül, akkor pláne azt fogják mondani, hogy használjuk. Még ha minimális összegbe is kerülne. Most annyit megér.

Tanárokat: Ha erre a platformra kerülnek fel cégektől akár **videók**, akár olyan **anyagok**, amiből lehet tanulni, akkor azt gondolom, hogy azzal lehet őket megfogni, hogy akkor kapsz **naprakész ismereteket** és nem az van, hogy a '80-as évekbeli fóliákat fogod kivetíteni. És amiket ide feltöltünk, azokra egy olyan általános engedélyt adni, hogy **ami ide felkerül anyag, nyilván hivatkozással ellátva, de lehessen használni.** Hivatkozással természetesen, de szabadon beemelhető legyen egy előadásba vagy ppt-be, de ott alul megjelenik a szerzője ennek.

K: Most az együttműködési lehetőségekről és formáról kérdeznék. Szerinted az egyetem részt venne ebben a határmenti együttműködésben? És hogyha igen, akkor milyen együttműködési formát javasolnál?

V: Hát az egyetem nevében nem tudok nyilatkozni. Ez a tudásmegosztó dolog azt gondolom, hogy abszolút **működhetne az egyetemen.** Szerintem ebben részt kell vennie az egyetemnek. De mondom nem szeretnék én ezügyben nyilatkozni, mert nem az én területem. **De ez a tudásmegosztó felület jó kezdeményezés.**

K: Milyen előnyöket vársz a projekthez való csatlakozástól, esetleg milyen problémák léphetnek fel?

V: Most alaptól a **tudásmegosztó központ szerepben** gondolkodom, **egyértelműen előnyös**.

Most nem látom ennek hátrányát, csak előnyét látom egyelőre. Esetleg történhet, ha a kezdeményezés hamvába torkollik. Voltak korábban olyan kezdeményezések, amik nem jöttek össze, de ez attól függ, hogy mennyi energiát kell beletenni. **Vannak olyan kezdeményezések, amiknek néha csak az a célja, hogy próbáljuk meg, kezdjük el, aztán majd kiderül.** Nálunk is vannak, most mondok egy példát, van egy olyan kísérlet, amit elméletben megterveztünk, úgy néz ki, hogy elméletben működik, legyártjuk, megnézzük, mert minimális eszköz kell hozzá, pénz kell hozzá, de **lehet, hogy sikerül valami nagyobbat csinálni.** Aztán ha nem sikerült, akkor így jártunk. Ha viszont nem csináljuk, akkor az életbe nem fog kiderülni, hogy működött volna-e.

K: Kommunikációs javaslatokat szeretnék tőled kérni. Hogy győznéd meg az egyes célcsoportokat, a hallgatókat, az oktatókat a platform használatáról? Milyen üzeneteket fogalmaznál meg, milyen kommunikációs eszközökön érnéd el őket?

V: **Hallgatókat:** kezdik igénybe venni ezt a **Teams-es** dolgot, már az elsősökbe is sulykolom, hogy muszáj, hogy felvegyék ott a ritmust, mert akkor bármikor tud tőlem kérdezni, persze bizonyos határok között, azért éjjel nem. **Ha azt mondd, hogy te erre a Tudásközpontra teszed fel az ismeretanyagot, akkor kénytelen lesz használni.** Tudom, most jönne a sok jogvédő, hogy a hallgatókat nem lehet kényszeríteni, de valahogy mégis motiválni kellene. Ezt mondom, hogy **ez a motivációm, hogy akkor olyan helyre teszem föl az anyagokat, amit akarom, hogy elérjenek.**

Szokásos **social media** felületeket.

Neptunt nem érdemes használni, jelenlegi formájában alkalmatlan. Meg nem is nézik a hallgatók, ugye e mailt küld a Neptun, de emailt nem néznek, ha néz akkor is 3 hét késéssel. Moodle-t kevesen használják szerintem, volt egy időszak amikor egészen jól ment, a pandémia kezdetén, de aztán kálttértünk a Teams-re, mert egy picit egyszerűbb, meg rugalmas.

Oktatók: fogós kérdések. Azon gondolkozom engem mivel lehetne becsalni a felületre, de én alapvetően fogékony vagyok ezekre a digitális irányokra. Egy idősebb professzort kérdeznék

meg a helyedben. **Bázisiskolarendszeren keresztüli elérés** a faipari szaktanárokat, **különböző faipari szervezeteken keresztüli elérés.**

Szakközépiskolák dolgozóit nyilván a **bázisiskolai rendszeren keresztül**, de igazából azoknak **sincs meg a közös a platformja, ahol közösen lehetne velük kommunikálni.** Azt látom a faipar kapcsán, hogy vannak-vannak fórumok, de azt egyelőre még nem nagyon látom, hogy **hol lehetne mindenkivel együtt dolgozni.** Egyes iskolákkal lehet, de úgy kellene becsatornázni mindenkit, hogy a kisebb faipari vállalkozásoknak is legyen szavuk a témával kapcsolatosan.

8. interjú a Soproni Egyetem egyik docensével:

K: Kérlek, röviden mutakozz be, oktatási tapasztalataid, munkahelyed!

V: A Soproni Egyetem Faipari Mérnöki és Kreatívipari Kar docense vagyok, építészetet, faépítészetet területén oktatok.

K: Az oktatás terén volt-e korábban határmenti, Osztrák-Magyar tapasztalatod?

V: Nem fog eszembe jutni a neve a projektnek. De igen, **egy közös bútortervezési és határmenti együttműködés volt**, szerintem hasonló volt, mint ez a projekt. Alapvetően pozitív volt a tapasztalatom. Kellemes, jól működő volt, jó tervek születtek, a tervek tovább tudtak menni, tehát megvalósult, valódi tervek születtek belőle és valódi projektek lettek belőle a bútorok terén. Szerintem nagyon jól sikerült projekt volt.

K: Problémákkal találkozta-e ennek a projektnek kapcsán?

V: Hát igazából az én részemről biztos voltak, de egy egyszerű résztvevője voltam. Inkább azt mondom, hogy **utána nem nagyon sok minden történik**, ezt valahogy tovább kéne vinni. Vagy kéne valami platform, ahol ezek a dolgok folytatódna. **Ennek az egésznek a követése, az utóélete, ami szerintem nincsen rendesen kitalálva.**

K: Mennyire ismered az osztrák faipari oktatási rendszert?

V: Sajnos nem eléggé, nem igazán. Én alapvetően építész vagyok, se közép szinten, se egyetemi szinten nem tudom milyen ott a faipari képzés.

K: Mit gondolsz a magyar faipari oktatási rendszerről?

Gyengesége?

V: Ezt már jobban ismerem. **Sokkal gyakorlatorientáltabbnak kéne lennie.** Azt nem érzem, hogy nem követjük nagyon a modern technológiákat, sok minden a pénz, meg sokféle problémát lehet levonni, de az igazság az, hogy **szerintem egy kicsit a régi hagyományos dolgokat tanítjuk csak, a mai modern gyakorlatorientált dolgok nagyon kevés hangsúlyt kapnak.**

K: Erőssége?

V: **Kevesen vannak a hallgatók,** viszont mivel kevesen vannak, **ezért személyre szabottan is lehet oktatni,** sokkal **családiasabb körben lehet bármilyen hallgatói igényekre, problémákra reagálni,** kitérni egy-egy speciális a kérdésre. Ezt egy nagy tömeg előtt nem lehet megtenni. Míg viszonylag kevés hallgató előtt ezt bőven meg lehet csinálni, egy személyre szabottabb az oktatást.

K: Fejlesztési lehetőséget látsz?

(Korlátokat fogalmaz meg.)

V: Magyarországon alapvető problémának a **pénzhiányt** látom. Fejlesztési javaslatokat rengeteget lehetne tenni, de mindegyiknek megvan a maga anyagi háttere. **Se az oktatói gárda nincsen megfizetve, se a technikai háttér nem felel meg,** tehát bárhova nyúl az ember, gyakorlatilag előtte rendet kéne tenni ebben a dologban. Rengeteg mindent lehetne csinálni csak ugye az a baj, hogy ezek nincsenek semmilyen módon kitalálva Magyarországon. Most, ha az ember akarna akár egy tananyagfejlesztés, már az a gond, hogy egy busz utat miből fizetem ki, hogyan megyünk ki. Igazából itt Magyarországon **a legnagyobb probléma nem is a szándék, hanem inkább az egésznek a megvalósíthatósága.**

K: Ezzel akkor a korlátokat is megfogalmaztad?

V: Egyébként az is benne, hogy szerintem az **oktatói gárdának is vannak hiányosságai**, hogy ehhez a mai modern technológiához, akár a faépítészet terén, akár **az új módszerekhez azért fel kell nőni** ennek a gárdának. **De ugye ehhez az is kell, hogy ki tudjál menni, fel tudd venni a kapcsolatot a cégekkel, hogy állandóan naprakész és piackész legyél.** Tehát nem csak a pénz része, meg a motiváció része, amit valamilyen módon el kellene érni. Most, hogy kit mi motivál, az megint egy másik kérdés, de én jelenleg **se az oktatói, se a hallgatói oldalról nem látom a motivációkat.**

K: Mit gondolsz a bevezetőben bemutatott EDUWOOD projektről?

V: Az elképzelés az jó. Kérdés, hogy mi fog ebből megvalósulni. Van egy csomó olyan dolog, mint pl. a tudásmegosztás, oktatói tananyagok, stb. Ezek jó dolgok, csak hogyan fog ez a valóságban működni, ami **számos kérdést vet fel.** Azt kéne látni, hogy a gyakorlat mi lenne. Mi az, hogy pl. tudásmegosztás, jó lenne kis videókat csinálni. De ezt most **kik csinálják, ők** vagy mi csináljuk? **Milyen nyelven** csináljuk? **Milyen pénzből, milyen támogatással?** Születik sok **ppt, jogilag felhasználhatom-e az órán,** nem használhatom fel az órán, vannak **rajzok, grafikák,** egyebek, ezek **szerzői jogi kérdéseket vetnek fel.** Rengeteg olyan dolog van, amit fel tudok tenni kérdésként, amit maga az elgondolás nem old meg. **Persze nagyon jó lenne,** csak kérdés ennek a gyakorlati megvalósítása.

K: Milyen pozitív eredményeket hozhat ez az együttműködés?

V: **Egy oktatói platform nagyon jó dolog lenne. Ha lenne egy olyan hely, ahol minden aktuális és jelenlegi naprakész technika, piac megtalálható lenne.** Hogyha a faépítészet terén a legújabb anyagoktól kezdve, a legújabb szerelési technikákat, kivitelezést be lehet rakni, az okosothontól kezdve már sok mindent. **Kérdés az, hogy hol húzzunk egy határt,** hogy milyen platformot akarunk csinálni. Hogy hol fogjuk azt mondani, hogy ez még belefér, pl. mondjuk a faépítészet igen, de mondjuk a napelemekről szóló információk már lehet, hogy ezen túlmutatnak. Ugye **az a baj, hogy az építőipar meg a bútoripar nagyon szerteágazó,** nagyon nehéz olyan határokat lebökní, amik ezt értelmesen fejleszthetővé teszik. **Valahol meg kéne határozni azokat a sarokpontokat,** hogy **milyen területen** akarunk először is valóban elérni valamit. Nem csinálhatjuk meg, hogy mindenből olyan kicsit, olyan semmit. De a másik sem jó megoldás, hogy ha specialistaként már a kis mindenről fogunk tudni mindent, vagy a semmiről fogunk tudni rengeteget... Nagyon nehéz lehatárolni a területet.

Az lenne a legjobb, hogy ha egy fiatal pályakezdő, vagy egy hallgató, vagy egy fiatal, aki pályát választ, vagy iskolát, megtalálhatná azokat a... **(pályaorientáció)** De ez marketinget is jelent. Meg egészen más kell egy gimnazistának, aki pályát választ, mint mondjuk egy éppen a szakma felé kacsingató embernek, aki most nem tudja pl. hogy a CLT-ből milyen lapméretek vannak. Teljesen mások az igények.

A másik, ami szerintem nagyon fontos lenne, az a gyakorlat. Ha ki lehetne menni cégekhez, meg lehetne nézni ezt a gyakorlatban, hogy ez kézzelfogható, tapintható legyen, **ne csak egy online valami,** ami ott izeg-mozog és nem tudom mit csinál.

K: Most az online oktatásra fókuszálj, az online oktatási felületek használatára. Milyen pozitív, illetve negatív tapasztalataid vannak ezzel kapcsolatban?

V: Nekem nem a felületek, hanem a tartalom a fontos. Ez egy kicsit olyan **intelligencia kérdése. Vannak azok a típusú fiatalok, meg munkavállalók, akik az online térben simán meg tudják találni a szükséges információkat.** Egy Google keresésben ki tudják szűrni azt, ami számukra érdekes, mi az, ami jó most. Pont ez a Covidos időszak nagyon sok negatív dolgot hozott föl, rengeteg olyan tanuló van, aki nem tudott ezzel az egészszel mit kezdeni. De sokan azt mondják, hogy ez az online világ, az online tanulás kudarcos, és szinte semmit nem tanultak meg. Tudomásul kell venni azt, hogy van ilyen ember is, és van olyan ember is. **Van, akinek gyakorlatilag meg kell fogni a kezét, és végig kell vezetni** az A pontból B pontba, C pontba. Nem mondhatom azt, hogy ott van az internet, nézegessél, majd megtanulod. Ilyen sajnos kevesebb van és nekik ér keveset ez a platform. Mert ugye ők megtalálják az információkat, mert az információknak azért a jelentős része fent van az interneten. Aki ezekbe a mai online világban felnőtt rá, és érti, és tudja, hogy mit kell csinálni, annak nem kell egy külön összegyűjtött platform rendszer, ami segíti. Aki viszont tényleg ez a típusú, hogy kézen kell fogni, annak viszont nem elég az, hogy ha a platformon összeszedem ezeket az anyagokat.

Az a baj, hogy van egy csomó olyan hallgató, akinek azt kell mondani hogy először ezt tedd meg, aztán utána menjél tovább. De ha ezt is tudod, akkor tovább tudsz menni a B pontba, aztán C pontba. Magyarul **egyfajta mentorálásra van szükség.** Szerintem sok fiatalnak szüksége van erre. Nem működik az, hogy saját maga kalandozzon. De van olyan is, aki ezt simán tudja csinálni. De szerintem pont az derült ki ezekben a Covidos időszakokban, hogy nem minden gyereket lehet magára hagyni. Ebben a rendszerben, aki nem találja meg magát, az nagyon nem találja meg magát.

K: Valamelyest már érintetted a témát, de mit gondolsz, a tervezett online platformon hogyan fog működni az online problémamegoldás?

V: **Kellenek határidők, pontok**, olyan dolgok, amin végig kell mennie, és egyértelműen kell egy **ellenőrzés**, nem elég az, hogy ha kipipálja és akkor kiírja hogy tízből nyolcat megtaláltál. Tehát **valami személyes dolog is kell**. Nem tehetjük, hogy csak az internet világa marad. **Még akkor is, ha online van, az is egy mentor, hogyha a képernyő mögött mentor**, de érezze azt a hallgató, hogy vele foglalkozik, az ő problémájával. **Ne legyen magára hagyva, az a fontos**.

K: Milyen problémákat prognosztizálsz?

V: Ha valaki értelmes anyagokat hoz létre, az nagyon komoly munka és pénz. Vagyis, ha nem az történik, hogy kiveszem a fiókból, kicsit átformázom, és jó lesz. Ha az ember elkezd új videókat csinálni, az nagyon nagy munka, általában erre jut a legkevesebb idő, és ez nincs is megfizetve, és nem is vesszük azt tudomásul, hogy ez egy munka, mintha az embernek az lenne a hobbija, hogy grafikonokat rajzolgat és 3D-s modelleket állít össze, videókat készít, ez komoly munka, időigényes, meg kell vágni, összerakni. Az a félelmem, hogy sok elhasznált pdf-et felrakunk egy oldalra, és kész.

A mai fiatalok részéről nem probléma az online. De ennek megvan a pénzügyi vonzata, hogy legyen egy jó számítógép, kamera, monitor, hangfal, hogy egy normál online rendszert létrehozzunk, meglegyen a technikai háttere, ez is a pénz vonzata.

Meg amit látok, hogy nagyon kevés motivált ember van. Hogy akik illet létre tudnak hozni, valamilyen módon motiváltak legyenek.

K: Milyen előnyöket látsz az online workshopok, online projektfeladatok lebonyolításának?

V: Egy virtuális tér teljesen elfogadható dolog. Nagy macera csinálni. De egy ilyen virtuális térben olyan dolgokat lehet megmutatni, akár építés közben olyan oldalról megnézni a szerkezetet, ami amúgy egyébként nem megnézhető, jó dolog. Hogyha egy szemüveget fölvesz az ember, és gyakorlatilag ott szétszedhető, összerakható, így nagyon jól lehet tanulni, sokkal jobban lehet tanulni, minth az ember hátratett kézzel végigsétál egy üzemen. Itt meg lehet fogni, meg lehet nyomni, el lehet indítani. **Akár egy virtuális üzemet fel lehetne építeni**, ahol, ha kell akkor oda lehet nyúlni a nagy zöld gombhoz, míg mondjuk egy munkalátogatás

során soha az életben nem lehet megfogni a zöld gombot. Nagyon sok előnye van, csak rengeteg energiát kellene befektetni, hogy ezek használható anyagok legyenek.

A másik, hogy sokszor ezeket a fiatalokat meg kell valahol fogni, egyfajta játékosítás, élményalapú barangolás kell, az egy fontos dolog. De hogyha ilyen statikus honlap oldalakon keresztül egy nagy jobbra nyíllal végigmegy az ember, azért ez nem motiválna senkit.

Olyan szintű dolgokat lehetne tanítani, pl. anatómiában ki lehet dobálni a képeket, ki lehet szedni belőle az ereket, stb. Ugyanezt meg lehet csinálni az építőiparban, bútorban, szerkezetben, bármiben, gyönyörű dolgokat lehet csinálni, csak ezek milliós tételű anyagok.

K: Mit gondolsz megvalósítható, hogy közösen oktatott tantárgy kerüljön bevezetésre az osztrák-magyar intézmények tanterveibe?

V: Az egyik ilyen kérdés a nyelv. Vagy magyarul kell tudni az osztrákoknak, vagy nekünk kell tudni németül, vagy **valami közös nyelven**, mondjuk angolul. Igen, de most ez nem biztos hogy elvárható egyébként. Mert **Magyarországon a szakközépiskolákban, meg hát az egyetemen is nem biztos, hogy működik.** Viszont van egy elég érdekes dolog, hogy ha most fölmegegy egy fiatal egy YouTube videót megnézni, akkor automatikus fordítás van például, nem biztos, hogy olyan örült jó, de simán működik. Illetve nagyon jó fordítók vannak, pl. a Google fordító is egész jól működik. De mit tudom én a Deepl vagy más már egész jól fordít. De igazából, ha van **egy chat-es alapú rendszer**, akkor akár bárki nyelvi korlátok nélkül bárholnan be tudna csatlakozni. Megjelenik rajta egy finn kisfiú, vagy spanyol gyerek, igazából nem veszed észre, tehát semmi akadálya nincs. Ma már a chat az automatikusan fordításra kerül. Én egy kicsit lehet, hogy elengedném, hogy mindenki tudjon minden nyelvet, de legalább az angolt tudják. Ezt meg lehet technikailag oldani ma azt, hogy akár az elkészült anyagok több nyelven szülessenek meg, akár a chat-elés is simán működik, egy kicsit lehet lassabb, de simán működik a fordítása.

Milyen szintű képzés, általános, közép, BSc, PhD. Az a baj, hogy minden akkreditálva kell, hogy legyen Magyarországon. Vagy egy meglévő tantárgy 1-2 óráját lehet berakni, vagy eleve illet kellene akkreditáltatni. De van **a projektfeladat, be lehet tenni**, meg lehet találni a helyét. De nem erre van felkészülve a jelenlegi oktatási struktúra. De szerintem működhet.

K: Tervezett online platformnak az egyes funkcióira kérdezek rá, mi a véleményed ezekről, pozitív, negatív?

- *tudásmegosztás (feltöltött tananyagok, rövid videók, vállalkozói előadások):*

V: Végtelenül unalmas tud lenni, hogy ha rosszul csinálom, és **nagyon jó lehet, hogy ha jól csinálom**. Azon már túl kéne lépni, hogy feltöltöttem és pipa. Kérdés, hogy milyent töltöttem fel, ne az a megúszós változat legyen, az unalmas.

- *közös kurzusok indítása:*

ÉN látom értelmét, **a motivációt kell megtalálni**. Pl. aki részt vesz egy ilyen kurzuson, az utána három napot eltölthet egy táborban, ahol összerakunk valami kis faházat, vagy bútort. **Jutalom a végén legyen**, hogy egy magyar diák egy szép osztrák kis tó mellett eltölt három napot, amiből kétfőben szakmával foglalkozik, egy nap meg valami szabadprogramja van.

- *workshopok szervezése:*

Ez pozitív dolog. Ezt mondtam, hogy kvázi **a workshop tulajdonképpen maga a jutalom**.

- *versenyek szervezése*

Most nem tudom van-e különbség, hogy a végén kap egy oklevelet, vagy te voltál a legjobb... Én nem hiszem, hogy egy bútortervező világban most ez kell. Szerintem, **hogy egy jóhangulatú workshop-on van a hallgató, az szerintem többet ér**, mint az, hogy most egy csomó versenyt írtunk ki. **A fiatalok szerintem inkább együtt szeretnének dolgozni és a végén mindenki azt szeretné, hogy megvan dicsérve, és nem az, hogy te csak második lettél**.

- *duális gyakorlati képzésről információmegosztás*

Megint az a kérdés, mit fogunk megosztani. Az információ megosztás elég kevés. Sokkal jobb lenne, hogy ha például ki lehetne menni a céghez, vagy cserélni egy napra. Az, hogy most fölteszem, hogy duális képzés lehetőség van, kevés. Lehet nagyon rosszul is csinálni.

- *gyakorlati hely közvetítő-, kereső szolgáltatás*

Pl. egy virtuális kamerával felvenni egy ilyen gyakorlati helyet, csinálni egy ilyen kis videót, bemutató videót. Ha akarja akkor a kuncaft végig tudja járni. De nem ugyanaz egy ilyen virtuális tér bejárása, mint hogyha van egy hámosoros leírás, hogy Graz mellett egy kis

faluban hatezer négyzetméteres faipari üzemben gyakornoki állást írom ki, az nem ugyanaz a fajta információ. Fölveszem a szemüveget, és bejárom az épületet, látom, hogy a főnök ott integet, és elmondja, hogy gyere ide, mert szívesen látunk.

- munkaerőközvetítés

Az egyik legfontosabb, hogy amit csinálunk azzal hogyan fogsz tudni elhelyezkedni. Most az építőiparban ugye megint az a kérdés, hogy el tudsz helyezkedni cégnél, de lehet hogy egyéni vállalkozás inkább, kérdés mit akarunk csinálni, mindkettőnek van értelmes funkciója. De ez ugyanez, **egy munkavállalónak ugyanúgy meg lehet mutatni a céget**. Vagy ha volt **egy workshop, annak az üzemnek a szervezésében**, akkor utána egészen másképp megy ki egy fiatal akár gyakornoknak vagy dolgozni.

Az a lényeg szerintem, hogy valahogy **be kell a fiatalokat vonzani** ebbe az egész világba. És ez a személyes tapasztalatok alapján működik, vagyis ha ott van **személyesen vagy online egy workshopon**, de **sokkal könnyebben elhelyezkedik akkor, hogyha ismeri a céget**.

Hogyan motiválnád a diákokat, tanárokat, vállalkozásokat ennek a platformnak a használatára?

A legprimitívebb megoldás, ha fizetnek. Ha hosszútávon nézzük, akkor egy cégnek az az előnyös, ha egy jó platformot csinál és odavonzza a fiatalokat. Akkor megjelennek azok a magas tudású gyerekek. Egy cég esetében úgy csinálnám, hogy gyakorlatilag neki érdeke legyen az, hogy ezek a magas tudású gyerekeket lássák a vállalkozást. Akkor tud válogatni abból a 30 gyerekből mondjuk 10-et, aki neki kell. A diákok oldalán ugyanez a szituáció, láthatja hogy mi a piac, hova kerülne, mit csinálna, és motiválja az, hogy a legjobb céghez akarjon kerülni. Akkor tudja, hogy milyen előfeltételek vannak, mit kellene csinálnia, milyen kurzusokat kell végigcsinálni esetleg. Vagy akár a versenyen is lehet a gyerek, és lehet azt mondani, hogy ha csak 2. lettél, akkor te csak a pl. Jürgen és Jürgen céghez mehetsz.

Szerintem mind a két felet lehet motiválni. Az egyiket (**vállalkozásokat**) azzal, **hogy egy jó tudású embereket tud keresni**, másikat (**diákokat**) pedig azzal, **hogy gyakorlatilag lehetőségük van nagyon jó munkahelyet keresni és jó fizetést kapni**.

B variáció, hogy egyszerűen fizetnek. Ez a motiváció működik egyébként.

V: Most a lehetséges együttműködési formákról kérdeznék. Az egyetem részt venne egy ilyen határmenti együttműködésben? Milyen formát javasolnál ennek az együttműködésnek?

V: Én az egyetem nevében nem nyilatkozhatok, de személy szerint jó ötletnek tartanám az együttműködést.

K: Milyen előnyöket tudnál megfogalmazni, milyen előnyöket várnál a projekthez való csatlakozástól?

V: Egyéni szinten szakmailag fejlődik az ember, hogyha megismer sok céget, információt szerez stb. Egyéni fejlesztés. A másik az, hogy jobb hallgatókat kell kibocsátani, jobb tudással, piacra kész, naprakész tudással. De persze az is benne van a pakliban, az elején mondtam, hogy én nagyon szívesen csinálok videókat, meg egyebeket. De mondjuk ahhoz valami támogatás kéne. Jelen pillanatban az Egyetem nagyon minimális támogatást ad ebben. Ha ezen pályázat keretében lehet mondjuk 3D-s virtuális modelleket összerakni, és ehhez biztosítva van pl. egy kamera vagy egy ember, aki ezt fölveszi, az már nagy segítség. Magyarországon ez nem biztos, de az osztrák-magyar együttműködésben talán elérhető, hogy ez működjön.

K: Problémák?

V: Az elején említettem a szerzői jogokat.

Hiába van egy gyönyörű szép tankönyvben mondjuk egy ábra, egy tetőről, székről, azt szerzői jogok védik. Sok olyan információ van, amit nem kéne újra megcsinálni, kérdés az, hogy ezeket le kellene zongorázni, vagy ennek a szerző jogát megszerezni. Nem olyan egyszerű ez az egész. Ha elmész akár egy fényképet készíteni, akkor sem. Az épületek esetében, a faépítészetben azért egyszerűbb, nem veszélyes, mert ha valami külterületről lefényképezhető, akkor az nem jogi kérdés, lefényképezhető. A személyek az már igen, ha felveszem a diákokat, és nehézkessé válik a bútorok esetében is, azokat védi a szerzői jog, a bútort, mint formatervet. Nem készíthetek én csak úgy egy felvételt egy bútorról.

K: Most kommunikációs javaslatokat szeretnék kérni tőled. Képzeld el, hogy te vagy az EDUWOOD projekt egyik megvalósítója, hogyan győznéd meg az egyes célcsoportokat, a diákokat, oktatókat ennek a platformnak a használatáról? Milyen üzenetet fogalmaznál meg az egyes célcsoportoknak, illetve milyen kommunikációs csatornákon érnéd el őket?

V: Biztos, hogy azt csinálnám; hogy megcsinálni egy-egy pici bemutatót az egyes funkciókból, egy mintát. Hogyan képzelj el egy tananyagot, egy workshopot. Vagy workshopot leírom, hogy milyen lenne. És akkor egy honlapot létrehozni erre. Nézd meg, akarsz ebben résztvenni? Így fogsz megjelenni, mint cég. Vmilyen módon bemutatni, hogy milyen lesz a vége. Kis részeket bemutatni.

Szociális médiát bevonni, és az ember tanít, itt az egyetemen is lehetne z órán elmondani. Rengeteg dolog van, pl. a Kutatók Éjszakája, vagy egy minta workshopra meghívni a diákokat és ott elmondani, hirdetni. Ha ez tetszik nekik, eljönnek a következőre is.

Facebook-on már nincsenek annyira fent a fiatalok, talán TikTok, vagy nem tudom, öreg vagyok ehhez. Nehéz őket megfogni ezen, és nem szabad n-edik lenni, ezért valami mást kell csinálni, ami felkelti a figyelmet.

9. interjú a Zalaegerszegi Szakképzési Centrum Deák Ferenc Technikum tanárával:

K: Elsőként azt szeretném kérni Öntől, hogy röviden mutakozzon be, munkahelye, milyen oktatási tapasztalatokkal rendelkezik?

V: 1990 óta oktatásban dolgozom, először szakmunkásképzőben kezdtem oktatni. Először üzemben dolgoztam az egyetemen történt végzésem után, és 1990-ben kerültem oktatási intézménybe. Először egy szakmunkásképzőbe majd az iskolai rendszer városi átszervezése nyomán kerültem a Deák Szakközépiskolába akkor még így hívták, ahol Szakközépiskolai és technikus képzés is zajlott és zajlik a mai napig, így tulajdonképpen követem az elmúlt sok év folyamatos tantervi fejlesztéseit, változtatásait. Most már ugye Zalaegerszegi Szakképzési Centrum Deák Ferenc Technikumként nevezik az iskolánkat.

K: Korábban volt-e határmenti osztrák-magyar tapasztalata?

V: Nem volt, Osztrák-Magyar kapcsolatunk, külföldi kapcsolat az annyi volt, hogy a Határtalanul program keretében Erdélyben jártunk iskolai csoporttal, oda-vissza egy Baróton működő magyar nyelvű Szakképző intézményben, ahol faipari képzés zajlik.

K: Mennyire ismeri az osztrák oktatási rendszert?

V: Tulajdonképpen nem ismerem. Tulajdonképpen rosszul mondtam, mert Covid előtt egy olyan pályázatba kapcsolódtunk be, ahol talán két hétre voltak kint diákjaink Bécsben, és ott iskolába is beülhettek. De elsősorban cégekhez kerültek gyakorlatra. A gyerekek és a faiparos kollégám, aki kint volt velük, ők számoltak be arról, hogy technikailag, főleg az üzemek, a vállalkozás sokkal magasabb szinten működik, és hát nagyon jó tapasztalatokat szereztek. Az iskolai képzésbe való betekintéshez rövid volt ez az idő.

K: Mit gondol a magyar oktatási rendszerről, mi lehet az erőssége, mi a gyengesége, illetve milyen fejlesztési lehetőségeket lát?

V: Hát szerintem **az erőssége az a humánerőforrás, akik kitartanak és küzdenek az elmúlt húsz - harminc évben folyamatosan, akik megmaradnak, a tapasztalatom szerint ez elsősorban az idősebb generáció. A fiatalabb szakoktatásba bekerült kollégák,** legalábbis a mi iskolánkban, úgy látom, hogy **tartósan nem maradnak meg.** Idejönnek, eltöltenek néhány évet itt az iskolában, és úgy ítélik meg, hogy ez az ő szakmai fejlődésükben egy megtorpanás, és hát nem hajlandók ezt a folyamatos, sokszor nem a hatékonyságot növelő fejlődést, vagy változtatást inkább így mondanom, vagy fejlesztési célt, mert annak szánják, de gyakorlatilag nem látom, hogy igazán fejlődjenek. Nekem sajnos nem igazán jó a tapasztalatom az elmúlt évekről. Rengeteget dolgozunk tanárok, de nem jutunk előrébb. Tehát nem érzem azt, hogy igazán jó irányba mennénk.

K: Milyen fejlesztési célokat javasolna?

V: Én alapvetően azt látom, hogy kitűztek egy célt, ami a **duális képzésnek** a varázsszava, és nyilvánvaló, hogy **a faipari technológiát, a korszerűbb, folyamatosan fejlődő technológiai hatásokat a gyerekek kint tudják megtanulni az üzemekben, hiszen egy iskolai tanműhely erre nem alkalmas.**

Csak az alapok elsajátítására. Tehát ez a cél nagyon dicsérendő. **De ennek az a háttere, hogy az üzemek erre fel legyenek készülve, hogy diákot fogadnak, hogy ott embert tudjanak a diákok mellé rakni, akik foglalkoznak a gyerekekkel. De ennek nem látom a megvalósulását.** Most egy **lehetetlen helyzet elé állították a cégeket, hogy kell egy minimálbérhez köthető kötelező bért, minimum bért fizetni a diákoknak a duális képzésben.** Már kikerülnek a szakközépiskolás tanulók is 11.- ben külső gyakorlatra. De ez egyrészt nagyon nagy **bérfeszültséget** fog okozni és okoz a cégeknél. Látszott az elmúlt év erőlködésében, hogy kellett plusz kedvezményeket felajánlani a cégeknek, hogy egyáltalán

legyenek, akik fogadják a tanulókat. Tehát **mi nagyon -nagyon nehezen tudtuk kihelyezni a diákjainkat, mert egyszerűen a cégek ezeket a feltételeket, ami ebben az új jogszabályban benne van, nem tudták teljesíteni.** És úgy érezték, hogy **számukra egy hatalmas probléma és gond a diákoknak a foglalkoztatása, és nem akarták elvállalni.** Akkor történt a nyáron kormányzati beavatkozás is ez ügyben, hogy a cégek érdekeltőbbek legyenek, és hatalmas marketing munkával jártak körbe háromszor-négyszer egy –egy céghez az iskola gyakorlati oktatásvezetője és az igazgatója, hogy ki tudjuk minden diákot helyezni és darabra ment a sakkozás, hogy kit hová tudunk rakni.

Még elmondom, hogy ezt úgy tudtuk elérni, hogy **az új jogszabályban a faipari képzésben, az asztalos képzésben berakott kötelező portfóliókat kell a diákoknak csinálni** (amit nem tudom, hogy mennyire ismeri az asztalos képzésnek az új jogszabályi előírását, kötelező portfóliókat kell készíteni a diákoknak, ez konkrétan le van írva, hogy mit és milyen időszakban, 10-dikben 4-et, 11-dikben 2-öt, és a második félévben a vizsgaremek feladatot). **A külső munkahelyek nem tudják megcsináltatni a gyerekekkel.** Ez a gyakorlathoz van kötve, tehát ezt kint kellett volna a cégeknek megcsinálni, és emiatt mivel mi bizonytalannak láttuk, hogy minden cég nem fogja tudni ezt a diákokkal megcsinálni, **olyan helyi tantervet készítettünk, amelyben lett belső gyakorlat is és a portfóliókat mi bent csináltatjuk meg.**

Na most ebből az következik, hogy a diákok nem 3 napra, csak 2 napra kerültek ki a cégekhez, és a cégek ebből csak annyit láttak, hogy hozzájuk rövidebb ideig kerülnek a gyerekek, kvázi nem tudják úgy dolgoztatni őket. Úgyhogy hihetetlen konfliktus helyzetek voltak, és nagyon sok beszélgetés, sok óra beszélgetést kellett a cégekkel folytatni, hogy megmagyarázzuk, hogy miért van ez a csökkentett gyakorlatnak csak a kétharmados vagy háromnegyedes kihelyezése és egy picit részben tartása. Tehát tulajdonképpen a jogszabály úgy érzem, hogy nincs megfelelően átgondolva. Amit most itt elkezdtek 2020-tól az új tantervi képzésben, a szakképzésben, legalábbis a faiparra vonatkozólag, arra van rálátásom.

K: Most az EDUWood projektről kérdezném, mit gondol erről a projektről, milyen eredményeket hozhat a határmenti vonatkozásban? Esetleg milyen problémák merülhetnek fel?

V: Mint, ahogy említettem már a legelső beszélgetésünkön, mivel ez a tanév végén indult el, és nyáron volt néhány meeting (tulajdonképpen egy, meg a tanév végén egy), mi akkor vizsga miatt nem tudtunk azon részt venni. Tehát tulajdonképpen **egyelőre annyit látok, hogy egy felmérés szinten vagyunk.** Maguk **a kitűzött célok nagyon hasznosak lennének,** biztos

hogy **sokat tudnánk belőle profitálni**. Egyelőre én még nem érzem ennek a megvalósulását, vagy egyelőre nem érzem, hogy most akkor hogyan tovább, vagy hogy ebből milyen irányban és hogyan fogunk tudni tényleg tartalmi dolgokat vagy használható anyagokat kapni, és nem érzem még, hogy hogyan tovább. Ezt nagyon őszintén megmondom és azt mondtam az elején is, ez a mi problémánk, hogy mi most a nyáron ebben nem tudtunk részt venni Most van egy új kollégám, aki oda lett állítva ebbe a projektbe, ezen az elmúlt 12- ei mieetingen már ő vett részt, aztán remélem, hogy be fogunk tudni kapcsolódni hatékonyabban

K: Milyen online oktatási tapasztalatai vannak? Az online oktatásról kérdezem, hogy inkább pozitív vagy negatív tapasztalata?

V: **Alapvetően pozitív**. Tehát azt gondolom, hogy ez a Covid megmozgatta a pedagógus társadalmat. Ugye ezt a hírekből is halljuk, mert én saját magam is így érzem. Korábban is én aktívan használtam egyébként a digitális anyagokat, a képi anyagokat, hiszen egy technikai szakmát tanítunk. Tehát nem is lehet elképzelni másképpen, hogy hosszú évekre évtizedre visszamenőleg mindig alá lett képi anyaggal támasztva az adott tananyag. Mondhatom, hogy ezt egyébként munkaközösség szinten használtuk már az iskolában. De itt most kénytelen voltunk tematikusan összerakni anyagokat és ezeket az elmúlt időszakban összerakott anyagokat most tudjuk elővenni, és azt gondolom, hogy gazdagabb órákat tud mindenki tartani az elmúlt év kemény munkája nyomán. Mert, hogy nyilvánvaló ez egy nagyon kemény időszak volt.

K: Mit gondol az online platformon hogyan fog működni pl. az online projekt feladatok megoldása? Milyen problémákat lát, vagy milyen előnyei lehetnek ennek a formának?

V: Mint, ahogy említettem, ránk is vannak már kényszerítve, hogy úgy mondjam, hiszen ebben az új szakképzésben benne van. Sőt mi már tavaly is elkezdtünk kilencedikes szakmunkás szakközépiskolai osztályban projekt feladatot. Ugye most nem tudom, hogy **maga a projektfeladat**, mint szó kinek mit jelent. Ezt lehet így is úgy is értelmezni. Tulajdonképpen a lényege, amiben én gondolkodom az az, vagy **amit mi csináltunk, hogy több tantárgy oktatása egy adott feladatra fókuszál** és ebbe a matematika tanártól, aki az anyagszükséglet kiszámítása, vagy az informatika tanár, aki az alkatrész jegyzék táblázat kitöltésében részt vesz, a szakrajztanár, az anyagismeret tanár, és hát a gyakorlati oktató. Ezt mi már tavaly is csináltuk. Tehát erre már van példa. És most pedig ránk is van kényszerítve, tehát most kénytelenek is vagyunk csinálni már a 10-es asztalos osztályunkban, azt gondolom, hogy **ez egy jó módszer**.

K: Mit gondol, megvalósítható az az ötlet, hogy egy közösen oktatott tantárgy kerüljön beépítésre az osztrák illetve a magyar intézmények tanterveibe?

V: **Nem tudom, hogy ennek a megvalósítására mennyire van realitás** megmondom őszintén. **Túl sok szempont van, amit egyeztetni kellene sok szereplőnek. Egy tanári meetinget is nehéz összehozni**, mert időpont ütközések vannak, kellemetlen is volt, amikor a Juditnak vissza kellett írnom, hogy nem érünk rá, nem tudunk rajta részt venni. Úgyhogy nem tudom, hogy ezt egy időpontban megtartott... A részleteket kéne látni, hogy ez milyen módon működhetne. Biztos, hogy megfelelően végiggondolva lehetne ilyen csinálni, de nem könnyű.

(A közös tantárgy eléggé kötött forma, sok szervezést igényel.)

K: Emellett ad hoc, fakultatív módon kialakult, egy-egy projektfeladatra összpontosítva is megvalósítható az együttműködés?

V: **Abban sokkal inkább látok rációt**, hiszen nálunk is van olyan oktató, aki eleve a nyelvtudása. Tehát azért **kellene a német nyelvtudás**, azt gondolom, mert nem lehet, hogy mindig tolmácsolnak, meg tolmács, nyelvtanár van az adott kolléga mellett. **Másrészt meg a diákok között is vannak azért olyan jobban tanuló, érdeklődő gyerekek, akiket ebbe be lehetne fogni**. Hiszen említettem, hogy volt **két éve ez a bécsi kéthetes projekt**, és tulajdonképpen, akik **kint voltak, azok a gyerekek azért profitáltak abból, pozitív élményekkel tértek vissza**.

K: Bevezetőben bemutattam a tervezett platformnak az egyes funkcióit. De most egyesével rákérdeznék az egyes funkciókra, hogy mit gondol róluk? Pozitívnak találja vagy negatívnak? Vagy esetleg mit javasol még?

- *tudásmegosztás (tananyagokat lehetne feltölteni, rövid videók, vállalkozói előadásokat)*

V: **Nyilvánvaló ez nagyon-nagyon jó dolog lehetne**. Most azért azt el kell mondanom, hogy én munkaközösség vezető vagyok itt az iskolában, és mint bázisiskola, az egyetem bázisiskolája, már sok éve volt erre kísérlet, hogy az egyetemen is tudásbankot, tananyagbankot hoznak létre. ÉÉ egy rakat mindent akkor odaadtam Mezősi Marietta kolléganőnek, aki bent volt ebben az egyetemi projektben, és tulajdonképpen nem történt

semmi. Tehát a mai napig nincs meg ez a tudásbank vagy ez a tananyagbank, valahol elakadt. Én azt mondom, hogy ez egy nagyon jó dolog lenne vélhetően. Rajtunk nem múlik, de **várom, hogy ez megvalósuljon.**

- *közös kurzusok indítása (amit több intézmény diákjai is felvehetne)*

Azt azért el kell mondanom, hogy amikor ebben a projektben mi bekerültünk a legelején, akkor mi tulajdonképpen a projektnek olyan szereplői voltunk, amikor a meghívást megkaptuk, akik úgy résztvevői a programnak, hogy részesülünk a kidolgozott tananyagokból. De tulajdonképpen nincs igazán feladatunk ebben a projektben, és én most tulajdonképpen azzal szembesültem, hogy én azt gondolom, hogy annyira lekötött a terhelésünk az iskolában folyamatosan, hogy nekünk erre úgy energiánk, **hogy mi legyünk azok, akik itt új innovatív dolgokat találunk ki, szerintem nincs rá kapacitásunk.** Én ezt meg is mondtam az első perctől. Jó én ezt szeretném tisztázni, mert ezt úgy érzem, hogy úgy elveszett menet közben. Úgy érzem a mi szerepünk az eredendően úgy indult, hogy mi ennek a társrésztvevői vagyunk, partnerei vagyunk ennek a projektnek. Ez azt jelenti, hogy részt vehetünk az osztrák vagy máshová szervezett kiránduláson, a kidolgozott tananyagokat megkapjuk, és mi ennyit vállaltunk és mindenképpen nagyon nagy örömmel fogadjuk, hogyha készülnek ilyen anyagok, és amit mi tudunk, megteszünk. De mi olyan módon, hogy mi legyünk a kidolgozói, **ezt szerintem nem tudjuk vállalni.**

- *Workshopok szervezése vagy versenyeket?*

Természetesen. Hogyha ezek adnak, fejlesztenek, akkor természetesen. Hiszen az egészek ez lenne a lényege.

- *duális gyakorlati képzésről információ megosztó hely:*

Nem tudom, hogy ez, hogy mondjam a véleményünket, meg a tapasztalatainkat elmondhatjuk. De azt, hogy most egy-egy cégnél konkrétan milyen személyes tapasztalatunk van, azt nem biztos, hogy meg kellene osztanunk, általános véleményt természetesen. Most ez az év a próba év, amiben tapasztaljuk azt, hogy ebben az új szakképzésben a 10.-es diákjaink milyen tapasztalatokat szereznek, meg mi milyen tapasztalatokat szerezünk ezzel a képzéssel kapcsolatban, **nyilvánvaló, hogy erről lehetne beszélni.**

- *gyakorlati hely közvetítő- illetve kereső szolgáltatás:*

Ausztria irányába, ha ennek az anyagi feltételét biztosítani lehetne, akkor természetesen, jó lenne. És biztos, hogy lenne olyan diák, aki esetleg egy időre ki tudna menni gyakorlatra. Ha ezt technikailag le lehetne bonyolítani, akkor ebben lenne ráció.

- *munkaerőközvetítés*

Az a helyzet, hogy ha diákjaink végeznek, nagyon nehéz az utókövetésük, ugye itt elsősorban a végzettekről van szó, mint munkavállaló. Tehát őket még itt az utolsó időszakban esetleg lehetne. **De nem gondolnám, hogy alapvetően az lenne a cél, hogy a magyar asztalos Ausztriába menjen el, amikor itt meg hiány van.** Ez lehet, hogy az osztrák félnek kedvezőbb lenne, hogy innen meríthet, és lehet, hogy a magyar asztalosnak is jó lenne, mert többet keres, de nem biztos, hogy az a jó, mikor itt meg a magyar cégek szakember hiányban szenvednek. Tehát ebben ilyen módon nem biztos, hogy részt kellen vennünk.

K: Az ön iskolája a részt venni egy ilyen határmenti együttműködésben? Hogyha igen, akkor milyen formában vagy milyen a formát javasolna?

V: Azt azért el kell mondanom, hogy amikor ebben a projektben mi bekerültünk a legelején, akkor mi tulajdonképpen a projektnek olyan szereplői voltunk, amikor a meghívást megkaptuk, akik úgy **résztvevői a programnak, hogy részesülünk a kidolgozott tananyagokból.** De tulajdonképpen nincs igazán feladatunk ebben a projektben, és én most tulajdonképpen azzal szembesültem, hogy én azt gondolom, hogy **annyira lekötött a terhelésünk az iskolában folyamatosan, hogy nekünk erre úgy energiánk, hogy mi legyünk azok, akik itt új innovatív dolgokat találunk ki, nincs rá kapacitásunk.** Én ezt meg is mondtam az első perctől. Jó én ezt szeretném tisztázni, mert ezt úgy érzem, hogy úgy elveszett menet közben. Úgy érzem a mi szerepünk az eredendően úgy indult, hogy mi ennek a társrészvevői vagyunk, partnerei vagyunk ennek a projektnek. **Ez azt jelenti, hogy részt vehetünk az osztrák vagy máshová szervezett kiránduláson, a kidolgozott tananyagokat megkapjuk, és mi ennyit vállaltunk és mindenképpen nagyon nagy örömmel fogadjuk, hogyha készülnek ilyen anyagok, és amit mi tudunk, megteszünk.** De mi olyan módon, hogy mi legyünk a kidolgozói, ezt szerintem nem tudjuk vállalni.

K: Kommunikációs javaslatokat szeretnék kérni Öntől, ha Ön lenne az Eduwood projekt megvalósítója, hogyan szólítaná meg az egyes célcsoportokat, a diákokat, az oktatókat, hogy a közös online platformot megismerjék és használják? Milyen üzenetet fogalmazna meg az egyes célcsoportoknak, illetve milyen kommunikációs csatornákon érné el őket?

V: **A tanárkollégák elérése működik, a meglévő lehetőséggel.** A diákjainkat mi tudtuk elérni, néhány kérdőívet kértek tőlünk, hogy kérdőívet töltsünk ki diákokkal meg szülőkkel. Hát már ugye ez sem olyan könnyű megoldani. De tulajdonképpen ez **a Teams felület megfelelő szerintem.** Nem tudok igazán. Egy tanulmányi kirándulásnál a **személyes találkozás**, tulajdonképpen **közös eseményeken.**

K: Hogyan motiválni őket ennek a platformot a használatára?

V: Esetleg **egy olyan felületet létrehozni, amit elérhetnek a diákjaink és akkor ezt mi kommunikáljuk a diákoknak is, hogy van egy ilyen online felület, ha arra rámész, akkor ott ilyen meg ilyen anyagokat találsz.**

10. interjú a Kisalföldi Agrárszakképzési Centrum, Roth Gyula Erdészeti Technikum Szakképző Iskola és Kollégium egyik tanárával

K: Kérlek, röviden mutakozz be, oktatási tapasztalataid, munkahelyed!

V: A Kisalföldi Agrárszakképzési Centrum Roth Gyula Erdészeti Technikum Szakképző Iskola és Kollégiumban dolgozom 2013 szeptember 1-je óta. Tehát itt oktatóként, korábban a Soproni Egyetemen illetve az azelőtti Nyugat-Magyarországi Egyetemen csináltam a doktori munkámat, ott 2010-ben végeztem a diplomával, és 2010-13 között dolgoztam a tanszéken, onnan jöttem ide át. Ez a kilencedik tanév, amit itt elkezdek. Időközben ezzel az oktatási munkával párhuzamosan fejeztem be a doktori munkámat, a kettő párhuzamosan folyt. Itt a suliban pedig gyakorlatilag mindent tanítottam már, főleg elméleti tantárgyakkal indítottam, aztán jöttek a gyakorlatok, és gyakorlatilag most pedig teljesen vegyesen van. Az idei tanévben több a gyakorlati, mint az elméleti. Számítógépes tervezést, épületasztalos termékeket gyártottunk gyakorlaton, bútorigipari termékeket, anyagismeretet tanítottam. Talán a bútorigipar maradt egy picit távolabb tőlem, inkább más kolléga viszi azt a vonalat, inkább épületasztalos vonalon mozgok. De talán egy tárgy volt, amit nem bíztak még rám, az összes többit már igen. Mind emellett tartom a kapcsolatot a Faiparral, tehát azért nem szakadtam el attól még, hogy az oktatásban vagyok, más szereplőktől sem, főleg tanulmányutak és egyéb dolgok révén azért kapcsolatban vagyok velük.

K: Kíváncsi vagyok, hogy az oktatás területén volt e korábban határmenti osztrák-magyar tapasztalatod, ha igen akkor milyen tevékenység volt ez?

V: Határmenti tapasztalatom nem nagyon, az oktatói munkámból kifolyólag annyira nem, inkább a hazai dolgokra koncentráltunk. Korábban iskolának volt ilyen projektje, de én abban nem tudtam részt venni. Tehát inkább úgy mondom, hogy előkészületeiben igen, de személyesen nem tapasztaltam, esetleg hogy ez inkább az erdészeti vonalon volt, egy Erdész Európa Bajnokság, ott részt vettem azon, de az ugye nem egészen a szakmába vág.

K: Mennyire ismered az osztrák faipari oktatási rendszert?

V: Hogy őszinte legyek annyira nem, inkább meghallgatnék valakit vagy megnézném, hogy ez tényleg hogyan működik. Hallomásból egy-két dolgot tudok, de az kevés.

K: Valami példát vagy jó gyakorlatot hallottál?

V: Amit legutóbb **hallottam**, bár nem tudom, hogy igaz-e remélem igen, hogy például **ott úgy oldják meg az iskoláknak a gépekkel történő ellátását** sok helyen, **hogy lízingelik ezeket a gépeket**. A gyártók az iskoláknak nem az, hogy kísérleti céllal, de kipróbálással illetve hogy a legújabb technikákat tanulhassák meg, nem eladják a gépet, hanem **használatra adják bérbe**, és ezáltal a diák a **legjobb gépen tanulhat vagy az egyik legkorszerűbb gépen**. És **amikor kikerül az iparba** akkor, gyakorlatilag **ugyanezeket a gépeket látja ott is**. Tehát **ez reklám a cégnek is, jó a diáknak is, és az iskolának anyagilag persze ez éri meg a legjobban**. Én ezt hallottam legutóbb. És ezt támogatnám is.

K: A magyar faipari oktatási rendszerről kérdeznék, hogy szerinted mi az erőssége illetve mi a gyengesége?

V: Nagyon jó kérdés, őszintén mondhatom, hogy ugye? Amit igazán tapasztaltam. Nem is tudom melyikkel kezdjem. Az erősséggel kezdeném, **az erőssége** abban rejlik szerintem, **hogy azok az oktatók**, akik jelenleg részt vesznek az oktatásban én úgy veszem észre, hogy **faipari szinten felkészültek**. Tehát **a gyerekekkel is tudnak bánni, a szakmai tudásuk is jó**, mindegyiküknek van egy olyan területe, ami igazán az övé és ezt át tudja adni a diákoknak. Ez az egyik. A másik, hogy **az idősebb generáció** még azoktól tanult, ahol **a tudásra építettek**, tehát **legyen ez gyakorlati- elméleti, fontosnak tartották azt, hogy tájékozott legyen egy faipari szakember** és ezt a szemléletet bele tudják vinni az oktatásba. Gondolok ilyenre, hogy **rendesen meg tud jelenni**, oda tud állni egy másik ember elé, **vezeti a dolgait, rendszerezi**, látszik messziről egy emberről, hogy tényleg egy **pontos, precíz** ember. Ezt mindenkit kiemelném.

Ugyanakkor a **hiányosságokat** is meg kell említeni. Talán **az egyik legnagyobb** szerintem, **hogy a korral nem tudunk mindig olyan dinamikusan haladni, változni**. Tehát vannak szokásaink, emberek vagyunk, tanárok vagyunk, de én egy kicsit hiányolom vagy a motivációt vagy a lehetőséget arra, hogy igenis megújítsuk azt a tudást. **Nem csak úgy, hogy elmegyünk egy üzembe, hanem esetleg ott egy kapcsolatot építve, akár tréningekre járunk**, vagy egy pl. hosszabb időre kölcsönadni munkaerőt, hogy egy hónapig dolgozzon ott valaki (tudom, nálunk is nagy gondot okoz a helyettesítés), de hogy saját bőrén érezze az ember, amit be akar vinni az oktatásba. Ott inkább ebbe látom a nagy hiányosságot, hogy sokszor megszokásból és a lehetőségeink közé szorulva próbálunk oktatni, pedig szerintem többet is ki tudnánk ebből kihozni.

K: Milyen fejlesztési lehetőségeket javasolnál?

V: **A szakmai nyelv kiemelten fontos, főleg az angol**, de a német is. Tehát **az abszolút első helyre tenném**, nem minden kollega van azon a szinten, ezt most nem kritikaként mondom, hanem mert látom egész egyszerűen. Sőt, ha jön egy cserediák valahonnan, be akar ülni az óránkra, nem ért az egészből semmit. Ezt egy hiányosságnak tartom. Nem elvárás szerintem szakközépiskolában, hogy angolul tartsunk órát, de egy alapszinten elmondani nem lenne olyan nagy dolog. A diákok rengeteget tanulnának belőle, az oktatók egy kicsit jobban benne lennének ebben, pláne egy határmenti kapcsolatról van szó, és hogy ezt igen melegített melegen kéne ezt a vasat tartani. Szerintem ez lenne az első.

A második helyre talán a faipari szoftverek megismerését tenném, gondolok **az optimalizálástól a gyártási rendszereken át a tervező programokig**, ez a kettő akár össze is kapcsolódhatna.

A többi az ehhez képest szerintem apróság. Ott esetleg **lehetne projektfeladatokat létrehozni**. A klasszikus bemegyünk, van egy kisebb feladat, vagy elméleti anyag, bezár az óra. Megy tovább. De egy **2-3 hetes vagy hónapos feladat**, mint egy vizsgaremek, akár **egy elméleti probléma is lehetne**, akár a cégek részéről is, **hogy a gyerekek az komplexen tanulja meg az ismereteket ne darabokra szedve**.

K: A fejlesztésnek bizonyos korlátait meg tudod nevezni?

V: Ha már a szoftvereket említettem, például számítástechnika, nálunk két kisebb terem van összesen talán 40 gép vagy 30 valahány számítógép, de mindegyik 7-8 éves. Szerintem a

faiparnak külön kellene egy gépterem, ahol csak a faiparosok vannak, pl. 25 számítógép. Nem kell igen komoly gép. De ez egyszeri beruházás lenne és szerintem egy 8-10 évet ki lehetne húzni folyamatos apró fejlesztésekkel, de mindehhez elengedhetetlen lenne.

K: Most az Eduwood projekttel a kapcsolatosan kérdezlek, hogy mit gondolsz, milyen eredményeket hozhat ez a határmenti együttműködés? Esetleg milyen problémákkal számolhatunk?

V: **Az előny mindenképpen** abban rejlik, **hogy világot látnánk mi is és a diákok is**, megnéznénk máshol hogy megy. Mert amikor az ember csak hallja, hogy valahol ilyen, valahol olyan, de amíg a saját bőrén nem látja, hogy illetve bele nem kerül a helyzetben, addig ez nyilván nem olyan komoly. Onnantól kezdve megjelenne az a dolog, hogy mit leshetünk el tőlük, most persze jó értelemben mondom, ők meg **mit tanulhatnak tőlünk**, hol vannak lemaradások, főleg itt a határ mellett, ha esetleg munkaerő vándorlásról beszélünk, akár oda, akár vissza. Mi az amire számíthat egyáltalán. Tehát ne az legyen, hogy teljesen más világba csöppent, mint amit elképzelt. Ez mindenképpen jó lehet. Ugyanakkor ugye **elég erőteljes német befolyás alatt állt a faiparunk szerintem, tehát a nyelvezetét a szabványokat tekintve. Ezekben közös nevezőre is juthatnánk**, hogy mik azok az esetleg korszerűbb vagy éppen időszerűbb dolgok, amiket ők már esetleg alkalmaznak, tanítanak mi pedig még nem. Mi az a kis **regionális lemaradás**, ami nem a mi hibánk, nem az ő hibájuk, hanem ez természetes folyamat, ezt egy **picit kiegyenlíthetné**. Tehát egy korszerű tudást tudnák a diákjainknak átadni ezáltal. Szerintem meg hát ugye a nyelv, a nyelvtanulás.

Akkor **a hozzáállás**, teljesen **máshogy áll egy problémához egy magyar, meg egy német vagy egy osztrák**, szerintem, máshogy gondolkodunk, és lehet, hogy ők olyan dolgot látnak, hogy arra nem is gondoltak, mert mi egész máshogy próbálnánk megoldani ezt. Igazából **a tudás megosztása egymással**.

K: Most az online oktatásról kérdeznék, az online oktatási felületekről. Ezzel kapcsolatosan milyen tapasztalataid vannak, pozitív, illetve negatív tapasztalat?

V: Még a pandémia előtt alkalmaztam feladatmegosztást. Egyszerű dologra kell gondolni, Google Drive felületen megosztottam a tantárgyak szerint szakirodalmat, illetve rajzokat, rengeteg rajzot használunk, hogy azokkal tudjanak otthon foglalkozni. Volt a jobb diákok között, aki ezzel élt és használta, de volt, aki meg se nézte, vegyes fogadtatás volt. De emiatt, hogy tudtunk így dolgozni, a pandémia nem ért annyira váratlanul minket. Úgyhogy jó dolognak

tartottam, most is annak tartom. Amit nagyon hiányolok belőle (az eszközeink megvannak, a telefon, számítógép, az akarat is, a szülői támogatás) talán abból az 50-60 gyerekből, akiről beszélünk max. 4-5 gyerek volt, aki nagyon nehézkesen haladt, de annak a fele volt az, aki csak a szülői háttér miatt, a többi az csak rajta múlt. **Amit hiányolok az egy központi feladatbank létrehozása, ez nagyon jó lenne.** Minden tanár valahogy elkezd, rengeteg külön munka van benne, és a végeredmény nem lesz olyan, mintha mindenki csak a sajátját tenné hozzá. Tehát én azt mondanám a legrosszabbnak, hogy ha valaki a feladathoz akar nyúlni, mire otthon összeállította vagy nem, megpróbálta megcsinálni, a gyereket váratlanul érte. Mert ugye otthon ül a gép előtt, nincs annyi magyarázat, egyből feladatot oldjon meg. Bár így lehetett egy kicsit jobban ösztönözni arra őket, hogy tanuljanak, minthogy csak ott az anyag, aztán tanulja meg, az nem vezetett eredményre, vagy éppen puskázott. De ha feladatokon keresztül tanítjuk, főleg online, úgy, hogy nincs ott a megoldás előtte, egész más. Akár együttműködik az osztálytársával. Hiába súg neki egy picit, de mégis felveszi vele a kapcsolatot. Én ebbe látnám ennek a fejlesztését. A jelenléti mellett én támogatnám azt, hogy párhuzamosan menjen a kettő. Pl. házi feladat vagy az órai anyagnak a feltöltése. Ha egy éven keresztül mindenki feltenné az anyagát a megfelelő helyre, rendszerbe, akkor utána már bárki elérhetné a következő évfolyamokból. Tehát egy nyilvános anyag, ami persze nem lopott, korrektül szerkesztett, és ahhoz hozzáférhet akár más iskolából is bárki, szerintem ne irigyeljük ezt másoktól, pláne online.

K: Mit gondolsz a tervezett online platformon hogyan fog működni az online problémamegoldás ill. projekt feladatok megoldása? Látsz-e esetleg problémákat, előnyeit ki tudnád emelni (online workshopoknak, online projektfeladatoknak)?

V: Igazából a **problémát** abban látom, hogy meg kellene szoknunk nekünk is meg a diákoknak is. **Az átállás lenne szerintem nehézkes.** Onnantól kezdve, hogyha ezt optimalizáljuk, akár számítógépes akár más felületekre, vagy akár kitekintve. Egy műhely és bevonva a számítógépes dolgokat, CNC-re gondolunk, akkor már annyira nem, hogy ezt iskolai keretek között meg tudjuk oldani, de szerintem ez a kettő. Ez itt lehet vagy problémás, vagy nem, attól függ milyen felszereltség van. Egy előzetes felmérés ehhez kellene, hogy ez megvalósítható-e, hogy tudunk elindulni ezzel, hogyha mondjuk jövőre vagy egy hónap múlva indulnánk.

(Egy központi online oktatási platform ill. feladatbank felállításán gondolkodik Balázs, amit minden iskola használhat.)

K: Mit gondolsz, megvalósítható az az ötlet, hogy egy közösen oktatott tantárgy kerüljön beépítésre az érintett osztrák-magyar intézmények tanterveibe?

V: Ehhez látnom kellene a tanterveket, illetve a kerettanterveket, de én **úgy gondolom, hogy ennek semmi akadálya nem lehet**, ez igazából csak a kidolgozás kérdése. **Már középfokú oktatási szinten is mindenképpen.** Nem is kötném korhoz, mert még az alsóbb évfolyamokat is nyugodtan be lehet venni a maguk szintjén. Elsősorban azért az érettségi előtti évfolyamokat érintené jobban, a harmadikosoktól felfelé. De szerintem ismerkedjenek vele az alsóbb évfolyamok is, ha nem is olyan töményen, de jó lenne szerintem.

K: Milyen tantárgyak esetében?

V: **Anyagismeretet** mondanám első körben, rengeteg kutatás van, ami bővíti ezt az adathalmazt. Hogy érdekessé tegyük, ne csak azt, hogy olyan színe van, ez erre jó, hanem tényleg mire jó, mik az új eredmények, tele tenni érdekességgel. Ez az egyik dolog.

A másik pedig **ajtó-ablak trendek** például, **épületasztalos**. Itthon, ha megnézek egy építkezést, szerintem egész más szinten vagyunk még, közelebb lehetne hozni.

Illetve az osztrákok szoftveres oldalát nem ismerem. De például, ha nagyobb cégek **használnak egy típusú szoftvert**, és akkor azt megismerni, mint az AUTO CAD, hogy világon mindenki használja. Van-e ilyen **a bútoriparban, amit Ausztriában használnak**. És akkor ezt is lehetne egységesíteni. Ezek fejlődnek talán dinamikusabban.

A bútoriparban nagy lenne a különbség az iskolák között, hogy mi az, amit ott meg tudnának valósítani. Az elméletre koncentrálnék első körben, a gyakorlatot ezután nézném meg.

K: És ad hoc jelleggel fakultatív módon 1-1 projektfeladatra összpontosítva, az iskolák közötti laza együttműködési rendszert el tudod képzelni?

V: **Igen, egy példám is van. Volt egy belgrádi formatervezési verseny projekt, amibe meghívtak iskolákat. Voltak határidők, hogy őszre a terveket, januárra a prezentációt és a részletes rajzokat leadni, és akkor márciusra volt a bemutatása ennek. Egész jól követhető volt.** Kiutaztak a diákok és akkor ott ez megvalósult. Ennek a mintájára el tudnám képzelni. Bár nem tudom Ausztriában mennyire leterheltek a kollégák, hány órájuk van, mit és mennyit tudnak mellé tenni. Mert ez itt nálunk elég sarkalatos kérdés, szűkösen vagyunk csak

meg, attól is függ, mit tudnak bevállalni a kollégáim, sok a kisgyerekes is közöttünk. De elképzelhetőnek tartom, csak a részleteit kell megnézni, hogy működik-e.

K: Most a bevezetőben bemutatott, a tervezett online rendszernek funkcióira kérdeznék rá egyesével, hogy mi a véleményed ezekről, pozitív, negatív vagy bármilyen vélemény?

- *tudásmegosztás, feltöltött tananyagok, rövid videók, vállalkozói előadások:*

V: **Ezt jónak találom.** Igen. Sőt azt mondom, hogy ezekre a témakörökre rá is férne egy tudatos tervezett munka. Mert sokszor az ember amit lát, tapasztal vagy keres, nem mindig azt találja amit szeretne, tehát foglalkozni kell vele.

- *Közös kurzusok indítása (több intézmény diákja is felvehet):*

Ez sem hangzik rosszul, nem tudom, hogy utazás tekintetében ez mit jelentene? Ha teljesen online menne, akkor szerintem semmi akadály.

- *Workshopok szervezése:*

Az még mindig jobb szerintem, mint egy tanulmányút, mert itt tényleg van egy kis munka ebben, támogatom, mert akkor a **gyereket és tanárt megmozgatja,** mégis csak utazik, **iskolán kívül is lát dolgokat. Ez is jó.**

- *Versenyek szervezése*

Támogatom, de eléggé sok verseny van idehaza. Ha a tanévben megnézzük, hogy mennyi szabad ideje van a diákoknak, kvalitásaik függvényében, egy versenyre eléggé neccesen van meg nekünk itthon. És akkor össze kéne ezzel ezt hangolni. Vagy úgy, hogy eldöntjük, hogy melyik iskola, csak akkor meg kezd egy kicsit szétbomlani ez az egység. Ezt rendszerbe kellene foglalni, ezeket kellene összefésülni, de jó dolognak tartom.

- *duális gyakorlati képzésről információmegosztás*

Az is úgy gondolom, hogy jó, pláne hogy ebbe az irányba megy a mostani felmenő rendszerben a képzésfejlesztés, a mostani 9 -10 -esek már ebbe mennek bele, valamilyen külső gyakorlati helyekre.

- *gyakorlati hely közvetítő-, kereső szolgáltatás*

Ezt abban az esetben támogatnám, hogyha az iskolának is biztosított lenne, hogy itt is marad diák. Mert ugye vannak ilyen hangok, hogy ki az aki végig csak a suliban marad, hogy az óraszámok kijönnek-e a kollégáknak. Érdemesebb fejleszteni a műhelyeket, gyakorlati képzőhelyeket. Itt kettősséget látok, hogy az egyik részről az ipar vinné a gyereket, a másik részről iskola vinné. Ez csak azon az alapon működhetne, ha mindenkinek jut. Viszont a döntés sajnos nem a miénk, a diák fog dönteni valószínű, csak azt nem szeretném, ha az iskola rosszul járna.

- *Munkaerőközvetítés*

Igen ezt abszolút támogatom.

- *Javasolnál még egyéb funkciót? Esetleg valami további ötleted?*

Igen, **kérdések és válaszok lehetnének**. Nem tudom a kurzusok hogyan működnének, hogyha valakinek problémája merülne fel. Mint amit fórumokon látok, hogy bedobnak egy kérdést és akkor arra, akik szívükön viselik ezt a témát, fórumot válaszolnának rá, akár egy német, osztrák, vagy egy magyar ír be választ rá, esetleg innen több információhoz jutnánk. **Szakértői fórum, kérdezz-felelek.**

K: Hogyan motiválnád a platform használatára a diákokat, tanárokat, vállalkozásokat?

V: A vállalkozás esetében mindenképpen a reklámot tartanám. **A vállalkozások számára ez reklám lehet. Kaput nyit elvileg a diákság felé, ami egy befektetett bizalom, egy befektetett pénz a jövőbe.** Rövid távon lehet, hogy nem érne meg nekik, de hosszútávon biztosan. **Neki ez egy jó felület lenne.** (Viszont az nem lenne jó, mint egy-két magazinban, hogy egy kis szakma, egy kis reklám, azért ebbe az irányba azért ne csússzon el).

A **diákok** esetén, a **kicsiket (alsóbb éveseket)** inkább az eredménnyel, hogy ide kerülnek, és akkor **egyből tudnak valami szépet alkotni**. A **nagyobbakat** inkább valami ismertebb dologgal, például **érem vagy hogy első lett, vagy akár pénzjutalommal**. Ezt korosztályokra lehet bontani.

A **tanárok** szerintem maguktól nem biztos, hogy beleugranának ebbe, legalábbis akiket láttam a környezetemben. Inkább esetleg **valamilyen kedvezményt, mint egy szabadnap**. Vagy egyszerűen ki kell adni, hogy ezt kell csinálni, ez az egyik feladata neki. Ha nem lenne kötelező, akkor biztos, hogy négy kihúzó lesz, egy valaki meg megcsinálja. **Esetleg**

juttatásként fizetni valamit, hogy ez egy szakértői feladat, és ezért kapsz ennyi összeget. És akkor az ember egész máshogy áll hozzá.

K: Most a lehetséges együttműködési formákról kérdeznék. A te iskolád részt venne szerinted egy ilyen határmenti együttműködésben? Milyen formát javasolnál ennek az együttműködésnek?

V: Az erdészek oldalvázán evezünk, nem vagyunk sokan, viszont én úgy gondolom, hogy igen. Ha valaki ezt a helyzetet nem használja ki a határ mellett, lehetőséget szalaszt el. **Projekt együttműködés formában képelem el.** Kapcsolatfelvétellel indulnánk. Mindenkinek lenne egy feladata egy projektben, és akkor azt elvégzi. Utána együtt dolgoznak.

Lenne egy helyszín, van egy feladat, és akkor ott megjelenünk. Aztán megint együttműködünk, távol egymástól, megint össze ülünk. Valahogy így képelném el.

K: Milyen előnyöket vársz a projekthez való csatlakozástól? Milyen problémák merülhetnek fel?

V: **Előny a szakmai fejlődés a tanár és a diák részéről egyaránt. Az iskola neve egy kicsit ismertebb lehet,** pláne ha külföldön is jár. Attól függ persze, hogy eddig hol volt a rangsorban. **Rangsor,** mert ugye mindig versenyeznek az iskolák, egyetemek is, szakközépek is, hogy hol vannak az országban. Ez is egy plusz lehet a rangsorolásban.

A **hátrányát** abban látnám: az első a **beszokás (átszokni a platformra),** hogy ezt most miért kell, és akkor ezt megszokni. A másik pedig az **időkeret,** hogy hogyan férnek ebbe bele, **összeegyeztetni a tantervvvel, a mindennapi oktatással, akár egy nap, egy héten,** helyettesítést megoldani vagy együtt menne akkor mindenki. Ezt az igazgató jobban látja, hogy hogyan tudj beleszorítani az évben, ill. hogy hányszor. **De például a nyári gyakorlat helyett, vagy mellette is meg lehetne oldani,** ott négy hetünk van. Akár ez is össze lehetne kapcsolni.

K: Most kommunikációs javaslatokat szeretnék kérni tőled. Képzeld el, hogy te vagy az EDUWOOD projekt egyik megvalósítója, hogyan győznéd meg az egyes célcsoportokat, a diákokat, oktatókat ennek a platformnak a használatáról? Milyen üzenetet fogalmaznál meg az egyes célcsoportoknak, illetve milyen kommunikációs csatornákon érnéd el őket?

V: Igazából a telefont hanyagolnám, maradnék az **online formánál**. A **céges emailre érkezhetnek információk**, ez nem reklám, ami minden nap jön egy ilyen, hanem akár hetente vagy kéthetente egy ilyen üzenet. A Facebookot mindenképpen javasolnám.

Ha pl. **kész lenne egy prototípusa a platformnak** (ha nem is teljes tartalommal), amit már megjeleníthetnék, hogy ezek vagyunk mi. És **ezen keresztül egy pl. feladatra tudásmegosztást létrehozni**, vagy csak a szerkezetét, és akkor mindenhol lenne egy kis **tananyag, és akkor azt megosztani velük**, hogy ebben részt vehetnek, és mondjuk **ezáltal hozzáférnek újdonsághoz, újításokhoz**.

Motiválni, elérni **az iskolán keresztül kellene**, az iskolán keresztüli megkeresés lenne az értelmesebb. Most egy **diák** magától nem biztos hogy ráharap erre. Vagy mind a kettő formában történő elérés, megkeresés, egyiket egy kicsit szolidabban, az iskola felől egy kicsit nagyobb nyomással.

Ezen keresztül akkor az **oktatókat** is. Egészen más az, amikor azt mondják, hogy van **egy továbbképzés** és az ér 10 kreditet vagy 5-öt, és **azt meg lehet csinálni, és tényleg jó dolog**. Mint hogy el lehet menni, mint csak egy lehetőség. Mert az oktató csak ül, tartja az óráit, és akkor nem történt semmi. Sokszor nehéz kimozdítani az embereket, oktatókat, mindenki szereti a megszokott dolgokat.

Anyagiakról most nem beszélnék, mert túl sokszor hangzana el, de valamilyen szinten, ha ezt honorálják, akár csak valami **kedvezmény** is, vagy egy **utazással**. **Mert a legtöbb jó dolog akkor történik, amikor nem az iskolában van az ember. Vagy csak elmennek kirándulni** ezek az emberek, akik később együttműködnek, az már az együttműködés előtt összekovácsolná őket. Nem ott ismerkednének meg, nem ott kell bemutatkozni, hanem már szinte tudják, hogy kik ők. **Közös program, iskolai megkeresés, illetve reklám**, mindenképpen, hogy lássák, jöjjön velük szembe, de online platformon, az lenne az elsődleges.

11. interjú a szombathelyi Hefele Menyhért Szakképzőiskola egyik tanárával

K: Elsőként azt szeretném kérni Öntől, hogy röviden mutakozzon be, munkahelye, milyen oktatási tapasztalatokkal rendelkezik?

V: Kovács László vagyok, faipari üzemmérnök és mérnöktanár. Sopronban végeztem. Szombathelyen a Hefele Menyhért Szakképzőben dolgozom, faipari elméletet tanítok, de alapjában véve az iskola teljes gyakorlati oktatásáért vagyok felelős, ami nem csak a faipart, hanem még az építőipart is érinti.

K: Az oktatás területén volt-e korábban határmenti osztrák-magyar tapasztalata?

V: Mélyre nyúlóan nem volt. Kint amikor SZFP programok voltak, illetve a 2010-12-es években volt lehetőség átmenni, Güssingben voltam faipari iskolában, mikor bemutatták a helyszínt. Volt egy készház vagy egy passzívház gyártó képző tanfolyam, ami inkább felnőtteknek szólt, abban voltak ilyen kölcsönös minimális előadások, 3-4 alkalmas. Más nekem nem rémlik. **Összességében pozitív** jellegű tapasztalatok voltak, negatív semmiképp. **Másra helyeződött a hangsúly, mint a mi oktatási rendszerünkben, mások voltak a tematikát, és hát a lehetőségekről meg hadd ne beszéljek, mennyivel jobbak.**

K: Mennyire ismeri Ön az osztrák faipari oktatási rendszert? Valami példát, jó gyakorlatot esetleg hallott, vagy tudna említeni?

V: Inkább nem ismerem. Osztrákot nem hallottam. Németországban volt az iskolának kapcsolata 2010-15 között, Biberackba jártunk ki javarészt. A németre nem azt mondom, hogy ismertem, ezt nem lehet kijelenteni, de abba egy kicsit jobban beleláttam

Nagyon szimpatikus dolog, a duális képzésnek létjogosultsága van. De **ittthon a duális képzők specializálódtak, nem ért ill. nem foglalkoznak minden területtel. Ott (Németországban) kiegyenlítő műhelyeket hoztak létre (azt hiszem Ausztriában, Güssingben is valami hasonló van). A lényeg, hogy a tanulót alapszinten ismertessék meg a faipar minden részével.** Az, hogy ezután mennyire tudja begyakorolni, vagy mennyire nem tudja begyakorolni, az már a duális képzőtől függ. De nem baj, ha nem tudja begyakorolni, legalább ismerje. Nem baj, hogy nem dolgozik minden gépen kint, de a tanműhelyben mindegyik géppel legalább 3-4 órát töltsön el. Ez nekem nagyon szimpatikus, mert nem biztos, hogy a duális képzőhöz megy dolgozni a végzett tanulónk, viszont furcsa, ha elmegy egy másik helyre dolgozni, és ott azt mondja, hogy még nem dolgozott ilyen gépen, vagy nem látott.

K: Mit gondol a magyar faipari oktatási rendszerről? Mi az erőssége? Mi a gyengesége?

V: Húha, ugye most alakult át. Amikor megismertem ezt, akkor azt mondtam, hogy ez egy nagyon jó program lett volna 12 évvel ezelőtt. A mostani rendszer képes lehet megtanítani a gyereket az asztalos szakma alapjaira. Viszont elszállt felettünk az idő, már a tanulók nem alkalmasak erre a feladatra, ill. a **duális képzők nem erre vannak felkészülve, egy lehetséges munkásoknak tekintik a tanulókat. Nem biztos, hogy ők tudják ezt vállalni, hogy ott a tanulóval a cégnél töltött idő felében foglalkozni kell és nem azzal, ami tevékeny feladata van, hanem az oktatási feladatával kellene foglalkozni.** És szerintem ez nem fog menni. **Ettől félünk mi kollégák.** Most a duális képzés a meghatározó. Kilencedikben csak ágazati képzés van, ugye a faiparon belül ez két szakmát érint, a kárpitost és asztalost. **Nagyon minimális az a szakmai alapozása, ami van, a szakmai képzés az csak kint van a duális képzőknél.** Van olyan képző, aki kiviszi teljes egészében a diákot, az most teljesen ki van csúszva az ellenőrzés alól, ez nem azt mondom, hogy rossz, nem azt mondom, hogy jó, tehát nem tudom megítélni, mert ez ezután fog történni. De igazából rálátásunk nagyon nincs, hogy mit tanul a diák, majd a vizsgán kiderül, hogy ez milyen hatékony volt, vagy milyen eredményt fog hozni. **Ezek a diákok nem töltenek semmit bent az iskolában szakmai tárgyakból sem elméleten, sem gyakorlaton, csak matematika órán és társadalomismeret órán.**

K: Milyen fejlesztési lehetőségeket lát? Illetve a fejlesztésnek milyen korlátait?

V: Mindig vissza lehet kanyarodni **a pénzhez sajnos, a fejlesztésnek ez korlátja.**

De, ami most nálunk nagyon aktuális, **a kollégáknak a továbbképzése**, most jelenleg nálunk csak az IKK honlapján vannak képzések, onnan lehet választani. Na most azért **nem a műszaki szakmai képzések tömegét lehet ott megtalálni.** Tehát most az oktatóinknak, akik szakmailag oktatnak (tudni kell pedagógiailag is) szakmai továbbképzéseik nincsenek. **Márpedig 10-15 év alatt azért fejlődött annyit a szakma, hogy új technológiákat, új módszereket, új anyagokat azért jó lenne, hogyha első kézből kapnánk, nem úgy, hogy mi az, ami éppen őt érdekli és eléri, az Interneten keresztül lát valamit, vagy ilyesmi.** Hanem azért ilyenekben tényleg jó lenne fejlődni. És ez nincs meg, ez nagyon nagy probléma.

Eszközben is elég nehéz, főleg azért, mert a faipar szerintem nagyon kis létszámú, tehát kérni nehéz. Sokkal könnyebb egy gépésznek beruházni, ahol 50-60 fős csoportok vannak, mondjuk két osztályban, mint mondjuk 6-8-10 fős kiscsoportba.

K: Most az EDUWOOD projektről kérdezem, hogy mit gondol, mi az első attitűdje ezzel kapcsolatosan, milyen eredményeket hozhat ez a határmenti együttműködés? Esetleg milyen problémákat prognosztizál?

V: Most nehezen válaszolok, mert nem tudom pontosan mi a kimenete. Absen Ausztria túlsó felén van, mi oda viszünk ki tanulókat versenyekre. Most tanuló oldalról fogom meg. Hogy **a tanulók lássák azt a lehetőséget is, vagy ami ott van kint, hogy miben más a kinti tanulási módszer.** Versenyeznek olyan tanulókkal, akik egy egész más struktúrában tanulnak, hogy miben jobbak, esetleg rosszabbak, de szembesülnek vele. Azok a tanulóink, akik ott kint voltak, mindegyik pozitív élménnyel jött vissza. Mindegyiknek volt olyan élménye, amit magáévá tudott tenni, hogy van értelme tanulnia. Csak itthon ezt kevésbé látom, egyrészt azért, mert pont szűk a létszám, most Vas megyében van 10-12 asztalos tanuló évfolyamonként, tehát eléggé belterjes, nincsenek ilyen kihívásai az osztályon belül. De igazából más rálátásuk nincs.

Tanárként meg tényleg a **lehetőségek, az eszközök, módszerek,** biztos hogy vannak olyanok, amit eltanulhatunk. Nehezen beszélek, mert nem ismerem őket, nem nincs tapasztalatom.

K: Az online oktatással kapcsolatosan milyen tapasztalata van? Összességében pozitív vagy negatív?

V: **Inkább negatívnak ítélem.** A mi iskolánkban a faiparban sem szociálisan, sem értelmi szinten nem a magasan kvalifikált vagy **még nem is a közepesen kvalifikált tanulóink vannak.** Az online oktatásnál a mi tanulóink mobiltelefont használnak az online oktatáshoz is. **Műszaki tantárgyakat nem lehet online, képtelenség azon tanítani és tanulni.** Ez egy nagyon nagy hátrány. Tapasztalat az is a tanulóknál, hogy sokan úgy jöttek vissza az iskolába, hogy a végén érződött, hogy kell nekik, akármilyen rosszak az órán, de mégis ott vannak, jobban rájuk lehet hatni, hogy éppen mit csinálnak, azt csinálják-e amit kell, vissza tudnak kérdezni. **Az online oktatást a diákok szabadságnak élték meg,** mint sem egy kötelező feladatnak. Nekem kevés órám van most, heti hat óra, igazából ez nem egy nagy tapasztalat. Nekünk tanároknak nagyon-nagyon tanulni kell ezt az egész online oktatást, hogy hogyan kezeljük. A gyakorlat szempontjából pláne probléma. **Én hiába próbáltam meg maketteket kérni a tanulóktól, hogy csinálják meg. Ha nincs mellette szülő, sokszor elég nehéz volt, nem jött vissza.** Sokszor még alakra sem jött vissza az a makett, mint amit én elküldtem, mert egyedül volt, nem volt iránymutatás. Nyüglődött vele lehet három órát, nem

sikerült, aztán összedobott valamit és visszaküldte. Nagyon nehéz volt. Képzők ugyanúgy állandóan engem kerestek, hogy mit csináljunk. Most egy hétig mit küldjön neki egy hét gyakorlat helyett?!

Volt pozitív példa is az online oktatásban. Kivitte az anyagot a lakásra, és mondta, hogy 3 nap múlva jövök vissza érte. De ez volt a kisebbség, elenyésző példa volt. Egy kezemen vagy egy ujjamon meg tudom számolni.

Hiába fektettek bele a kollégák is energiát, hogy keressenek különböző tananyagokat, azért azzal nem lehet tanítani. Főleg ha a kis tanuló megkapja és mondjuk egy mobiltelefonon keresztül nézi, azért azt nem lehet. Mondjuk elméletet is ugyanígy nehéz. Egy rajzot értelmezni, egy ilyen kis képernyőn képtelenség.

K: Mit gondol, a tervezett online platformon hogyan fog működni az online projektfeladatok megoldása? Mi lehet az előnye? Vagy milyen problémákat prognosztizál?

V: Hú, nem tudom megmondani, nehéz. **Volt Magyarországon is egy ilyen tanulmányi felület, most nem emlékszem a nevére. Ott elméleti tanároknak elég jól lehetett használni.** A Mozabooktól kaptunk ilyen tananyagegységeket. Nagyon sok mindent tényleg jól lehetett használni, de ez elmélet. De hogy ezt vajon a gyerekek hogyan tudom én átadni a valóságban, azt nem tudom megítélni. Én is nagyon szeretek úgy tanítani, teljesen mindegy, hogy milyen óra van, hogy onnan a teremből, vagy beviszek maketteket, vagy onnan a teremből lehet példákat hozni és akkor azt mutogatom, kézzelfoghatóan. Nagyon nem tudom tényleg, inkább nem tudok véleményt mondani.

Inkább elméleti szinten valósítható meg. Nagyon függ attól, hogy milyen a szociális háttére a tanulónak, a lehetőségei, ott áll-e mögötte egy szülő, aki bizonyos feltételeket biztosít, vagy van tudása is hozzá. Vagy nincs ez meg.

K: Mit gondol, megvalósítható az az ötlet, hogy egy közösen oktatott tantárgy kerüljön beépítésre az osztrák illetve a magyar intézmények tanterveibe? Illetve milyen szinten, akkor erről is beszéljünk?

V: Én szerintem igen. **Középfokú oktatási szinten is megvalósítható.**

K: Emellett ad hoc, fakultatív módon kialakult, egy-egy projektfeladatra összpontosítva is megvalósítható az együttműködés?

V: Szerintem igen. Most azt mondom, hogy igen. Ahogy mondtam, **nagyon kevés a tanulónk, és ez nagyon tanuló függő.** És ha nincs nagy merítési lehetőségem, ahogy mondtam kb. 10-12 fő évfolyamonként, ha összejön-e. A kollégák is csináltak ilyen együttműködéseket szlovákokkal, hogy hidat kellett közösen csinálni. Egyszer kimentek, felmérték, nálunk megépítették. Erasmus projektben is volt. Én szerintem igen. **Ami szerintem a legnehezebb, hogy mi az, ami a tanulót is érdekli. Lehet, ha én talállok ki egy projektet, nekem nagyon tetszik, de a tanulót nem fogja meg, és akkor ő otthagyja 1 nap után.** Nekem volt ilyen próbálkozásom, ugye itt van Szombathelyen a Római Légió, egy katapultot csináltunk. Fémesekkel elkészítettük azt a felhúzó szerkezetet, a mai napig működik itt Szombathelyen a Témaparkban. És másfél nap alatt kimerültek a diákok, amikor odakerült, hogy össze kellett volna rakni, már nem izgatta őket. Ez lesz a legnehezebb, a motivációt.

K: Bevezetőben bemutattam a tervezett platformnak az egyes funkcióit. Már korábban mondott egy-két ötletet. De most még egyesével rákérdeznék az egyes funkciókra, hogy mit gondolsz rólok? Pozitívnak találja vagy negatívnak? Vagy esetleg mit javasol még?

- tudásmegosztás (tananyagokat lehetne feltölteni, rövid videók, vállalkozói előadásokat)

V: Szerintem igen. Nagyon hangsúlyos szónak kell lennie, hogy RÖVID. Ők kimerülnek, két-három perc anyagot képesek figyelni, ha nyolc-tíz percig ugyanarról a tevékenységről szól, már nem, már elengedik az információkat.

- közös kurzusok indítása (amit több intézmény diákjai is felvehetne)

Szerintem ez egy **jó dolog.** De attól félek, hogy a mi gyerekeink ezzel nem fognak élni. Aztán soha nem lehet tudni.

- Workshopok szervezése

Középiskolában szerintem nem, egyetem érdekes lehet.

- versenyek szervezése

Az izgalmas lehet, **érdekes.**

- duális gyakorlati képzésről információ megosztó hely:

Az biztos, hogy **jó lenne**. Én nem ismerem az osztrák példát, ebből a szempontból én örülnék neki. **Azt nem tudom, hogy jogilag működhet-e, hogy be lehet-e tudni, ha egy diák egy osztrák vállalatnál elvégzett bármennyi tevékenységet, az beszámítható-e a tanulási időbe**, ez egy érdekes kérdés lenne. Pl. nálunk a **technikusok**, akiknek jellemzően **az iskolában van a gyakorlata, amely nagyon rövid**, az a manuális tevékenység az nekik kevés. De **például egy nyáron ki lehet-e őket tenni Ausztriába, egy együttműködési megállapodással**, ez lehet, hogy érdekes lehetne az ő számukra. Főleg itt a határ mentén azért ők nem érzik olyan távol maguktól az osztrák asztalosságot.

- *gyakorlati hely közvetítő- illetve kereső szolgáltatás:*

Az előzőekben válaszoltam, hogy ennek a **jogi feltételeit kellene körül járni**.

- *munkaerőközvetítés*

Na ezzel **a gyerekeink nagyon élnének** az elején, ők mindenáron arrafelé kacsingatnak. Legalábbis nagyon sokan. **Csak a tanárainkat ne csábítsa el senki!**

K: Ön szerint hogyan lehetne motiválni az egyes célcsoportokat a platform használatára, a diákokat, a tanárokat illetve a vállalkozásokat?

V: A motivációs sorrendnek úgy kellene lenni, hogy tanárok, majd diákok. Szerintem mi **tanárok nézelődünk, hogyha megfelelő információkat ad, olyan lehetőségeket, akkor biztos, hogy használnánk**, elkezdenék használni a kollégáim is, és ők tudják a diákokat motiválni. A diákoknál meg tényleg úgy van, hogy egyik nap igen, másik nap nem lehet őket, annyira hangulatfüggőek, hogy hihetetlen. A tanároknak kell információt, **majd pedig ők tudják bevinni az egész lehetőséget az órára a diákoknak.**

Vállalkozások: egy jó rendszerrel biztos, hogy igen. **Vannak ilyen kezdeményezések, pl. Facebook oldalak**, meg asztalosok, meg ilyenek, és általában jókat hallok, hogy tényleg elég nagy az érdeklődés. Ha vannak ilyen kihívások vagy érdekességek, akkor ők ezeket használják. Tehát **feléjük el kell juttatni azt az információt, hogy van egy ilyen platform, akkor ők azt használnák előbb-utóbb**. Nekem az a tapasztalatom, legalább is ezen a felén a nyugatnak, egyszerűen kénytelenek menni az újak felé, mert az nálunk pillanatokon belül megjelenik. Tehát például az ácsoknál is volt, ácsoknak csináltunk egy képzést, de egy kicsit nyitottá tették, és pillanatok alatt Nyugat-Dunántúlról jöttek a csatlakozók, hogy igen, én erre

szívesen elmennék, hol lehet még utána érdeklődni. Szerintem akit érdekel, azok mennek utána, **inkább a fontos az, hogy hogyan jut el az az információ hozzájuk**, hogy van ez a platform. Azt kell megoldani, utána szerintem használnák.

K: Az ön iskolája a részt venni egy ilyen határmenti együttműködésben? Hogyha igen, akkor milyen formában vagy milyen a formát javasolna?

V: Szerintem igen. Magunkat ismerve **biztos, hogy aktivizálódnánk**. Nem tudom a projekt mélységét. Magamból kiindulva mondom, hogy **a nyelv lehet nehézség, én nem beszélem a nyelvet**, ez mindig nehézség. Ez meghatározza az együttműködésnek a szintjét. Ha itt kell előkészíteni, mert jön egy csoport, annak megírom az anyagot, azt megoldom, de kintre ne kelljen megírnom, mit kell előkészíteni, azt már nem értem. De én szerintem tudnánk aktív szereplőként is részt venni.

K: Milyen előnyöket vár a projekthez való csatlakozástól? Esetleg milyen problémák merülhetnek fel?

V: **Előnynek egymás megismerését mondom (osztrák-magyar)**. Nem azt feltételezem, hogy itt most az eszközparkunk hú de fejlődni fog, alpból nem azt várom.

Probléma a nyelv.

Most kommunikációs javaslatokat szeretnék kérni Öntől. Ha Ön lenne az EDUWOOD projekt egyik megvalósítója, hogyan győzné meg az egyes célcsoportokat, a diákokat, oktatókat ennek a platformnak a használatáról? Milyen üzenetet fogalmazna meg az egyes célcsoportoknak, illetve milyen kommunikációs csatornákon érné el őket?

Tanárok esetén egy hiteles tájékoztatás működne, ahol ők ezt megélik, tényleg első kézből kapják.

A diákoknál valami élményalapú dologgal lehet motiválni (ugye mondják ezt az élményalapú pedagógiát). Így nehéz, hogy nem látok bele pontosan a projektbe, mivel annyira nem ismerem. **Faiparosoknak van is fent a YouTube-on egy szarvas fából, kis szalagfűrésszel gyorsan kivágja a szarvas formát**, és a gyerekeknek megakadt a szeme ezen a videón. Na és akkor utána **a kollegával megbeszéltük, ő is megcsinálta a sablont, utána nem lehetett leállítani a diákokat, mert mindegyik ezerrel gyártani akarta ezeket a kis szarvasokat**. Mert rájöttek, hogy 1,5-2 perc alatt egy értékelhető termék ott volt a keze

alatt. Most **őket ez vonzza, ilyen élményalapú dolgokra gondolok**. Pl. megjelenik valami kép egy nagyon aranyos dologról, tárgyról, és effektíven gyorsan valahogy hozzá is jut.

Tanár kollégáim esetében egy ilyen tájékoztatás is jó lehet, akár online platformon. Kevésbé hiszem, hogy nekünk át kellene azt élni, jobban el tudunk vonatkoztatni, hogy ennek a platformnak mi is lehet az előnye ill. a hátránya. Emailt nehezebben tudom elképzelni, de **ilyen videón, ahogy beszélgetünk. Vagy egy személyes bemutatása a platformnak lenne célszerű.**

12. interjú a Nagykanizsai Szakképzési Centrum Zsigmondy Vilmos Technikum egyik intézményvezetőjével

K: Elsőként azt szeretném kérni Öntől, hogy röviden mutakozzon be, munkahelye, milyen oktatási tapasztalatokkal rendelkezik?

V: A Nagykanizsai Szakképzési Centrum Zsigmondy Vilmos Technikumában dolgozom igazgatóhelyettesként pillanatnyilag a beosztásomat tekintve, de 25 éve oktatok asztalosokat, kárposztosokat, faipari technikusokat, pillanatnyilag technikus képzésünk nincs, úgyhogy az asztalosok és a kárposztosok képzésében veszek részt, illetve a felnőttképzésben ugyanazon a vonalon.

K: Az oktatás területén volt-e korábban határmenti osztrák-magyar tapasztalata?

V: **Volt egy pályázat ezelőtt húsz évvel, a Comenius pályázat talán, aminek keretében Freilassing-gal volt egy kapcsolatunk.** Tehát mi voltunk Freilassing-ban, a freilassing-iak voltak nálunk, kölcsönösen meglátogattuk egymás intézményeit. **Terveztünk egy közös munkát, de inkább csak az oktatók cserélje valósult meg.**

K: Összességében ez milyen tapasztalat volt, pozitívnak vagy negatívnak ítélné meg?

V: Nagyon pozitív volt, én egy **kétnapos freilassing-i látogatáson** vettem részt, ahol egy **Salzburg-i iskolában is voltam, hogy folyik ott a gyakorlati képzés, milyen tanműhelyeik vannak, hogy vannak felszerelve.** Hát irigylésre méltó volt.

K: Mennyire ismeri ön az osztrák faipari oktatási rendszert? Valami példát, jó gyakorlatot esetleg hallott, vagy tudna említeni?

V: Igazából nem ismerem, nagyon keveset tudok róla. Ismeretlen számomra a terület, illetve amit említettem, hogy láttam **pár éve kint, az egy pillanatnyi bepillantás volt** csak.

K: Mit gondol a magyar faipari oktatási rendszerről? Mi az erőssége? Mi a gyengesége?

V: Ugye most van nagy átalakulóban ez a Szakképzés 4.0, úgyhogy minden a feje tetejére állt pillanatnyilag, inkább a káoszt látom, semmi nincs a helyén.

De hogy válaszoljak, **volt egy jól kialakult oktatási rendszer Magyarországon: Ipari Iskola, Szakközépiskola és Gimnázium**. Úgy látom, hogy a **probléma ott kezdődött, mikor ez a rendszer felborult, és a szülők fejében megszületett, hogy mindenkinek érettségi kell**, valahogy ezt a sugallatot kapták a szülők. És ennek következtében mivel csökken a népesség, **csökken a gyerekek száma**, a gimnáziumokban nem csökkent, tehát igazából a **létszámcsökkenést az ipari iskolák viszik el**.

Míg régen azok a gyerekek jöttek az ipari iskolába, akik tényleg érdeklődtek az asztalos szakma iránt, kárposztos szakma iránt, szakmák iránt, két kézzel akartak dolgozni, addig ezek a gyerekek most átcsúsztak a gimnáziumokba. És ki kell mondani, hogy **nálunk az ipari iskolában (szakközép) a gyenge képességű gyerekek vannak többségben, bár csillogó szemű azért akad köztük, de egy húszas létszámban talán 2-3 fő**. És ez egy nagy **probléma**, mert egy Szakképzés 4.0-át mi mentálisan erős vagy odavaló közepes képességű gyerekekkel tudnánk csinálni. Gyenge képességű gyerekekkel nem tudunk Szakképzés 4.0-át csinálni, pedig most ezt várják tőlünk, és ez egy nagy problémánk nekünk. Úgyhogy most így **az oktatásban kínlódunk, úgy indítjuk a szeptembert-októbert, hogy ezeket a gyerekeket meg kell tanítani az alapvető dolgokra, mint összeadás, kivonás, olvasni, írni két hónapig**, mire valahogy el tudunk kezdeni tanítani, és hogyha nincs a járvány, akkor még tanítani is tudunk. Mert a járvány azért keményen betett nekünk.

K: Milyen fejlesztési lehetőségeket lát vagy szeretne látni?

V: Ugye a Szakképzés 4.0 nagyon erőlteti a duális képzést, ami nagyon jó irány. Tehát egy nagyon jó elgondolás, tényleg. **Az volna jó, hogyha gyerekek az alapokat megtanulnák a tanműhelyben, utána kimennek külső vállalkozásokhoz, és ott a mindennapokat, a**

gyakorlatot, a pillanatnyi legmodernebb technikákat tudnák tanulni. Tehát erre kellene mennünk, **de a dolog nem így néz ki most.** A valóság úgy néz ki, hogy a gyerekeket, ha kitesszük, még mindig **a vállalkozók az ingyen munkaerőt látják** benne. Igen is meg kell ezt a vonalat erősíteni, hogy a gyerek tanulni megy ki, a gyereket kint tanítani kell. És meg kell oldani azt a problémát, amit mi nem tudtunk megoldani pillanatnyilag, hogy ha kitesszük a gyereket duális képzésbe (ha kitesszük). Ugye **a faipar is specializálódott:** van aki konyhákat gyárt, van aki bútort gyárt, van aki épületasztalos termékeket, van aki lépcsőt gyárt, és van aki meg kárpitvázakat, másik meg csak ráállt a szabászatra. Most ezeket a gyerekeket, ha egy helyre kitesszük, akkor azt dolgot, még ha tanítják is, meg fogja tanulni, de nincs megoldva az, hogy valahogy körbejárjon és amelyik konyhát gyárt, az nem fog soha ajtót-ablakot, amelyik ajtót-ablakot gyárt, az soha nem fog a lapszabászattal foglalkozni, **stb.** Tehát ez a probléma nincs megoldva. Tehát valahogy **a duális képzést kell jobban specifikálni, hogy ne egy munkaszerződést kössenek, ne egy helyre, hanem több helyre forgószínpadszerűen menjen a gyerek.** De ennek az anyagi vonzata most pillanatnyilag nagyon nehezen megoldható.

És igenis, azt mondtuk, hogy a tanműhelyekre szükség, csak az alapképzésben. Igen az alapképzésben kell a Tanműhely, de kell a továbbiakban is, mert igenis **ha meg lehetne azt oldani, hogy olyan tanműhelyek legyenek, hogy oda vállalkozó küldi vissza a gyereket. Mert van bizonyos technológia, pl. egy épületasztalos termékeket gyártó cég nem gyárt tömörfa bútort, és arra visszaküldi az iskolába, mert ott fel van szerelve a tömörfa bútor gyártásra vagy fordítva.** Tehát lehessen ilyen dolgokat csinálni. **Ehhez jól felszerelt tanműhelyek is kellenek és egy olyan kapcsolat a vállalkozóval, hogy bizonyos dolgok tanítására az iskolába vissza kell küldeni a gyereket,** nem azért, mert az iskola jobban csinálja, hanem ott tudja ezt megtanulni.

Most hány helyen van furnérozás például, és nekünk a tananyagban benne van a furnérozás. Az iskolában van egy prés, meg tudjuk mutatni. **Szoros együttműködésben a duális vállalati partnerekkel.** Egy nagyon szoros együttműködés, és egy közös akarás, hogy tanítani kell a gyereket, azt kell megérteni a duális partnernek, hogy nem ingyen munkaerőt kap, hanem egy diákot, akit tanítania kell, ki is kell nevelni.

K: Most az EDUWOOD projektről kérdezem, hogy mit gondol, mi az első attitűdje ezzel kapcsolatosan, hogy milyen eredményeket hozhat ez a határmenti együttműködés? Esetleg milyen problémákat prognosztizál?

V: Én szeretném látni, hogy az osztrákok hogyan oldják meg a duális képzést. Már amennyire én tudom, Ausztriában ugyanilyen specifikált az asztalos szakma, mint nálunk. Ők hogyan oldják meg a duális képzésben azt, **hogy minden tanuló a faiparnak minden szeletét tudja látni.** Ebben tapasztalatokra volna szükségünk.

A **másik**, amit felvetett, és én **nagyon jónak gondolom** (mivel nem lehet mindenki mindenben otthon), **ha készülnének olyan mini videók, amik 1-1 technológiát mutatnának be.** Olyan videók, amit a mi kis **szakmunkás tanulóinkkal meg tudunk értetni.** Tehát nem kell túl sok elmélet hozzá, nem kell elszállni nagyon, azt majd mi hozzátesszük, amennyi kell. Hanem **látványos, jól érthető, kevés szöveggel, de jól bemutatott videókra van szükség.** Most azt csináljuk (én magam legalábbis), hogy **a YouTube-ról szedek le videókat. Nagyon jó videók vannak Hauch Tamásnak,** meg másoknak a különböző faipari **technológiáról, gépekről,** elsősorban ő gépekről mutat technológiákat. Ezeket szedegetem össze, vadászgatom össze, hogy **ha lenne egy ilyen platform, hogy nem 50 helyről kell rossz videót megnézni, hogy megtaláljam azt a kettő jót, ami másnapra kell, hanem van egy hely, ahol technológiánként szét van szedve, vagy gépcsoportonként,** és akkor nekem nagyon jó lenne hogyha onnan tudnám levenni. És hát **a legmodernebb gépekről, berendezésekről sincsen videó.** Ugye mi tanítjuk azokat a gépeket, technológiákat, ami az alap, de a legmodernebb nincs, mert a legmodernebb itt van, egy ott van, egy amott van. Arról videók sincsenek. De hát csak mondom a gyerekeknek, hogy létezik egy olyan technológia is, képzeld el! Hadd ne képzelje már el, hanem hadd nézze már meg a videót!

Én ilyen videókat várnék. Az se lenne baj, hogyha **videók mellé készülnének valami kis leiratok, jegyzetek, de csak a legfontosabb információkkal a tanár számára,** hogy a tanár is fel tudjon készülni.

Aztán szükség volna szerintem **tanártovábbképzésre. Valami ilyesmi volt régebben a Ligno Novum idején a szaktanári továbbképzés.** Én ezt ilyen **szakmai továbbképzésnek, vagy kirándulásnak, vagy üzemlátogatásnak gondolnám,** vagy valami ilyesmit kiterjeszteni. Mert elviszem én a gyerekeket a szombathelyi Falco gyárba megnézni a forgácslap gyártást, nagy épületeket, beburkolt tereket látunk csak, gépeket nem látunk, a technológiát is én mondom, hogy képzeld el, hogy azon burkolat mögött mi van. Nem így képzelem a tanároknak, hanem a szaktanároknak kirándulás, üzemlátogatás, technológiák, gépek bemutatása. Voltam a Felder-nél is egy ilyen gép bemutatáson, a szenzációs volt, vagy más cégeknél. De ezek mind ilyen esetlegesek, hogyha megszervezem magamnak, akkor

van, ha nem szervezem meg, nincs. De **ha lehetnének pl. válogatni, hogy hova lehetne elmenni, még ha az ember fizet is érte, hogy közelebb legyen a valósághoz.** Mert mi szaktanárok egy kicsit elszakadunk ám a termeléstől. Én is 25 éve tanítok, igyekszem elmenni a Ligno Novumra, igyekszem ide-oda, de nem ugyanaz, mint amikor a termelésben dolgoztam előtte, és naponta jöttek az ügynökök, mutogattak mindent, hogy ezt nézzem, meg azt nézem meg, ilyen technológia, olyan anyag, ilyen gép, olyan szerszám. A szaktanárok ettől elszakadnak. És kiben mennyi energia vagy aktivitás van, próbál utána menni a dolgoknak. De egy idő után én úgy veszem észre hogy elkényelmesednek. És **kellene egy ilyen platform, hogy az új technológiákkal, új gépekkel is meg tudjuk ismerkedni.**

K: Az online oktatással kapcsolatosan milyen tapasztalata van? Összességében pozitív vagy negatív?

V: Az újságban olvastam, hogy pozitív. Sajnos én ezt nem tudom mondani. Nálunk nagyon negatív. **Gyakorlatot nem lehet online csinálni.** Próbáltuk nyolc hónapig keservesen, rengeteg videót gyűjtöttünk, nem megy. Végül is meggyalogoltunk, tehát **kiscsoportokban behívtuk a gyerekeket, és gyakorlatot tartottunk.** Nem lehetett megúszeni, mert nem lehet asztalt virtuálisan gyártani, nem lehet a virtuális asztalon enni, virtuális széken ülni se lehet. Tehát behívtuk a gyerekeket és így gyakorlatilag két csoportra vagy három csoportra osztottuk be őket. Tehát mindennap volt gyakorlat valamelyik másik csoportnak, a kollégámnak sokkal több munkája volt, mert minden nap volt hat órája vagy hét, a többi gyerek otthon online próbálta követni a dolgokat. A gyakorlatot muszáj valahogy megoldani, ha máshogy nem, hát így, hogy csoportokra osztva, és kisebb csoportokba behívni a gyerekeket.

Ami az elméletet illeti, szakrajzzal lécs alá futottunk. **Szakrajzot megint csak nem lehet online.** A szakrajz az olyan dolog, hogy meg kell a gyerekeknek mutatni, kezébe kell adni, meg kell forgatnia, meg kell néznie, akkor le tudja rajzolni, körbe kell járnia. Ezek a gyerekek nem tudják, de én se tudnám elképzelni. Én se tudom. Szakrajzra is behívogattuk őket a végén már. Mert nem akartunk teljesen el maradni.

És **vannak bizonyos elméleti részek, amiket lehetne.** Tehát én úgy gondolom, hogy egy anyagismeretben **lakkokat, felületkezelő anyagokat lehetne.** Vannak részek, amiket meg lehetne tanítani online.

De például **a faanyagokat nem.** A faanyagokat tanítottam, hiába mutogatom neki online azt a darab tölgyet, attól még nem lát semmit. **Azt is kézbe kell venni, meg kell fogni,** meg kell

tapogatni, meg kell vésegetni, hogy a gyerekek elképzelése legyen. Tehát **nagyon nehezen megy a szakképzésben az online oktatás**. Próbálkozunk vele és rettenetesen sokat dolgoztunk, és próbáltunk helytállni, amennyire tudtunk. És most eljutottunk oda, hogy úgy a tavalyi 9. osztályosok online voltak, viszonylag ritkán hívtuk be őket, mert mi is a végzősökre koncentráltunk. És most itt vannak, mint a 10. évfolyam és ott tartunk, hogy mindent úgy kellett előlről kezdeni, mintha most lennének kilencedikesek, mindent elkezdtünk onnantól kezdve (melyik a véső, melyik a kalapács, fiam). Mert olyan szinten újra kellett mindent kezdeni.

A másik probléma, hogy **ne gondoljuk azt, hogy a gyerekek olyan szívesen részt vesznek online**. Továbbképzésen elmondták, hogy más iskolákban gyerekek Power Pointban már feldolgozzák otthon a tananyagot mire az iskolába mennek. Ez nálunk nem fordul elő, mert nem tudja azt sem mi az a Power Point. **Mi gyerekeinket leültetni a számítógép elé is szinte lehetetlen**. Mit megküzdöttünk, hogy a kispajtás leüljön a gép elé. **Probléma az is, hogy nincsen nekik gépük**. Mindenki azt gondolja, hogy az olyan természetes. Nem természetes. **Nálunk nagyon sok roma származású kisgyerek van**. Nincs gépük. **Az se járható út, hogy kölcsön adjuk a gépet az iskolából**. Próbáltuk, kölcsönadtuk, **volt amelyiket vissza is kaptuk...** Nagyon nehéz.

A másik, hogy **ezek a szakmunkás gyerekek azt mondják, hogy alfa generáció**, ezek már úgy használják, a mobiltelefont, mintha azzal születtek volna. **Nem igaz! Lehet, hogy a gimnazisták igen, de ezek a szakmunkás gyerekek nem**. Ezeknek a gyerekeknek ha otthon van számítógépük, akkor általában 15-20 éves gép, mert az ő szüleik vették még a számítógépet, nem megy el például a ZOOM, ezt most tapasztalatból mondom.

Aztán olyan a családi háttér, hogy **a gyerek nem ül le a gép elé**. Szülő elment dolgozni, és gondolja, hogy a gyerek ott ül a gépen, de nem ül le. És hiába kértük, könyörögtünk, behívtuk őket, hogy gyerekem nézd meg, így kell rámenni a Google-re itt van, mindent megtanítottunk órán, csinálta, hazament és nem csinálta. 11:00 kor kelt fel, nem érdekelte. És a végén ott is az volt, hogy behívogattak őket, próbáltunk házi feladatot adni. Nem csinálta meg, nem küldte vissza. Tehát **ezeknek a gyerekeknek igenis kell egy tanár, aki ott áll mögöttük napi szinten, presszionálja őket, motiválja őket, hogy gyere, együtt csináljuk, menni fog, meg tudod csinálni**. Gyerek hazamegy és nem csinál semmit.

K: Akkor mit gondol, a tervezett online platformon hogyan fog működni az online projektfeladatok megoldása?

V: Úgy, hogy **az iskolában, iskolai idő alatt, óra alatt**. Annyiban **valóban jobban szeretik ezeket a platformokat, mikor ott vannak az iskolában**. Csak mondom, arra nem tudunk építeni, hogy ma már a gyerekek a házi feladatot se csinálják meg. Ellenben fogunk egy órát és akkor megcsinálja ezeket a feladatokat. Nem csak az én problémám ez, találkozom más szaktanárokkal, másoknál is ugyanezek a problémák vannak.

Akikkel jobban boldogulunk azok a **technikusok**. Ott már **mások** a gyerekek, ott már **tanulni is akarnak, le is akarnak érettségizni, technikus képesítést is akarnak csinálni**. Tehát egészen más a hozzáállásuk a technikusoknak. Ott nincsenek ekkora bajok. **Én most a bajokat kimondottan a szakmunkás gyerekekre mondom.**

A technikusoknál egészen jól működik az online, tudom, hogy visszaküldik a feladatokat, részt vesznek az online órákon. Ezek a gyerekek élvezték a projektfeladatokat, élvezik, hogy online vesznek részt az órán, még talán volt, aki jobban is szerette. **A technikusok esetében az online workshopon való részvételt el tudom képzelni**, szinte minden további nélkül. Most is mentek így online ezek a közös munkák nálunk az épületgépészeknek, és hasonló szakmákban nagyon jól működött, irigykedve néztem, hogy milyen jól működik. És ott egy gyerekek élvezték is, csinálták. Jó volt. De lécs alá futottak ugyanezek a tanárok is a lakatosokkal, karosszérialakatosokkal meg hegesztőkkel. Meg kell különböztetni ezeket a gyerekeket. Az asztalok között is van egy-két csillogó szemű, aki csinálja, de nem ez a többség, nem ez az átlag.

K: Mit gondol, megvalósítható az az ötlet, hogy egy közösen oktatott tantárgy kerüljön beépítésre az osztrák illetve a magyar intézmények tanterveibe? Illetve milyen szinten, akkor erről is beszéljünk?

V: Lehet közös tananyagokat kitalálni. **Európában a globalizáció miatt egyforma anyagokat használunk, egyforma gépeken dolgozunk**, persze anyagi helyzettől függően, ki mit engedhet meg magának. De tulajdonképpen ugyanazok az anyagok, ugyanaz a technológia, amiken dolgozunk, sőt **általában német meg osztrák gépeken meg anyagokkal dolgozunk**. Tehát biztos, hogy **lehet olyan anyagokat, technológiákat, gépekről készült tananyagokat készíteni, ami mind a két országban ugyanaz**. Ez megvalósítható, igen.

K: Emellett ad hoc, fakultatív módon kialakult, egy-egy projektfeladatra összpontosítva is megvalósítható az együttműködés?

V: Igen, ez olyan, mint az Erasmus, mint egy közös munka. Csináltunk egy-két Erasmust. El tudom képzelni, hogy a gyerekekkel ilyen közös munkát készíteni. Meg kell találni, hogy mi lenne az.

K: Bevezetőben bemutattam a tervezett platformnak az egyes funkcióit. Már korábban mondott egy-két ötletet. De most még egyesével rákérdeznék az egyes funkciókra, hogy mit gondol róluk? Pozitívnak találja vagy negatívnak? Vagy esetleg mit javasol még?

- tudásmegosztás (tananyagokat lehetne feltölteni, rövid videók, vállalkozói előadásokat)

V: Jónak tartom, nagyon hasznos dolog, a gyerekeket is jobban érdekli (Ezekre mondott korábban ötleteket)

- közös kurzusok indítása (amit több intézmény diákjai is felvehetne)

Ez faipari technikai szinten jól működne. Szakmunkásban nem.

- Workshopok szervezése

Hogyne, **ez nagyon hasznos dolog volna**, elérni a vállalatokat napi szinten.

- versenyek szervezése

Volt már online verseny, meg van is, **rossz tapasztalatokkal. Tanár ott állt a diák mögött és diktálta a válaszokat. Komolytalan volt.** Ezt annyira nem szorgalmaznám. Úgy volt, hogy mindenkinek 100% volt, vagy 98-99 %, hogy legyen benne hiba, és mi is tettünk bele hibát, nehogy az legyen, hogy hibátlan, akkor nem a gyerek csinálta, kiderül. És aszerint döntötték el, hogy ki az első, második, hogy milyen gyorsan küldték be. Mi azt mondtuk a gyerekeinknek, hogy várjatok egy kicsit. Na, most már küldhetitek. Na, így lettek 10. Nevetséges, ezen mi nem veszünk részt. Nem tudunk mi tanárok azt csinálni, hogy nem segítünk. Ott álltunk mögöttük.

- duális gyakorlati képzésről információ megosztó hely:

Ez kellene, mert nagyon nincsenek képbén, nagyon nem tudják, pláne most így az átalakulásban, hogy mit kellene csinálni, hogy lehet ezt jól csinálni, mások hogy csinálják jól, aztán a finanszírozását mások hogyan oldják. Vannak erre tippek, hogy ki hogy csinálja, hogy tudja úgy csinálni, hogy megérje neki, még a másik azt mondja, hogy neki nem éri meg, de hogyha kettőt összehoztam akkor kiderült, hogy ja hát így is el lehet számolni, meg úgy is lehet, hogy akkor igen. Igen, ez működhet, hasznos lehet, segítené a duális képzést biztos.

- *gyakorlati hely közvetítő- illetve kereső szolgáltatás:*

Igen, mert most ugye ki keresi a gyakorlati helyet? Gyakorlatilag mi, az iskola. Kamara vagy besegít, vagy nem segít.

- *munkaerőközvetítés*

Igen, bár akkora a hiány itt asztalosban, kárpitosban, hogy keresik nagyon őket, csak ugye az ipar elvárja, hogy kész tudással rendelkező gyerekek hagyják el az iskolát, akik mindent tudnak. Nem ez történik. YouTube-on találtam egy olyan videót, ahol egy Kanizsai cég nyilatkozik, hogy a kárpitos képzés milyen gyerekcipőben jár, a kárpitos képzéssel nem foglalkozik senki, stb. Felhívtam telefonon a videó után, hogy menjen már le az üzembe, nézze meg, ott van nála három gyerek, úgyhogy azokat kellene oktatni, azokról beszélt. Nála három gyerek?! Mondom neki, igen.

Mit javasol, milyen funkciója legyen még ennek az online platformnak?

Sok mindent elmondott, most különösen nem jut még az eszembe. De tartsuk a kapcsolatot, ha valami eszembe jut, jelentkezem.

K: Ön szerint hogyan lehetne motiválni az egyes célcsoportokat a platform használatára, a diákokat, a tanárokat illetve a vállalkozásokat?

V: Hát először is **tanároknak kellene csinálni egy workshopot, ahol ezt bemutatják, megmutatják** motiválják a tanárokat. Mert a tanárok azért kaphatók erre, az ötletekre, mert ők maguk is keresik, én is kerestem, pláne itt Onlineba, hogy mit lehetne jobban csinálni. A tanároknak mindenképpen kellene ez a platform.

A duális partnereknél, aki a nevére veszi a gyereket, aki elvállalja a képzését (mi így szoktuk mondani), azokat összegyűjteni. Mert van, hogy csak lepapírozzák ezt a dolgot, de igazából

nem is tudja, hogy mi a dolga, nem tudja milyen platformok vannak, milyen segítséget kaphat. Őket **is összegyűjteni egy közös fórumba és nekik is bemutatni, egy-egy ilyen alkalom** lenne. Nem lehet online szerintem, valahol össze kell hívni ezeket az embereket és bemutatni, hogy mi van, mert ha azt kérik, hogy valamikor üljön a gép elé online, akkor neki dolga van, ez nem fog működni, ezer kifogás lesz és jogos kifogás, mert nem ér rá leülni. Kell csinálni, nem tudom, hogy megyei szinten, vagy régió szinten, ugye itt most a Nyugat Dunántúlról van szó, három megyéről van szó, nem olyan sok szaktanár, és megszámlálható a duális partnerek száma is.

A **diákokat a tanárokon keresztül lehet motiválni az iskolában**, megmutatni ezeket a platformokat.

K: Az ön iskolája a részt venni egy ilyen határmenti együttműködésben? Hogyha igen, akkor milyen formában vagy milyen a formát javasolna?

V: **Igen**. Mi nagyon sok pályázatot írtunk, Erasmus, Comenius, Tempus, rengeteget, és ebben vannak együttműködések, **a mi iskolánk az ilyesmire nagyon nyitott**. Hát ez a **közös munka, valami közös projekt gyerekekkel**. Ez egy jó irány lehetne. Aztán közös üzemlátogatások, technológiák megismerése.

K: Milyen előnyöket vár a projekthez való csatlakozástól?

V: **Várok egy kis felpozíciót, egy kis újdonságot**. Az újdonságtól az ember néha megijed, de aztán szívesen belevág, mert mégiscsak jó. **Valami motivációt, nagyobb kedvet, egy más hozzáállást**. Mi most itt a szaktanárok azt látjuk, hogy **a 4.0-val mindent összezavartak**, semmi nem úgy működik. Néhányan bedobják a törölközőt, elmennek, **felmondanak**, hagyjuk már. **És akkor lenne egy platform, ahol egymás biztatnánk, segítenénk, motiválnánk**, hogy „na, gyerekek csináljuk, és nézd, itt egy segítség, lehetne ezt jól csinálni”. Várok egy ilyesmit, egy **szemléletváltást**.

K: És esetleg milyen problémákat prognosztizál az együttműködésben?

V: **Nem tudom, hogy az osztrák részről mennyire nyitottak erre?!** Néha ez szokott problémát okozni.

K: Most kommunikációs javaslatokat szeretnék kérni Öntől. Ha Ön lenne az EDUWOOD projekt egyik megvalósítója, hogyan győzné meg az egyes célcsoportokat, a diákokat, oktatókat ennek a platformnak a használatáról? Milyen üzenetet fogalmazna meg az egyes célcsoportoknak, illetve milyen kommunikációs csatornákon érné el őket?

V: Ez nem olyan egyszerű. **El kell kezdeni használni az iskolában, hogy a gyerek megismerje**, hogy miről van szó.

Aztán valahogy a **duális partnerekkel** együtt is el kellene kezdeni. El kell kezdeni ezeket használni, bemutatni. **Feltenni olyan videókat, ahol a duális partnernél folyó technológia van, akkor már is érdekeltté tettük azzal, hogy bemutassa, odafigyeljen**, tudja, hogy fölkerült, tudja, hogy az ő technológiája, az ő gépe, az ő üzeme. És akkor érdekelt lesz ő is abban, hogy részt vegyen ebben, tehát **így kellene őket talán bevonni, hogy részeseivé tenni**.

Azt gondolom, hogy **lehet helyben is csinálni ilyen videókat**, amiből összegyűrni **valami közöset, hogy mi van itt Kanizsán egyes üzemekben**. Mert, ha én egy üzem tulajdonosa vagyok, vagy vezetője, azért mégsem mindegy, hogy milyen videó készül, és hova kerül az fel. Azt szeretném én azt látni, szeretnék abban részt venni, beszélni, azért álljon meg a menet, mi az, ami üzleti/üzemi titok, és mi az, ami mehet. Felpezsdülne egy kicsit ez a dolog, hogy ha ilyesmivel felkeresnénk őket. **Lehet, hogy először elzárkóznának, de aztán rájönnének, hogy reklámnak se rossz talán**.

13. interjú a Zalaegerszegi Szakképzési Centrum Deák Ferenc Technikum egyik tanárával:

K: Elsőként azt szeretném kérni Öntől, hogy röviden mutakozzon be, mi a munkahelye milyen oktatási tapasztalatokkal rendelkezik?

V: Okleveles faipari mérnök és szakközgazdász vagyok. Sopronban végeztem a Faipari Egyetemen 2003-ban. Azóta több helyen is megfordultam. Elsőként a Jaf Holz Ungarn Kft-nél töltöttem 15 évet értékesítő, kereskedő, anyagbeszerző pozícióban. Majd létrehoztunk Zalaegerszegen egy telephelyet és ennek a kiépítését. Utána a Deákban, mint óraadó tanítottam egy fél évet, majd utána egy szintén kereskedő céghez mentem el dolgozni, és itt

elsősorban felületkezelő anyagokat, felületkezeléssel foglalkozó cégeket kerestem fel, és ezen ilyen anyagokat ajánlottam nekik, illetve ebben segítettem nekik, hogy ki tudja választani nekik megfelelőt. Majdnem 2 évet egy szakközépiskolában Zalaegerszegen, mint szakmai igazgatóhelyettes dolgoztam. Ez nem feltétlenül szakmai szempontból, mint faipar, viszont mint oktatás nagyon sok tapasztalatot szereztem itt. Utána jött a pandémiás időszak. Közben én elmentem egy Magyarországon elég jól ismert Ada Nova nevű bútorgyártó céghez, és ott egy évet, mint fejlesztőmérnök tevékenykedtem. Onnét hívtak vissza a Deák Szakközépiskolába oktatónak. Mivel közel áll hozzám a tanítás, illetve úgy érzem, hogy az én hivatásom inkább a faiparon belül a tanítás, nagyon szívesen elvállaltam. Gyakorlatilag szeptember óta tanítok újra, és azóta vagyok úgymond a faiparnak a másik oldalán, most mi „állítjuk elő” úgymond az „alapanyagot” a faiparnak, vagyis a gyerekeket képezzük.

K: Az oktatás területén volt-e korábban határmenti osztrák-magyar tapasztalata?

V: Annyi volt, hogy mivel egy osztrák-magyar cégnél (Jaf Holz) dolgoztam 15 évet, nagyjából azt láttam, hogy milyen emberek kerültek ott a faipari cégekhez, illetve milyen emberek dolgoztak a faiparon belül. És úgy érzem teljesen más mentalitású illetve más tapasztalatú embereket keresnek, illetve teljesen máshogy működik ott egy-egy munkaerőfelvétel. Az oktatás kezdeténél már úgymond mentorálják a diákokat, a tanulókat egy-egy céghez, és elég jelentős ösztöndíjjal támogatják, illetve nem is feltétlenül támogatják, hanem egy ilyen kölcsönös szerződést kötnek, tanulmányi szerződés jellegűt kötnek velük, ha jól láttam. Ez faipari cégnél volt, de nem feltétlenül faipari szakembereket céloztak meg ezzel elsősorban, de nem is az volt a céljuk, hanem inkább logisztika, kereskedelem, ez a vonal volt, ami náluk erősebb volt az oktatás terén, én úgy láttam.

K: Mennyire ismeri az osztrák faipari oktatási rendszert?

V: Csak hallomásból, teljesen más szinten működik ott egy technikus illetve ott egy mérnöki szint. A technikus az osztrákoknál sokkal magasabb szintet képvisel, úgy vettem észre, mint nálunk. És sokkal kevesebb mérnök van ott, mint nálunk, és más vonalon is dolgoznak, sokkal inkább termelés, termelésirányítás, ami az ő szerepük.

K: Valami jó gyakorlatot, valami példát tudna említeni, amit esetleg mi magyarok átvehetnénk az oktatási rendszerünkbe?

V: Az a jó példa volt, hogy **egy-egy cég karolt fel egy-egy diákot, és már eleve egy pozícióra tanította be** (Mentorprogram). Hogy pontosan milyen megállapodás volt mögötte, azt nem nagyon láttam, csak azt, hogy volt egy-egy ember, akit úgy mutattak be, mint tanuló, és nem mint munkatárs, de **megvolt már az embernek a jövőbeni helye a cégnél**. Ez szimpatikus volt, biztonságot adott mind a cégeknek, mind pedig az ott tanuló diáknak is, volt egy jövőképe. Nem pedig úgy, mint amit most tapasztalok itthon, hogy van egy elképzelésük a diákoknak, és kinn a való életben meg teljesen mást tapasztalnak, hol rosszabbat, hol jobbat, nyilván ez változó.

K: Magyar faipari oktatási rendszerről mi a véleménye? Mi az erőssége mi a gyengesége?

V: Én úgy gondolom nagyon **nagy erőssége, hogy nagyon jó alapokat tud adni**. Amit a diákok szerintem nem is látnak, hogy amit kapnak, úgy érzik az nagyon elavult. De nagyon sokszor ilyen alapok kellenek ahhoz, hogy rá tudjanak építeni.

Ami a **gyengesége** szinte ugyanez, hogy **a diákok azt látják, hogy elavult dolgot tanulnak meg**, és ennek semmi hasznát nem látják, **viszont későbbiekben 3-4-5-6 év múlva látják meg, hogy milyen hasznos volt, amit ők megtanultak**, és amihez úgy tudnak hozzányúlni, nem is tudják, honnan és mikor tanulták meg.

K: Milyen fejlesztési lehetőségeket lát a faipari oktatási rendszerben?

V: Szerintem sokkal nagyobb lehetőség lenne abban, ha a **diákoknak** illetve az itt tanuló asztalosoknak, a jövőendő technikusoknak lehetne egy **jövőképet állítani**, hogy ha ezt elvégzik szorgalmasan, akkor **mi lehet belőlük**, mire tudják használni. Nem csak a faiparban tudják azt használni, amit megtanulnak, mert egy olyan **erős alap műszaki képzettséget kapnak**, amit nem is gondolnak, hogy mekkora kincs tud lenni.

K: Korlátokat lát-e?

V: Korlátai mindenképpen vannak, úgy gondolom, hogy maga **a szemlélet a legnagyobb korlát**, amit így kicsit át kellene ugrani inkább, nem csak átalakítani. Egy teljesen új alapot kellene felvenni, a diákoknak is, nemcsak az oktatóknak. A diákoknak is más szemlélettel kellene belépni az oktatásba, mert néha azt látom, hogy a tanárok sokkal nyitottabbak az új dolgokra, mint a diákok.

K: Most az EDUWOOD projekttel kapcsolatosan lennék kíváncsi az első attitűdjeire, gondolataira. Ön szerint milyen eredményeket hozhat ez a határmenti együttműködés, illetve milyen problémákat prognosztizál?

V: **Nagyon pozitív maga ez az egész gondolat.** Viszont ez egy nehéz kérdés, mert most a jövőbe kellene látnunk ezzel. Ami **nagyon nagy nehézség, hogy a két teljesen különböző felépítésű (magyar ill. osztrák) oktatási rendszert kellene úgymond összefésülni,** hogy abból egy jó dolog kijöjjön. Ami nagyon nagy hátulütője még, hogy ha összefésüljük, nehogy egymást ütő gondolatok kerüljenek előtérbe, hanem az inkább egymást segítő lehetőségek. Az lenne a fontos, hogy azt meglássuk, hogy mi az, ami segíti a másikat, és mi az, amit inkább el kell engednünk, hogy jobban működjön.

K: Most az online oktatásról kérdezném. Ezzel kapcsolatosan milyen tapasztalatai vannak, pozitív illetve negatív tapasztalat?

V: Csak nagyon **az elején** volt tapasztalatom, 1,5-2 hónapon keresztül, gyakorlatilag akkor a nulláról indult az egész dolog. És szerintem nagyon-nagyon „lábbal hajtós”, **nagyon nehezen megoldható dolog volt,** a diákok sem úgy álltak hozzá, tanárok sem voltak felkészülve erre az egészre, és ebből a szempontból nagyon rosszul működött az első 1-2 hónap. Viszont, ami ebből a szempontból szerencsés, hogy ezt **már több éve be akarták vezetni, de ez egy jó (illetve egy rossz) lehetőség volt, hogy bevezetésre került.**

K: Mit gondol, a tervezett online platformon hogyan fog működni az online problémamegoldás, illetve az online projektfeladatok megoldása? Előnyeit látja, illetve milyen problémákkal kell számolnunk?

V: **Előnyét mindenképpen látom,** már csak abból a szempontból is, mert ha **például a Facebook-on különböző csoportokba az ember belenéz, ott is egy-egy problémát vetnek fel, és nagyon sok megoldás, nagyon sok tapasztalatot írnak le ott a különböző szakemberek.** Szerintem egy ilyen felület mindig hasznos tud lenni.

Ami a nagy hátulütője, illetve **ami egy kicsit nehezkesebbé teheti, hogy ismert legyen és elfogadott.** Hogyha ez kellőképpen ismert és elfogadott, akkor ez működik, mert sokan látogatják, sokan tesznek fel kérdést, sokan válaszolnak a kérdésre. Vagy nagyon sokan csak olvassák és már ezzel is nagyon sokat tanulnak. **Ha kellő látogatottsága van, illetve kellő számú embertömeg áll mögötte, akkor ez nagyon jól működhet.**

K: Mit gondol megvalósítható az az ötlet, hogy egy közösen oktatott tantárgy kerüljön beépítésre mind az osztrák, mind a magyar intézmények tanterveibe?

V: **Közös oktatással nem biztos, mert két különböző nyelven történik az oktatás, és a diákoknál én azt vettem észre, hogy már egy plusz idegennyelv is elég nagy nehézséget okoz jelen helyzetben.** Lehet, hogy 5-10 év múlva ez már nem fog ekkora nagy szakadékot mutatni. Én úgy gondolom, hogy ebből a szempontból nem.

Azt **elképzelhetőnek tartom, hogy egy közös tantárgy, aminek ugyanaz a felépítése, de nyilván mindenki a saját anyanyelvén oktatja, úgy működőképes lehet,** mert a szakma itt is meg ott is ugyanaz, nyilván más fejlettségi szinten van egy osztrák faipar, mint egy magyar faipar, de én úgy látom, már egyre inkább közelít ez is egymáshoz.

K: Lehet, hogy célravezetőbb lenne egy ad hoc, fakultatív módon egy-egy projektfeladatra összpontosítva létrehozni ezt az együttműködési rendszert? Egy-egy vállalati problémát felvetve, egy-egy projektet megfogalmazva működnének együtt az egyes oktatási intézmények?

V: Annak sokkal több értelmét látom, hogy ha mondjuk van egy probléma, akkor ez mondjuk ezen a közös felületen fel van vetve, és esetleg minden iskola ki dolgozhat rá egy-egy megoldást, elképzelést, hogy mit lehetne rá lépni, hogy lehetne elkészíteni. Esetleg pár diák, aki erre úgymond képes és alkalmas, közösen kidolgozni egy-egy projektet, vagy ezt a problémát felboncolni. Erre sokkal több esélyt látok, minthogy minden egyes osztályt bevonni.

K: Most a bevezetőben említett tervezett online rendszer egyes funkcióira kérdeznék rá egyesével, hogy mi a véleménye, pozitív, negatív, bármi?

- tudásmegosztás funkció, hogy oktatók, tanulók, vállalkozások tananyagokat tölthetnek fel erre a platformra, rövid videókat, vállalkozói előadásokat oszthatnak meg egymással:

V: Ez **mindenképpen jó, hogyha egy szakmának az anyagai össze vannak gyűjtve egy helyre,** ez szerintem **mindenképpen hasznos lenne oktatás szempontjából, is illetve diákoknak tanulás szempontjából is,** mert utána tudnak nézni egyből, hogyha esetleg valamiben nem biztosak vagy nem értik, át tudják újra gondolni. Vagy esetleg van egy másik

előadás is ugyanerről a témáról, és máshonnét közelíti meg, az hasznos lehet nekik. Szerintem ez mindenképpen jó mindenkinek.

- közös kurzusok indítása (amit több intézmény diákjai is felvehetnek)

Ebben inkább **nehézséget látok**, illetve nem biztos, hogy kellő érdeklődés lenne rá. Mivel itt **különböző anyanyelvű** vonalon vannak a diákok. Talán **még a németet a diákok ismerhetik is, de nem biztos, hogy szakmai nyelven ezt értik**. Esetleg abban látok egy kis realitást, hogy ha vannak német előadások, azt egy-egy diák, aki tanult németet, illetve kellő szinten van német nyelvből, **esetleg mint szakmai nyelvhasználatként ezt meghallgatja**, de nem biztos, hogy ez számára túl sokat fog mondani.

- workshopok szervezése

Szerintem erre még lenne is igényti. A formát kell jól kidolgozni, hogy kellő érdeklődés legyen egy-egy témára.

- versenyek szervezése

Abból a szempontból, hogy **ha van egy ilyen felület, és minden megtalálható itt, akkor nyilván egy faipari tanulmányi verseny megszervezése is jó, ha ezen a felületen működik**, és akkor csak itt működne, nem lenne még 4-5-6 helyen, ne kelljen összevadászni mindent.

- duális gyakorlati képzésről információmegosztás

Ez **jó lenne** ebből a szempontból, amit az előbb mondtam, **hogy minden egy helyen van**, tehát egy olyan felület, ami tényleg működőképes, és **nem kell 25 helyről összevadászni az embernek az információkat**, ez mindenképpen jó. És akkor a faiparról, duális képzésről, akár az osztrák, akár a magyar részről mindent tudnak, látnak, és akkor talán, ha belelátnak egy osztrák képzésbe, a diákok teljesen máshogy viszonyulnak a magyarhoz talán.

- gyakorlati hely közvetítő-, kereső szolgáltatás:

Itt a kérdés, hogy a **gyakorlati képzőhelyek** hogyan viszonyulnak ehhez, hogy mennyire legyen nyilvános, mert azért **szeretik ők kiválasztani azt a diákot, akit ők fel szeretnének venni**. Lehet, hogy a **másik irányból lehetne megközelíteni, hogy megvannak a diákok**,

és a gyakorlati képzőhelyek választhatnak közülük. És akkor talán egy verseny is elindulhatna a diákok között, hogy minél jobb legyen róluk a kép, hogy minél jobb képzőhely válassza ki őket.

- munkaerő közvetítés

Az **mindenképpen**, mert nagyon sok cég jön be hozzánk, hogy tudunk-e olyan végzős diákot, aki esetleg vállalna munkát, aki keres munkát, vagy aki keres valami nyári munkát. Ennek mindenképpen van létjogosultsága.

- javasolnia egyéb funkciót, amit én még nem említettem?

Gondoltam egy olyanra is már régebben, hogy ugye nagyon sok cég keres embereket. Most **sokszor az is gond, hogy van egy munkafolyamat, vagy van egy gépük, és azt ők jó lenne, ha be tudnák mutatni**, hogy ők mit csinálnak, akkor esetleg a **diákok látnák már előre, hogy mire keresnek embert** vagy hova keresnek embert. Tehát nem lenne zsákba macska, eleve **nem futnának több emberrel több kört a cégek sem**. A **faipari cégek**, akik komolyan gondolják ezen a platformon a megjelenést, **magukat is bemutatnák, illetve egy-egy olyan dolgot, amit szeretnének majd megtanítani a diákoknak**, azt esetleg egy **online videóval** vagy egy **online oktatási anyaggal** feltehetnék ide, és ezt bárki elérhetné.

K: Hogyan motiválná a platform használatára a diákokat, tanárokat, vállalkozásokat?

V: Szerintem mindenképpen **azzal lehet a legjobban motiválni, hogy ha mindenkinek hasznos a felület**. Ha a diákok úgy érzik, hogy igen ez hasznos, tudom használni, a tanárok szintén. Ha a **diákok megtalálják rajta azokat a dolgokat, amiket használnak**, vagy amire szükségük van. A **tanárok** hozzá tudnának nyúlni olyan **oktatási anyagokhoz**, amivel könnyebben át tudják adni a tudást a diákoknak. A **cégek** pedig egy olyan lehetőséget látnak, ahol **jobban megismerik őket és szívesebben mennek hozzájuk dolgozni** a diákok, és **nem az az elsődleges, hogy ki fizet több pénzt, hanem hogy hol milyen munkakörülmények vannak, mennyire becsülik meg az embert**. Esetleg **egy-egy dolgozó bemutatkozhatna, hogy ő miért van ott mondjuk 10 éve vagy miért szeret ott dolgozni**, vagy mivel várják az új embereket. Vagy hasznos lehet nekik, hogyha van egy probléma, akkor azt felvetik és több megoldást is találhatnak rá. Tehát én ebben azért nagy lehetőséget látnék, nyilván ezt nekik kell felismerni, hogy ebben van lehetőség.

K: Az ön iskolája a részt venni egy ilyen határmenti együttműködésben? Hogyha igen, akkor milyen formában vagy milyen a formát javasolna?

V: Erről még nem beszéltünk itt, hogy milyen formában, viszont mindenképpen részt szeretnénk ebben venni, mert úgy gondoljuk, hogy itt a régióban a mi helyzetünk elég erős, és itt Zala megyében viszonylag erős a faipar. Nagyon sok faipari technikus, ill. mérnököt neveltünk ki már, és úgy gondoljuk, hogy ezt jó lenne továbbvinni.

K: Milyen előnyöket vár a projekthez való csatlakozástól? Milyen problémák léphetnek fel esetlegesen az együttműködés során?

Azt látom problémának, hogy esetleg az erőforrások kevésnek bizonyulnak, mind emberileg, mind időben, vagyis nem tud mindenki úgy hozzáállni akkor és amikor ahogy kell, hogy zökkenőmentesen működjön. Viszont abban látom nagyon sok előnyt, hogy egy modernebb iskolaképet tud kifele mutatnia az iskola, amire szükség van, ami felé próbálunk mi is menni, hogy ne azt lássák csak benne, hogy egy asztalos képezünk, hanem egy jó szakembert képzünk, aki ok szakmunkás, de egy jó szakmunkásra nagyon nagy szükség van, egy jól képzett szakmunkásra. Én úgy látom, hogy akinek eddig szakmunkásba kellett volna menni, az most technikusbba ment, tehát mindenki egy szinttel feljebb csúszott, akinek technikumba kellett volna az gimnáziumba ment, és hiányzik most az a réteg, aki tud négyzetmétert számolni és asztalos szeretne lenni. Ezt mind a kőműveseknél is látom, mind pedig a burkolóknál is. Ezek a legnagyobb problémák, hogy az általános iskolából elég gyengén kerülnek be a diákok.

K: Most kommunikációs javaslatokat szeretnék kérni Öntől. Ha Ön lenne az EDUWOOD projekt egyik megvalósítója, hogyan győzné meg az egyes célcsoportokat, a diákokat, oktatókat ennek a platformnak a használatáról? Milyen üzenetet fogalmazna meg az egyes célcsoportoknak, illetve milyen kommunikációs csatornákon érné el őket?

V: **Diákoknál most, ami nagyon-nagyon felkapott az a TikTok.** Ott el lehet érni őket, hogy milyen formában működik én megmondom őszintén nem nagyon tudom, de ha ott be tud lépni a diákok elé ez a platform, akkor biztos, hogy ránéznek, biztos, hogy bele néznek, hogy mi az.

Az **oktatókat** szerintem egy sima **hagyományos email-es hírleveles** dologgal el lehet érni. Mert ők elolvassák, végig olvassák és ránéznek arra, hogyha érdemes megtalálják.

A **vállalkozó** rétegnél úgy gondolom, hogy egy **személyes beszélgetés a legcélravezetőbb** sokszor, mert az emailen átsiklanak, TikTokon és Facebookon nem nagyon vannak hosszú távon jelen. Tehát nem nem biztos, hogy első körben látnák azt a lehetőséget, ami ebben lehet.

14. interjú a *Kisalföldi Agrárszakképzési Centrum, Roth Gyula Erdészeti Technikum Szakképző Iskola és Kollégium egyik vezető tanárával.*

K: Kérlek, röviden mutakozz be, oktatási tapasztalataid, munkahelyed!

V: A Roth Gyula Erdészeti Technikum Tanműhelyének a vezetője vagyok és a 16. tanévetem kezdtem meg idén, így már 15 év tapasztalat gyakorlati részen már megvan. Szinte mind gyakorlati műhely, kis elméleti tanítással. Gyakorlatok mellett rengeteg verseny, versenyfelkészítés, és versenyeredmény van a hátam mögött.

K: Az oktatás terén volt-e korábban határmenti, Osztrák-Magyar tapasztalatod?

V: Magyar-osztrák nem volt, más külföldi volt.

K: Mennyire ismered az osztrák faipari oktatási rendszert?

V: Részekben nem ismerem, csak hallomásból, hogy ők központokat hoztak létre, és célirányosan képzik az embereket. De a szakmában nagyon jók, mert például a mostani versenyeredmények is mutatják, hogy a szakmában, a szakképzésben nagyon jól tudnak szerepelni a versenyzők.

K: Valami jó gyakorlatot tudnál említeni az osztrák faipari oktatási rendszerről?

V: Sajnos nem. Esetleg egy példát tudok mondani, hogy volt azt hiszem a második bázisiskolai versenyen vagy **Magyar Asztalos versenyen kivítették a tanárokat egy iskolalátogatásra** és onnét **hallottam több tapasztalatokat a tanároktól, hogy milyen jó volt az az üzemlátogatás**, amit akkor leszerveztek. Magyar Asztalos volt, mert a Csonka Imiék meg a többiek szervezték. Az nagy tapasztalat volt mindenki számára.

K: Tudsz olyan jó gyakorlatot, példát mondani, ami esetleg átvehető a magyar oktatási rendszerbe?

V: Hát jobban kéne ismerni őket, részletesebben, hogy milyen irányba indultak el, de tudom, hogy összegyűjtötték inkább egy helyre a tudást, és akkor odamennek tanulni a gyerekek is. És akkor az egy központban mindent tudnak. A központba bele van lapátolva a pénz, ott van mindan. De mondjuk viszonylag kis ország, kevesebb utaztatás. Nálunk azért szerintem nehezen megoldható. Mert ugyebár nagyobb az ország, ide-oda utazgatásokkal, meg azt az embermennyiséget utaztatni nálunk azt nehezen tudom elképzelni. Meg hogy adnak az oktatásra annyit. Mondjuk ott profi gépekkel fel vannak szerelve és új gépekkel, nem régiekkel, úgyhogy ott könnyebben megy ki a diák dolgozni a szakmába, mert már tudja a gépeknek a használatát. Nem, hogy egy régin megtanult valamit, aztán majd valami lesz, így azért kicsit nehézkes.

K: Mit gondolsz a magyar faipari oktatási rendszerről? Mi az erőssége? Mi a gyengesége?

V: **Kicsit elavult. Most vannak próbálkozások**, hogy fellendítsék, szigorítsák a dolgokat, hogy ne csak olyan általános gyerekek kerüljenek ki, a követelményszintet is inkább meghúzni a szakmai szintre. Nem úgy, hogy valahogy épp átvészeli a gyerkőc az éveket. **Az a baj, hogy a szakoktatásra nem nagyon adnak pénzt, az látszik is, minden iskola szinte vergődik, hogy valahogy túlélje a tanéveket.** Mert **tény, hogy a faipar az egy nagyon drága szakma. Drága gépek kellene, alapanyagok, ha valamit meg akar tanítani a tanár a diáknak legtöbbször nincs felszerelése, gépe**, úgyhogy nehéz. Nehéz átadni a tudást így.

K: Milyen fejlesztési lehetőségeket látsz vagy javasolnál a magyar oktatási rendszer esetében? És milyen korlátait látod a fejlesztésnek?

V: Rengeteg helyen képeznek asztalost, faiparost, faipari technikust. Lehet, hogy részben jó, hogy összegyűlik centrumokban, központokban. Részben jó, részben nem jó. De azokat fel kell fejleszteni megfelelő szintre, hogy a megfelelő tudást át is tudják adni. Mert ha nem fejlesztenek és nincsen új információ, akkor nehezen tudnak kikerülni. Pl. akár egy CNC-s, akár egy felületkezelés, akár egy alapanyag megmunkálás, szerkezeti kötések kialakításában is annyiféle variáció, verzió létezik, amit én is csak a versenyzőimnek tudok átadni, mert az oktatásba lehetetlen, hogy beleférjen. **A szakmai részre nagyon kevés az idő. Sokkal több mindent lehetett leadni korábban**, én örültem **a hatéves képzésnek** (mondjuk ott a tematika nem biztos, hogy jól volt összeállítva), de sokkal többet át tudtunk adni a gyerekeknek.

Legalább is nálunk **jobban rá tudtuk szoktatni a munkára a gyerekeket**, mert ha kevesebb az idő, gyorsan lezavarni valamit, akkor jól van na, valahogy eltelt az idő. De én hozzá szoktattam őket a gyakorlatok alkalmával a való életre, ha innen kikerül, bemegy egy műhelybe, egy gyárba, egy céghez valahova dolgozni, akkor tudja, hogy **mi az a 8 órás munkaidő**. És nem az van, hogy fél napot a sarokban ül, mer nincs alapanyag az iskolában, és nem tud dolgozni. Vagy csak mondok egy példát, elszakadt a szalagfűrészlap, nincs új, majd egyszer veszünk, akkor majd dolgozunk rajta valamikor. Sok iskola ezzel küzd.

Akkor tulajdonképpen ezeket tekinted a korlátoknak, igaz?

K: Mit gondolsz a bevezetőben bemutatott EDUWOOD projektről, milyen eredményeket hozhat a határmenti együttműködés?

V: Probléma esetleg lehet-e ebben a határmenti együttműködésben?

Én inkább a nyelvet tartom problémának, hogy ők is nehezen tudnak magyarul, mi is nehezen tudunk németül. Főleg látom a gyerekeknél, hogy elenyésző, aki tudja az idegennyelvet. Jó, sokan a határ mentén a németet választják, de a tapasztalatom, hogy mindenben az angol a domináns használt nyelv. Most is a versenyen (Euro Skills) az angol a használt. Angollal mind a kettő diákversenyzőm el tudott boldogulni. Tudjuk a gyerekeknek a képességéről, főleg, ha nézzük a szakmunkást, akkor ott a nyelvtudás gyenge, nehéz. Még a technikusnál azt mondom, hogy jó a nyelvtudás. Én így látom, hogy kellenek mindenképpen tolmácsok, akik segítik az egész projektet megvalósítani, szaktanár mellé, mert néha a szaktanár is tudja, néha nem tudja a nyelvet. **A nyelvi nehézséget gondolnám legfőképpen problémának.** De mivel voltam több külföldi versenyen, azért meg lehet oldani a dolgokat. De a szakmai nyelven meg lehet oldani. A részletek kommunikációjában kell esetleg a segítség. De csak szakmailag megoldani a dolgokat vagy egy projektet végigvinni, én akkora nehézséget nem látok benne. Persze attól függ, ki milyen mélyen van benne szakmában.

K: Most az online oktatásról kérdeznék, az online oktatási felületekről. Ezzel kapcsolatosan milyen tapasztalataid vannak, pozitív, illetve negatív tapasztalat?

V: Az elméleti oktatásban egész jól tud menni az online oktatás, jól meg lehet tartani, ha mindegyik fél akarata benne van, a tanáré is és a diáké is. De ha csak egyik oldalról, hogy a tanár ül a gép előtt és a diák vagy bejelentkezik, vagy nem. Két fél is kell hozzá. Ami nagyon nehézkes, az **a gyakorlat, esélytelen** az, hogy videókat mutogatunk, ott **a gyerek nem tudja**

megtanulni. A gyakorlati részét csak személyes kontakttal, másképpen sajnos nem megy, ott lehet átadni a fogásokat. Az, hogy most lát egy videót hogy hogyan kell bekapcsolni a gépet, és hogyan kell áttolni egy faanyagot, attól függetlenül a gyerek még nem tudja kezelni azt a gépet, nem tudja hová kell nyúlnia. Mert sok gép specifikus. Kell a kontakt, ott lehet elmagyarázni, hogy egy szerkezetet hogyan kell összerakni, bármilyen faipari szerkezetet, milyen kötéssel, el kell magyarázni, hogy hova mit kell illeszteni, passzítani, hozzá tartani, eltartani stb.

K: Tervezett online platformmal kapcsolatosan kérdezlek, hogy szerinted hogyan fog működni ezen az online problémamegoldás vagy projektfeladatok megoldása (közösségépítésre is szolgál meg együttműködésre)? Esetleg prognosztizálsz bármi problémát? Előnyét látod?

V: Nehéz kérdés. **A tervezést még meg lehet valósítani online**, addig míg kigondolják a projektet, hogyan oldják meg. **A kész megvalósítás** már gyakorlat igényes, azt **csak a gyakorlatban**. Még a gyártást meg lehet beszélni online, de csak odáig. Utána minden más a műhely. Persze attól függ mi a téma. Mondjuk **faépítészetben csak terveznek, azt lehet**.

A tervezett épületet pl. legyártani, azt már ki tudja, hogy most egy cég vagy vállalat bevállalja, vagy nem, az költség már.

De ha kisebb tervezési dolgokról van szó, azt mindegyik fél iskolája még talán be tudja nyelni, a kisebb projekteket. Egyszerű dologra gondolok **például, asztal tervezés, vagy éppen szék tervezés**, egy ilyen projektet feldobni, hogy közösen alkotni egy ilyen terméket, mindenki dobja be az ötleteket, különböző instrukciókat meg vannak adva, és abból kell kihozni valamit. Ennek a projektnek a kitalálása, megtervezése, lepapírozása tudna működni idáig.

K: Mit gondolsz a megvalósítható az az ötlet, hogy egy közösen oktatott tantárgy kerüljön beépítésre mind az osztrák, mind a magyar intézmények tanterveibe?

V: Ha tudnám, hogy mindkét félnek pontosan mi van a tantervében, akkor szerintem lehet.

A középfokú oktatásban mivel nem nagyon változik a szakmai tartalom, maximum az elnevezések, mert ugyanazt kell tanítani. Hallottam egyetemi hallgatóktól, hogy amióta én is ott tanultam az egyetemen, azóta mennyi átmenet, változás volt. Ott egy kicsit nehezkesebben látom. Én úgy érzem, hogy kicsit sok változás történt. **Egy egyszerűbb témát meg lehet**

oldani bevezetni, ami nem változik gyakran, pl. a faanyagismeretet, ami mindenhol ugyanaz, amelyiket mindegyik fél tudja használni.

Mondjuk a hegyvidék, de mindegy, fa a fa, meg 5-6-8-10 fafaj mindenképpen, plussz a trópusiak. De szinte egyenlő a téma. Ott szerintem meg lehet oldani. Meg például ott a **mechanika is, teljesen ugyanaz szerintem mindenhol. Alapozó tárgyaknál látom esélyét.** A többit azt meg nagyon ki kell gondolni, hogy ők mit, meg mi mit, csak a két országnak nagyon össze kellene dugni a fejét. Lehet ott teljesen más témák vannak, de lehet, hogy vannak találkozások, és ott lehet közös kapcsolatokat létrehozni.

K: És emellett ad hoc, fakultatív módon kialakult, egy-egy projektfeladatra összpontosítva is megvalósítható?

V: Mindegyiknek megvan az előnye és a hátránya. Az ad hoc hátránya, hogy nem tervezhető. Hogy ha csak úgy belép az oktatás mellé, akkor mindenki fogja a fejét, hogy most mikor, meg hogyan tegyük be az oktatás mellé. **De ha van ennek a projektnek egy előre meghatározott időpontja, témája, akkor fel lehet készülni, fel lehet készíteni a gyerekeket,** és akkor meg lehet oldani.

Ha meg tantárgyasítva van, akkor lehet, hogy mondjuk kisebb óraszámú tantárgy, és akkor teljesen el van aprózva. Itt látom a problémákat. De ott meg hosszútávon el lehet nyújtani egy adott témát például.

K: Most a bevezetőben bemutatott, a tervezett online rendszernek funkcióira kérdeznék rá egyesével, hogy mi a véleményed ezekről, pozitív, negatív vagy bármilyen vélemény?

- *tudásmegosztás, feltöltött tananyagok, rövid videók, vállalkozói előadások:*

V: Melyik vállalkozó fordít rá igényt, időt, hogy foglalkozzon vele? Ez a kérdés. Most pl. a duális képzésben is pár vállalkozó vissza adja a tanulói foglalkoztatását, mert nehezebbé tették mostanában a vállalkozóknak a tanuló foglalkoztatását és sokkal több feltételhez kötötte őket, hogy a vállalkozónak így kevesebb ideje marad a munkára effektíve.

A rövid videók jók, mert azt meg lehet szépen hallgatni, nézni. **Mert be lehet rakni** akkor bármikor a **tananyagba, órára.** Pl. az egyik témát le lehet tanítani, a másikat meg le tudja hallgatni a videóról a diák, abból a szempontból jó.

- *közös kurzusok indítása*
- *workshopok szervezése:*

Jó ötlet, mert a kapcsolattartás, közös alkotás az mindig egy hatalmas élmény, hogy más társasággal, főleg külföldivel egy kis projektet végigvinni. Úgyhogy 1-2-ben benne voltam, van tapasztalatom, úgyhogy ha összejön, és jól összejön, akkor szerintem nagyon élmény mindenki számára, és óriási tanulság. Mindenki belerakja a kis dolgát és az egyéniségét és akkor jó dolog tud kikerekedni belőle.

- *versenyek szervezése*

Az egyetemeken a vállalat által kiírt témákban, akár **termékfejlesztési, innovációs versenyek**. A középiskolában meg inkább **gyakorlati megvalósítás**, mert úgy lehet lemérni a dolgokat. A termékfejlesztés az teljes mértékben az egyetem, meg ott úgyis ez az irány, főleg a mérnöknek ez a dolga. De ha kivitelezési dolgok, gyakorlatias dolgok, az meg inkább a közoktatás.

- *duális gyakorlati képzésről információmegosztás*

Az nagyon jó lenne. Mindig hiány van az információból. Óriási probléma ez országszerte.

- *gyakorlati hely közvetítő szolgáltatás*

Teljesen jó, ha mindegyik fél elfogadja. Ki kell küldeni a gyereket vállalkozóhoz, és ha éppen nem magyar, hanem külföldön tanul, és ott is el tudja sajátítani azokat a dolgokat, és itthon elfogadják, a legjobb szerintem.

- *Munkaerő közvetítő funkció*

Igen, ha végzett, tud külföldön munkát találni, akár viszont, de úgy necces, kevésbé kereshetnek.

- *Javasolnál még egyéb további funkciót ennek a platformnak?*

Szerintem jól kiveséztük a témát.

K: Hogyan motiválnád a platform használatára a diákokat, tanárokat, vállalkozásokat?

V: Oktatásba be lehet tenni, hogy ezen az órán ezzel foglalkozunk ebben a témakörben, és akkor azon a platformon dolgozunk.

A vállalkozásoknak minden plusz az mindig nyűg. Pl. elmennek egy helyszíni beszerelésre, pl. konyhabútort beszerelni, elmegy reggel és akkor este hazaér. Nincs idő foglalkoznia a vállalkozónak ilyen dolgokkal. És hozzájuk időpontokra bejelentkezni, az nehézkes.

K: Most a lehetséges együttműködési formákról kérdeznék. Az egyetem részt venne egy ilyen határmenti együttműködésben? Milyen formát javasolnál ennek az együttműködésnek?

V: Ez vezetői döntés, meg munkaközösségi. **Én a gyakorlatban jónak tartom a dolgokat.** Gyakorlati képzés, oktatás, tudásmegosztásban szívesen részt veszek.

K: Milyen előnyöket vársz a projekthez való csatlakozástól? Esetleg milyen problémákat látsz?

V: **Előny, hogy ebből mindenki csak profitálni tud, minél több tudást tud szerezni ezáltal, és nem csak egy egyszerű, helyi dolgot hall, nem csak az országon belüli dolgokat hallja, hanem külföldi dolgokkal is megismerkedik, mind a diák, mind a tanár.**

Negatívum, amit már említettem, **a nyelvi nehézség, főleg oktatás szinten** a közoktatásban. Egyetemi szinten ott nem érzem a nyelvi nehézséget, mert tudnia kell mindenkinek a nyelvet, ha már egyszer diplomázik.

K: Most kommunikációs javaslatokat szeretnék kérni tőled. Képzeld el, hogy te vagy az EDUWOOD projekt egyik megvalósítója, hogyan győznéd meg az egyes célcsoportokat, a diákokat, oktatókat ennek a platformnak a használatáról? Milyen üzenetet fogalmaznál meg az egyes célcsoportoknak, illetve milyen kommunikációs csatornákon érnéd el őket?

V: Mindenképp **valami online felület, ahol bele lehet nézni.** Meg az **email-es kapcsolatok.**

Hozzáférhetővé tenni, akik használják, célirányosan. **Tudásmegosztás funkcióját emelném ki, tudásbővítés.**

3.3. Projekt tervezett tevékenységei iránti igény vizsgálat online megkérdezés keretében a lakosság körében

Az Interreg AT-HU166 - Eduwood projekt keretében primer kutatást végeztünk a projektrégió lakossága körében. A jelen primer kutatást két egymástól független al kutatás képezi: az egyik kutatást a projektrégió diáksága körében végeztük, míg a másik kutatás célcsoportja a 10-14 éves gyermekeket nevelő szülők voltak.

3.3.1. Lakossági kutatás a diákság körében

A jelentésben először a diákság körében végzett helyzetfeltáró kvantitatív felmérést ismertetjük. A kutatás célja az volt, hogy segítsen felfedni a diákság körében a korábbi pályaválasztási döntés folyamatát és befolyásoló faktorait, felmérni a faipari szakmák általános megítélését, illetve megismerni a továbbtanulási szándék mértékét és okát. A kutatás struktúráját tekintve három részre osztható:

- Az első részben a diákság korábbi, középiskolai tanulmányait érintő pályaválasztási döntését elemezzük. Ebben a fejezetben a vizsgált faktorok és preferenciák által kívánjuk a döntési folyamatokat bemutatni.
- A második részben a nem faipari képzésű középiskolai tanulók specifikus véleményét kutatjuk a négy választott faipari szakmáról, míg a faipari képzés tanulói körében a választott faipari képzés melletti döntés okát vizsgáljuk.
- A harmadik részben a felsőoktatásban való továbbtanulás szándékát és annak okát vizsgáljuk.

A kutatás célja volt az is, hogy az EDUWOOD projekt keretein belül tervezett pályaorientációs szakkörök témáját megalapozza, illetve a kutatásban felmerülő pályaválasztási nehézségekre segítséget nyújtson. A megrendezésre kerülő pályaorientációs szakkörök célja olyan munkahelyek bemutatása, amelyek keretében mérnöki munkahelyeket tekinthetnek meg a diákok, illetve játékos formában ismerkedhetnek meg a projektbe bevont vállalkozások, szervezetek mindennapjaival.

A kutatásban résztvevők releváns körét a kérdőívben elhelyezett szűrő kérdések segítségével biztosítottuk. Tekintettel a kutatás földrajzi behatárolására, a megkérdezettek körét – elkerülendő a meddőszórást – a projektrégió diáksága adta. A kérdőíves megkérdezésben az

aktuális jogszabályoknak való megfelelés érdekében a magyar diákság körében 16 évnél idősebb személyeket kérdeztünk meg, míg az osztrák jogszabályok a 14 évesnél idősebb diákok bevonását engedélyezik szülői hozzájárulás nélkül. A kutatásban való részvétel további feltétele az volt, hogy a megkérdezettek jelenleg oktatási intézmények tanulói legyenek.

A megkérdezést online kérdőív segítségével, 2021 szeptember és október hónapok között végeztük. Az első fázis a projektrégióban releváns oktatási intézmények megkeresésével kezdődött. Az igazgatóság, bizonyos esetekben a tartományi oktatási hivatal engedélyezése után direct link segítségével jutottak el az online kérdőívek a megfelelő személyekhez.

A beérkező adatokat tisztítottuk, összesen 411 teljesen kitöltött kérdőív érkezett be, mely a későbbiekben a minta teljes elemszámát adja. A kérdőíveket elemzés előtt bekódoltuk, az adatokat SPSS matematikai-statisztikai szoftver segítségével elemeztük. A felvett adatokból gyakoriságokat számoltunk, illetve ahol indokolt volt, a megfelelő demográfiai ismérveket figyelembe véve kereszttáblákat képeztünk.

A kétfázisú kutatás első fázisában a diákok pályaválasztásai döntési folyamatait vizsgáltuk. Az iskolaválasztás három legfontosabb okaként a képzést, a képzés speciális jellegét és az iskola hírnevét jelölték meg a válaszadók. Ugyanakkor megfigyelhető, hogy az iskolatípus kiválasztásának szempontjaiban jelentős eltérés tapasztalható a gimnáziumok, illetve a szakközépiskolák és a szakiskolák tanulóinak válaszai között.

A gimnáziumi tanulók 38,2%-a számára az iskola hírneve, illetve a továbbtanuláshoz való könnyű hozzáférés bizonyultak az intézményválasztás legfontosabb indokainak. Ezzel szemben a szakgimnáziumi tanulók 44,7%-a a speciális és egyedi képzést határozta meg fő választási kritériumként. A technikumi tanulók 43,6%-a számára a képzés típusa volt a legjelentősebb döntő szempont. A válaszadók csaknem kétharmada ma is elégedett korábbi döntésével és nem változtatna iskolát.

A szakma megítélésének megismerése érdekében spontán asszociációkkal vizsgáltuk az egyes faipari területekről (asztalos, bútor kárpitos, ács és faipari mérnök) alkotott véleményeket.

A leggyakoribb asszociáció az asztalos szakmával kapcsolatban a famegmunkálás, azon belül is a gépi és a kézi munka volt. Ide sorolható még a bútorkészítés, precíz és szakképzett mesteremberek, kreativitás említése. Kárpitos szakma esetében a leggyakoribb válaszokból

kiderült, a válaszadók 16,8%-a nem tudta meghatározni, mivel foglalkozik és mit csinál egy kárpitos. További válaszokban a kárpitos szakmát a kanapéval, fotelekkel, ágyakkal és székekkel kapcsolatos tevékenységhez kapcsolták, illetve ügyes és precíz mesteremberhez kötötték.

A harmadik vizsgált szakma az ács volt, mely hivatást a válaszadók 17%-a, 67 fő a fizikai munkával és veszélyes munkával hozták összefüggésbe. Emellett a válaszadók jelentős hányada nevezte meg a tetővel, tetőfedéssel és cserepezéssel kapcsolatos tevékenységeket. 11 válaszadó ismerte fel, hogy ez egy hiányszakma.

A faipari mérnöki hivatás bizonyult a legkevésbé ismertnek a felmérték közül: a válaszadók közel egyötöde (19,75%-a) nem hallott erről a szakmáról, nem ismeri, nem tudja mivel foglalkozik egy faipari mérnök. További egyötödük (19,12%-a) fával kapcsolatos tevékenységet párosított a szakmához, illetve a mérnöki jellege miatt megfogalmazták, hogy a szakemberek a tervezéstől a kivitelezésig kísérik a folyamatokat. A válaszadók jelentős hányada felismerte, hogy e szakma műveléséhez felsőoktatási képzés szükséges. Emellett a válaszadók komplex képzést, matematikát, logikát, magas szintű ismereteket asszociáltak e foglalkozás mellé.

A válaszadók 6,3%-a, azaz összesen 26 diák tanul valamilyen faiparral kapcsolatos képzésen. A képzés választásának okát megvizsgálva megállapítható, hogy legtöbbször (n=13) a faipart egy érdekes szakmának tartják, emellett a családi háttér és a fával való dolgozás, barkácsolás szeretete miatt döntöttek a faipari képzés mellett.

A továbbtanulási szándékkal kapcsolatos kérdéskörben a várakozásoknak megfelelően a gimnazisták (84,2%) bizonyultak a leghatározottabbnak, de kiemelten magas eredményt mutat a technikumba járó diákok nyitottsága is a felsőoktatásra. A szakközépiskolások diákjainak fele (50,7%) biztos abban, hogy tanulmányait folytatni fogja. Mind a szakközépiskolások (23,1), mind a szakképző iskolák tanulói kevésbé jelentős érdeklődést mutatnak a felsőoktatás iránt. A továbbtanulás mellett számos érvet sorakoztattak fel a válaszadók, ide sorolható a jobb karrierlehetőségek reménye, a tudás elmélyítése, illetve a materiális javak biztosítása.

A faipari tematikájú felsőoktatásban való továbbtanulási szándékot a válaszadók mindössze 4,1%-a jelölte meg lehetséges opcióként. A faipar iránt érdeklődő válaszadók közül tíz diák lenne nyitott építőművésznek tanulni, kilenc diák tanulna szívesen faipari mérnöknek vagy építésznek- faépítészet specializációval.

A 2020-ban megjelent világjárvány, Covid-19 vírus kihatott az élet minden területére, azonban várakozásunkkal szemben nem változtatta a továbbtanulási szándékát az esetek többségében.

3.3.2 Lakossági kutatás a szülők körében

A jelentésben következő részében a szülők körében végzett helyzetfeltáró kvantitatív felmérést ismertetjük.

A kutatási kérdéskörök a szülői célcsoportban a következők voltak:

- a pályaválasztási döntést befolyásoló tényezők, szülői szempontok
- a választott iskolatípusok felmérése és a választás okainak feltárása
- a különböző szakmák presztizsének megítélése
- faipari szakmák választásának támogatása
- pályaválasztással szembeni attitűdök
- külföldi munkavállalási tervek szülői szempontból
- a különböző pályaaorientációs eszközök hatásosságának vizsgálata

A megkérdezést online kérdőív segítségével, 2021 szeptember és október hónapok között végeztük. Az első fázis a projektrégióban releváns oktatási intézmények megkeresésével kezdődött. Az igazgatóság, bizonyos esetekben a tartományi oktatási hivatal engedélyezése után direct link segítségével jutottak el az online kérdőívek a szülőkhöz. Ebben segítségünkre voltak a projekt stratégiai partnerintézményei is.

A beérkező adatokat tisztítottuk, összesen 442 értékelhető kérdőív érkezett be, mely a későbbiekben a minta teljes elemszámát adja. Kódolást követően az adatokat SPSS matematikai-statisztikai szoftver segítségével elemeztük. A felvett adatokból gyakoriságokat számoltunk, illetve ahol indokolt volt, a megfelelő demográfiai ismérveket figyelembe véve kereszt táblákat képeztünk.

A szülők körében végzett kutatásban vizsgáltuk a pályaválasztási döntést befolyásoló tényezőket, szempontokat. A válaszadók 55,9%-ánál a gyermeknek még nincs elképzelése arról, hogy milyen szakmát fog választani.

Azoktól a szülőktől, akiknek a gyermeke már konkrét szakmát is választott, kérdeztük, hogy mi befolyásolta a döntést. A szülők mintegy 35%-a nem tudta megmondani, hogy gyermeke milyen szempont alapján döntött. Az eredmények szerint a családi minta szerepe jelentős, a válaszadók 32,82%-a említette ezt a döntési tényezőt. Mintegy 13%-ban jelentek meg olyan válaszok, mint az iskolai rendezvények, vagy a várható jövedelem. A szakma presztízse a gyermekek 11,28%-ánál érdekes szempont, amit a barátok (9,23%) és a tanárok (6,67%) hatása követ. Csekély arányban vannak jelen a mintában azok a szülők, akik tudatosan irányítják egy adott szakma felé a gyermeküket (6,67%). A filmek (6,15%) és a közösségi média (4,1%) szerepét nem tartják jelentősnek a szülők a fiatalok pályaválasztási döntésének meghozatalakor. Az egyéb válaszok között nagy arányban szerepel az, hogy a gyermek érdeklődése volt a meghatározó. Említették még a különórák hatását és a TAEG Zrt. természetjáró programjait.

A szülők, akinek gyermeke már választott szakmát, 44,1%-ban egyetértett a pályaválasztási döntéssel. Ennek okaként a legtöbben azt jelölték meg, hogy a legfontosabb a gyermek igénye, boldogsága és boldogulása, a gyermek tehetsége az adott szakterületen. Szempontként említésre került még a választott szakma területén tapasztalható szakemberhiány, a családi példa, vagy éppen a családi vállalkozás továbbvitele, de az „elérhető” jövedelem is. Kiemelésre méltó, hogy a spontán említések között a jövedelem egyetlen alkalommal szerepel csupán. A szülők számára a gyermek pályaválasztásakor a gyermek „boldogsága” és tehetsége meghatározóbb szempont.

Ezt támasztotta alá a zárt kérdéssel történt felmérés is: a vizsgált három szempont közül az „örömét lelje a munkájában” kapta a legnagyobb arányban az első helyen (legfontosabb) történő említést (86,67% említési gyakorisággal). Ezt követte a „szakmával elérhető jövedelem” szempont, amely 10,26%-ban került az első helyre. A szakma presztízst csupán a jelölések 3,08%-ában találhatjuk az első legfontosabb pályaválasztási szempont között.

Ezután a vizsgálódást a teljes mintán folytattuk, tehát azon szülőket is kérdeztük, akiknek gyermeke még nem választott foglalkozást. A pályaválasztási szempontok fontossági értékelések átlaga szerint, a vizsgált tényezők közül leginkább a szülők szerepe (2,76) meghatározó, amely közepes átlagértékeléssel szerepelt. Őket követik az általános iskolai

tanárok (2,29 átlag), a magántanárok (2,19 átlag), a közösségi média (2,18 átlag), testvérek (2,18 átlag) és barátok (2,15 átlag).

Vizsgáltuk a választott iskolatípust és a választás okait. Először is arra kértük a szülőket adják meg, milyen iskolatípusban képzelik el gyermekük jövőjét. A kérdésre választ adók 28%-a jelölte a technikumot, 24%-a gimnáziumot és 13%-a szakképző iskolát, mint lehetséges továbbtanulási helyszínt. A választáskor első két szempont az önállóságra történő nevelés és a gyermek képességeinek történő megfelelés volt valamennyi iskolatípus esetében.

A különböző szakmák presztízsének megítélését a várható jövedelem és a megbecsültség értékelésével vizsgáltuk. Az általunk vizsgált szakmák jövedelem szerinti értékelésekor a legjobban kereső szakmának a gépészmérnököt (értékelés átlaga egytől ötig terjedő skálán 4,48, ahol 5 jelentése nagyon jól keres) minősítették a válaszadók, amelyet a belsőépítész (4,44) és az ács (4,35) követett. Valamivel alulértékeltébb faipari szakma jövedelem szempontjából a faipari mérnök (4,27), és az asztalos (4,20), de megelőzi az olyan nem faipari területű foglalkozásokat, mint az autószerelő (4,13), önálló kiskereskedő (3,54) és a gyári munkás (2,64).

A foglalkozások megbecsülését vizsgálva, egyik szakma megbecsülési átlaga sem haladta meg a négyes szintet egytől ötig terjedő skálán, ahol öt jelentése „nagyon megbecsült” volt.

A válaszadó szülők szerint a legmegbecsültebb szakma a gépészmérnök (3,97 átlag), amit a belsőépítész (3,92) követ. A faipari mérnök 3,89, az asztalos 3,87, az ács 3,82 megbecsülési átlagot kapott. A jövedelmi várakozásokhoz hasonlóan az utolsó három helyen ez esetben is az autószerelő (3,79), az önálló kiskereskedő (3,29) és a gyári munka (2,63) állt.

A pályaválasztással kapcsolatos attitűdöt állítások egyetértési skálán történő értékelésével mértük. A válaszadók egyetértettek azzal az állítással, hogy bármi is szeretne lenni a gyermekük, azt támogatják (4,29), illetve fontosnak tartják azt, hogy a gyermek teljesen önállóan döntsön a továbbtanulásról (3,57). Szintén magas (3,96) egyetértési átlagot mutat az, hogy a gyermek szülőházájában boldoguljon. A válaszadók esetében közepes egyetértést mutatott, hogy a saját országukban jól lehet boldogulni szakmunkásként (3,49), vagy akár diplomásként (3,29). Legkevésbé értettek egyet azzal a válaszadók, hogy szeretnék, ha a gyermek külföldön boldogulna (2,85) illetve azzal, hogy a pályaválasztási végső döntést a szülő hozza (1,8).

A különböző pályorientációs eszközök hatásosságának vizsgálatakor megtudtuk, hogy a szülők 86,88%-a úgy segíti gyermeke pályaválasztását, hogy beszélget vele az őt érdeklő foglalkozásról, 72,62% pedig elkíséri gyermekét iskolai nyílt napokra. Nagyobb arányban említették még azt a szülők, hogy saját munkatapasztalatukról mesélnek (39,82%), vagy bemutatják a gyereket olyan felnőtteknek, aki a választott foglalkozásban tapasztalattal rendelkezik (35,97%). Az iskolai weboldalak tanulmányozását csupán a válaszadók 29,86%-a említette.

A szülők többsége (83,03%-a) egyetértett azzal, hogy az első pályaválasztás módosítható. A válaszadók csupán 3,17%-a jelölte azt, hogy az első választás után már nagyon nehéz újat tanulni és 13,8% pedig azt, hogy az első választás meghatározza a további életutat. Együttesen tehát 16,97%-an elutasították a pályaválasztás módosítását.

3.4 Projekt tervezett tevékenységei iránti igény, illetve oktatási fejlesztési lehetőségek feltárása online megkérdezés keretében a faipari vállalkozók körében

A megkérdezés módszere online kérdőív, melyet a válaszadási hajlandóság alacsony szintje miatt telefonos kérdezéssel is támogattunk. A válaszadó vállalkozások 74,5%-a Magyarországon működik (76 vállalkozás), 25,5%-a (26 vállalkozás) Ausztriában.

A kutatás egyik kérdésköre volt a munkaerőpiaci kereslet feltárása. A magyarországi vállalkozások 50%-a, az ausztriai cégek 48%-a tervez a következő két évben létszámbővítést. A legtöbb magyar vállalkozás (termelés és asztalos együtt 63,26%) a termelés területén keres munkaerőt, de említették még az értékesítés (8,16%), üzemvezető (8,16%), logisztika (4,08%) területeket is. Az osztrák vállalkozások közül legtöbbször a termelés (29,17% asztalos és termelés együtt) területén tervezik a létszámbővítést, de említették még a minőségmenedzsment (8,33%), kereskedelem (8,33%) területeket is.

A létszámbővítés legjellemzőbb eszközei mind osztrák mind magyar viszonylatban a hirdetés és az ajánlás, de szívesen veszik fel a kapcsolatot a releváns iskolákkal is.

A kutatásban vizsgáltuk a szakmai gyakorlatos hallgatók iránti igényeket és attitűdöket. A magyar vállalkozások 36,84%-a fogadott az elmúlt 1-3 évben gyakorlatra tanulót szakmunkás képzésből. A megkérdezett osztrák vállalkozások 34,6%-a alkalmazott szakmunkás tanulót. Technikus képzésből a magyar vállalkozások 14,47%-a fogadott tanulót, HTL képzésből pedig az ausztriai vállalkozások 34,62%-a. A magyar válaszadók 13,16%-a vett fel egyetemről érkező hallgatót gyakorlati céllal normál képzésről. Duális képzésről a vállalkozások 7,89%-a fogadott diákot. Ausztriában egyetemről a válaszadó vállalkozások 23,1%-a alkalmazott hallgatót.

A kutatásban nyitott kérdéssel vizsgáltuk, hogy a munkaadók milyen készségeket, adottságokat várnak el szakmunkások felvételekor a jelentkezőktől. Magyarországon a leggyakrabban említett tulajdonság a motiváltság, szakmai elhivatottság, amely az említések 23,44%-ában megjelent. Ezt követte a szakértelem és gyakorlat (21,88%), az önálló munkavégzés (10,94%) majd a szakképzettség (7,81%). Az említésre került szempontok között szerepel még a precizitás, megbízhatóság, csapatmunkára való hajlandóság, fegyelem, innovativitás, jó problémamegoldó készség.

A kérdés megválaszolásakor az osztrák vállalkozásvezetők egyetértettek magyar kollégáikkal és hasonló tulajdonságok fontosságát hangsúlyozták:

- szakértelem, gyakorlat (32,69%)
- törekvés, dolgozni akarás, motiváltság, szakmai elhivatottság (17,31%)
- csapatmunkára való hajlandóság (11,54%)
- önálló munkavégzés (7,69%)
- megbízhatóság (7,69%)

A szakképzettség szükségességét mind ausztriai mind magyar viszonylatban felülírta gyakorlati tapasztalat. Az osztrák vállalkozásoknál megjelenik a német nyelvtudás iránti igény, utalva itt a határmenti munkavállalási gyakorlatra.

Technikusok felvételekor hasonló szempontokat tartanak szem előtt a vállalatvezetők, mint szakmunkások felvételekor. A legfontosabb a gyakorlat, a motiváltság, az önálló munkavégzés. Megjelenik az idegen nyelvtudás (angol és német), és mélyebb szakmai ismeretek (pl. anyagismeret) iránti igény. A magyar vállalkozások a szakmai nyelv használatát fontosnak tartják, és szakmai idegen nyelvismeretet fontos felvételi szempontként említik.

A diplomás faipari munkavállalók esetében szintén a szakértelem, gyakorlat, önálló munkavégzés, motiváltság, megbízhatóság a legfontosabb felvételi szempont, de megjelenik az irányítási készség vagy a matematikai és természettudományos ismeretek iránti igény is. Az osztrák válaszadók véleménye ez esetben sem különbözött a magyar vállalkozások által is megadott igényektől.

A faiparos munkaerőfelvételkor jellemző problémákról szintén nyitott kérdés segítségével kérdeztük a válaszadókat. Mind az osztrák mind a magyar oldalon jellemző a szakképzett munkaerő hiánya, kevés tapasztalattal és alapvető szakmai hiányosságokkal rendelkeznek a jelentkezők. Gyakorlatilag problémaként jelölték valamennyi, a munkaerőfelvételnél szükségesnek jelzett tényező hiányát.

A magyar vállalkozások emellett Ausztria munkaerőelszívó hatását és azt, hogy a magyar munkavállalók osztrák béreket várnak a hazai munkáért is. Ausztriában problémaként jelezték, hogy a fiúk eltűnnek az asztalos szakmából, sokszor lányok jelentkeznek (NDU végzettséggel) a meghirdetett pozíciókra. A jelentkezők nincsenek felkészülve a rájuk váró terepi munkára,

az iskolapadból kikerülve hamis elvárásokkal érkeznek a munkahelyre, hiányzik a szakmai alázat, motiváltság és szorgalom.

A válaszadók egytől ötig terjedő skálán értékeljék a faipari szakképzésben végzettség képességeit az általunk megadott szempontok szerint, ahol az ötös érték jelentése kiváló volt.

Magyarországon valamennyi szempont közepes értékelésnél rosszabbul szerepelt. A számítógépes ismeretek és a csapatmunkára való képesség a legjobbra értékelt tulajdonságok 2,75-ös illetve 2,54-es átlaggal. Leggyengébben szerepelt a kreatív gondolkodás és problémamegoldás (1,86 átlag), illetve a rendszerszemlélet és gazdasági ismeretek (1,91). A munkához való hozzáállás 2,03, a szakmai tudás pedig 2,21 átlagokkal szerepelnek a listában.

Ausztriában magasabbra értékelték a pályakezdők képességeit, de az értékelések átlaga még így is a négyes szint alatt maradt. A legjobban szereplő tényezők a csapatmunkára való képesség (3,91), a számítógépes ismeretek (3,64), a szakmai tudás (3,64) és a munkához való hozzáállás (3,59) voltak. Leggyengébben a gazdasági ismeretek (2,82), a kreatív problémamegoldás (3,00) szempontok szerepeltek. A kommunikációs készség 3,32, a rendszerszemlélet pedig 3,29 átlagértékelést kapott.

Mind osztrák mind magyar oldalon a szakképzés fejlesztésére tett javaslatok között kiemelt helyen szerepel a gyakorlati oktatás erősítése. A szakképzés fejlesztésétől várják a válaszadók a munkára való nevelést, motiválást is, habár megjelent a válaszok között a szülők szerepének hangsúlyozása is. A problémamegoldási készség és a rendszerszintű szemlélet kiemelten fontos a válaszadók számára. Említették a tanárok motiválását és kompetenciafejlesztését. Ausztriában az egyik válaszadó javaslata szerint olyan tanárookra lenne szükség, akik maguk is vállalkozóként vagy vállalkozásban egyaránt dolgoznak. Magyarországon tanulói szerződésekkel javasolják a végzett diákokat az országban tartani. Felmerült az is, hogy felvételi, vagy szigorúbb felvételi kell a faipari iskolákba, mert alapkészségekkel nem rendelkeznek a tanulók, de ez már az általános iskolákból érkezve is látszódik. A projektszintű gondolkodás és a tananyagfejlesztés (cégek bevonásával), illetve a vállalkozásokkal közös projektek megjelenése az oktatásban szintén elvárásként fogalmazódik meg az iskolák felé.

A szakképzésben végzettek vizsgálata után arra kértük a válaszadókat, hogy egytől ötig terjedő skálán értékeljék a mérnökképzésben végzettek képességeit az általunk megadott szempontok szerint, ahol az ötös érték jelentése kiváló volt.

A magyar válaszadók a felsőfokú végzettséggel rendelkező pályakezdőket valamivel jobb képességűnek tartják a vizsgált szempontok mentén a szakképzésben végzettekhez viszonyítva. A számítógépes ismeretek 3,78-as átlagértékelést kapott, amelyet a munkához való hozzáállás (3,18), a kommunikációs készség (3,16), a csapatmunkára való hajlandóság (3,16), a rendszerszemlélet és szakmai tudás (mindkét szempont 3,02-es átlagértékeléssel szerepel), a kreatív problémamegoldás (2,94) követtek. A legkevésbé jónak értékelt készségek a vezetői készségek (2,56) és a gazdasági ismeretek (2,86).

Ausztóriában a HTL végzettségűek esetében, a szakképzéshez hasonlóan, nagyobb elégedettséget tapasztaltunk, mint a magyar vállalkozók esetében. Az értékelések átlagai hármas és négyes között mozognak. Legkevésbé a gazdasági ismeretekkel (3,14), a rendszerszemlélettel (3,32), a kreatív problémamegoldással (3,41) elégedettek a válaszadók. Jó értékelést kapott a munkához való hozzáállás (3,59), a kommunikációs készség (3,64), a csapatmunkára való képesség (3,77). Leginkább a szakmai tudással (3,86) és számítógépes ismeretekkel (4,14) elégedettek a HTL-ben végzettekkel az osztrák vállalkozók.

A nyitott kérdésre adott válaszok szerint a magyar mérnökképzés esetében a gyakorlati oktatás erősítése lehetne a fejlesztési cél (37,7% említési gyakoriság). Ehhez kapcsolódóan említették a hallgatók céges projektekbe történő bevonását (13,11%), az önállóságra, problémamegoldásra történő nevelést (8,2%), az ipar elvárásainak megfelelő tananyagfejlesztést, aktualizálást (6,56%) és ehhez kapcsolódóan az új technológiák beszerzését és oktatást a képző intézményekben (6,56%). A nyelvismeret (szakmai nyelvvizsga), kulturális ismeret, emberség szempontok ugyanúgy megjelennek, mint a különböző szakmai tárgyak (faipari és gazdasági) fejlesztése iránti igény.

Ausztóriában a HTL képzések kapcsán ismét a gyakorlati oktatás erősítése (34,78%), a céges gyakorlat és projektekbe történő bevonódás (21,74%) vezeti az említési listát. A gazdasági ismeretek, valós üzleti modellek bemutatása iránti igényt hangsúlyozzák a vállalkozások. Említették a szociális kompetenciák fejlesztésének szükségességét, a problémamegoldó technikák elsajátítását és olyan tanárok alkalmazását, akik ipari tapasztalattal rendelkeznek.

A kutatásban a válaszadók egytől négyig terjedő skálán értékelték mennyire tartják fontosnak a faipari oktatásban a pályaaorientációs tevékenységet. A válaszadáskor a négyes jelentése

nagyon fontos volt. Magyarországon 69 válaszadó értékelésének átlaga 3,42, a szórás 0,604, a variancia 0,365 volt. Az értékek 1-4 között mozogtak.

Ausztriában 24 válaszadó értékelésének átlaga 3,5, a szórás 0,59, a variancia 0,348 volt. Az értékek 2-4 között mozogtak. A magyar vállalkozásvezetők véleménye szerint a pályaeorientáció a vállalkozások feladata is. A válaszadók 52%-a jelölte ezt a válaszkategóriát igaznak. Szintén 52%-ban említették az általános és középiskolák részvételét, amit 41%-kal a szülők követtek. Kamarák, állami szervezetek, nonprofit szervezetek a válaszadók véleménye szerint kevésbé jelentősek a pályaeorientáció szempontjából.

Ausztriában elsősorban az iskoláknak (73,06%), a szülőknek (69,23%) és ezt követően a vállalkozásoknak (65,38%) tulajdonítanak szerepet a pályaeorientációs tevékenységben. Őket a nonprofit szervezetek (38,46%), a kamarák (19,23%) és az állami szervezetek (19,23%) követik.

Magyarországon a legtöbb cégnek (46,05%) gyakorlati képzésen keresztül volt kapcsolata a szakképző helyekkel. Említették még a pályaeorientációt (25%), az elméleti oktatást (11,84%) és Bázisiskola Hálózatot (9,21%). Az Ágazati Készség Tanács az említések 7,89%-ban, a tananyagírás 1,32%-ában szerepelt. Ausztriában a Bázisiskola Hálózati rendezvények voltak a leggyakrabban említett kapcsolati formák (42,31%). A gyakorlati képzést a cégek 34,62%-a, az elméleti oktatást 23,08%-a említette. Ez esetben is a tananyagírás (7,69%) volt a legkevésbé jellemző kapcsolati forma.

A duális képzés fejlesztésére a magyar vállalkozók a következőket javasolták:

- a vállalkozások képzési ismereteinek növelése
- angol
- ne kelljen magas ösztöndíjat fizetni a cégeknek
- alapszinten kezdjék motiválni a diákokat
- szakemberek tanítsák őket a munkára
- növelni kell a résztvevő vállalkozások számát
- több színvonalasabb gyakorlat

Az osztrák válaszadók által megadott fejlesztési lehetőségek:

- foglalkoztatási esélyek ismertetése, karrierutak megadása
- céges előadások életutakról
- informatikai tudás bővítése
- nyelvtudás bővítése
- minden kompetenciaterületen fejlesztésre van szükség, szociális és szakmai területen is

A kutatásban, a projekt rövid bemutatását követően, arról kérdeztük a válaszadókat, hogy részt vennének-e az EDUWOOD platform megvalósításában?

A magyar válaszadók 50,67%-át, az osztrák válaszadók 19,23%-át határozottan érdekli az EDUWOOD projektben való részvétel, 46,15%-uk kért még információt.

Azon válaszadók, akik használnák a platformot elsősorban a vállalati problémák mentén felvetett hallgatói, tanulói workshopokon vennének részt, vagy a vállalat által kiírt témában szerveznének versenyeket. A magyar vállalkozások 23,68%-át érdekelné munkaerőközvetítő funkció, és ugyanennyien jelölték a gyakorlati hely közvetítő funkciót is. A tudásmegosztás 18,42%-ban volt említésre méltó funkció. Az osztrák vállalkozások ezzel ellentétben elsősorban tudásmegosztásra (100%) használnák szívesen a platformot, de érdekesek számukra a vállalati problémák felvetése mentén szervezett workshopok (80%) is. A munkaerő közvetítés és a vállalat által kiírt témában szervezett versenyek 60%-os említési gyakorisággal szerepelnek a funkciólistán. A gyakorlati hely kereső szolgáltatás a legkevésbé igényelt az osztrák vállalkozások körében, említési gyakorisága 20%.

Melléklet: a kutatásban használt eszközök

Online Platform iránti attitűd vizsgálat online megkérdezés keretében diákok körében

Eduwood Skillshare Platform

1 Melyik intézménybe jársz?

Tipppek a kérdéshez: *Válassz egy választ*

☐ Zalaegerszegi SZC Deák Ferenc Technikum	☐ Kiszálkövi ASZC Roth Gyula Mezőgazdasági Szakközépiskola	☐ Soproni SZC Handler Nándor Technikum	☐ VMSZC Eötvös Loránd Szakképző Iskola
☐ Vas Megyei SZC Hefele Menyhért Építő-és Faipari Szakgimnázium és Szakközépiskola	☐ Zsigmondy Vilmos Technikum	☐ Soproni Egyetem Simonyi Károly Kar	☐ egyik sem

2 Milyen képzésen tanulsz?

Tipppek a kérdéshez: *Válassz egy választ*

- ☐ faipari technikus ☐ asztalos ☐ kárpitos ☐ egyik sem

3 Milyen képzésen tanulsz?

Tipppek a kérdéshez: *Válassz egy választ*

- ☐ Faipari mérnök ☐ Ipari termék- és formatervező mérnök ☐ Építőművész ☐ Formatervezés ☐ Építész- faépítészeti specializáció
- ☐ egyik sem

4 Melyik évben születted?

Tipppek a kérdéshez: *pl. 2000*

5 Nemed:

Tipppek a kérdéshez: *Válassz egy választ*

- ☐ férfi ☐ nő

6 Az alábbiakban két ellentétes állítást mutatunk be. Kérlek jelöld meg, hogyan jellemeznéd magad inkább a kettő közül?

	-3	-2	-1	0	1	2	3
iskolai kötelezettségeim elvégzése után nem szakmai tartalmakat olvasni/nézni/hallgatni	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
iskolai kötelezettségeim elvégzése után szívesen fejlesztem magam szakmai tartalmakkal (inspirálódok, nyitott vagyok versenyekre, workshopokra, projektmunkákra)							

7 Mi motivál/motiválna abban, hogy több időt tölts szakmai infók gyűjtésével?

Típek a kérdéshez: Válassz egy vagy több választ

☐ tanulmányi eredményemet befolyásolja ("5-ért")	☐ igazoló dokumentációt szerez vele	☐ személyes fejlődés	☐ karriercélok
☐ elismerés szakmai személyektől	☐ tárgyi eredmények pl.: nyeremény játék	☐ nem tudom	☐ semmi nem motivál
☐ egyéb, éspedig:	____		

8 Honnan gyűjtesz ötleteket, új tudást, információkat a választott szakmád területén?

Típek a kérdéshez: Válassz egy vagy több választ

☐ tanulmányok, szakcikkek	☐ szakmai blogok	☐ szakmai videók	☐ közösségi média felületek pl.: Facebook, Pinterest, Instagram	☐ online konferencia, online szeminárium
☐ konferenciák	☐ kiállítások	☐ szakmai versenyek	☐ szakmai workshopok	☐ tanáraimtól
☐ diáktársaimtól	☐ nem töltök időt szakmai plusz információk gyűjtésével			
☐ egyéb	____			

9 Mennyire értesz egyet az alábbi kijelentésekkel?

Típek a kérdéshez: (1- egyáltalán nem értek egyet, 2- nem értek egyet, 3- igen is, meg nem is, 4- egyetértek, 5- teljes mértékben egyetértek)

	1	2	3	4	5	nem tudom
Nyitott vagyok a közös alkotásra online projekt munkák keretében.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Szívesen nézek szakmai online videókat tudás bővítés miatt.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kedvelem az online tanórákat, amikor tanár jelenlétével (előadás, videók magyarázata) folyik az oktatás.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

10 Milyen idegen nyelvet vagy nyelveket tanulsz?

Tipppek a kérdéshez: Válassz egy vagy több választ

- ☐ angol
 ☐ német
 ☐ nem tanulok idegen nyelvet
 ☐ nincs válasz/nincs adat
- ☐ egyéb, éspedig:

11 Most gondolj az előző kérdésben megjelölt fő idegen nyelvre.

Tipppek a kérdéshez: Kérlek válassz ki a hozzád legjobban illő állítást.

- ☐ Nincs kellő tudásom, ahhoz, hogy bárkivel is idegen nyelven beszéljek.
 ☐ Tudok, de nem szeretek idegen nyelven beszélni.
 ☐ Szívesen beszélek más idegen nyelven külföldiekkel.

12 Tegyük fel, hogy létezne olyan nemzetközi szakmai platform, ahol bekapcsolódhatsz faipari, bútorigari szakmai képzésekbe, workshopokba, közös projektekbe. Nyitott lennél-e ennek használatára?

Tipppek a kérdéshez: Válassz egy választ

- ☐ Igen
 ☐ Nem
 ☐ Nem tudom

13 Mi készítetne a nemzetközi szakmai platform használatára?

Tipppek a kérdéshez: Válassz egy vagy több választ

- ☐ idegennyelv tudás erősítése
 ☐ korombeliekkel való együttműködés
 ☐ megismerni a többi résztvevőt
 ☐ megismerni egymás kultúráját
- ☐ új és hasznos tudást szerezni
- ☐ egyéb, éspedig:

14 Miért? Kérlek indokold válaszodat!

A tervezett osztrák-magyar fa- és bútorigari platform egy tehetségmegosztó, közösséget építő online platform, ahol a határ mentén élő magyar és osztrák diákok és tanárok tölthetnek fel videókat, projektötleteket, közös projekteket indíthatnak, és ezek megvalósításához csapatokat is szervezhetnek.

15 A platform melyik funkcióját használnád?

Tipppek a kérdéshez: *Válassz egy vagy több választ*

- ☐ szakmai videókat töltenék fel
- ☐ diákok szakmai videóit nézném
- ☐ tanárok szakmai videóit nézném
- ☐ projektet indítanék, ahhoz csapatot szerveznék
- ☐ mások által indított projektekhez csatlakoznék csapalmunkára
- ☐ képzéseket keresnék és azokon vennék részt
- ☐ egyéb workshopokon vennék részt
- ☐ egyiket sem az említettek közül
- ☐ egyéb, éspedig:

16 Milyen témájú videókat néznél?

17 Hány percet töltenél egy videó megnézésével?

Tipppek a kérdéshez: *Válassz egy választ*

- ☐ max. 5 perc ☐ 6-10 perc ☐ 11-15 perc ☐ 16-20 perc ☐ 21-30 perc ☐ több mint fél órát
- ☐ nincs válasz/nincs adat

18 Milyen témájú képzéseken vennél szívesen részt?

19 Mennyire fontos Neked, hogy a képzések elvégzéséről tanúsítványt kapj?

☆☆☆☆☆ ☐ / 5

20 Mennyire fontos Neked, hogy a képzéseken neves szakemberektől tanulhass

☆☆☆☆☆ ☐ / 5

21 Melyik állítással értesz egyet?

	-3	-2	-1	0	1	2	3	
A platform használata során inkább külföldi diákokkal és hallgatókkal szeretnék dolgozni	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	A platform használatakor inkább magyar diákokkal és hallgatókkal szeretnék dolgozni
A platform használatakor inkább külföldi előadóktól szeretnék tanulni.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	A platform használatakor inkább magyar előadóktól szeretnék tanulni.

Felmérés az online platformmal kapcsolatos attitűdökről tanárokkal és egyetemi oktatókkal készített online interjúk segítségével

A Faipari Tudományos Alapítvány és az Institut für Innovations- und Trendforschung (IITF) EDUWOOD projektjében egy osztrák-magyar határmenti fa- és bútortipari online oktatási platformot fejleszt. Ennek részeként az oktatási rendszerek vizsgálata és igényeknek megfelelő fejlesztési javaslatok megfogalmazása feladatunk.

KÖSZÖND MEG A VÁLASZADÓNAK, HOGY NYITOTT A BESZÉLGETÉSRE. RÖVIDEN FOGLALD ÖSSZE, HOGY MI FOG TÖRTÉNNI, HANGSÚLYOZD AZ ŐSZINTE VÁLASZOK FONTOSSÁGÁT. ÁLLAPODJATOK MEG, HOGY TEGEZŐDNI VAGY MAGÁZÓDNI FOGTOK!

Rövid bemutatkozás, a projekt rövid ismertetése (5 percben, saját összefoglalóval nem kell felolvasni!) (ADD ÁT, VAGY KÉPERNYŐN VETÍTSD KI, PPT BEMUTATKOZÁS IS HASZNÁLHATÓ): A projekt megvalósításával a határ régió faépítészeti és bútortipari oktatásának gyakorlatorientált, projektszemléletű fejlesztését támogatjuk. Tevékenységeink között szerepel egy olyan struktúra, szabály- eszközrendszer felvázolása, amely az intézményesített, hosszútávú faépítészeti és bútortipari területhatármenti oktatási együttműködésének feltétele. Tömeges online (MOOC) kurzusok megvalósítása mellett létrejön egy közös, online oktatási platform, melynek célja az ismeretmegosztás („skill share”). Közösségépítéssel tervezzük a diákság motiváltságának növelését, „élmények nyújtását az oktatásban”. Pályaorientációs céllal szakköröket, munkahely bemutatokat és nyári táborokat szervezünk általános iskolásoknak. Céljainkat 6 oktatási intézmény, 20 KKV és 120 fő új oktatási rendszerben résztvevő bevonásával valósítjuk meg. A projektpartnerek a határmenti faépítészeti és bútortipari (középfokú és felsőfokú) oktatási intézmények tanárai, oktatói és diákjai számára kínálnak szolgáltatást, teremtik meg az összefogást, együttműködési szerződések megkötésével korábbi projektek tapasztalataira építve.

Az EDUWOOD online platform tervezett funkciói:

- (1) tudásmegosztás: oktatók, tanulók, vállalkozások által feltöltött tananyagok, rövid videók, vállalkozói előadások
- (2) a platform által nyújtott közösségépítés által közös kurzusok indítása (amit több intézmény diákja felvehet)

- (3) vállalati problémák felvetése mentén workshopok szervezése tanulókkal, hallgatókkal, oktatókkal
- (4) vállalat által kiírt témában (pl termékfejlesztés, innováció, stb..) versenyek szervezése
- (5) duális gyakorlati képzésről információ megosztás
- (6) gyakorlati hely közvetítő, kereső szolgáltatás
- (7) munkaerő közvetítés

1. Résztevő bemutatkozása [5 perc]

Kérjük meg az interjúalanyt, hogy mutakozzon be! Szempontok legyenek: munkhely, oktatási tapasztalatok.

2. Határmenti együttműködéssel szembeni attitűdök [20 perc]

Kulcskérdés	Segítő kérdések
Korábbi tapasztalatok	Oktatás területén volt már korábban határmenti (osztrák-magyar) tapasztalata? Ha igen, milyen tevékenység kapcsán? Mit gondol összességében pozitív vagy negatív ez a tapasztalat? Miért? Milyen problémákkal szembesült? és milyen eredményeket tapasztalt? Mennyire ismeri Ön az osztrák faipari oktatási rendszert? Ha valamennyire ismeri, mit gondol az osztrák rendszerről? Lát olyan példát, jó gyakorlatot az osztrák faipari oktatásban, amit Ön szerint a magyarok átvehetnének? ... és mit gondol a magyar faipari oktatási rendszerről? ... a saját területén. Mi az erőssége?

	... és a gyengesége? Milyen fejlesztési lehetőségeket lát? ... és milyen korlátokat?
EDUWOOD projekttel szembeni attitűdök	Mit gondol, a bevezetőben bemutatott EDUWOOD projekt határ-menti vonatkozásairól? Ön szerint milyen eredményeket hozhat a megvalósítás <u>határ-menti</u> vonatkozásban? ... és problémákba ütközhet? Most az <u>online</u> oktatás és online oktatási felületek használata kapcsán kérdezem. Inkább pozitív vagy inkább negatív tapasztalatai vannak? Miért? Mit gondol a tervezett online tehetségmegosztó és határ-menti közösségépítésre szolgáló platformon hogyan fog működni az <u>online</u> problémamegoldás, projektfeladatok megoldása? ... Miért? Milyen problémákat prognosztizál az <u>online</u> megoldás miatt? ... és Ön hogyan előzné meg/oldaná meg azokat? Vannak előnyei az <u>online</u> projektfeladatoknak, workshopoknak? Ha igen, mik azok? Mit gondol megvalósítható az az ötlet, hogy a képzési struktúrák tanulmányozását követően pl. tantárgy szinten egy-egy közösen oktatott (projektfeladat megvalósítását célzó) tantárgy kerüljön beépítésre az érintett osztrák-magyar intézmények tanterveibe? ... ha igen ez milyen szinten (közép vagy felsőfokú oktatás, vagy mindkettő szintjén)? ... vagy célravezetőbb lenne ezt ad-hoc, fakultatív módon meghirdetve egy-egy projektfeladatra öszpontosítva az iskolák laza együttműködési rendszerét kialakítva megvalósítani?

	A bevetőben összefoglaltuk a tervezett online rendszer funkcióit. ITT MÉG EGYSZER FELSOROLHATOD. Mi a véleménye ezekről? KÉRDEZD EGYENKÉNT, ILLETVE FIGYELD, HOGY VALAMENNYI FUNKCIÓT VÉLEMÉNYEZZE! Pozitív vagy negatív a vélemény? Miért? Mit javasol, milyen funkciók legyenek még? Ön szerint hogyan motiválhatók a diákok a platform használatára? ... és a tanárok? ... és a vállalkozások?
--	---

3. Lehetséges együttműködési formák [10 perc]

Kulcskérdés	Segítő kérdések
Lehetséges együttműködési formák EDUWOOD	Az Ön iskolája részt venne egy ilyen határ-menti együttműködésben? Ha nem, miért nem? Ha igen, milyen együttműködési formát javasol? Milyen szerepet vállalna az Önök iskolája? ... és milyen elvárásokat fogalmazna meg? Milyen előnyöket vár a projekthez való csatlakozástól? Milyen problémák léphetnek fel az együttműködés során? ... ezt/ezeket hogyan lehetne megelőzni? ... vagy kezelni?

4. Kommunikációs javaslatok[5 perc]

Kulcskérdés	Segítő kérdések
Kommunikációs javaslatok	Most arra szeretnék kérni, hogy a képzeljék el, hogy Önök az EDUWOOD projekt megvalósítói. Hogyan győznék meg az egyes célcsoportokat – diákok, oktatók/pedagógusok - a platform használatáról, hogyan ismertetnék meg és fogadtatnák el Velük az új online oktatási rendszert? Kérem, adják meg: - milyen üzenetet fogalmaznának meg a diákok. 2. oktatók/pedagógusok - milyen kommunikációs eszközzel érnék el az egyes célcsoportokat: 1. diákok. 2. oktatók/pedagógusok

5. LEZÁRÁS

Köszönjük a részvételt, hangsúlyozzuk, hogy mennyire hasznos volt számunkra a beszélgetés.

Lakossági kutatás a diákság körében

Eduwood-Pályaválasztás- Tanuló

Tisztelt Uram vagy Hölgyem,

Kérem, szánjon néhány percet az idejéből
az alábbi kérdőív kitöltésére.

Kedves Diákok!

A Faipari Tudományos Alapítvány (Sopron) és az Institut für Innovations- und Trendforschung (Graz) közös projektje, az EDUWOOD keretében pályaaorientációs szakkörök, munkahelyeket bemutató tanulmányutak és természettudományos nyári táborok kerülnek megvalósításra. A programok célja, hogy **segítse a fiatalok pályaválasztási döntéseit, önmaguk megismerését és a különböző szakmák bemutatását**. Fontos számunkra a te véleményed megismerése is, ezért kérjük, vegyél részt egy rövid kutatásban. A kérdőív kitöltése körülbelül 5 percet vesz igénybe.

A kutatás során személyes adatot nem kérünk tőled, és semmilyen olyan adatot nem rögzítünk, amely alapján később beazonosíthatóvá válhatnál. A visszaérkezett válaszokat kizárólag összesítve, statisztikai adatokként használjuk fel.

Köszönjük, hogy részt veszel!

1 Korod

Tipppek a kérdéshez: *Válasszon egy választ*

☐ 15 éves vagy annál fiatalabb vagyok ☐ 16 ☐ 17 ☐ 18 ☐ 19 éves vagy idősebb vagyok

2 Melyik megyében laksz?

Tipppek a kérdéshez: *Válasszon egy választ*

☐ Győr-Moson-Sopron megye ☐ Zala megye ☐ Vas megye ☐ egyik sem a fenti említettek közül

3 Oktatási intézmény tanulója vagyok.

Típek a kérdéshez: *Válasszon egy választ*

- ☐ Igen ☐ Nem

4 Nemed

Típek a kérdéshez: *Válasszon egy választ*

- ☐ fiú ☐ lány

5 Milyen iskolába jársz?

Típek a kérdéshez: *Válasszon egy választ*

- ☐ Gimnázium
 ☐ Szakközépiskola
 ☐ Szakgimnázium
 ☐ Technikum (érettségi + technikus képesítő vizsga)
 ☐ Szakképző iskola (szakmai vizsga)

6 Miért ezt a középiskola fajtát választottad?

Típek a kérdéshez: *Válasszon egy vagy több választ*

☐ Mert jó az iskola hírneve.	☐ Mert az iskola közel van lakóhelyemhez.	☐ Mert szüleim ezt javasolták.	☐ Mert testvérem is oda járt.
☐ Mert általános iskolai tanárok javasolták.	☐ Mert a barátaim is ide szerettek volna járni.	☐ Mert minél hamarabb szakmát akartam szerezni.	☐ Mert innen könnyű továbbtanulni.
☐ Mert máshova nem vettem fel.	☐ Mert olyan képzést biztosít, amivel később biztosan foglalkozni szeretnék.	☐ Mert speciális, egyedi képzést biztosít. (pl. nyelvi előkészítő)	

7 Ha újra kéne iskolát választanod, újra ugyanígy döntenél?

Típek a kérdéshez: *Válasszon egy választ*

- ☐ Ugyanabbe az iskolába jelentkeznék, nem váltanék tagozatot, szakmát, szakirányt.
 ☐ Ugyanabbe az iskolába jelentkeznék, de váltanék tagozatot, szakmát, szakirányt.
 ☐ Más iskolába jelentkezék, de ugyanarra a tagozatra, szakmára, szakirányra.
 ☐ Másik iskolába, és másik tagozatra, szakra, szakirányra jelentkeznék.

A következőkben a láipari képzések kerülnek a középpontba.

8 Faiparral kapcsolatos képzésen tanulsz? (asztalos, ács, kárpitos.....)

Tipppek a kérdéshez: *Válasszon egy választ*

☐ Igen ☐ Nem

9 Melyik szakmát tanulod a felsoroltak közül?

Tipppek a kérdéshez: *Válasszon egy választ*

☐ asztalos ☐ kárpitos ☐ ács ☐ faipari technikus

☐ egyéb:

10 Miért választottad ezt a szakmát?

11 Mi jut eszedbe az asztalos szakmáról, emberekről? Kérlek írd le első gondolataidat néhány szóban, mondatban!

12 Mi jut eszedbe a bútorkárpitos szakmáról, emberekről? Kérlek írd le első gondolataidat néhány szóban, mondatban!

13 Mi jut eszedbe az ács szakmáról, emberekről? Kérlek írd le első gondolataidat néhány szóban, mondatban!

14 Mi jut eszedbe a faipari mérnök szakmáról, emberekről? Kérlek írd le első gondolataidat néhány szóban, mondatban!

15 Dolgozik/Dolgozott-e édesapád vagy édesanyád faiparhoz köthető területen?

Tipp: a kérdéshez: *Válasszon egy választ*

☐ Igen ☐ Nem

16 Szeretnél-e továbbtanulni?

Tipp: a kérdéshez: *Válasszon egy választ*

☐ Igen ☐ Nem ☐ Nem tudom

17 Választanál-e továbbtanulásnál faipari szakmát? (faipari mérnök, építész faipari főkusszal, ipari formatervező)

Tipp: a kérdéshez: *Válasszon egy választ*

☐ Igen ☐ Nem ☐ Nem tudom

18 Milyen képzésre járnál szívesen?

Tipppek a kérdéshez: *Válasszon egy vagy több választ*

- ☐ Faipari mérnök
 ☐ Ipari termék- és formatervező mérnök
 ☐ Építőművész
 ☐ Formatervezés
 ☐ Építés- faépítészet specializáció
- ☐ nincs válasz / nincs adat
- ☐ Egyéb:

19 Miért szeretnél diplomát szerezni? Kérjük, jelöld be a számodra legfontosabb állításokat.

Tipppek a kérdéshez: *Válasszon egy vagy több választ*

- ☐ Diplomával jobban lehet keresni.
 ☐ Elismert, magas presztízsű foglalkozásom legyen.
 ☐ Jobb karrierlehetőségeim legyenek.
 ☐ Hogy képezzem magam, elmélyítsem a tudásomat.
- ☐ Családi elvárás a diploma.
 ☐ Hogy sokféle kapcsolatot alakítsak ki.
 ☐ Nem igazán tudom, hogy mi legyen velem, de addig is inkább továbbtanulok.
 ☐ Társadalmi elvárás már a diploma.
- ☐ Egyéb:

20 Milyen hatással van továbbtanulási szándékodra a vírushelyzet?

Tipppek a kérdéshez: *Válasszon egy választ*

- ☐ Kevésbé van kedvem továbbtanulni.
 ☐ Nem változott.
 ☐ A bizonytalanság miatt inkább tanulok még, magamat fejlesztem.

Lakossági kutatás a szülők körében

Interreg AT-HU Projekt 166 Eduwood

Kedves Résztvevő!

A Faipari Tudományos Alapítvány (Sopron) és az Institut für Innovations- und Trendforschung (Graz) közös projektje, az EDUWOOD keretében pályorientációs szakkörök, munkahelyeket bemutató tanulmányutak és természettudományos nyári táborok kerülnek megvalósításra.

A programok célja, hogy segítsék a gyermekek pályaválasztását, önmagunk megismerését és a különböző szakmák bemutatását. A kérdőív kitöltése körülbelül 8-10 percet vesz igénybe. A kutatás során személyes adatokat nem kérünk Öntől, illetve semmilyen olyan adatot nem rögzítünk, amely alapján Ön a későbbiek során beazonosíthatóvá válhat. A visszaérkezett válaszokat kizárólag összesítve, statisztikai adatokként használjuk fel.

Köszönjük részvételét!

1 Melyik megyében lakik Ön?

Tipppek a kérdéshez: *Válasszon egy választ*

☐ Győr-Moson-Sopron megye ☐ Zala megye ☐ Vas megye ☐ egyik sem a fenti említettek közül

2 Nevel Ön 10-14 éves korú gyermeket/gyermeket?

Tipppek a kérdéshez: *Válasszon egy választ*

☐ Igen ☐ Nem

3 Hány 10-14 éves gyermeke van?

Tipppek a kérdéshez: *Válasszon egy választ*

☐ 1 ☐ 2 vagy több

Ha kettő vagy több gyermeke van a megadott korosztályban, kérem mostantól kezdve a válaszait az iskolaválasztáshoz legközelebb álló gyermekére vonatkozóva töltsse ki.

4 10-14 éves Gyermek neme:

Tipp a kérdéshez: *Válasszon egy választ*

☐ fiú ☐ lány

5 Gyermekeinek....

Tipp a kérdéshez: *Válasszon egy választ*

☐ nincs még konkrét elképzelése.

☐ van elképzelése, melyik szakmában képzei el magát a jövőben. A választott szakma:

6 Mi befolyásolta a gyermeke döntését?

Tipp a kérdéshez: *Válasszon egy vagy több választ*

- ☐ családi példa, minta
- ☐ tudatosan erre tereljük őt
- ☐ műsor, film befolyásolta pl. főző műsor, lakberendezési műsor
- ☐ iskolai tanárai hatása
- ☐ iskolai, pályaválasztási rendezvény hatása
- ☐ barátok hatása
- ☐ közösségi média hatása
- ☐ várható jövedelem
- ☐ a szakma presztízse
- ☐ pontosan nem tudom, a gyerek maga döntött
- ☐ nincs válasz/ nincs adat
- ☐ egyéb, éspedig

7 Ön szerint mi alapján kell(ene) gyermekének választania, melyik a legfontosabb?

Tipp: a kérdéshez: *Változtassa meg a sorrendet az Ön preferenciája szerint (1. - legfontosabb, utolsó - legkevésbé fontos)*

szakmával elérhető jövedelem

szakma presztízse

örömet lejtje a munkájában

8 Egyetért gyermeke szakmaválasztásával?

Tipp: a kérdéshez: *Válasszon egy választ*

☐ igen

☐ szerintem a következő szakma jobban illene hozzá, éspedig...

9 Miért gondolja így? Kérem indokolja meg!

10 Ön szerint a lent felsorolt szereplők milyen mértékben befolyásolja vagy befolyásolta gyermekét a pályaválasztásával kapcsolatban?

Tipp: a kérdéshez: *Jelöljön ki egy választ minden sorban*

	1-egyáltalán nem befolyásolja	2-inkább nem befolyásolja	3-befolyásolja is, meg nem is	4-inkább befolyásolja	5-teljes mértékben befolyásolja	nincs válasz/nincs adat
általános iskolai tanárok	☐	☐	☐	☐	☐	☐
gyermekem barátai	☐	☐	☐	☐	☐	☐
községi média	☐	☐	☐	☐	☐	☐
magántanárok (pl. iskolán kívüli szakkör, edzés, magánóra)	☐	☐	☐	☐	☐	☐

szülők	☐	☐	☐	☐	☐	☐
testvér, testvérek	☐	☐	☐	☐	☐	☐

11 Milyen iskolatípusban képzei el gyermeke továbbtanulását?

Tipp a kérdéshez: Válasszon egy vagy több választ

- ☐ szakképző iskola, régi nevén szakközépiskola (szakmai vizsga)
 ☐ technikum, régi nevén szakképző iskola (érettségi + technikus képesítő vizsga)
 ☐ gimnázium (érettségi)

12 Miért a fenti kiválasztott iskolát tartja a legjobbnak?

Tipp a kérdéshez: Válasszon egy vagy több választ

- ☐ ilyen iskolába jártam én is
 ☐ ez illik a képességeihez legjobban
 ☐ hamarabb elkezdhet dolgozni
 ☐ hiányszakmát tanulhat, így ez biztos megélhetést jelent
- ☐ magas fizetésű álláshoz juthat
 ☐ önállóságra és függetlenségre nevel
 ☐ egyik sem
- ☐ egyéb, éspedig:

Továbbiakban a különböző szakmák megítéléséről teszünk fel kérdéseket.

13 Ön véleménye szerint mennyire keresnek jól a következő foglalkozást végző munkavállalók ? Kérem értékelje 1-től 5-ig terjedő skálán!

Tipp a kérdéshez: Jelöljön ki egy választ minden sorban

	1-nagyon rosszul keres	2-rosszul keres	3-igen is meg nem is	4-jól keres	5-nagyon jól keres	nincs válasz/ nincs adat
Autószerelő	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ács	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Gyári munkás	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Gépészmérnök	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Asztalos	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Önálló kiskereskedő	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Faipari mérnök	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Belsőépítész	☐	☐	☐	☐	☐	☐

14 Ön szerint mennyire becsülik meg az emberek Magyarországon a következő foglalkozásokat?
Kérem értékelje 1-től 5-ig terjedő skálán!

Típek a kérdéshez: *Jelöljön ki egy választ minden sorban*

	1-egyáltalán nem becsülik meg	2- nem becsülik meg	3-igen is meg nem is	4- megbecsülik	5-nagyon megbecsülik	nincs válasz/ nincs adat
Autószerelő	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ács	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Gyári munkás	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Gépészmérnök	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Asztalos	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Önálló kiskereskedő	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Faipari mérnök	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Belsőépítész	☐	☐	☐	☐	☐	☐

15 Támogatná-e, hogy gyermeke asztalosnak tanuljon? Kérem indokolja választát!

16 Támogatná-e, hogy gyermeke kárpitosnak tanuljon? Kérem indokolja választát!

17 Támogatná-e, hogy gyermeke ácsnak tanuljon? Kérem indokolja választát!

18 Támogatná-e, hogy gyermeke faipari technikusnak tanuljon? Kérem indokolja választát!

19 Támogatná-e, hogy gyermeke faipari mérnöknek tanuljon? Kérem indokolja választát!

20 Kérem értékelje 1-től 5 skálán, hogy mennyire ért egyet az alábbi állításokkal.

Tipp: a kérdéshez: *Jelöljön ki egy választ minden sorban*

	1- egyáltalán nem értek vele egyet	2- inkább nem értek egyet	3- semleges véleményen vagyok	4- inkább egyetértek	5- teljes mértékben egyetértek	nincs válasz/nincs adat
Szerintem Magyarországon jól lehet boldogulni szakmunkásként.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Szerintem Magyarországon jól lehet boldogulni diplomásként.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Szeretném, hogy a gyermekem hazánkban boldogulna.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Szeretném, hogy a gyermekem külföldön boldogulna.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Fontosnak tartom, hogy a gyerek teljesen önállóan döntson a továbbtanulásáról.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Bármilyen szeretne lenni a gyermekem azt támogatom.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Én hozom meg a végső döntést az iskolaválasztással kapcsolatban.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

21 Hogyan segíti/segítette gyermeke iskolaválasztását?

Tipp a kérdéshez: Válasszon egy vagy több választ

- ☐ elkísérem iskolai nyílt napokra
- ☐ beszélgetek vele az őt érdeklő foglalkozásokról
- ☐ saját munka tapasztalataimról mesélek neki
- ☐ mások munkatapasztalatról mesélek neki
- ☐ bemutatom gyermekemet olyan felnőtteknek, akik a gyermekemet érdeklő munkaterületen dolgoznak, hogy beszélgessenek róla
- ☐ iskolák weboldalait tanulmányozom
- ☐ megismerem gyermekem barátainak pályaválasztási elképzeléseit
- ☐ egyéb, észpedig:

22 Mit gondol gyermeke pályaválasztási döntéséről ?

Tipp a kérdéshez: Válasszon egy választ

- ☐ Az első választás után is mindig lehet újra tanulni.
- ☐ Az első választás után már nagyon nehezen lehet újat tanulni.
- ☐ Az első választás meghatározza a további életutát.

23 Ön lakhelye:

Tipp a kérdéshez: Válasszon egy választ

- ☐ város
- ☐ község
- ☐ megyeszékhely

24 Ön Születési éve:

25 Ön Neme:

Tipppek a kérdéshez: *Válasszon egy választ*

☐ Férfi ☐ Nő

26 Mi az Ön legmagasabb iskolai végzettsége?

Tipppek a kérdéshez: *Válasszon egy választ*

☐ alapfokú ☐ középfokú ☐ felsőfokú ☐ nincs válasz/ nincs adat

27 Rendelkezik-e Ön, vagy házastársa/élettársa faiparhoz köthető végzettséggel?

Tipppek a kérdéshez: *Válasszon egy választ*

☐ Igen ☐ Nem

28 Dolgozik/Dolgozott-e Ön, vagy házastársa/élettársa faiparhoz köthető területen?

Tipppek a kérdéshez: *Válasszon egy választ*

☐ Igen ☐ Nem

Projekt tervezett tevékenységei iránti igény, illetve oktatási fejlesztési lehetőségek feltárása online megkérdezés keretében a faipari vállalkozók körében

Eduwood-Munkaerőpiac

Tisztelettel köszöntöm!

Kérem, szánjon néhány percet

az alábbi kérdőív kitöltésére.

1 A vállalkozás fő tevékenységi köre:

Típek a kérdéshez: *Válasszon egy választ*

☐ fa- és bútoripar ☐ nem fa-és bútoripar

2 A vállalkozás székhelye:

Típek a kérdéshez: *Válasszon egy választ*

☐ Győr-Ménfőcsanak-Sopron megye ☐ Zala megye ☐ Vas megye ☐ egyéb

3 Jelenleg hány főt foglalkoztat a vállalkozása összesen?

4 Hány fő faipari mérnök vagy egyéb műszaki diplomás?

5 Hány fő a faipari technikus végzettséggel bíró alkalmazott?

6 Hány fő a faipari szakmunkás?

7 A következő két évben terveznek-e foglalkoztatotti létszámbővítést?

Típek a kérdéshez: *Válasszon egy választ*

- ☐ Igen
 ☐ Nem
 ☐ Nem tudom
 ☐ Nincs válasz/nincs adat

8 Milyen területen és hány főt? (Például: termelés és üzemfenntartás, értékesítés, gazdasági, logisztika, cégvezetés, minőségbiztosítás)

9 Milyen módon tervezi a létszámbővítést megoldani? (például: hirdetés, iskolai kapcsolatfelvétel, meglevő munkatárs ajánlása...)

10 Fogadott-e vállalkozásuk szakmai gyakorlatra tanulót/ hallgatót az elmúlt 1-3 évben SZAKMUNKÁS képzésből?

Típek a kérdéshez: *Ha igen, kérjük adja meg, hogy hány főt.*

- ☐ Nem fogadtunk
☐ Igen, fogadtunk x főt:

11 Fogadott-e vállalkozásuk szakmai gyakorlatra tanulót/ hallgatót az elmúlt 1-3 évben TECHNIKUS képzésből?

Típek a kérdéshez: *Ha igen, kérjük adja meg, hogy hány főt.*

- ☐ Nem fogadtunk
☐ Igen, fogadtunk x főt:

12 Fogadott-e vállalkozásuk szakmai gyakorlatra tanulót/ hallgatót az elmúlt 1-3 évben
EGYETEMRŐL, NORMÁL képzésből?

Tipppek a kérdéshez: Ha igen, kérjük adja meg, hogy hány főt.

☐ Nem fogadtunk

☐ Igen, fogadtunk x főt

13 Fogadott-e vállalkozásuk szakmai gyakorlatra tanulót/ hallgatót az elmúlt 1-3 évben
EGYETEMRŐL, DUÁLIS képzésből?

Tipppek a kérdéshez: Ha igen, kérjük adja meg, hogy hány főt.

☐ Nem fogadtunk

☐ Igen, fogadtunk x főt

14 Munkaerőbővítésnél melyek az Ön által elvárt legfontosabb készségek, adottságok
SZAKMUNKÁS felvételekor?

15 Munkaerőbővítésnél melyek az Ön által elvárt legfontosabb készségek, adottságok
TECHNIKUS felvételekor?

16 Munkaerőbővítésnél melyek az Ön által elvárt legfontosabb készségek, adottságok MÉRNÖK felvételekor?

17 A faiparos munkaerő felvételekor melyek a legjellemzőbb PROBLÉMÁK, amikkel munkaadóként szembesül?

Tipp: a kérdéshez: *Kérjük, minél részletesebben adja meg válaszát a fenti területekre külön-külön.*

18 Kérjük tapasztalatai alapján értékelje a fa- és bútorigari SZAKKÉPZÉSBEN frissen végzettek képességeit, ismereteit a következő szempontok szerint.

Tipp: a kérdéshez: *Jelöljön ki egy választ minden sorban*

	1- nagyon rossz	2	3	4	5- kitűnő	nem fontos ismeret	nincs válasz/nincs adat
Szakmai tudás	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Számítógépes ismeretek	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Gazdasági ismeretek	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Munkához való hozzáállás	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kreatív gondolkodás, problémamegoldás	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Rendszerszemlélet	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Csapatmunkára való képesség	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kommunikációs készség	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

19 Milyen fejlesztési javaslatokat fogalmazna meg a SZAKKÉPZÉS minőségének növelésére (ideértve a tartalmi követelményeket is)?

20 Értékelje a fa- és bútorigipari MÉRNÖKKÉPZÉSBEN frissen végzettek képességeit, ismereteit a következő szempontok szerint!

Tipp: a kérdéshez: *Jelöljön ki egy választ minden sorban*

	1- nagyon rossz	2	3	4	5- kitűnő	nem fontos ismeret	nincs válasz/nincs adat
Szakmai tudás	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Számítógépes ismeretek	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Gazdasági ismeretek	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Munkához való hozzáállás	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kreatív gondolkodás, problémamegoldás	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Rendszerszemlélet	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Csapatmunkára való képesség	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kommunikációs készség	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vezetői készségek	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

21 Milyen fejlesztési javaslatokat fogalmazna meg a MÉRNÖKKÉPZÉS minőségének növelésére (ideértve a tartalmi követelményeket is)?

22 Mennyire tartja fontosnak a faipari oktatásban a pályorientációs tevékenységeket? Kérem értékelje egytől négyig terjedő skálán!

Tippek a kérdéshez: *Válasszon egy választ*

☐ egyáltalán nem fontos
 ☐ nem fontos
 ☐ fontos
 ☐ nagyon fontos
 ☐ nem tudom

23 Véleménye szerint kinek kell részt vennie a pályorientációs tevékenységekben?

Tippek a kérdéshez: *Válasszon egy vagy több választ*

- ☐ szülő
☐ általános iskola, középiskola
☐ adott szakterületen működő vállalkozások
☐ állam, szakminisztériumok
☐ kamarák
☐ érdekvédelmi szervezetek, szövetségek, egyéb non-profit szervezetek
☐ nem tudom
☐ nincs válasz/nincs adat
☐ egyéb, éspedig:

24 Van-e /volt-e kapcsolata a szakképzéssel az alábbi tevékenységekben?

Tippek a kérdéshez: *Válasszon egy vagy több választ*

- ☐ Pályorientáció
 ☐ Elméleti oktatás
 ☐ Gyakorlati képzés
 ☐ Ágazati Készség Tanács
 ☐ Bázisiskolai Hálózati rendezvény
☐ Tananyag írás
 ☐ nem volt
☐ egyéb:

25 Részt vesz-e egyetemi duális képzésben?

Típek a kérdéshez: *Válasszon egy választ*

☐ Igen ☐ Nem

26 Milyen javaslatai lennének a duális képzés színvonalának emeléséhez?

Az **EDUWOOD** projektben egy olyan osztrák-magyar online oktatási rendszert fejlesztünk, amely lehetőséget ad a tanulóknak, hallgatóknak projekt munkákra, **workshopok szervezésére, tapasztalatcserére, tudásmegosztásra**. Ehhez vállalkozások, oktatási helyek együttműködésére építünk.

27 Érdeklí Önt a projektben való részvétel?

Típek a kérdéshez: *Válasszon egy választ*

☐ Igen ☐ Nem

☐ Nem tudom, kérek több információt az alábbi KÖZPONTI elérhetőségre:

28 Milyen funkcióit használná a platformnak?

Tipp: a kérdéshez: *Válasszon egy vagy több választ*

- ☐ vállalati problémák felvetése mentén workshopok szervezése tanulókkal, hallgatókkal, oktatókkal
- ☐ tudásmegosztás, pl. oktatási anyagok feltöltése a vállalkozás részéről, előadások tartása
- ☐ vállalat által kiírt témában (pl. termékfejlesztés, innováció, stb...) versenyek szervezése
- ☐ duális gyakorlati képzésről információ megosztás
- ☐ gyakorlati hely közvetítő, kereső szolgáltatás
- ☐ munkaerő közvetítés
- ☐ nem tudom
- ☐ nincs válasz/nincs adat
- ☐ egyéb, éspedig

29 A válaszadó vállalkozás neve